virtual-project.eu

Chicken Soup for the Soul

Supă de pui pentru suflet de femeie

Jack Canfield
Mark Victor Hansen
Jennifer Read Hawthorne
Marci Shimoff

Jack Canfield, Mark Victor Hansen,
Jennifer Read Hawthorne, Marci Shimoff

SUPĂ DE PUI PENTRU SUFLET DE FEMEIE

poveşti care deschid inima
şi reaprind spiritul mamelor

Original: 101 Stories to Open the Hearts and Rekindle the Spirits of Women (1996)

Traducerea:
DANIELA NEACŞU

virtual-project.eu

Editura: AMALTEA

2001

„Ce sărbătoare încântătoare! Faceţi o pauză ca să citiţi câteva povestiri din *Supă de pui pentru suflet de femeie*. Ziua vă va fi mai plină de bucurie şi de iubire.”

Gladys Knight
Cântăreaţă şi prezentatoare

„În sfârşit o *Supă de pui* pentru femei! M-a emoţionat din toate punctele de vedere – am plâns, am râs, m-a inspirat. Vă mulţumesc pentru că mi-aţi impresionat sufletul meu de femeie.”

Olivia Newton-John
Prezentatoare

„*Supa de pui pentru suflet de femeie* este o colecţie fantastică de povestiri însufleţitoare dedicate femeilor. Ce mod fenomenal de a intra în relaţie cu alte femei! Cu siguranţă, această carte te va mişca şi-ţi va înălţa spiritul!”

Ann W. Richards
Fost guvernator al Texas-ului

„Ca femei, dăruim celorlalţi o atât de mare parte din inimile şi sufletele noastre. *Supă de pui pentru suflet de femeie* te va umple din nou de iubire, bucurie şi însufleţire şi te va ajuta să celebrezi spiritul feminin plin de mister.”

Barbara DeAngelis
Autor, *Real Moments*

„Nu citim prea des o carte care te amuză, te înalţă şi te mişcă până la lacrimi. *Supă de pui pentru suflet de femeie* este una din aceste cărţi. O recomand din toată inima.”

Susan Jeffers, Ph. D
Autor, *Feal the Fear and Do It Anyway* şi
End the Struggle and Dance with Life

„Mi-a plăcut *Supa de pui pentru suflet de femeie* – această ediţie a *Supei de pui* m-a impresionat în mod special! Vă rog mai scrieţi pentru că am ajuns să depind de aceste cărţi în decursul orelor lungi petrecute în avion!”

Daisy Fuentes
Manechin, actriţă, purtătoare de cuvânt

„Aceste povestiri ne reamintesc ce înseamnă să fii femeie sau fată în complexitatea lumii de azi – să ai curaj, respect de sine şi mentori care să ne îndemne să ne atingem idealurile. Orice femeie, oricât de ocupată ar fi, trebuie să rupă câteva momente ca să citească aceste povestiri. Ele îi vor împrospăta, însufleţi şi echilibra ziua!”

Leslie Smith
Director executiv, National Association for Female
Executives Women’s Foundation

„Acest volum – *Supă de pui pentru suflet de femeie* – are puterea de a vindeca răceala obişnuită a sufletului uman.”

Margareta Arvidsson Cederroth
Fostă Miss Univers

„Această minunată colecţie de povestiri surprinde bogăţia de tapiserie a experienţei ţesute din vieţile femeilor. Aceste povestiri sunt revigoratoare şi pline de înţelepciune; ele ne ajută să devenim mai conştiente de noi înşine şi să vedem cu mai multă claritate acele lucruri mărunte care dau sens vieţilor noastre.”

Ellen Greene
Profesor, Universitatea Oklahoma

„Lectura *Supei de pui pentru suflet de femeie* este o invitaţie de a ne conecta la ceea ce este mai bun în vieţile noastre – credinţă, speranţă, caritate şi dragoste. Daţi-mi, vă rog, două porţii – una pentru mine, una pentru o prietenă!”

Susan B. Wilson
Autor, *Your Intelligent Heart:*
Notes to Women Who Work şi *Goal Setting*

Femeia fenomenală

Femeile frumoase se întreabă care e al meu secret
Nu-s nici frumoasă, n-am nici alura unui manechin
Dar când să le răspund încep
Cred ele că le spun minciuni.
Secretul meu stă în
Cuprinderea braţelor mele,
Suplețea șoldurilor mele,
Felul meu de a merge,
Rotunjimea buzelor mele.
Sunt femeie,
Fenomenal.
Femeie fenomenală,
Asta sunt.

Când intru undeva
Sunt stăpână pe mine
Cât despre bărbaţi,
Ei se ridică sau
Cad în genunchi.
Apoi roiesc în jurul meu
Ca albinele în stup.
Secretul meu stă în
Focul din privirea mea,
Scânteierea dinţilor mei,
Unduirea șoldurilor mele,
Și bucuria din mersul meu.
Sunt femeie,
Fenomenal.
Femeie fenomenală,
Asta sunt.

Bărbaţii, ei înșiși se întreabă
Ce văd la mine.
Încearcă atât de tare
Dar nu pot prinde
Misterul din lăuntrul meu.
Când încerc să le arăt
Ei spun că nu văd.
Secretul meu stă în
Arcuirea spatelui meu,
Lumina zâmbetului meu,
Îndrăzneala sânilor mei,
Și grația stilului meu.
Sunt femeie
Fenomenal.

Femeie fenomenală,
Asta sunt.

Acum înțelegi
De ce capul meu nu se pleacă.
Nu strig, nu țopăi primprejur
Nici n-am de ce să vorbesc tare.
Când tu mă vezi trecând
Trebuie să te simți mândru.
Secretul meu stă în
Zgomotul tocurilor mele,
Unduirea părului meu,
În palma mâinii mele,
În nevoia ta de mângâierea mea.
Pentru că sunt femeie,
Fenomenal.
Femeia fenomenală
Asta sunt.

Maya Angelou

Dedicăm această carte cu multă dragoste celor 2,9 miliarde de femei fenomenale din lume.

Fie ca aceste povestiri să vă miște adânc
Și să vă însufleţească spiritul.

Dedicăm, de asemenea, această carte părinților noștri, Ellen Taylor și Fred Angelis, Una și Paul Hansen, Maureen și Brooks Reed, și Louise și Marcus Shimoff, pentru extraordinarul dar de dragoste și viață pe care ni l-ați făcut.

Mulţumiri

Ne-a luat mai mult de un an să scriem, compilăm şi să editäm *„Supă de pui pentru suflet de femeie”*. A fost un efort făcut cu multă dragoste de fiecare dintre noi. Una din marile bucurii oferite de lucrul la această carte a fost colaborarea cu oamenii care şi-au dedicat acestui proiect nu doar timpul şi atenţia, ci şi sufletul şi afecţiunea. Dorim să mulţumim următoarelor persoane pentru devotamentul şi aportul lor, fără de care această carte n-ar fi existat.

Familiilor noastre care ne-au susţinut cu dragoste pe tot parcursul acestui proiect, fiind „supa de pui” pentru sufletele *noastre!*

Lui Dan Hawthorne, pentru că a crezut în noi şi în importanţa acestui proiect. Îţi mulţumim, Dan, pentru că ne-ai ajutat să nu ne abatem din drum şi să ne păstrăm simţul umorului. Îţi suntem recunoscători pentru dragostea şi pentru minunatul tău simţ al umorului.

Lui Rusty Hoffman, pentru dragostea sa necondiţionată şi sprijinul imens, pentru marele lui suflet şi excepţionalele sale cunoştinţe despre Internet. Îţi mulţumim, Rusty, pentru îndemnul tău neobosit de a ne bucura de fiecare clipă. Eşti un sfânt!

Lui Maureen H. Reed, pentru că ne-a citit şi recenzat sute de povestiri, pentru că a fost întotdeauna alături de noi şi ne-a înveselit. Ai toată dragostea noastră!

Lui Louise şi Marcus Shimoff, pentru sprijinul şi dragostea lor nesfârşită. Vă mulţumim pentru bunăvoinţa neîntreruptă cu care aţi cercetat toate lucrările de care am avut nevoie, şi pentru că aţi fost una din cele mai bune surse de povestiri. Aveţi toată dragostea noastră!

Lui Elinor Hall, care ne-a ajutat în orice privinţă, de la conducerea secretariatului destinat cărţii, la munca de cercetare şi sprijinul afectiv. Niciun efort nu a fost prea mare sau prea mic pentru tine, Elinor, şi îţi mulţumim pentru dragostea, prietenia şi fericirea pe care ni le-ai dăruit – n-am fi reuşit fără tine!

Lui Ron Hall, pentru conştiinciozitatea, imaginaţia şi dragostea lui neţărmurită.

Lui Carol Kline, pentru nesfârşita solicitudine cu care a citit şi recenzat sute de povestiri, şi pentru intervievarea a numeroase femei şi redactarea celor mai importante povestiri de inclus în volum. Îţi suntem recunoscători, Carol, pentru dragostea şi prietenia ta statornică.

Lui Joanna Cox, pentru efortul neobosit de dactilografiere a manuscrisului preliminar şi pentru infinita răbdare cu care ne-a stat mereu alături. Ne-a bucurat influenţa ta statornică şi ne-a făcut plăcere să lucrăm împreună.

Lui Nancy Berg şi Eileen Lawrence, pentru excepţionala redactare a povestirilor. Le mulţumim din suflet pentru măiestria cu care au surprins ideea cărţii în povestirile la care au lucrat.

Lui Dan Clark, pentru că ne-a împărtăşit multe din povestirile lui şi pentru că a lucrat ore în şir la editarea lor, ajutându-ne astfel să respectăm termenele-limită.

Lui Suzanne Lawlor, pentru munca de cercetare şi pentru generozitatea sufletului ei.

Lui K. Bernard, Bobby Roth, Susan Shatkin, Emily Sledge şi Mary Zeilbeck, pentru ajutorul dat la redactare.

Lui Peter Vegso şi Gary Seidler de la Health Communications Inc., pentru că au crezut în cartea noastră din momentul în care le-am propus-o şi pentru că, datorită lor, cartea a ajuns la milioane de cititori. Peter şi Gary, vă mulţumim!

Lui Christine Belleris, Mathew Diener şi Mark Colucci, editorii noştri de la Health Communications Inc., pentru efortul şi generozitatea fără de care cartea n-ar fi atins gradul de excelenţă pe care-l are.

Lui Kim Weiss şi Arielle Ford, pentru munca extraordinară depusă în sectorul de relaţii publice.

Lui Patty Aubery şi Nancy Mitchell, co-autori ai cărţii „Supă de pui pentru un suflet supravieţuitor”, care ne-au îndrumat în procesul de elaborare a acestei cărţi şi n-au pregetat niciun moment să ne încurajeze şi să ne inspire. Îţi mulţumim, Patty, pentru că ai fost mereu alături de noi cu răspunsuri şi

multă înțelegere. Îți mulțumim, Nancy, pentru remarcabilul efort de a obține aprobarea pentru publicarea povestirilor în cartea noastră.

Lui Heather McNamara, pentru naturaleţea, talentul şi acurateţea cu care a redactat şi pregătit manuscrisul final. Îţi mulţumim din inimă pentru răbdarea şi sugestiile tale nepreţuite. Eşti un colaborator extraordinar!

Veronicăi Valenzuela şi Juliei Knapp, pentru munca lor în biroul lui Jack unde au făcut ca lucrurile să meargă ca unse.

Lui Rosalie Miller (mătuşica Ro), care ne-a hrănit la propriu şi la figurat cu mâncărurile şi cu dragostea ei în ultimele săptămâni de pregătire a manuscrisului.

Lui Barry Spilchuk, pentru că a împărţit cu noi povestiri, desene, citate – şi prăjiturele când a fost cazul. Apreciem din inimă, Barry, încurajările şi umorul tău!

Lui Mark Tucker, pentru că a povestit publicului său din toată ţara despre cartea noastră. Eforturile lui au avut drept rezultat sutele de povestiri care ne-au parvenit.

Lui Recie Mobley, Diane Montgomery şi Jenny Bryson, pentru că au atribuit linia telefonică pentru povestiri celor mai buni vorbitori din firmele lor.

Lui Mavis Cordero şi Companiei Women Inc., pentru că ne-au susţinut proiectul şi ne-au invitat să participăm la conferinţa pentru femei organizată la New York „Femei neobişnuite în domenii obişnuite”.

Lui Dan Fields, Elaine Glusac, Joann Landreth şi Sheryl Vestal, pentru prezentarea cărţii în publicaţiile lor.

Lui Bonni Bartlett şi Elizabeth Caulder, pentru sprijinul lor plin de entuziasm şi pentru răspândirea veştii despre nevoia noastră de a avea cât mai multe povestiri.

Alizei Sherman de la Cybergirl Internet Media, pentru conceperea Website-ului nostru şi pătrunderea noastră pe Internet.

Următoarelor persoane, care au îndeplinit sarcina colosală de a citi versiunea preliminară a cărţii, ne-au ajutat să facem selecţia finală şi ne-au dat sugestii nepreţuite pentru îmbunătăţirea cărţii: Patty Aubery, Kim Banks, Christine Belleris, Pamela Bice, Laura Chitty, Lane Cole, Debbie Davis, Linda Lowe DeGraaff, Pam Finger, Elinor Hall, Jean Hammond, Stephany Harward, Amy Hawthorne, Rachel Jorgensen, Kimberly Kirberger, Robin Kotok, Nancy Leahy, Jeanette Lisefski, Priscilla Lynch, Teres Lynch, Barbara McLoughlin, Karen McLoughlin, Heather McNamara, Barbara McQuaide, Jackie Miller, Nancy Mitchell, Cindy Palajac, Debra Halperin Poneman, Maureen H. Read, Wendy Read, Carol Richter, Loren Rose, Marjorie E. Rose, Heather Sanders, Wendy Sheets, Louise şi Marcus Shimoff, Carolyn Strickland, Paula Thomas, Debra Way şi Kim Wiele. Mii de mulţumiri pentru eroica voastră contribuţie!

Lui Craig Herndon, pentru dactilografierea manuscrisului şi introducerea în calculator a tuturor datelor noastre. Munca lui Craig a fost instrumentală, în sensul că ne-a furnizat informaţii de la cititorii manuscrisului, ajutându-ne astfel să facem selecţia finală a celor 101 de povestiri.

Companiei Fairfield Printing, în special lui Stephany Harward şi Deborah Roberts, pentru entuziasmul cu care au susţinut cartea şi bunăvoinţa de a da prioritate „Supei de pui pentru suflet de femeie” în faţa oricăror alte proiecte.

Lui Jim Rubis şi Bibliotecii Publice Fairfield, lui Tony Kainauskas şi Librăriei Secolul 21 pentru aportul lor remarcabil în activitatea de cercetare.

Lui Rick şi Irene Archer, pentru talentul artistic şi pentru frumuseţea designului materialelor promoţionale.

Lui Jerry Teplitz, pentru colaborarea la conceperea coperţii.

Lui Terry Johnson, Bill Levacy şi Blaine Watson, pentru iscusinţa cu care ne-au îndrumat în diversele aspecte ale acestui proiect.

Georgiei Noble, pentru că şi-a pus casa la dispoziţia noastră în ultimele zile ale lucrului nostru la carte şi pentru că ne-a împărtăşit din lumina şi dragostea ei de frumos.

Lui M., pentru darul de înţelepciune şi cunoaştere.

Următoarelor persoane, care şi-au adus contribuţia de sprijin afectiv şi încurajări pe tot parcursul proiectului nostru: Amsheva Miller, Robert Kenyon, Lynn Robertson, Loren şi Cliff Rose, Janet Jenkins, David şi Sofia Deida şi grupurilor noastre de sprijin.

Numeroşilor colaboratori la celelalte cărţi din seria „Supă de pui pentru suflet", pentru dragostea lor faţă de acest proiect şi pentru bunăvoinţa nesfârşită cu care ne-au împărtăşit povestirile lor.

Dorim de asemenea să mulţumim sutelor de persoane care ne-au trimis povestiri, poezii şi citate pentru a fi incluse în „Supă de pui pentru suflet de femeie". Deşi ne-a fost imposibil să folosim în carte tot ce am primit, am fost profund impresionaţi de dorinţa voastră sinceră de a ne împărtăşi nouă şi cititorilor noştri povestirile voastre şi chiar sufletul vostru. Vă mulţumim!

Din cauza vastităţii acestui proiect, am trecut cu vederea, poate că am scăpat din vedere numele unor persoane care ne-au ajutat de-a lungul drumului. Dacă da, ne cerem scuze – fiţi siguri că aveţi toată aprecierea noastră.

Suntem profund recunoscători tuturor celor care ne-au întins mâna din toată inima lor făcând posibilă apariţia acestei cărţi.

Vă iubim pe toţi!

Introducere

Cartea aceasta a fost ca un dar pentru noi. Din chiar clipa în care am conceput-o, am simţit dragostea, bucuria şi spiritul de nesupus al femeii, cu fiecare pas pe care îl făceam. Nutrim speranţa să consideraţi şi voi cartea un dar.

Ani la rând, noi patru am vorbit publicului – cel mai adesea, publicului feminin – despre cum să-şi trăiască viaţa din plin şi să se bucure de ea. Ne-a emoţionat, ne-a copleşit chiar, însufleţirea cu care femeile îşi deschideau sufletul şi ne împărtăşeau experienţa şi episoade din viaţa lor. Tocmai din această însufleţire s-a născut *Supă de pui pentru suflet de femeie*.

În procesul de elaborare a cărţii, am fost zilnic martorii unor miracole. A fost ca şi cum o mână invizibilă ne-a arătat drumul până la sfârşit.

De exemplu, am încercat, mai mult de un an, să dăm de Phyllis Volkens, autoarea cărţii „Un sărut de noapte bună", ca să-i cerem permisiunea de a insera povestea ei în cartea noastră. Am găsit, în cele din urmă, un văr îndepărtat, care ne-a spus că Phyllis şi soţul ei se mutaseră în Iowa, la doar câţiva kilometri de Jennifer şi Marci! Dar şi mai surprinzător a fost răspunsul lui Stanley, soţul lui Phyllis, la rugămintea noastră. Ne-a spus că e cu adevărat fericit că i-am găsit. De ani de zile erau fani ai seriei *Supă de pui pentru suflet*, dar Phyllis nu mai avea mult de trăit. N-a putut să nu-i spună că povestea ei va apărea în cartea noastră; mai târziu ne-a spus cât de mult a însemnat asta pentru ea. Phyllis a murit două zile mai târziu.

Femeile care ne-au trimis povestiri ne-au mărturisit de nenumărate ori cât sunt de recunoscătoare pentru că le-am dat ocazia să le aştearnă pe hârtie. Ne-au spus că, deşi povestirile lor nu au fost incluse în carte, sunt bucuroase că au putut să-şi exprime gândurile. În felul acesta, s-au simţit purificate şi înnobilate.

Cartea ne-a schimbat şi pe noi. Vedem cu mai multă claritate acum ce are cu adevărat importanţă în viaţă. Apreciem acum cu mai multă acuitate experienţa umană. Şi trăim clipa mai din plin.

Femeile oferă lumii daruri atât de minunate prin compasiunea, înţelepciunea şi sinceritatea lor. Dorinţa noastră cea mai puternică este ca ori de câte ori citiţi această carte să resimţiţi o şi mai mare apreciere faţă de voi înşivă şi faţă de ceilalţi – aşa cum s-a întâmplat cu noi.

După cum a spus una din femeile care ne-au scris, Mary Michalica:

> *Toate femeile trec, în viaţa lor, prin perioade în care sunt supuse la o mulţime de solicitări: familia, serviciul, soţul, fostul soţ, copiii, copiii adoptivi, părinţii.*
>
> *Este important, chiar necesar, să ne oprim şi să reevaluăm priorităţile pe care le avem, să reflectăm la misiunea noastră în viaţă. Pentru că, doar ţinând la noi înşine, putem ţine şi avea grijă de alţii. Uneori suntem obligate să spunem: „Opriţi-vă! Ascultaţi-mă. Am de spus o poveste."*

Vă oferim, deci, din inimă *Supa de pui pentru suflet de femeie*. Fie să împărtăşiţi şi voi miracolul iubirii şi entuziasmului când veţi citi cartea. Fie ca ea să vă emoţioneze şi să vă însufleţească spiritul.

Jack Canfield, Mark Victor Hansen,
Jennifer Read Hawthorne şi Marci Shimoff

1. DESPRE IUBIRE

Cele mai bune şi mai frumoase lucruri din lume nu sunt nici vizibile, nici palpabile. Ele trebuie simţite.

Helen Keller

Ia uite, asta nu costă nimic, dar scrie aici: „Această măsură se potriveşte tuturor!
Love
DaveCarpenter
© DAVE CARPENTER, 1996

Gardenia albă

În fiecare an de ziua mea, începând de la 12 ani, primeam acasă, nu ştiu de la cine, o gardenie albă. N-am găsit niciodată vreo carte de vizită sau vreun bileţel, iar telefoanele la florărie n-au dat niciun rezultat pentru că floarea era plătită întotdeauna cu bani gheaţă. După o vreme, am încetat să mai încerc să aflu identitatea expeditorului. Mă bucuram doar de frumuseţea şi parfumul ameţitor al acelei flori misterioase, de un alb perfect, cuibărită în faldurile hârtiei creponate, roz.

Dar n-am încetat niciodată să mă întreb cine ar putea fi expeditorul. Mi-am petrecut unele din cele mai fericite clipe visând cu ochii deschişi la o persoană minunată şi interesantă, dar prea timidă sau excentrică să-şi facă cunoscută identitatea. În adolescenţă, mă distram întrebându-mă dacă expeditorul nu e cumva vreun băiat de care eram îndrăgostită la nebunie sau poate cineva necunoscut care mă remarcase.

Mama îşi aducea şi ea contribuţia la speculaţiile mele. Mă întreba dacă nu exista vreo persoană căreia îi făcusem un serviciu deosebit, care şi-ar putea arăta recunoştinţa în felul acesta anonim. Îmi aducea aminte de vremea când mergeam pe bicicletă, iar vecina noastră venea acasă cu maşina încărcată de copii şi alimente. O ajutam întotdeauna să descarce cumpărăturile şi aveam grijă să nu se ducă copiii în stradă. Sau poate că expeditorul misterios nu era altul decât bătrânul de peste drum. Iarna, îi duceam adeseori corespondenţa în casă, să nu fie nevoit să se aventureze pe treptele acoperite de gheaţă.

Mama a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să-mi stimuleze imaginaţia în legătură cu gardenia. Dorea ca noi, copiii, să avem o minte creatoare. Dorea, de asemenea, să ne simţim îndrăgiţi şi iubiţi nu doar de ea, ci de toată lumea.

La 17 ani, un băiat mi-a frânt inima. În noaptea în care ne-am văzut pentru ultima oară, am adormit plângând. Când m-am trezit a doua zi dimineaţa, cineva scrisese cu rujul pe oglindă: „Inima mea ştie, când jumătăţile de zei se duc, intră în scenă zeii”. M-am gândit multă vreme la acest citat din Emerson şi l-am lăsat unde-l scrisese mama până când mi-a trecut durerea. Când, în cele din urmă, am şters oglinda, mama a înţeles că totul reintrase în normal.

Au fost însă şi răni pe care mama nu le-a putut vindeca. Cu o lună înainte să termin liceul, tata a făcut un atac de cord şi a murit. Sentimentele mele au trecut de la durerea neostoită la renunţare, teamă, neîncredere şi furia neputincioasă că tata lipsea de la unul din cele mai importante momente din viaţa mea. Mi-am pierdut total interesul faţă de evenimentul absolvirii, spectacolul organizat de clasele mari şi balul de absolvire – evenimente pentru care muncisem şi pe care le aşteptasem cu nerăbdare. Mă gândeam chiar să rămân acasă şi să dau mai degrabă la colegiu aici decât să plec la facultate în alt oraş cum plănuisem, pentru că mi se păruse mai sigur.

Mama, în pofida propriei ei dureri, n-a vrut să audă că lipsesc de la vreunul din aceste evenimente. În preziua morţii tatei, fusesem amândouă să cumpărăm rochia de bal şi chiar găsisem una minunată – metri întregi de muselină imprimată cu roşu, alb şi albastru. Îmbrăcată cu ea, m-am simţit ca şi cum aş fi fost Scarlett O'Hara. Dar era prea mare, iar cum a doua zi a murit tata, am uitat cu totul de rochie.

Mama n-a uitat, însă. Cu o zi înainte de bal, am găsit rochia aşteptându-mă s-o îmbrac – era măsura potrivită. Trona maiestuos pe canapeaua din sufragerie, un dar făcut cu gust şi multă dragoste. Poate că mie mi-era indiferent dacă am sau nu o rochie nouă la bal, dar mamei nu.

Se preocupa de ceea ce simţeam noi, copiii, despre noi înşine. Ne-a insuflat sentimentul că lumea e fascinantă şi ne-a făcut capabili să vedem frumuseţea chiar şi în contrariul ei.

Într-adevăr, mama şi-a dorit ca noi, copiii, să ne considerăm asemeni gardeniei – încântători, viguroşi, perfecţi, răspândind o aură magică şi poate, un strop de mister.

Mama a murit când aveam 22 de ani, la zece zile după ce m-am căsătorit. Din anul acela, gardeniile n-au mai venit.

Marsha Arons

Cuvinte din inimă

Lacrimile cele mai amare vărsate la un mormânt sunt din cauza cuvintelor nerostite şi gesturilor nefăcute.

Harriet Beecher Stowe

Majoritatea oamenilor simt nevoia să audă cele „trei cuvinţele". Din când în când se întâmplă ca unii să le audă la momentul potrivit.

Am întâlnit-o pe Connie în ziua când a fost internată în salonul unde mă oferisem să lucrez voluntar. Soţul ei, Bill, se foia nervos, în timp ce Connie era transferată de pe targă în pat. Deşi în ultima fază a luptei împotriva cancerului, Connie era vioaie şi veselă. Am aşezat-o confortabil în pat. Am terminat notarea numelui ei pe toate obiectele spitalului pe care urma să le folosească, apoi am întrebat-o dacă mai are nevoie de ceva.

„Da, da", răspunse, „vrei să-mi arăţi cum se foloseşte televizorul? Îmi plac nespus telenovelele şi n-aş vrea să rămân în urmă cu întâmplările." Connie era o romantică. Adora telenovelele, poveştile romanţioase şi filmele de dragoste bune. După ce ne-am împrietenit, mi-a mărturisit cât se simţea de frustrată pentru că 32 de ani a fost măritată cu un bărbat care o numea adesea „prostuţă".

„Ştiu că Bill ţine la mine", mi-a spus, „dar face parte din bărbaţii care nu spun *te iubesc* şi nu trimit niciodată o felicitare". A oftat şi s-a uitat pe fereastră la copacii din curte. „Ce n-aş da să-mi spună *te iubesc*, dar nu-i stă în fire."

Bill o vizita pe Connie în fiecare zi. La început, stătea pe scaunul de lângă pat în timp ce Connie se uita la televizor. Apoi, când ea a început să doarmă mai mult, se plimba pe coridorul de lângă rezerva ei. Mai

târziu, când Connie nu se mai putea uita la televizor şi era din ce în ce mai rar conştientă, am început să petrec mai mult timp cu Bill când era la spital.

Mi-a povestit că lucrase ca tâmplar şi că îi plăcea să meargă la pescuit. El şi Connie nu aveau copii, dar se bucuraseră la vârsta pensionării să călătorească, până când s-a îmbolnăvit Connie. Bill nu putea da glas sentimentelor lui în legătură cu faptul că soţia lui era pe moarte.

Într-o zi, la o cafea în cantina spitalului, i-am vorbit despre femei şi cum avem nevoie de romantism în viaţa noastră; cum ne place să primim felicitări sentimentale şi scrisori de dragoste.

„Îi spui lui Connie că o iubeşti?" am întrebat (ştiind care va fi răspunsul lui); s-a uitat la mine ca la o nebună.

„N-am de ce", spuse el. „Ea *ştie* că o iubesc!"

„Sunt sigură că ştie" am zis şi i-am cuprins mâinile într-ale mele – mâini aspre, mâini de tâmplar, care ţineau strâns ceaşca de parcă aceasta ar fi fost singurul lucru de care se putea agăţa – „dar vrea s-o şi audă, Bill. Simte nevoia să audă ce a însemnat ea pentru tine în toţi aceşti ani. Gândeşte-te la asta, te rog."

Ne-am înapoiat în camera lui Connie. Bill s-a strecurat înăuntru iar eu m-am dus să văd alt pacient. Mai târziu, l-am văzut pe Bill stând pe scaun lângă pat. O luase pe Connie de mână, deşi ea dormea. Era 12 februarie.

Două zile mai târziu, mă îndreptam spre rezerva lui Connie după-amiaza. Bill era acolo, pe coridor, sprijinit de perete. Aflasem de la sora-şefă că Connie se stinsese la 11 dimineaţa.

Când m-a văzut, Bill s-a lăsat în braţele mele, într-o lungă îmbrăţişare. Obrajii îi erau uzi de lacrimi şi tremura. Într-un târziu, s-a rezemat din nou de perete şi a respirat adânc.

„Trebuie să-ţi spun ceva", zise. „Trebuie să-ţi mărturisesc cât sunt de liniştit că i-am spus." S-a întrerupt ca să-şi sufle nasul. „M-am gândit mult la ce mi-ai spus şi azi-dimineaţă i-am spus cât de mult o iubesc şi cât sunt de fericit că m-am însurat cu ea. Ar fi trebuit să-i vezi zâmbetul!"

Am intrat în salon să-mi iau adio de la Connie. Pe noptieră stătea o felicitare de dragoste de la Bill. Ştiţi, genul acela de felicitare sentimentală pe care scrie: „Iubitei mele soţii… Te iubesc."

Bobbie Lippman

Oala de ciorbă o mamei

Sunt mult prea multe lucruri bune în viaţă pe care le privim ca şi cum ni s-ar cuveni, de a căror valoare nu ne dăm seama decât când ies în evidenţă pe neaşteptate. Aşa s-a întâmplat cu oala de ciorbă a mamei.

Mi-o amintesc şi azi cum stătea pe soba de gătit în toată gloria ei, cu emailul alb-albastru ciobit, cu supa dând în clocot şi aburul încolăcindu-se ca fumul unui vulcan activ. Când intram pe uşa din spate, mirosul de supă nu numai că te făcea să-ţi lase gura apă dar îţi dădea şi un sentiment de siguranţă. Fie că mama stătea lângă oală şi amesteca în ea cu lingura lungă de lemn, fie că nu, ştiam că sunt acasă.

Nu exista o reţetă anume pentru acea ciorbă de zarzavat şi carne cu fidea. Era întotdeauna un rezultat al întâmplării. Aşa fusese încă de pe vremea copilăriei ei, în munţii piemontezi din nordul Italiei unde învăţase secretul ciorbei de la nonna (bunica) ei, care îl moştenise, la rându-i, de la generaţii întregi de alte nonne.

Pentru familia noastră numeroasă de emigranţi, ciorba mamei era garanţia că nu vom fi niciodată flămânzi. Era simbolul securităţii, fierbând încet la foc mic. Reţeta consta întotdeauna din ce se găsea în bucătărie. Şi judecam starea economică a familiei noastre după conţinutul ciorbei. O ciorbă consistentă cu roşii, paste făinoase, morcovi, ţelină, ceapă, porumb şi carne dovedea că lucrurile mergeau bine în

familia Buscaglia. O zeamă lungă denota perioade de sărăcie. Iar mâncarea nu se arunca niciodată. Era un mare păcat, era împotriva Domnului. Totul sfârşea în oala cu ciorbă.

Prepararea ei era sfântă pentru mama. În faţa ei, gătitul era o aniversare a providenţei divine. Fiecare cartof, fiecare fărâmă de pui erau aşezate în oală cu mulţumiri de recunoştinţă. De câte ori citesc proverbe, mă gândesc la mama: „Se trezeşte când încă n-au mijit zorile; pregăteşte mâncarea pentru familia ei… Se trezesc şi copiii şi o numesc „binecuvântata".

O dată, totuşi, oala mamei a devenit motiv de îngrijorare pentru mine, căci mă temeam să nu-mi pierd proaspătul prieten pe care mi-l făcusem la şcoală. Sol era un băieţel slăbuţ, cu părul negru, şi un prieten destul de ciudat pentru mine, căci tatăl lui era doctor şi locuiau în cel mai bun cartier din oraş. Adeseori Sol m-a invitat la el acasă la cină. Aveau o bucătăreasă în uniformă albă care gătea într-o bucătărie strălucind de ustensile cromate. Masa a fost bună, dar mie mi s-a părut de o politeţe rece, căci i-a lipsit însufleţirea meselor de la mine de acasă unde mâncarea se servea direct din oalele înnegrite de aragaz. Şi atmosfera a fost la fel ca mâncarea. Totul era atât de formal. Părinţii lui Sol erau politicoşi, dar conversaţia era pretenţioasă şi temperată. Şi nimeni nu se îmbrăţişa! Singurul gest de apropiere pe care l-am văzut între Sol şi tatăl lui a fost o strângere de mână.

În familia mea, îmbrăţişările erau la ordinea zilei – toată lumea îmbrăţişa pe toată lumea – iar dacă nu o sărutam pe mama, ne interpela imediat: „Ce-i cu tine, nu ţi-e bine?"

Dar la vremea aceea, toate acestea mi se păreau jenante.

Ştiam că lui Sol o să-i facă plăcere să ia masa cu noi, dar era ultimul lucru pe care mi-l doream. Familia mea era altfel. Niciun copil nu mai avea oale ca ale noastre pe aragaz, nicio mamă care să te aşeze la masă cu lingura şi farfuria în faţă imediat ce te vedea intrând în casă.

„Lumea de aici nu face aşa", am încercat eu s-o conving pe mama.

„Eu nu sunt lumea'", a replicat ea mândră. „Eu sunt Rosina. Doar unui nebun nu i-ar plăcea ciorba mea."

În cele din urmă, Sol m-a întrebat de la obraz dacă poate veni la mine acasă. Am fost nevoită să spun „da". Ştiam că nimic pe lume n-ar face-o pe mama mai fericită. Dar eu eram într-o stare de nelinişte totală. Masa în familia mea îl va îndepărta definitiv pe Sol de mine, credeam eu.

„Mamă, de ce n-am servi şi noi mâncare americană, hamburger sau pui fript de data asta?"

S-a uitat la mine cu o privire de gheaţă şi am înţeles că trebuia să-mi ţin gura.

În ziua în care Sol a venit la noi, eram cu nervii la pământ. Mama şi ceilalţi nouă membri ai familiei l-au întâmpinat pe Sol îmbrăţişându-l şi bătându-l prietenește pe umăr.

Nu după mult timp ne-am aşezat la masa masivă – pătată din belşug şi bogat ornamentată – care era mândria şi bucuria tatei. Era acoperită cu o muşama în culori vii, ostentative.

Şi bineînţeles, după ce tata a făcut rugăciunea, ne-au şi apărut în faţă farfuriile de ciorbă.

„Ei, Sol, l-a întrebat mama, ştii ce-i asta?"

„Supă?" încercă Sol.

„Nici vorbă", zise mama cu emfază. „E *minestrone"*. Şi se lansă într-o lungă, animată explicaţie a puterilor curative ale ciorbei: îndepărtează durerile de cap, răceala, durerile de inimă, indigestia, guta şi toate bolile de ficat.

După ce i-a pipăit muşchii lui Sol, mama l-a convins că ciorba ei îl va face puternic, ca pe eroul italiano-american, Charles Atlas. Eu mă făcusem mic de tot, convins fiind că asta era ultima dată când îl mai vedeam pe Sol. Sigur nu va mai vrea să vină vreodată într-o asemenea familie de oameni excentrici, cu accent ciudat şi mâncare neobişnuită.

Dar, spre surprinderea mea, Sol şi-a terminat politicos farfuria şi a mai cerut două porţii. „Îmi place foarte mult", a zis el, sorbind cu zgomot.

Pe când ne luam la revedere, Sol îmi mărturisi: „Ai o familie minunată. Ce n-aş da să gătească şi mama aşa". Apoi adăugă: „Să ştii că eşti norocos!"

Norocos? m-am minunat eu, în timp ce el ne făcea cu mâna din stradă zâmbind.

Acum înţeleg cât am fost de norocos. Acum ştiu că afecţiunea pe care a simţit-o Sol la masa noastră a însemnat mult mai mult decât căldura fizică şi spirituală a ciorbei făcute de mama. Era bucuria pură a unei mese în familie la care adevăratul festin era iubirea.

Mama s-a stins din viaţă de mult. La o zi după ce a fost înmormântată, cineva a închis aragazul pe care se afla oala cu *minestrone,* şi astfel o întreagă epocă de glorie s-a stins odată cu flacăra lui. Dar iubirea îngerească şi încrederea care se ridicau odată cu aburul din ingredientele ei savuroase îmi încălzesc inima şi astăzi.

Sol şi cu mine am rămas buni prieteni până azi. Am fost cavaler de onoare la nunta lui. Nu cu mult timp în urmă am fost invitat la cină. Îşi îmbrăţişa copiii şi m-a strâns în braţe şi pe mine. Soţia lui a pus apoi pe masă farfuriile aburinde de supă. Era supă de pui, cu legume şi bucăţi de carne.

„Ei, Leo", mă întrebă Sol, „ştii ce-i asta?"

„Supă?" am zis eu zâmbind.

„Ei, supă!" pufni el. „Asta e *supă de pui!* Vindecă răceala, durerile de cap, indigestia. E bună la ficatul tău!" Sol făcu cu ochiul.

Am simţit atunci că sunt din nou acasă.

Leo Buscaglia

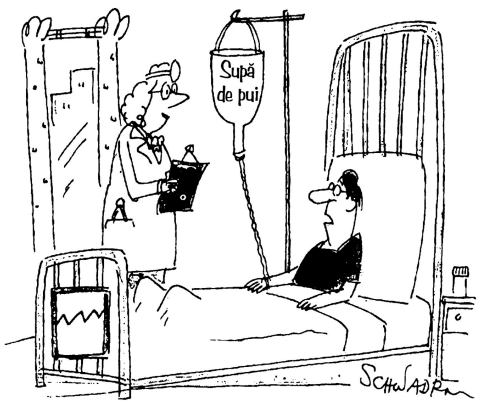

Sunteţi sigură, doamnă doctor Pleshke,
că sfatul mamei mele n-a influenţat
în nici un fel tratamentul?

La momentul potrivit

Într-o noapte, pe la 23.30, o bătrână afro-americană stătea pe marginea unei autostrăzi din Alabama încercând să nu se lase intimidată de furtuna şi ploaia torenţială. I se stricase maşina şi trebuia neapărat să ajungă undeva. Udă până la piele, se hotărî să facă semn următoarei maşini. Un tânăr alb se opri să o ajute – lucru nemaiauzit acolo, în inima Sudului, în timpul conflictelor din anii '60. Tânărul o duse în oraş, o ajută să obţină informaţii şi o urcă într-un taxi. Părea că se grăbeşte foarte tare! Bătrâna îi luă adresa, îi mulţumi şi plecă.

Trecură şapte zile şi în uşa tânărului se auzi un ciocănit. Spre surprinderea lui, îi erau livrate o uriaşă combină cu televizor color şi video-recorder. Erau însoţite de un bilet. În bilet scria:

Stimate Domnule James,

Vă mulţumesc extrem de mult pentru ajutorul dat zilele trecute pe autostradă. Ploaia îmi înecase nu numai hainele, ci şi mintea. Atunci aţi apărut dumneavoastră. Datorită dumneavoastră, am reuşit să ajung la soţul meu care era pe moarte chiar înainte de a-şi da

ultima suflare. Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru ajutorul pe care mi l-aţi dat şi pentru altruismul cu care îi ajutaţi pe ceilalţi.

Cu stimă,
D-na Nat King Cole

Dan Clark

Darurile inimii

Dragostea pe care o dăruim este singura pe care o păstrăm.

Elbert Hubbard

În această lume nebună-nebună în care trăim, este mult mai uşor să treci ceva în contul propriu decât să faci un dar din inimă.

Iar darurile făcute din inimă sunt necesare mai ales în timpul sărbătorilor.

Cu câţiva ani în urmă, am început să-mi pregătesc copiii să accepte faptul că în anul acela, Crăciunul va fi mai sărac. Reacţia lor a fost: „Da, sigur, mamă, am mai auzit asta şi înainte!" Îmi pierdusem credibilitatea pentru că le spusesem acelaşi lucru şi cu un an înainte, în timp ce treceam printr-un divorţ. Dar atunci îmi dădusem osteneala şi folosisem încrederea la maximum. Găsisem chiar nişte măsuri de finanţare pline de imaginaţie ca să plătesc cadourile de Crăciun ale copiilor. Desigur, anul acesta urma să fie diferit, dar copiii nu mă mai credeau.

Cu o săptămână înainte de Crăciun, mi-am pus întrebarea: „Cu ce, din ce am, pot să fac Crăciunul acesta deosebit?" În toate casele în care locuisem înainte de divorţ, îmi făcusem timp să le decorez. Învăţasem să lipesc tapetul, să pun gresie şi faianţă, să cos perdele şi multe altele. Dar în casa pe care o închiriasem acum aveam puţin timp s-o decorez iar bani, şi mai puţini. În plus, eram furioasă pe casa asta urâtă, cu covoarele roşu cu alb şi pereţii turcoaz cu verde. Refuzam să bag banii în ea. În forul meu interior, glasul mândriei rănite striga: „Nu vom sta prea mult aici!"

Nimeni altcineva nu părea să fie deranjat de casă, cu excepţia fiicei mele, Lisa, care se străduia întotdeauna să-şi facă din camera ei un loc deosebit.

Era momentul să-mi pun talentul la bătaie. L-am sunat pe fostul meu soţ şi i-am cerut să cumpere o anume cuvertură de pat pentru Lisa. Apoi am cumpărat eu cearceafurile care să meargă cu ea.

În ajunul Crăciunului, am cheltuit 15 $ pe 4 l de vopsea. Am cumpărat şi cele mai frumoase articole de papetărie pe care le-am găsit. Scopul meu era simplu: aveam să zugrăvesc, să cos şi să fiu ocupată până la Crăciun ca să nu găsesc timp să-mi plâng de milă tocmai de sărbătoarea aceasta atât de importantă pentru familie.

Seara le-am dat copiilor câte trei seturi de rechizite şi plicuri. La începutul fiecărei pagini scrisesem: „Ce îmi place la sora mea Mia", „Ce îmi place la fratele meu Kris", „Ce îmi place la sora mea Lisa" şi „Ce îmi place la fratele meu Erik". Copiii mei aveau 16, 14, 10 şi 8 ani, şi mi-a luat ceva timp să-i conving că vor fi în stare să găsească măcar un singur lucru care le place la ceilalţi. În timp ce ei scriau fiecare în camera lui, eu m-am dus în dormitor să le împachetez darurile cumpărate de la magazin.

Când m-am întors în bucătărie, copiii terminaseră de scris. Numele erau şi ele trecute pe plic. Ne-am îmbrăţişat, ne-am sărutat şi ne-am urat noapte bună, şi s-au dus la culcare. Lisei îi dădusem voie – temporar – să doarmă cu mine, cu condiţia să nu arunce vreo privire iscoditoare până dimineaţa.

M-am pus pe treabă. Cu puţin înainte de zorii Crăciunului, am terminat de cusut perdelele, de zugrăvit

și m-am dat un pas înapoi ca să-mi admir opera. Ia stai – de ce n-aș pune curcubee și norișori pe perete să meargă cu perdelele? Așa au apărut periile și pămătufurile mele de machiaj și la ora 5 eram gata. Prea obosită ca să mă mai gândesc că suntem o biată „familie descompusă" cum spun statisticile, m-am dus în dormitor și am găsit-o pe Lisa întinsă de-a curmezișul patului. Am decis că nu pot să dorm cu brațele și picioarele ei peste mine, așa că am luat-o încet în brațe și am dus-o ușor în camera ei. Când i-am pus capul pe pernă, m-a întrebat: „Mami, s-a făcut deja dimineață?"

„Nu, iubito, ține ochișorii închiși până vine Moșul".

M-am trezit dimineața cu o șoaptă veselă la ureche: „Mami, e minunată!"

Mai târziu ne-am trezit cu toții și ne-am așezat în jurul bradului și am deschis puținele cadouri împachetate. Apoi fiecare copil a primit de la ceilalți cele trei plicuri. Am citit scrisorile cu ochii în lacrimi și nasul curgând. Apoi am ajuns la scrisorile „mezinului" familiei. Erik, la cei opt ani ai lui, nu se aștepta să audă nimic drăguț. Fratele lui scrisese: „Ce îmi place la fratele meu Erik este că nu-i e teamă de nimic." Mia notase: „Ce îmi place la fratele meu Erik este că vorbește cu toată lumea!" Lisa scrisese: „Ce îmi place la fratele meu Erik este că se urcă în pomi mai sus decât toți!"

Am simțit că mă trage cineva, ușor, de mânecă, apoi o palmă micuță se făcu căuș lângă urechea mea și Erik îmi șopti: „I-auzi, mami… n-am știut că mă plac!"

În perioadele cele mai grele, imaginația și inventivitatea ne-au oferit cele mai frumoase clipe. Sunt acum din nou pe picioarele mele din punct de vedere financiar și, între timp, am petrecut multe Crăciunuri minunate cu sumedenie de daruri în jurul bradului… dar când ne întreabă cineva care Crăciun ne-a plăcut cel mai mult, cu toții ne gândim la acela.

Sheryl Nicholson

Nu vor înțelege asta decât când vor fi mari,
dar darurile cele mai minunate
sunt amintirile pe care le strâng.

Cealaltă femeie

După 21 de ani de căsnicie am descoperit cum să mențin vie flacăra iubirii și intimității în relația cu soția mea.

Am început de curând să mă întâlnesc cu altă femeie.

De fapt, a fost ideea soției mele. „Știi foarte bine că o iubești", îmi spuse într-o zi, luând-mă prin surprindere. „Viața e atât de scurtă. Trebuie să petreci mai mult timp cu cei pe care-i iubești."

„Dar eu te iubesc pe *tine"*, am protestat eu.

„Știu. Dar o iubești și pe ea. Poate n-ai să mă crezi, dar părerea mea este că dacă voi doi petreceți mai

mult timp împreună, noi vom deveni mai apropiaţi.”

Ca de obicei, Peggy avea dreptate.

Cealaltă femeie cu care Peggy mă încuraja să mă întâlnesc era mama mea.

Mama e văduvă, are 71 de ani şi a trăit singură de când a murit tata, acum 19 ani. Imediat după moartea tatei, m-am mutat în California, la 4.000 km distanţă, unde mi-am început cariera şi mi-am întemeiat o familie. Când, cu cinci în urmă, m-am mutat aproape de oraşul meu natal, am promis să petrec mai mult timp cu ea. Dar poate că din cauza slujbei mele solicitante şi a celor trei copii, n-am reuşit s-o văd decât în concedii sau la vreo reuniune familială.

A fost mirată şi neîncrezătoare când i-am telefonat şi i-am sugerat să mergem – doar noi doi – la un film sau la restaurant. „S-a întâmplat ceva? Te muţi şi-mi iei nepoţii de lângă mine?” m-a întrebat. Mama e tipul de femeie care se gândeşte la orice, numai la lucruri normale nu – un telefon seara târziu sau o invitaţie neaşteptată la cină din partea fiului cel mare – anunţă veşti proaste.

„M-am gândit că ar fi bine să petrecem ceva mai mult timp împreună”, am zis. „Doar noi doi.”

A reflectat o clipă la ceea ce spusesem.

„Mi-ar plăcea, *zise,* chiar foarte mult.”

Vineri, după serviciu, m-am trezit cuprins de emoţie pe drumul spre locuinţa ei. Simţeam teama dinaintea unei întâlniri cu o femeie – deşi, pe naiba, tot ce aveam de făcut era să ies în oraş cu mama mea.

Despre ce o să vorbim? Şi dacă nu-i place restaurantul pe care l-am ales? Sau filmul?

Şi dacă nu-i place nimic?

Când am intrat pe alee mi-am dat seama cât de emoţionată era şi ea din cauza întâlnirii noastre. Mă aştepta în faţa uşii gata îmbrăcată. Se coafase. Zâmbea. „Le-am spus prietenelor mele că ies cu fiul meu şi au fost foarte impresionate”, mi-a spus urcându-se în maşină. „Abia aşteaptă să le povestesc mâine despre seara noastră.”

Nu ne-am dus la vreun restaurant de lux, doar undeva, în apropiere, unde să putem sta de vorbă. Când am ajuns, mama m-a luat de braţ – pe jumătate din dragoste, pe jumătate din dorinţa de a o ajuta să se descurce cu scara care ducea în restaurant.

După ce am luat loc, a trebuit să citesc meniul pentru amândoi. Mama vedea doar vagi contururi şi umbre. Pe la jumătatea listei de antreuri, mi-am ridicat privirea. Mama şedea în faţa mea, uitându-se la mine. Un zâmbet melancolic îi mijea pe buze.

„Eu îţi citeam ţie meniul când erai mic”, zise ea.

Mi-am dat seama imediat ce vroia să spună. De la cea care ne purtase de grijă la cea căreia i se purta de grijă, de la cel căruia i se purtase de grijă la cel care purta de grijă; relaţia noastră descrisese un cerc complet.

„Atunci, a venit vremea să te relaxezi şi să mă laşi să mă revanşez”, am zis.

Am purtat o discuţie interesantă la masă. Nimic care să răstoarne lumea, doar rememorări ale propriilor noastre vieţi. Am stat de vorbă atât de mult că am pierdut filmul. „O să mai ies cu tine, doar dacă mă laşi să plătesc eu masa la restaurant data viitoare”, îmi spuse mama când a coborât din maşină în faţa casei. Am fost de acord.

„Cum a fost întâlnirea?” a vrut să ştie soţia când am ajuns în seara aceea acasă.

„Plăcută… chiar mai plăcută decât mi-am imaginat,” am răspuns.

A zâmbit semnificativ: „ţi-am spus eu”.

Din seara aceea, mă întâlnesc cu mama regulat. Nu ieşim chiar în fiecare săptămână, dar încercăm să ne vedem măcar de două ori pe lună. Luăm întotdeauna cina împreună şi uneori vedem şi un film. Deşi, de cele mai multe ori, stăm doar de vorbă. Eu îi povestesc despre necazurile mele de la serviciu. Mă laud cu copiii şi soţia mea. Ea mă ţine la curent cu „bârfa” din familie cu care, se pare, rămân mereu în urmă.

Sau îmi povesteşte despre trecut. Acum înţeleg ce a însemnat pentru mama să lucreze într-o fabrică în timpul celui de-al doilea război mondial. Am aflat cum l-a întâlnit pe tata acolo, cum a înflorit iubirea lor,

în acele vremuri grele, în tramvai. Ascultându-i povestirile, am ajuns să înţeleg câtă importanţă au ele pentru mine. Ele sunt viaţa mea. Nu mă satur ascultându-le.

Dar nu vorbim numai de trecut. Vorbim şi despre viitor. Din cauza problemelor de sănătate, mama e îngrijorată în privinţa zilelor ce vor veni. „Mai am atâtea de făcut în viaţă", mi-a spus într-o seară. „Vreau să-mi văd nepoţii mari. Nu vreau să pierd *nimic* din ceea ce fac."

Ca mulţi din prietenii mei familişti, am tendinţa să mă agit umplându-mi până la refuz agenda în efortul de a împăca viaţa familială cu cariera şi cu păstrarea relaţiilor. Mă plâng adeseori că timpul zboară prea repede. Petrecându-mi timpul cu mama, am învăţat cât de important este să nu te mai grăbeşti. Am înţeles, în sfârşit, semnificaţia unei expresii pe care am auzit-o de un milion de ori: timp calitativ.

Peggy a avut dreptate. Întâlnirile cu altă femeie chiar m-au ajutat în căsnicie. Au făcut din mine un soţ şi tată mai bun, şi, sper din tot sufletul, un fiu mai bun.

Mulţumesc, mamă. Te iubesc.

David Farrell

Atingerea Ramonei

Trecuseră doar câteva săptămâni de la operaţie şi m-am dus la cabinetul doctorului Belt pentru control. Era chiar după primul tratament de chimioterapie.

Tăietura nu se cicatrizase încă. Dedesubtul ei, braţul era amorţit. Acest complex de senzaţii noi şi ciudate semăna cu sentimentul pe care ţi-l dă noul coleg de cameră cu care împărţi cele două dormitoare, anterior denumite sâni, acum denumite drăgăstos „sân şi piept".

Ca de obicei, am fost dusă în cabinet ca să mi se ia sânge din nou – operaţie înspăimântătoare pentru mine, care mă tem de ace.

M-am întins pe patul unde urma să fiu examinată. Purtam o cămaşă de flanelă largă, cu pliuri şi o bluziţă pe dedesubt. Era o combinaţie aleasă cu grijă şi cu speranţa că alţii o vor privi ca pe o alegere întâmplătoare. Pliurile îmi ascundeau noul meu piept, bluziţa îl proteja, iar nasturii uşurau examenul medical.

Intră în cameră Ramona. Îmi era cunoscut zâmbetul ei cald şi luminos care contrasta cu temerile mele. O văzusem pentru prima dată în clinică cu câteva săptămâni mai înainte. În ziua aceea nu lucrase cu mine, dar mi-o amintesc pentru că râdea. Avea un râs sincer, plin şi nuanţat. Îmi amintesc că m-am întrebat ce poate fi atât de hazliu în spatele uşii de la cabinet. Ce ar putea găsi de râs într-un moment ca acesta? Aşa că am decis că nu tratează cu seriozitate situaţia şi că o să încerc să găsesc pe cineva serios. Dar mă înşelasem.

Ziua aceea a fost altfel. Ramona îmi mai luase sânge înainte. Cunoştea teama mea de ace şi a ascuns cu grijă accesoriile necesare sub o revistă cu fotografia luminoasă, albastră a unei bucătării redecorate. M-a ajutat să-mi deschei cămaşa şi să-mi dau jos bluza; se vedeau acum cateterul de pe sânul meu şi proaspăta cicatrice de pe piept.

M-a întrebat: „Cum se vindecă cicatricea?"

Am răspuns: „Cred că bine. Mă spăl în jurul ei cu grijă în fiecare zi." Amintirea apei de la duş lovindu-mi pieptul amorţit îmi trecu fulgerător prin faţa ochilor.

Întinse mâna cu blândeţe şi şi-o trecu peste cicatrice, examinând netezimea pielii cicatrizate şi căutând să vadă dacă găseşte vreo umflătură. Lacrimi mute au început să curgă domol. Şi-a apropiat privirea de a mea şi m-a întrebat: „N-ai atins-o încă, nu-i aşa?" Iar eu am spus: „Nu".

Iar această femeie blândă, minunată, şi-a pus palma cafenie peste pieptul meu fără culoare şi a ţinut-o

acolo cu gingăşie. Mult timp. Am plâns mai departe, încetişor. Îmi spuse, cu blândeţe în glas: „Asta face parte din corpul tău. Asta eşti tu. Nu se întâmplă nimic dacă o atingi.” Dar mi-a fost imposibil. Aşa că a atins-o ea pentru mine. Cicatricea. Rana nevindecată încă. Şi sub ea, mi-a atins inima.

Apoi Ramona spuse: „Te ţin de mână cât o atingi.” Şi-a pus mâna peste a mea, şi am rămas amândouă în tăcere. Acesta a fost darul pe care mi l-a făcut Ramona.

În seara aceea, când m-am dus la culcare, mi-am dus mâna încetişor la piept şi am ţinut-o acolo până când am adormit. Ştiam acum că nu sunt singură. Metaforic vorbind, eram în pat cu toţii: sânul meu, pieptul meu, darul Ramonei şi eu.

Betty Aboussie Ellis

„Sunteţi Dumnezeu?”

Într-o seară geroasă, în timpul sărbătorilor, un băieţel de vreo şase-şapte anişori stătea în frig, în faţa unei vitrine. Copilul n-avea pantofi, iar hainele erau numai zdrenţe. O tânără care trecu pe-acolo văzu copilul şi înţelese dorinţa din ochii lui albaştri. Luă copilul de mână şi-l duse în magazin. Îi cumpără pantofi şi un set complet de haine groase.

Reveniră în stradă şi femeia îi spuse: „Acum te poţi duce acasă să te bucuri de sărbători.”

Băieţelul îşi ridică privirea şi o întrebă: „Sunteţi Dumnezeu, doamnă?”

Ea se uită la el zâmbind şi-i răspunse: „Nu, fiule, sunt doar unul din copiii Lui.”

Atunci, băieţelul zise: „Ştiam eu că sunteţi rudă cu El.”

Dan Clark

Lumânările electrice

O dată pe lună, vineri dimineaţa, mă abat pe la spital ca să duc lumânări pentru Sabbath pacientelor evreice internate acolo. Lumânările aprinse sunt felul tradiţional în care evreicele întâmpină Sabbathul, dar regulamentul spitalului nu îngăduie pacienţilor să ardă lumânări. Aşa că le oferim cea mai bună alternativă – lumânări electrice care se pun în priză şi se aprind vineri, la apusul soarelui, când începe Sabbathul evreiesc. Sabbathul se încheie sâmbătă noaptea. Duminica dimineaţa îmi recuperez lumânările şi le pun bine până vinerea următoare când un alt voluntar se duce să le distribuie grupului de paciente din săptămâna respectivă. Uneori întâlnesc tot pacientele din săptămâna anterioară.

Într-o vineri dimineaţă, în timp ce-mi făceam turul, am întâlnit o doamnă foarte în vârstă – cred că avea 90 de ani. Avea părul scurt, alb ca zăpada şi părea a fi moale şi scămos ca bumbacul. Pielea îi era îngălbenită şi puternic ridată, ca şi cum oasele s-ar fi micşorat brusc şi ar fi lăsat pielea din jurul lor fără niciun suport, la voia întâmplării; acum atârna în falduri moi pe faţă şi pe braţe. Arăta atât de mică întinsă în pat, cu pătura trasă până la subţiori. Mâinile, care se odihneau deasupra păturii, erau noduroase şi muncite, mâini pline de experienţă. Dar ochii erau de un albastru limpede iar glasul surprinzător de puternic când m-a salutat. Din lista pe care mi-o dăduse spitalul, am aflat că se numea Sarah Cohen.

Mi-a spus că mă aştepta, că acasă nu pierduse nicio ceremonie de aprindere a lumânărilor şi că nu trebuia decât să le pun în priza de lângă patul ei ca să ajungă la ele. Se vedea că ştia obiceiul spitalului.

Am făcut cum mă rugase şi i-am urat sărbători fericite. Când m-am întors să plec, a zis: „Sper ca nepoţii mei să ajungă la timp să-şi ia rămas-bun de la mine.”

Cred că pe chipul meu trebuie să fi fost evident şocul produs de felul cum a afirmat nepăsătoare că ştia că e pe moarte, dar am luat-o de mână şi i-am spus că la fel sper şi eu.

Am ieşit din cameră şi aproape m-am ciocnit de o tânără care părea să fi avut douăzeci şi ceva de ani. Purta o fustă lungă, gen ţărănesc, şi avea capul acoperit. Am auzit-o pe Dna Cohen zicând: „Malka! Mă bucur că ai reuşit să ajungi. Unde-i David?"

Am fost nevoită să-mi continui turul prin spital, dar o parte din mine nu putea să nu se întrebe dacă şi David va sosi la timp. Mă doare că trebuie doar să distribui lumânările şi să plec după aceea, ştiind că unele paciente sunt foarte bolnave, că poate vor muri şi că sunt şi ele iubite de cineva. Cred că, într-un anume fel, ele îmi amintesc de mama, când se afla în spital, pe moarte. Bănuiesc că de-asta m-am oferit voluntar să lucrez aici.

Gândul la d-na Cohen şi la nepoţii ei nu mi-au dat pace toată ziua de sâmbătă. Duminică dimineaţa m-am dus la spital să-mi recuperez lumânările. Apropiindu-mă de camera d-nei Cohen, am văzut-o pe nepoata ei stând pe jos, lângă uşă. Când a auzit căruciorul apropiindu-se, şi-a ridicat capul.

„Aţi mai putea lăsa lumânările câteva ore, vă rog?", m-a întrebat.

Rugămintea ei m-a surprins, aşa că a început să-mi explice.

Mi-a povestit că d-na Cohen îi învăţase, pe ea şi pe fratele ei, David, tot ce ştiau despre ce înseamnă să fii religios. Părinţii lor divorţaseră când ei erau mici şi amândoi munceau aproape toată ziua. Ea şi fratele ei îşi petrecuseră mai toate weekend-urile la bunica lor.

„Ea pregătea Sabbathul pentru noi", spuse Malka. „Ea gătea, făcea curat, cocea prăjiturile şi toată casa arăta şi mirosea… într-un fel pe care nu pot nici măcar să-l descriu. Când mergeam acolo, mi se părea că intrăm în altă lume. Fratele meu şi cu mine am găsit acolo ceva ce nu exista, pentru noi, în altă parte. Nu ştiu cum să te fac să înţelegi ce însemna Sabbathul pentru noi – pentru toţi trei, bunica, David şi pentru mine – dar era o alinare în viaţa noastră. A fost minunat şi ne-a redat religia lui David şi mie. David stă în Israel acum. N-a izbutit să găsească alt zbor decât azi. Ar trebui să ajungă pe la şase, aşa că dacă ai putea lăsa lumânările până atunci, le-aş înapoia bucuroasă după aceea."

N-am înţeles ce legătură aveau lumânările cu sosirea lui David. Malka mi-a explicat. „Înţelegi? Pentru bunica, Sabbathul era ziua noastră de fericire. Nu vrea să moară de Sabbath. Dacă am putea s-o facem să creadă că Sabbathul nu s-a încheiat încă, poate că mai trăieşte până când soseşte David. Măcar să-şi poată lua adio de la ea."

Pentru nimic în lume nu m-aş fi atins în acel moment de lumânări, şi i-am spus lui Malka că mă întorc după ele mai târziu. N-am putut rosti niciun alt cuvânt, i-am strâns doar mâna.

Există momente în timp, sau situaţii, care pot uni până şi oameni străini. Acela a fost un asemenea moment.

În ziua aceea, mi-am văzut de treburile mele, dar n-am putut să nu mă gândesc la drama care se desfăşura la spital. Fărâma de forţă care-i mai rămăsese bătrânei pe patul de moarte era folosită pentru a mai rămâne în viaţă câteva ore.

Şi nu pentru ea făcea acest efort. Prin atitudinea ei, îmi dăduse de înţeles că nu se temea de moarte. Părea să ştie şi să accepte faptul că îi venise sorocul şi era, de fapt, pregătită să plece pe drumul fără întoarcere.

Pentru mine, Sarah Cohen a întruchipat un tip de putere interioară despre care n-am ştiut că există şi un tip de iubire despre care n-am ştiut că poate fi atât de puternic. Era dornică să-şi concentreze întreaga fiinţă ca să nu moară de Sabbath. Nu voia ca nepoţii ei să asocieze frumuseţea şi bucuria Sabbathului cu tristeţea morţii ei. Şi poate că mai voia ca nepoţii ei să aibă sentimentul împlinirii care rămâne după ce ţi-ai luat rămas-bun de la persoana care ţi-a influenţat viaţa cel mai profund.

Când m-am întors la spital duminică seara, am început să plâng înainte să intru în camera d-nei Cohen. M-am uitat înăuntru. Patul era gol, iar lumânările fuseseră stinse.

Atunci am auzit o voce în spatele meu rostind în şoaptă: „A reuşit."

Am privit-o pe Malka în ochii în care lacrimile se uscaseră. „David a sosit azi după-amiază. Se roagă acum. A ajuns la timp să-şi ia rămas-bun şi să-i dea vestea cea bună – el şi soţia lui vor avea un copil. Dacă va fi fetiţă, îi vor spune Sarah."

Într-un anume fel, n-am fost surprinsă.

Am înfăşurat firul în jurul piciorului lumânărilor. Erau calde încă.

Marsha Arons

Mai mult decât o bursă

Gândurile mari se adresează doar marilor gânditori,
Faptele mari se adresează, însă, tuturor.

Emily P.Bissell

Aţi auzit, probabil, de Osceola McCarty. Este bătrâna de 88 de ani din Mississippi care a muncit peste 75 de ani ca spălătoreasă. Într-o zi, după ce a ieşit la pensie, s-a dus la bancă şi a descoperit, spre marea ei mirare, că micile ei economii lunare ajunseseră la mai mult de 150.000 de dolari. Apoi, spre uimirea *tuturor,* a donat 150.000 de dolari – aproape tot ce economisise – Universităţii din Sudul Mississippi-ului (USM) ca fond de burse pentru studenţii săraci afro-americani. Fapta ei a ţinut titlurile ziarelor din întreaga ţară.

Ce nu ştiţi este cum mi-a influenţat viaţa darul Osceolei. Am 19 ani şi sunt prima beneficiară a bursei Osceola McCarty.

Eram o elevă sârguincioasă şi mă hotărâsem, cu trup şi suflet, să mă înscriu la USM. Dar, la examenul de admitere, am pierdut la diferenţă de un punct ocazia de a obţine bursa, asta fiind singura posibilitate de a urma cursurile acolo.

Într-o duminică, am dat din întâmplare peste articolul din ziar despre Osceola McCarty şi darul ei generos. I-am arătat mamei articolul şi amândouă am fost de acord că a făcut o faptă extraordinară.

A doua zi m-am dus la biroul de asistenţă financiară unde mi s-a spus că nu aveau încă bani disponibili pentru mine, dar că, dacă se iveşte ceva, mă vor suna. După câteva zile, tocmai când eram pe punctul să ies pe uşă, grăbită să plec cu mama la serviciu, a sunat telefonul. M-am oprit din drum să răspund, şi, în timp ce mama claxona de zor să mă grăbesc, mi s-a spus că am fost selectată pentru prima bursă Osceola McCarty. Am fost în al nouălea cer! Am alergat repede afară să-i dau şi mamei vestea. Ea a telefonat din nou la birou ca să se încredinţeze că era adevărat.

Am întâlnit-o pe Osceola pentru prima dată la o conferinţă de presă – întâlnirea cu ea a fost ca regăsirea propriei familii. Osceola nu fusese căsătorită niciodată şi nu avea copii, aşa că familia mea a devenit şi a ei. Bunica şi Osceola vorbesc la telefon regulat şi se plimbă împreună, iar Osceola e întotdeauna prezentă la reuniunile noastre de familie.

Odată ne-am trezit vorbind despre îngheţată. Am descoperit că Osceola nu se pricepea mai deloc la îngheţată, aşa că ne-am înghesuit cu toţii în maşină şi ne-am dus la Dairy Queen unde i-am comandat prima ei îngheţată de banane! Acum mănâncă o grămadă de îngheţată.

Osceola a trudit din greu toată viaţa – din zori până seara – spălând de mână rufele altora. Treceam prin faţa casei ei în fiecare zi pe drumul spre şcoală. Sigur, pe atunci nu ştiam că aceea era casa ei, dar observasem cât de îngrijită era pajiştea din faţa casei şi cât de curat şi pus la punct era totul. Am întrebat-o acum câtva timp de ce nu am zărit-o măcar o dată în tot acel timp, iar ea a răspuns: „Probabil că eram în spate şi spălam rufe."

Acum că a ieşit la pensie, Osceola se aşază comod şi citeşte Biblia mai tot timpul. Vreau să spun, când nu pleacă de acasă să-şi primească premiile! De fiecare dată când îi mai fac o vizită, are un alt premiu. A fost invitată până şi la Casa Albă. E atât de mândră şi de fericită, dar deloc infatuată. Am convins-o cu greu să-şi cumpere un video ca să înregistreze emisiunile şi să se vadă la televizor – ea doar şade şi zâmbeşte.

Osceola mi-a dăruit infinit mai mult decât o bursă. Ea m-a învăţat despre harul dăruirii. Acum ştiu că sunt oameni buni pe lume care fac fapte bune. Ea a trudit toată viaţa şi a dăruit celorlalţi, şi m-a învăţat să dăruiesc şi eu când am ocazia. De fapt, am de gând să măresc fondul ei de bursă.

Vrând să-i ofer Osceolei familia pe care şi-a dorit-o întotdeauna, am adoptat-o ca pe o a doua bunică. Ea chiar îmi spune nepoata ei. Iar când voi absolvi USM, ea va sta în sală între mama şi bunica – exact acolo unde îi este locul.

Stephanie Bullock

Nu doare

Acte de Bunătate făcute pe negândite – iuhuu!	Nu doare.
I-am spus soţului meu că îl iubesc.	Nu doare.
I-am pus fiului meu un bileţel în ghiozdănelul Cu mâncare, spunându-i cât mi-e de drag.	Nu doare.
La Walgreens, am deschis uşa pentru o doamnă Într-un scaun cu rotile.	Nu doare.
Am lăsat o cutie cu prăjituri pentru poştaş.	Nu doare.
Am lăsat pe cineva să cumpere înaintea mea Când stăteam la rând la băcănie.	Nu doare.
L-am sunat pe fratele meu să-i spun că mi-e dor de el!	Şi lui îi e dor de mine.
I-am trimis primarului o scrisoare lăudându-i munca.	Nu doare.
Am dus flori la sanatoriu.	Nu doare.
Am pregătit o supă de pui pentru o prietenă bolnavă.	Nu doare.
Am jucat Scrabble cu fetiţa mea.	A fost distractiv.
Am mulţumit persoanei care m-a ajutat să-mi pun cumpărăturile în plasă.	S-a luminat la faţă.
I-am dat secretarei mele o zi liber cu plată.	A durut puţin.

M-am jucat cu mingea cu câinele meu. M-am simţit bine.

Am invitat o doamnă care nu şofează M-am distrat bine.
La restaurant şi la un film.

M-am dus la masaj. M-am simţit minunat.

Acte de Bunătate făcute pe negândite – Nu doare.
Hmmm, cred că aşa voi face tot anul.

Sandy Ezrine

Un sărut de noapte bună

În fiecare după-amiază când vin la gardă ca asistentă în schimbul doi, mă plimb pe coridoarele sanatoriului, oprindu-mă la fiecare uşă să schimb o vorbă şi să supraveghez. Adesea Kate şi Chris stau cu albumele în poală şi se lasă pradă amintirilor uitându-se la fotografii. Plină de mândrie, Kate mi-a arătat fotografiile din anii de demult: Chris, înalt, blond şi chipeş; Kate, drăguţă, brunetă şi surâzătoare. Doi tineri îndrăgostiţi, trecând zâmbind prin anotimpuri. Ce încântători erau, cum stăteau acolo împreună, cu lumina soarelui dând strălucire părului lor alb, cu chipurile brăzdate de timp, zâmbind la amintirea anilor trecuţi – eterni captivi în albumele cu poze.

Ce puţin ştiu tinerii cum să iubească, gândesc. Cât de naivi sunt să creadă că deţin monopolul asupra unei comori atât de preţioase. Bătrânii ştiu cu adevărat ce înseamnă iubirea; tinerii pot doar să bănuiască.

În timp ce personalul ia masa de seară, Kate şi Chris, mână în mână, se plimbă uneori încet prin faţa cantinei. Atunci conversaţia se schimbă într-o discuţie despre iubirea şi devotamentul unui cuplu şi despre ce se întâmplă când unul din ei moare. Cu toţii ştiam că Chris era cel puternic, iar Kate depindea de el.

Cum s-ar descurca Kate dacă ar muri Chris? ne-am întrebat adesea.

Culcarea devenise un ritual. Când îi aduceam, seara, medicamentele, Kate stătea în fotoliul ei, în capot şi în papuci, aşteptând să vin. Sub atenta supraveghere a lui Chris şi a mea, Kate îşi lua tabletele. Apoi, cu foarte mare grijă, Chris o ajuta să se ridice din fotoliu şi să se urce în pat şi înfăşură pătura în jurul trupului ei fragil.

Observând acest act de iubire mă gândesc pentru a mia oară *Doamne Dumnezeule, de ce n-or avea sanatoriile paturi duble pentru cei căsătoriţi?* Toată viaţa au dormit împreună, dar în sanatoriu li se cere să doarmă în paturi separate. Noaptea sunt lipsiţi de confortul unei vieţi întregi.

Cât de stupide sunt asemenea reguli, gândeam în timp ce îl priveam pe Chris întinzând mâna şi stingând lumina de deasupra patului lui Kate. Apoi cu multă tandreţe el se apleca şi se sărutau duios. Chris o mângâia pe obraz şi zâmbeau amândoi. El ridica apărătoarea patului ei şi numai după asta se întorcea şi-şi lua şi el medicamentele. Ieşind din cameră, îl auzeam pe Chris spunând „Noapte bună, Kate" şi pe ea răspunzând „Noapte bună, Chris", în vreme ce spaţiul imens din cameră despărţea paturile lor.

Am fost liberă două zile. Când am revenit, prima veste pe care am auzit-o după ce am intrat pe uşa sanatoriului a fost: „Chris a murit ieri dimineaţă".

„Cum?"

„Atac de cord. S-a petrecut foarte repede.”

„Cum se simte Kate?”

„Rău.”

Am intrat în camera lui Kate. Stătea în fotoliu, nemișcată, cu mâinile în poală, cu privirea fixă. I-am luat mâinile într-ale mele și am zis: „Kate, sunt eu, Phyllis.”

Nu s-a uitat la mine; a rămas cu privirea fixă. Am luat-o de bărbie și i-am întors încet capul ca să mă privească.

„Kate, tocmai am aflat ce s-a întâmplat cu Chris. Îmi pare foarte rău.”

La cuvântul Chris, ochii ei au prins viață din nou. S-a uitat la mine contrariată ca și cum s-ar fi întrebat de unde am apărut așa brusc. „Kate, sunt eu, Phyllis. Îmi pare așa de rău de Chris.”

M-a recunoscut și amintirea i-a invadat chipul. Lacrimile i-au umplut ochii și-au început să alunece de-a lungul obrajilor ridați. „Chris s-a dus”, șopti ea.

„Știu”, am zis. „Știu.”

Am răsfățat-o pe Kate o vreme, lăsând-o să mănânce în cameră, înconjurând-o cu multă atenție. Apoi, treptat, vechile reguli au fost reluate. Adeseori trecând pe lângă camera ei, o vedeam stând în fotoliu cu albumul în poală, privind cu nostalgie la fotografiile cu Chris.

Mersul la culcare era perioada cea mai proastă din zi. Deși i se aprobase cererea să se mute din patul ei în patul lui Chris, deși personalul stătea de vorbă și râdea cu ea în timp ce o înveleau și o pregăteau de noapte, Kate rămânea încă tăcută și închisă în sine cu tristețea ei. Trecând prin camera ei, la o oră după ce fusese așezată în pat, o găseam încă trează uitându-se în tavan.

Săptămânile trecură și în privința culcării nu se schimbase nimic. Kate părea atât de neliniștită, atât de vulnerabilă. *De ce oare?* M-am întrebat. *De ce în această parte a zilei mai mult decât în celelalte ore?*

Apoi într-o seară, după ce am intrat în camera ei, doar ca s-o găsesc la fel de trează ca întotdeauna, am zis pe negândite „E oare din cauză că-ți lipsește sărutul de noapte bună?” Aplecându-mă, am sărutat-o pe obrazul zbârcit.

A fost ca și cum aș fi deschis zăgazurile apelor. Lacrimi îi șiroiau pe față; mâinile ei le-au apucat strâns pe ale mele. „Chris îmi dădea întotdeauna un sărut de noapte bună”, suspină ea.

„Știu”, am șoptit eu.

„Mi-e tare dor de el, în toți acești ani m-a sărutat de noapte bună”. A tăcut iar eu mi-am șters lacrimile. „Cred că mi-e imposibil să mă culc fără acel sărut.”

Își ridică privirea spre mine, cu ochii plini de recunoștință, „Îți mulțumesc pentru sărutul tău.”

Un zâmbet timid i se ivi în colțul gurii. „Știi, spuse ea a mărturisire, Chris îmi cânta un cântecel.”

„Chiar așa?”

„Da, încuviință din cap, iar eu stau noaptea și mă gândesc la el.”

„Cum era cântecelul?”

Kate zâmbi, îmi luă mâna și-și drese glasul. Apoi, vocea ei, ca un firicel din cauza bătrâneții, dar încă melodioasă, se înălță încetișor, cântând:

Așadar, sărută-mă, iubito și să ne despărțim.
Iar când voi fi bătrân și nu oi mai visa,
Sărutul tău dăinui-va în inima mea.

Phyllis Volkens[1]
Trimisă spre publicare de Jane Hanna

Daruri

Țin în mână un exemplar cu coperți groase din *Classic Science Fiction* de Jules Verne; bucăți din ambalajul poștei aeriene împrăștiate la picioarele mele. O dedicație: „Lui Matt, cu dragoste din partea bunicului Loren, San Francisco.” *De ce i-o trimite oare tatăl meu, un bătrân de 75 de ani, o carte de 511 pagini fiului meu de 9 ani?* Nepotrivirea cadoului mă enervează – un cadou cumpărat în grabă, cu mult prea puțină grijă. Dar poate că greșesc așteptându-mă ca tata să știe ce și-ar dori un băiețel de 9 ani. Și atunci îmi aduc aminte de vara trecută, când am fost în vizită la San Francisco. Tata a luat-o la fugă spre tramvai, înșfăcându-l de mână pe Matt și sărind pe scară. Mai târziu, a cules o monedă de pe trotuar.

„Matt, uite! Dacă pui o monedă pe linie – tramvaiul aproape că o taie în două!” Parcă-i văd cum stăteau acolo amândoi, cu capetele plecate, admirându-se reciproc.

Mai puțin iritată, mă uit pe geam la Hondo, cum doarme pe pajiște. Îl avem de când era de opt săptămâni. Fire albe de blană îi acoperă botul din capul de un negru lucios, iar pleoapele cad ușor peste ochii căprui. Labele uriașe de Labrador se fac și mai mari când calcă, și tot mai multe fire albe ies dintre pernițe. Mă gândesc la barba tatălui meu și cum am văzut firele albe înmulțindu-se până ce a încărunțit de tot.

Freckles se odihnește lângă Hondo, blănița ei de Collie răsfirându-se în adierea vântului. Mulți din pistruii de pe vremea când era pui au dispărut. Mă gândesc din nou la vara trecută.

Paisprezece ani reprezintă un ciclu complet de viață pentru un câine. Steaua lui Hondo se apropia de asfințit, pălind din ce în mai mult cu fiecare apus de soare. Venise vremea să ne luăm alt câine, și cu sentimentul vinovăției în suflet, am adus-o acasă, la fermă, pe Freckles. Când a coborât, șovăind, din mașină, cu picioarele tremurând, Hondo s-a purtat ca un gentleman desăvârșit. El a adulmecat-o, iar ea s-a făcut ghem. Ea a scâncit, iar el a lins-o. Codițele au fluturat și s-a-nfiripat prietenia.

Jos, la grajd, Freckles îl privea pe Hondo, profesorul îngăduitor, așteptând cu răbdare să înșeuăm caii. S-a așezat și ea. Pisicile se frecau de picioarele lui Hondo, iar Freckles învățase că nu are voie să sperie pisicile. Am pornit călare după juninci, iar Hondo venea, credincios, în urma noastră. Freckles învățase că nu e bine să necăjească vacile sau căprioarele. Freckles se lungi și se înălță, iar pasul lui Hondo deveni mai vioi. Anii au trecut. Am început să-i aruncăm bețe din nou și le-a adus până când n-a mai reușit să țină bățul în gură. Freckles nu s-a obișnuit niciodată cu jocul ăsta, dar ea l-a înveselit pe Hondo oricum. Lui i-a fost oferit astfel un scurt răgaz, o a doua tinerețe.

Apoi, o zi toridă de vară și o călătorie prea lungă pe urmele prăfuite ale vacilor și-au luat plata. Hondo s-a prăbușit în ocolul vitelor. Câteva vorbe de dezmierdare și blânde mângâieri l-au făcut să-și revină. Matt și Freckles au devenit atenți privindu-l cum se ridică în picioare, clătinându-se, și-și scutură blana de praf. Înainte de a se urca pe verandă și a-și relua locul de pază lângă ușă, Hondo bău cu lăcomie din găleata din curte. Următoarea dată când am înșeuat caii și ne-am dus pe islaz, l-am încuiat în trailerul pentru cai. Se uita iscoditor printre zăbrele, rănit în sentimentele sale și neînțelegând ce se petrece.

„Nu te teme, amice”, i-am spus, „venim înapoi”. Dar era surd și nu m-a auzit. După aceea, l-am luat în continuare cu noi la plimbare. Steaua lui o să apună, indiferent cât l-am proteja.

Pun volumul lui Jules Verne pe masă și adun de pe jos resturile ambalajului. De afară se aude o mașină pe aleea pietruită. Freckles o aude și se ridică, cu urechile ciulite. Hondo doarme. Apoi, Freckles latră – un lătrat scurt și ascuțit – nu ca lătratul de avertizare, adânc, din piept, care ne păzise casa 14 ani. Nu zgomotul mașinii îl trezește, în cele din urmă, pe Hondo; lătratul ascuțit pătrunde în urechile lui din ce în ce mai surde și își saltă capul să vadă ce e. O vede pe Freckles la datorie, neșovăitoare și pe poziție. Cu un adânc oftat de resemnare, își reazemă capul pe labe și închide ochii.

Aș vrea să mă duc afară și să-i iau capul lui Hondo în mână, să-l privesc în ochii cafenii și să-i vorbesc mângâietor ca să perceapă cu inima ceea ce urechile lui nu mai aud. Aș vrea să mai rămână lângă mine încă puțin.

În loc de asta, ridic cartea și citesc dedicația din nou. „Lui Matt, cu dragoste de la bunicul Loren.” Dintr-o dată, darul capătă sens. Patrusprezece ani îi despart pe Hondo și pe Freckles. Șaizeci și cinci de

ani îl despart pe tata de nepotul lui. Câţiva ani, doar, de făcut daruri se mai întind în faţa lui. Şi el numără apusurile de soare şi se uită la steaua lui scăpătândă. Timpul nu-i mai permite luxul de a trimite doar daruri potrivite. Dacă în zece ani de acum înainte Matt va deschide această carte, gata să plonjeze 20.000 de leghe sub mări, cuvintele bunicului lui îi vor ura *bon voyage*.

Pun din nou volumul greu pe masă, deschid uşa şi ies pe pajişte. Blana lui Hondo străluceşte în soare. Sesizează vibraţiile paşilor mei şi începe să dea încet din coadă.

Page Lambert

1.716 scrisori

Pe 15 noiembrie, 1942, am spus fără să stau pe gânduri „da” chipeşului meu mire, care se împăuna cu uniforma lui de soldat al Statelor Unite, nouă şi oficială. După numai opt luni, era chemat să-şi servească ţara în cel de-al doilea război mondial, trimis nu se ştie unde în Pacific, pentru nu se ştie cât timp.

La plecarea tânărului meu soţ, ne-am promis să ne scriem zi de zi cât vom fi despărţiţi. Am hotărât să numerotăm scrisorile ca să ştim dacă s-a rătăcit vreuna. Scriindu-ne în fiecare zi, am constatat că de multe ori nu prea aveam ce să ne spunem în afară de „te iubesc”. Dar cuvintele acestea nu lipseau din nicio scrisoare.

Războiul l-a găsit pe soţul meu, stomatolog în armată, chiar în primele linii. Cu toate acestea, indiferent dacă se afla în focul unei lupte în Aleutine, Okinawa sau Philippine, îşi găsea totuşi timp să scrie în fiecare zi. Câteodată, găsea chiar timp să facă ceva mai mult decât să scrie o scrisoare. Când avea câteva clipe libere, îmi făcea câte o bijuterie din materialele indigene pe care le găsea.

În timpul unei perioade de acalmie a luptelor din Philippine, şi-a făcut timp să graveze pe un cuţit de deschis scrisori, din lemn de mahon, numele meu, *Louise*, pe o parte a mânerului, iar pe cealaltă parte *Philippine, 1944*. Mi-a scris că acel *coupe-papier* urma să mă ajute să deschid zilnic scrisorile primite de la el. Peste cincizeci de ani, cuţitul stă încă pe biroul meu şi e folosit zilnic la deschiderea corespondenţei, deşi niciuna din scrisorile pe care le primesc azi nu e la fel de importantă ca acelea primite de la el în timpul războiului.

Erau zile şi chiar săptămâni când nu primeam nicio scrisoare. Desigur, asta mă făcea să mă tem pentru soarta soţului meu – mulţi din colegii lui de trupă fuseseră omorâţi deja. Şi totuşi, poşta îşi revenea, inevitabil, şi soseau o grămadă de scrisori odată. Îmi petreceam timpul ordonându-le după număr ca să le pot citi în ordine cronologică şi să le savurez pe fiecare în parte. Din păcate, fiecare scrisoare era verificată de cenzura armatei, şi eram nevoită să mă chinui să ghicesc ce scria pe rândurile şterse.

Într-una din scrisorile trimise din Hawaii de soţul meu, mă ruga să-i trimit măsurile ca să-mi poată face nişte pijamale la vestiţii croitori chinezi care locuiau pe insulă. I-am răspuns, desigur, trimiţându-i măsurile: 35-24-36 (Ah, ce bine eram înainte!). Soţul meu a primit scrisoarea, dar numerele fuseseră şterse de cenzură, care presupusese că vreau să comunic cu el într-un cod secret. Dar pijamalele s-au potrivit oricum.

În noiembrie 1945, războiul a luat sfârşit şi soţul meu a fost trimis acasă. Nu ne mai văzusem de când plecase cu doi ani şi patru luni înainte. Vorbisem la telefon doar o singură dată în tot acel timp. Dar, cum ne ţinuserăm cu fidelitate promisiunea de a ne scrie în fiecare zi, scrisesem fiecare 858 de scrisori, în total 1.716 scrisori care ne întovărăşiseră tot războiul.

Când soţul meu a revenit acasă, am avut norocul să facem rost, pe piaţa imobiliară extrem de săracă din San Francisco, de un minuscul apartament. În aceste camere-cutii de chibrituri, de-abia aveam loc noi amândoi, aşa că, spre regretul nostru, am fost nevoiţi să renunţăm la toate scrisorile noastre. În anii de

după război, am avut norocul să nu ne despărţim mai mult de o zi-două o dată, aşa că nu prea am mai avut ocazia să ne scriem din nou.

De-a lungul acestor ani, însă, soţul meu mi-a arătat mie şi copiilor şi nepoţilor aceeaşi dragoste şi devotament pe care mi le arătase la început. Tocmai am sărbătorit a 53-a aniversare a fericitei noastre căsnicii şi, deşi scrisorile din primii noştri ani de căsnicie nu mai sunt demult, dragostea cuprinsă în ele va rămâne pe veci dăltuită în inimile noastre.

Louise Shimoff

Draga mea iubită, fără tine zilele par nesfârşite.
Zilele par săptămâni... săptămânile par luni...
Lunile par ani... anii par veacuri... veacurile par...
Înţelegi ce vreau să spun.
Schulz
© 1963 United Feature Syndicate, Inc.
1-3-64

Ingredientul secret al Marthei

Îl intriga pe Ben de câte ori trecea prin bucătărie. Era cutiuţa aceea de metal de pe raftul de deasupra aragazului Marthei. Probabil că nu i-ar fi dat atâta atenţie sau nu l-ar fi agasat dacă Martha nu i-ar fi spus să nu cumva să se atingă de ea. Motivul, a explicat ea, era că recipientul conţinea o „plantă misterioasă” de la mama ei şi cum nu exista nici cea mai mică posibilitate de a-l reumple, se temea că, dacă Ben sau oricine altcineva l-ar fi luat în mână şi l-ar fi deschis, s-ar fi putut întâmpla să-l scape şi să risipească conţinutul atât de valoros.

Recipientul nu-ţi atrăgea atenţia prin nimic deosebit. Era atât de vechi că desenul floral colorat în roşu şi auriu se ştersese. Puteai spune cu precizie de unde fusese apucat de când tot era ridicat şi i se trăgea capacul.

Nu numai degetele Marthei îl apucaseră de acolo, ci şi mama şi chiar bunica ei. Martha nu era foarte sigură, dar avea sentimentul că până şi străbunica ei folosise acelaşi recipient cu „planta lui misterioasă”.

Ben era sigur de un singur fapt: la scurt timp după ce s-a căsătorit cu Martha, mama ei i-a adus recipientul şi a sfătuit-o să-l folosească cu aceeaşi dragoste cu care îl folosise ea.

Şi aşa a şi făcut. Ben n-a văzut-o niciodată pe Martha gătind fără să ia recipientul de pe raft şi să presare o fărâmă din „planta misterioasă” peste mâncare. Chiar şi când făcea prăjituri, plăcintă sau fursecuri, a văzut-o presărând puţin pe deasupra chiar înainte să bage tava în cuptor.

Orice o fi fost în recipientul ăla, făcea minuni, căci Ben era sigur că Martha este cea mai bună bucătăreasă din lume. Nu era singurul care împărtăşea această opinie – toţi cei care mâncau acasă la ei aveau numai cuvinte de laudă pentru mâncărurile Marthei.

Dar de ce oare nu-l lăsa pe Ben să se atingă de cutie? Chiar se temea că Ben o să verse conţinutul? Şi cum arăta, oare, „planta misterioasă”? Era atât de fină că Ben n-a reuşit să-şi dea seama ce era când Martha o presăra în mâncărurile pe care le făcea. Era clar că trebuia să folosească doar o fărâmă din ea pentru că nu exista nicio posibilitate de a umple recipientul din nou.

Martha reușise, cumva, să tragă de conținutul lui mai mult de treizeci de ani de căsnicie, până azi. Și de fiecare dată, efectul era același: îți lăsa gura apă.

Ben simțea din ce în ce mai mult tentația de a se uita în cutie măcar o dată, dar niciodată nu s-a putut convinge s-o și facă.

Apoi, într-o zi, Martha s-a îmbolnăvit. Ben a dus-o la spital, unde a rămas internată peste noapte. Când s-a întors acasă, a constatat că îi e tare urât, singur, în casă. Martha nu lipsise noaptea de acasă niciodată. Iar când s-a apropiat vremea cinei, s-a întrebat ce să facă – Marthei îi plăcea atât de mult să gătească, că el nu se prea grăbise să învețe să pregătească ceva de mâncare.

Când a intrat în bucătărie să vadă ce era în frigider, i-a sărit în ochi recipientul de pe raft. I-a atras privirea ca un magnet – s-a uitat imediat în altă parte, dar curiozitatea l-a împins să-l privească iar.

Curiozitatea nu-i dădea pace.

Ce era în cutie? De ce nu trebuia s-o atingă? Cum arăta „planta misterioasă”? Cât mai rămăsese?

Ben își mută privirea în altă parte și luă capacul de pe tava cu prăjituri aflată pe dulap. Aaa… rămăsese mai mult de jumătate din prăjitura cea bună a Marthei. Își tăie o bucată mare, se așeză la masa din bucătărie și nici nu luă o îmbucătură că ochii i se îndreptară din nou spre recipient. Cu ce-ar greși dacă ar arunca o privire înăuntru? De ce Dumnezeu făcea Martha un asemenea secret din el?

Ben mai luă o îmbucătură și continuă să se întrebe – s-o facă, să n-o facă? Preț de alte cinci îmbucături a tot chibzuit ce să facă, cu privirea ațintită la cutie. În cele din urmă, n-a mai rezistat.

Traversă cu pași ușori camera și, mai grijuliu ca oricând, luă recipientul de pe raft – temându-se, Doamne ferește, să nu verse conținutul în timp ce se uita pe furiș.

Puse recipientul pe dulap și ridică, cu grijă, capacul. Aproape că îi era frică să se uite înăuntru! Când interiorul cutiei îi apăru clar sub ochi, Ben rămase cu gura căscată – nu se poate, recipientul e gol… doar o bucățică de hârtie împăturită, pe fund.

Ben întinse mâna după ea, chinuindu-se să-și vâre mâna înăuntru. A apucat hârtiuța, cu grijă, de un colț, a tras-o afară și a despăturit-o încet sub lampa din bucătărie.

Doar câteva cuvinte erau scrise acolo, și Ben recunoscu imediat scrisul ca fiind al mamei Marthei. Spunea simplu: „Martha – în tot ce faci, pune o fărâmă de dragoste”.

Ben înghiți cu greu, puse la loc bilețelul și recipientul și se așeză cuminte să-și termine prăjitura. Acum înțelegea pe deplin de ce avea un gust atât de bun.

Trimisă spre publicare de Dot Abraham
Revista Reminisce

2. DESPRE ATITUDINE ŞI RESPECTUL DE SINE

Nu-ţi stă în putere să alegi cum sau când vei muri. Dar poţi hotărî cum vei trăi.

Joan Baez

Fii regină

NOTA REDACTORULUI: De-a lungul anilor, ne-au încălzit inimile mesajele pe care ni le-au transmis importante personalităţi feminine despre dragoste şi despre puterea de a alege. Unul din cele mai însufleţitoare mesaje ne-a parvenit prin cuvintele, faptele şi exemplul personal al uneia din cele mai iubite şi respectate femei din lume – Oprah Winfrey. Ea ne reaminteşte continuu că în fiecare femeie trăieşte o regină care aşteaptă să-şi revendice măreţia. Referindu-se la o temă folosită de Marianne Williamson în cartea sa *Meritul unei femei*, la ceremonia de înmânare a diplomelor absolventelor Colegiului Spelman din 1993, Oprah a spus următoarele:

Fii regină. Ai curajul să fii altfel. Deschide drumuri. Fii în frunte. Fii tipul de femeie care în faţa vicisitudinilor îmbrăţişează viaţa în continuare şi păşeşte fără teamă spre noi provocări. Mergi mai departe! Caută adevărul şi condu-ţi regatul, oricare ar fi acesta – casa, serviciul, familia – cu inima plină de iubire.

Fii regină. Fii blândă. Mintea ta să nască idei novatoare şi bucură-te de feminitatea ta… Mă rog să încetăm să ne mai pierdem timpul în mediocrităţi şi lucruri mondene… Suntem copiii lui Dumnezeu – suntem aici să învăţăm lumea să iubească…

Nu contează prin ce-ai trecut, de unde vii sau ce sunt părinţii tăi – nici statutul tău social sau economic. Nimic din toate acestea nu contează. Ceea ce contează este cum alegi să trăieşti, cum alegi să dai glas iubirii prin munca ta, prin familia ta, prin ceea ce ai de dăruit lumii…

Fii regină. Fii stăpâna forţei şi măreţiei tale!

Oprah Winfrey

Planul mamei

Presupun că momentul intrării la şcoală a primului meu nepot, Jamie, a fost acela care a declanşat amintirea primului meu an de şcoală. Era în 1942. „D-ra Edna” era acel tip învechit, dar minunat, de învăţătoare care îşi dedica întreaga viaţă elevilor. Mi-a plăcut la şcoală: mirosul de cretă şi de creioane colorate; mirosul podelei vechi de lemn după ce Jim, îngrijitorul nostru, o dădea cu ceară; şi faptul că aveam o bancă exact pe măsura mea. Şi totuşi, a existat la şcoală o problemă copleşitoare. Mildred.

În fiecare zi când parcurgeam cei câţiva paşi de la şcoală spre casă, Mildred mă lua peste picior, mă lovea şi mă speria. Eram îngrozită din cauza ei. Rămăsese repetentă în clasa întâi şi era cu un an mai mare decât mine. Mildred nu avea prieteni, aşa că îşi bătea capul, se pare, cum să-şi facă duşmani. Pentru că eram printre cei mai mici din clasă, mă alesese pe mine drept duşmanul ei numărul unu.

Întotdeauna când mă duceam acasă pe jos după şcoală, mă călca pe marginea din spate a pantofilor şi mi-i scotea din picior. Atunci, dacă mă aplecam să mă încalţ, Mildred îmi aplica o lovitură puternică pe

spate. În fiecare zi, de îndată ce clopoţelul anunţa sfârşitul orelor, inima începea să-mi bată tare şi clipeam des ca să nu plâng.

Curând de tot mama şi-a dat seama că se întâmplă ceva la şcoală. Nu voiam să-i spun de Mildred. Am stat lipită de radio ascultând „Călăreţul singuratic”, prefăcându-mă că nu aud ce mă întreabă despre şcoală. Mama continuă cu întrebările, pentru ca în cele din urmă, să-i povestesc totul printre lacrimi. „N-ai ce face, mami. *Nu ai ce face*. Toată lumea va zice că sunt copil mic.”

Mama nu putea să mă ia de la şcoală. Era la lucru. Tata murise cu câţiva ani în urmă. Nu aveam fraţi sau surori care să aibă grijă de mine. Nu-mi puteam imagina ce-ar putea face mama. Eram sigură că nu există soluţie – absolut nicio soluţie la o problemă atât de mare.

A doua zi, la şcoală, d-ra Edna s-a aplecat peste banca mea şi mi-a spus şoptit: „Marion, ai putea să rămâi după ore să mă ajuţi la un proiect? Am vorbit cu mama ta aseară şi mi-a spus că îţi dă voie.” Ochii ei albaştri erau plini de înţelegere, iar ea mirosea a cremă de mâini Jergens. Am decis atunci, pe loc, că toţi îngerii trebuie să aibă ochi albaştri şi să miroasă a cremă de mâini Jergens. Am dat repede din cap că da.

Am rămas în banca mea plină de bucurie când a sunat clopoţelul. Mildred a părut contrariată o clipă, dar a ieşit odată cu ceilalţi. După câtva timp, d-ra Edna a zis că e timpul să plec acasă. A rămas pe treptele din faţa şcolii făcându-mi la revedere cu mâna. Am urcat colina ţopăind, fără niciun fel de teamă. Apoi, tocmai când am ajuns în vârf, am auzit binecunoscuţii paşi în spatele meu. Mildred mă aşteptase. S-a repezit şi m-a călcat şi mi-a dat o palmă pe spate. Am plâns. Nu m-am putut stăpâni.

Când mama a venit de la serviciu şi a văzut cum arăt, m-a luat la întrebări. Am implorat-o să nu se ducă la şcoală; n-am dormit prea bine în noaptea aceea. A doua zi de dimineaţă, a zis: „Azi am de gând să urc dealul cu tine, Marion. Poate că o vedem şi pe Mildred.” Mildred traversa pe jos oraşul ca să ajungă la şcoală. Nu mă necăjise niciodată pe drumul spre şcoală, numai după aceea.

„Nu fă asta, mami, te rog! Nu-i spune nimic lui Mildred. Nu vei face nimic decât s-o iriţi şi mai tare. Lasă, că stau singură acasă. Te rog, mami.”

„Îmbracă-te mai repede, te rog, Marion.” Glasul mamei a fost blând, dar ferm.

„Te rooog, mami.”

„Ai încredere în mine, Marion. Am un plan.” Înlăuntrul meu era furtună. De ce nu putea mama să înţeleagă că niciun plan imaginat de ea nu avea să meargă? Am ieşit în frigul năprasnic şi am început să urcăm dealul. Poate că n-o să ne-ntâlnim cu Mildred, speram eu. Mama, însă, arăta plină de încredere. Cunoşteam prea bine această privire şi am avut sentimentul copleşitor că ne vom întâlni cu Mildred şi că mama îşi va pune „planul” în aplicare.

Bineînţeles, când am ajuns în vârful dealului, unde eu trebuia s-o iau spre şcoală iar mama în direcţie opusă spre banca unde lucra, am zărit-o pe Mildred. Am aşteptat câteva clipe îngrozitoare până când s-a apropiat de noi. Observând că mama e cu mine, s-a prefăcut că nu ne vede.

„Bună, Mildred”, a zis mama calm. Mildred a înţepenit, ca o stană de piatră. Avea mâinile şi faţa roşii din cauza gerului. Paltonul prea larg pentru ea atârna descheiat. Avea doar doi nasturi. Ceilalţi lipseau. Pe dedesubt, purta o rochiţă de bumbac, ca şi cum ar fi fost vară. Eu eram aşa înfofolită, că de-abia mă mişcăm. Mama mă obliga să port şi flanelă de corp.

Mama s-a aplecat ca s-o poată privi pe Mildred în ochi. N-a rostit niciun cuvânt la început. În schimb, s-a apucat să-i încheie repede nasturii la palton şi i-a ridicat gulerul. Apoi i-a legat la spate şuviţa de păr rebelă care-i venea tot timpul în ochi. Eu am stat deoparte privind cum aburul respiraţiei noastre zăbovea în faţa chipurilor noastre în aerul geros de dimineaţă şi rugându-mă să nu apară vreun coleg şi să se termine mai repede planul mamei.

„Sunt mama lui Marion. Mildred, aş vrea să mă ajuţi.” Mildred se uita la mama concentrată, cu o expresie pe care n-aş putea să o descriu. Doar câţiva centimetri despărţeau chipurile lor. În timp ce vorbea, mama ţinea mâinile reci ale lui Mildred în mâinile ei înmănuşate. „Marion n-are nici fraţi, nici

surori. Ar avea nevoie de o prietenă foarte bună la şcoală. Cineva cu care să urce dealul după ore. Ai vrea să fii prietena lui Marion, Mildred?" Mildred îşi frământă buza de jos, clipind tot timpul, apoi încuviinţă din cap.

„Ah, mulţumesc tare mult!" spuse mama cu o anume încredere şi recunoştinţă. „Ştiam eu că eşti o persoană pe care mă pot baza." Apoi o strânse la piept pe Mildred într-o lungă îmbrăţişare. M-a îmbrăţişat şi pe mine în pripă şi ni s-a dresat ca şi cum nimic neobişnuit nu s-ar fi întâmplat: „Pa, fetelor. Succes la şcoală." Mildred şi cu mine ne-am continuat drumul spre şcoală, înţepenite, ca marionetele, uitându-ne drept înainte, fără să vorbim. La un moment dat mi-am încrucişat privirea cu a ei. Mildred zâmbea! N-o mai văzusem niciodată zâmbind până atunci.

Am urcat dealul împreună în fiecare zi după ore şi curând vorbeam, râdeam şi ne împărtăşeam secretele. Mildred a început să-şi lege părul la spate cum făcuse mama. Uneori chiar purta o fundă în păr. Cineva îi cususe nasturii la palton şi ea îi încheia pe toţi şi-şi ridica mereu gulerul. Am început, nu ştiu cum, s-o strig „Mil". Apoi şi ceilalţi au făcut la fel, chiar şi d-ra Edna.

„Ei, Mil, aşează-te lângă mine", o chema cineva la cantină. „Nu, Mil, stai cu noi" o ruga altcineva. Mildred le răspundea cu un zâmbet fericit, dar se aşeza întotdeauna lângă mine. Mama punea mereu în pachetelul meu cu mâncare ceva special pentru Mil – până şi bileţele de mulţumire. Mil mă lăsa întotdeauna în faţa ei când stăteam la rând la arteziana din şcoală.

Ziua Sf. Valentin a fost un eveniment deosebit de important în clasa întâi, atunci, în anii '40. Făcusem cutii mari cu felicitări şi le aşezasem pe bănci. Spre sfârşitul petrecerii, am scos cutia enormă cu felicitarea de Sf. Valentin. Toţi s-au ridicat în picioare s-o vadă mai bine. Cadoul fusese cumpărat! Şi se vedea că costase ceva. Majoritatea confecţionaseră singuri felicitarea din hârtie roşie, mătase şi lipici. „Ah-uri" şi „oh-uri" pluteau prin clasă, părând să zăbovească în aer, când am deschis cutia mea nemaipomenită. Tipărite cu litere groase roşii în interiorul felicitării erau cuvintele: „De la cea mai bună prietenă!"

M-am uitat la Mil. Stătea în bancă cu mâinile împreunate pe pupitru şi zâmbea cu cel mai fericit zâmbet pe care-l văzusem vreodată. Avea o fundă în păr. Mildred[(2)] zâmbea acum tot timpul. Lua note bune şi nu mai îndesa hârtii în pupitru. Şi-a îndreptat privirea spre mine şi ochii ni s-au întâlnit. În acel moment am ştiut că planul mamei a reuşit.

Nu înţelesesem planul mamei nici în 1942, nici mai târziu. Dar, de-a lungul anilor, am descoperit sursa de inspiraţie a formidabilului plan al mamei mele. Şi am învăţat că planul dă rezultate în toate situaţiile fără ieşire: „Dragostea este îndelung răbdătoare… plină de bunătate… nu se poartă necuviincios… nu se mânie… nu se gândeşte la rău… crede totul… nădăjduieşte totul… suferă totul. Dragostea nu dă greş niciodată." (1 Corintieni 13:4-5, 7-8).

Marion Bond West

Poveste despre două oraşe

Apropiindu-se de un mare oraş, un călător a întrebat o femeie care stătea pe marginea drumului:

„Cum sunt oamenii din acest oraş?"

„Cum erau oamenii acolo de unde vii?"

„Îngrozitori", a răspuns pelerinul. „Meschini, mincinoşi, detestabili în toate privinţele".

„Înţeleg, zise femeia, la fel îi vei găsi şi pe cei din oraşul din faţa ta."

De-abia se îndepărtase primul pelerin că s-a mai oprit unul şi a vrut şi el să afle cum sunt oamenii din oraş. Bătrâna a întrebat din nou cum erau oamenii din locul de unde plecase.

„Erau oameni deosebiți; cinstiți, muncitori, și generoși chiar dacă greșeau în generozitatea lor. Mi-a părut rău că am plecat”, afirmă cel de-al doilea pelerin.

Răspunse femeia înțeleaptă: „La fel îi vei găsi și pe cei din orașul din fața ta.”

Cele mai bune povestiri și snoave

Unde stau sirenele?

Ce e drept pentru un suflet poate fi nedrept pentru altul. Ceea ce înseamnă că trebuie să fii pe picioarele tale și să faci ceva care să pară ciudat în ochii celorlalți.

Eileen Caddy

Uriași, Pitici și Vrăjitori era tocmai jocul potrivit.

Rămasă să am grijă de aproape 80 de copii între 7 și 10 ani, în vreme ce părinții lor erau ocupați cu treburi de-ale părinților, mi-am adunat trupa în holul bisericii și le-am explicat jocul. Este o versiune de mai mare amploare a jocului Piatră, Hârtie și Foarfecă și implică gândirea, necesitând luarea unor decizii. Dar scopul adevărat al jocului este să faci cât mai mult zgomot și să încerci să-i prinzi pe ceilalți până când nimeni nu mai știe de partea cui este sau cine a câștigat.

Să organizezi o sală plină de școlari plini de energie în două echipe, să explici regulile de bază ale jocului, să realizezi consensul în privința identității de grup – nu e o realizare ușoară, dar am făcut-o cu bunăvoință și iată-ne gata să pornim.

Agitația urmăririi atinsese un punct critic. Am strigat din răsputeri: „Trebuie să decideți *acum* ce sunteți – URIAȘI, PITICI sau VRĂJITORI!”

În timp ce grupurile se înghesuiau, cuprinse de frenezie, să se consulte în șoaptă, m-am simțit trasă de pantaloni. Lângă mine stă un copilaș, se uită în sus și mă întreabă cu un glăscior îngrijorat: „Unde stau sirenele?”

Unde stau sirenele?

Pauză. O foarte lungă pauză. „Unde stau sirenele?” repet eu.

„Da. Știi, eu sunt Sirenă.”

„Nu există Sirene în joc”.

„Ba da, există, eu”

Ea n-a ales să fie Uriaș, Pitic sau Vrăjitor. Ea își știa categoria foarte bine, Sirenă, și nu avea intenția să iasă din joc și să se ducă la perete unde stau învinșii. Ținea cu tot dinadinsul să participe la joc, în orice loc intrau Sirenele în schema de joc, fără să renunțe la demnitatea sau identitatea ei. Era de la sine înțeles că era un loc și pentru Sirene și că eu trebuia să știu care.

Chiar, unde stau Sirenele? Toate Sirenele – toate acele Sirene care sunt altfel, care încalcă regulile și care nu acceptă să stea în nișe și boxe?

Dați răspunsul la această întrebare și puteți ridica o școală, o națiune sau o întreagă lume cu el.

Care a fost răspunsul meu în acel moment? Din când în când mai dau și eu câte un răspuns corect. „Sirenele stau chiar aici, lângă Regele Mării!” (Da, chiar aici, lângă Bufonul Regelui, mi-am zis în sinea mea.)

Așa că am stat acolo, mână în mână, trecând în revistă trupele de Vrăjitori, Uriași și Pitici care defilau pe lângă noi în mare dezordine.

Apropos, nu e adevărat că nu există Sirene. Eu personal cunosc cel puțin una. Am ținut-o de mână.

Robert Fulghum
Trimisă spre publicare de Rashaun C. Geter

Piratul

Nu vedem lucrurile precum sunt ele, le vedem după cum suntem noi.

Anais Nin

Într-o zi d-na Smith stătea în sala de aşteptare a medicului ei când a intrat un băieţel cu mama lui. Băieţelul i-a atras atenţia D-nei Smith pentru că avea un ochi acoperit. D-na Smith a fost uimită să vadă cât de puţin afectat era copilul de pierderea ochiului şi l-a urmărit cum se îndreaptă după mama lui spre un scaun din apropiere.

Cum medicul era foarte aglomerat în ziua aceea, d-na Smith a avut ocazia să stea de vorbă cu mama băiatului, în vreme ce el se juca cu soldăţeii. La început, a stat liniştit şi s-a jucat cu soldăţeii pe cotiera scaunului. Apoi a coborât în tăcere pe parchet, uitându-se întrebător la mama lui.

În cele din urmă, d-na Smith a avut ocazia să-l întrebe pe băieţel ce se întâmplase cu ochiul lui. Copilul a reflectat câteva momente la întrebarea ei, apoi a replicat, ridicând peticul de pe ochi: „Nu s-a întâmplat nimic cu ochiul meu. Sunt pirat!” Apoi s-a întors la jocul lui.

D-na Smith era acolo pentru că îşi pierduse piciorul de la genunchi în jos într-un accident de maşină. Scopul vizitei de azi era să vadă dacă se vindecase suficient pentru a i se pune proteză. Pierderea piciorului o răvăşise complet. Oricât de curajoasă încerca să fie, tot se simţea infirmă. Mental, ştia că pierderea aceasta nu trebuie să-i afecteze viaţa, dar emoţional îi era imposibil să depăşească acest obstacol. Medicul îi sugerase autosugestia, şi o încercase, dar nu fusese în stare să-şi creeze, emoţional, o imagine acceptabilă, de lungă durată. În mintea ei se vedea ca o infirmă.

Cuvântul „pirat” i-a schimbat viaţa. Într-o fracţiune de secundă, a pătruns în altă lume. S-a văzut îmbrăcată ca John Silver-Lunganul, pe puntea unei corăbii de piraţi. Stătea cu picioarele depărtate – unul era de lemn. Îşi ţinea mâinile înfipte în şolduri, capul sus şi umerii drepţi, înfruntând, zâmbind, furtuna. Pale puternice de vânt îi biciuiau haina şi părul. Stropii reci împroşcau balustrada când valurile uriaşe se spărgeau, lovind corabia. Vasul se clătina şi scârţâia în ghearele furtunii. Şi totuşi, ea rămânea fermă pe poziţii – mândră, neînfricată.

În acel moment, imaginea femeii infirme a dispărut şi ea şi-a recăpătat curajul. Se uită la băieţel, preocupat de soldăţeii lui.

Câteva minute mai târziu, o strigă sora. Mergea, clătinându-se, în cârje, iar micuţul observă piciorul amputat. „Doamnă, strigă el, ce s-a întâmplat cu piciorul dumneavoastră?” Mama copilului împietri.

D-na Smith îşi privi o clipă piciorul amputat. Apoi răspunse zâmbind: „Nimic. Şi eu sunt pirat.”

Marjorie Wallé

Deci… ce cultivi?

Nu suntem bogaţi prin lucrurile pe care le posedăm, ci mai degrabă prin lucrurile de care ne putem lipsi.

Sandy locuiește într-un apartament atât de mic, că atunci când vine acasă după ce și-a făcut cumpărăturile la Goodwill, trebuie să se gândească ce să dea la o parte ca să facă loc pentru cumpărături. Se luptă zi de zi să asigure hrana și îmbrăcămintea pentru ea și pentru fetița ei de patru ani, din banii obținuți, ca liber profesionistă, din scris și din tot felul de alte slujbe.

Fostul ei soț își pierduse urma pe o șosea necunoscută, ca să nu se mai știe, probabil, nimic de el. Mai des ca niciodată, mașina ei hotăra că are nevoie de o zi liberă și nu se mai urnea din loc. Ceea ce însemna mers pe bicicletă (când îi permitea vremea), pe jos sau – mai rar – cu mașina vreunui prieten.

Lucrurile pe care majoritatea americanilor le consideră esențiale pentru supraviețuire – televizor, cuptor cu microunde, boxe și pantofi de sport scumpi – sunt ultimele pe lista lui Sandy de articole „de cumpărat, poate, într-o zi".

Hrană consistentă, haine groase, un apartament funcțional, plata împrumutului pentru cursuri, cărți pentru fiica ei, asistența medicală absolut necesară și câte un film la matineu, din când în când, devorează puținii bani-gheață existenți.

În încercarea de a prinde o slujbă bună, Sandy a bătut la atâtea uși că nu le mai știe numărul, dar de fiecare dată e ceva care nu se potrivește – lipsa de experiență sau altă calificare decât cea necesară sau un program care face imposibilă creșterea copilului.

Povestea lui Sandy n-are nimic neobișnuit. Multe familii cu un singur părinte sau oamenii bătrâni se zbat să se descurce cu structura economiei noastre și se prăbușesc în prăpastia dintre independența financiară reală și limita de sărăcie la care obțin ajutor guvernamental.

Ce o face pe Sandy să fie ieșită din comun este concepția ei.

„Nu sunt bogată, dacă te referi la bunuri sau la visul american", mi-a mărturisit cu un zâmbet plin de sinceritate.

„Și te deranjează?" am întrebat.

„Uneori. Când văd vreo fetiță de vârsta fiicei mele, îmbrăcată frumos, cu jucării frumoase sau mergând într-o mașină luxoasă sau locuind într-o casă minunată, atunci nu mă simt bine. Fiecare își dorește s-o ducă bine pentru copiii lui", răspunse.

„Dar nu-i invidiezi?"

„Ce e de invidiat? Nu murim de foame, nici de frig, și am ce e cu adevărat important în viață", răspunse.

„Adică ce?" am întrebat.

„După cum văd eu lucrurile, indiferent câte lucruri cumperi, indiferent câți bani faci, trebuie să păstrezi doar trei lucruri în viață", spuse ea.

„Ce înțelegi prin ‚să păstrezi'?"

„Că nimeni nu ți le poate lua."

„Și care sunt cele trei lucruri? am întrebat.

„Unul, trăirile; doi, prietenii adevărați; și trei, ceea ce cultivi înlăuntrul tău", a replicat cu siguranță în glas.

Pentru Sandy, „trăirile" nu au nimic nemaipomenit. Ele sunt așa-numitele clipe obișnuite – cu fiica ei, plimbări în pădure, moțăitul la umbra unui copac, muzica, o baie caldă sau pâinea coaptă în casă.

Definiția pe care o dă prietenilor e mai cuprinzătoare. „Prietenii adevărați sunt cei care-ți rămân în suflet pentru totdeauna, chiar dacă ies din viața ta temporar. Și după o despărțire de ani de zile, reiei totul exact de unde ai rămas, și chiar dacă mor, ei nu mor nicicând în inima ta", explică ea.

Cât privește ce cultivăm înlăuntrul nostru, Sandy spuse: „Asta depinde de fiecare, nu crezi? Eu nu cultiv amărăciunea sau tristețea. Aș fi putut dacă aș fi vrut, dar mai bine nu."

„Atunci, tu ce cultivi?" am întrebat.

Sandy se uită cu dragoste la fetița ei și apoi la mine. Arătă cu degetul ochii fetiței, luminați de iubire, recunoștință și o bucurie însuflețitoare.

„Eu asta cultiv.”

Philip Chard
Trimisă spre publicare de Laurie Waldron

Bunica Ruby

Mamă a doi băieți plini de energie, în vârstă de șapte și, respectiv un an, mă necăjesc uneori din cauză că-mi fac de nerecunoscut casa frumos și atent întreținută. În joaca lor nevinovată, se întâmplă să dea peste veioza mea favorită sau să strice aranjamentele atent concepute. În aceste momente, când mi se pare că nimic nu mai e sfânt, îmi amintesc lecția dată, cu înțelepciune, de soacra mea, Ruby.

Ruby e mama a șase copii și bunica a 13 nepoți. Este întruchiparea bunătății, răbdării și dragostei.

La un Crăciun, toți copiii și nepoții se strânseseră, ca de obicei, acasă la Ruby. Cu doar o lună înainte, Ruby își cumpărase o nouă mochetă, albă și frumoasă, după ce trăise, mai mult de 25 de ani, cu „același covor vechi”. Era mai mult decât bucuroasă de noua înfățișare pe care mocheta o dădea casei.

Cumnatul meu Arnie, tocmai împărțise darurile tuturor nepoților și nepoatelor – mierea premiată, produsă în stupii lui. Toți erau entuziasmați. Dar, după cum vrea soarta, Sheena, în vârstă de opt ani, vărsă mierea pe mocheta cea nouă și o împrăștie pe pantofi prin toate camerele de la parter.

Plângând, Sheena dădu buzna în bucătărie și alergă în brațele lui Ruby. „Bunico, am vărsat toată mierea pe mocheta cea nouă.”

Bunica Ruby îngenunchie, o privi cu dragoste pe Sheena în ochii plini de lacrimi și spuse: „Nu fii supărată, iubito, putem să mai facem rost de miere.”

Lynn Robertson

Problemă sau soluție?

Era în 1933. Îmi pierdusem slujba cu jumătate de normă pe care o aveam și nu mai puteam contribui cu nimic la întreținerea familiei. Singurul nostru venit era ce câștiga mama din croitorie.

Dar mama a fost bolnavă câteva săptămâni și nu a mai putut lucra. Când n-am mai avut cu ce plăti lumina, compania de electricitate a venit și ne-a întrerupt-o. Apoi, compania de apă. Dar Direcția de Sănătate i-a obligat să ne dea drumul la apă din motive de igienă. Cămara se goli de tot. Din fericire, aveam o grădină de legume și am reușit să gătim ceva la un foc în curtea din spatele casei.

Apoi, într-o zi, sora mea mai mică veni acasă de la școală cu vestea „Mâine trebuie să ducem ceva la școală pentru cei săraci.”

Mama începu să bombăne „Nu știu să fie cineva mai sărac decât noi”, când mama ei, care stătea la noi atunci, o liniști punându-i palma pe braț și încruntându-se.

„Eva, spuse ea, dacă îi dai copilului să înțeleagă la vârsta asta că e „săracă”, se va considera „săracă” tot restul vieții. Mai este un borcan din jeleul făcut în casă. Ar putea să-l ia ea.”

Bunica găsi niște hârtie fină și o bucățică de fundă roz cu care împachetă ultimul nostru borcan de jeleu iar Sis se grăbi spre școală a doua zi, ducând mândră „darul ei pentru săraci”.

Și de atunci încolo, când se ivea vreo problemă în comunitatea noastră, Sis se gândea firesc că ea

trebuie să facă parte din soluţia problemei.

Edgar Bledsoe

Aşa cum eşti

Prietenul meu Mark Tucker produce şi prezintă publicului din toată ţara diapozitive multi-media.

Într-o seară, după o prezentare pe Coasta de Est, o femeie s-a apropiat de el şi i-a spus: „Ştii, ai face bine dacă ai folosi muzica fiului meu la prezentările tale”.

Mark s-a apucat atunci să-i dea explicaţiile de rigoare. Mai întâi, fiul ei trebuie să facă o casetă demo. Nu e nevoie să fie profesională, i-a explicat el. Fiul ei nu trebuie decât să se ducă în camera lui şi să cânte câteva acorduri simple la chitară – doar pentru ca Mark să-şi facă o idee despre muzica pe care o interpretează.

După ce el i-a explicat tot ce era de făcut, femeia l-a privit într-un fel ciudat şi i-a spus: „Ştii, fiul meu e Billy Joel.”

De îndată ce şi-a revenit din şoc, Mark s-a grăbit să o asigure că fiul ei nu trebuie să-i trimită o casetă demo! După care a auzit-o pe femeie îndemnându-l să se gândească la folosirea unui anume cântec pe care îl scrisese fiul ei. Ea era sigură că acel cântec cuprindea un mesaj pozitiv despre valoarea fiecărui om, care s-ar fi potrivit minunat prezentărilor făcute de Mark. Şi continuă spunând că seminţele acestei idei fuseseră sădite demult, în copilăria lui Billy.

Copil fiind, explică ea, fiul ei dorea adeseori să fie altcineva, o persoană diferită de cum era el. Se pare că era luat în derâdere pentru că era mai scund decât ceilalţi copii. Devenise o obişnuinţă la el să vină acasă de la şcoală sau de la joacă şi să se plângă că nu e bun de nimic. Şi chiar credea că dacă ar fi fost o idee mai înalt, lucrurile s-ar fi îndreptat.

Bineînţeles, mama lui n-a crezut nicio secundă că fiul ei ar fi altfel decât perfect. Aşa că, de fiecare dată când el dădea glas vreunui sentiment negativ despre propria persoană, ea îi spunea: „Nu fi trist – n-are importanţă. Nu e nevoie să fii ca alţii, pentru că tu eşti deja perfect. Fiecare dintre noi e unic, ne deosebim unul de altul. Iar tu, ai şi tu ceva minunat pe care-l poţi împărtăşi lumii întregi. Eu te iubesc exact aşa cum eşti.”

Vă aduceţi aminte zicala aceea veche despre vorbe care revin şi nu-ţi dau pace? În cazul nostru, cuvintele mamei care-şi iubea fiul necondiţionat au revenit, mulţi ani mai târziu, sub forma unui cântec. Înţelegeţi, pe măsură ce Billy Joel a crescut, a aflat cine este şi şi-a descoperit idealul – de a compune muzică pentru toată lumea. Milioane de oameni au ajuns acum să asculte cu inima, întocmai ca mama lui, cuvintele cântecului[3] care a câştigat Premiul Grammy:

Nu te schimba
Ca să încerci să-mi faci pe plac…
Eu te iubesc aşa cum eşti.

Jennifer Read Hawthorne

Adevărata frumuseţe

Întrebată cum de arată tânără în pofida greutăţilor cu care s-a luptat în viaţă, Maica Teresa a

răspuns: „Uneori un sentiment frumos care vine dinlăuntrul tău este mult mai preţios decât orice cosmeticiană.”

Pentru ziua mamei, Jennie se străduise şi făcuse planuri peste planuri ca să-i facă un cadou cu totul aparte mamei ei, Bess. Strânsese cu grijă din primele ei salarii banii pentru o şedinţă de înfrumuseţare care oferea un certificat de frumuseţe. În ziua programării, tânăra fiică îşi aduse mama, o femeie simplă, timidă, la cabinetul meu.

În timp ce aplicam machiajul şi culorile, Bess mi-a mărturisit că ani de zile se concentrase asupra familiei, neglijându-se pe sine. În consecinţă, nici măcar nu se gândise vreodată ce haine îi veneau mai bine sau cum să se machieze.

Pe măsură ce încercam să văd ce culori i se potrivesc mai bine, Bess a început să înflorească, deşi părea să nu-şi dea seama de asta. După ce am aplicat ultimele nuanţe de fard şi ruj ca să accentuez culorile, am invitat-o să se privească în oglinda mare, rabatabilă. A stat mult şi s-a privit, ca şi cum ar fi studiat o persoană străină, apoi s-a apropiat şi mai mult de imaginea ei din oglindă. În cele din urmă, cu ochii mari de uimire şi cu gura căscată, a atins uşor oglinda. „Jeannie”, îi făcu ea semn, „vino puţin.” Trăgând-o lângă ea, îi arătă imaginea din oglindă. „Jeannie, uită-te la mine. Sunt frumoasă!”

Tânăra femeie zâmbi la cea vârstnică din oglindă care avea lacrimi în ochi. „Da, mamă, întotdeauna ai fost aşa – frumoasă.”

Charlotte Ward

Cuvântul Angelei

Când Angela era mică,
De doi-trei-patru anişori
Mămica şi tăticul ei
Au învăţat-o să nu spună vreodată NU.
Au învăţat-o că trebuie să accepte
Tot-tot ce spuneau ei,
Iar dacă nu, primea o palmă peste fund
Şi era trimisă-n pat.

Astfel a crescut Angela
Şi a devenit cel mai drăgălaş copil;
Nu era niciodată supărată
Nu era niciodată enervată;
Întotdeauna dăruia, întotdeauna îi păsa,
Nu s-a certat niciodată
Şi orice-ar fi spus părinţii
Credea că au dreptate.

Îngerul de-Angela a învăţat bine la şcoală
Şi, se-înţelege, a respectat toate regulile;
Profesorii spuneau că e foarte cuminte.
Liniştită şi politicoasă,
Dar ce simţea Angela înlăuntrul ei

N-au înțeles niciodată.

Angela avea mulți prieteni
Care o plăceau pentru zâmbetul ei;
Știau că e genul de prietenă
Care ar face orice pentru ei;
Și dacă era bolnavă
Și avea nevoie de odihnă,
Când cineva îi cerea ajutorul
Răspundea întotdeauna DA.

La 33 de ani, era soția unui avocat,
Avea o casă și-o familie, și o viața tihnită.
Avea o fetiță de patru ani
Și un băiețel de nouă,
Și dacă era întrebată ce face
Răspundea întotdeauna „Bine”

Dar într-o seară rece, aproape de Crăciun,
Când toți erau în pat,
Ea rămase trează, căci gânduri îngrozitoare
Îi umblau prin minte;
Nu știa de ce, nu știa nici cum,
Dar își dorea să moară;
Așa că L-a rugat pe Cel o adusese pe pământ
S-o ia înapoi la El.

Atunci a auzit din adâncul sufletului ei
Venind o voce, blândă și șoptită
A spus doar un cuvânt,
Cuvântul rostit a fost NU.

De-atunci încolo, Angela a știut
Ce are de făcut.
Viața ei depindea de acel cuvânt
Iar cei dragi asta au auzit de la ea:

NU, n-am chef de asta;
NU, nu sunt de acord;
NU, asta e datoria ta;
NU, asta nu e pentru mine;
NU, am vrut altceva;
NU, asta m-a durut îngrozitor!
NU, sunt obosită, și iar NU, sunt ocupată,
Și iar NU, prefer să nu!

Ei bine, familiei i s-a părut șocant,
Prietenii au fost uimiți;

Dar Angela era altfel,
Puteai s-o vezi în ochii ei
În care nu mai citeai blânda supunere
Din urmă cu trei ani
Când Îngerul Angela
A primit permisiunea să zică NU.

Azi, Angela e mai întâi o persoană,
Apoi mamă şi soţie.
Ea ştie unde începe şi sfârşeşte ea,
Are o viaţă proprie.
Are talente şi ambiţii,
Are sentimente, nevoi şi aspiraţii.
Are bani în bancă
Şi o opinie în alegeri.

Iar copiilor ei le spune,
„E bine când suntem de acord;
Dar dacă nu veţi spune NU, nu veţi deveni
Aşa cum vreţi să fiţi.
Şi pentru că eu ştiu că uneori greşesc
Şi pentru că vă iubesc atât,
Veţi fi întotdeauna îngeraşii mei
Chiar dacă-mi spuneţi NU."

Barbara K. Bassett

D-nă Carlson, trebuie neapărat să vă faceţi puţin timp şi pentru dumneavoastră."

Spune DA

Viaţa este fie o aventură plină de îndrăzneală, fie un mare nimic.

Helen Keller

Sunt de profesie comic. Lucram la un post de radio în New York la emisiunea despre vreme sub numele June East (sora demult pierdută a lui Mae West). Într-o zi, m-a vizitat o doamnă reporter de la *The*

Daily News şi mi-a spus că vrea să facă un articol despre mine. În finalul interviului pentru articol, m-a întrebat: „Care sunt planurile de viitor?”

Ei bine, în momentul acela, zău că n-aveam niciun plan de viitor în minte, aşa că, vrând să trag de timp, am întrebat-o ce voia să spună. A răspuns că era interesată să-mi urmărească cariera. Un reporter de la *The Daily News* spunându-mi că era interesată de persoana mea? M-am gândit că s-ar cuveni să-i povestesc ceva. Ce mi-a ieşit din gură a fost „Mă gândesc să depăşesc recordul din Guiness Book la cea mai rapidă vorbitoare din lume”.

Articolul a fost publicat a doua zi, iar autoarea menţionase remarca despre încercarea mea de a depăşi recordul celei mai rapide vorbitoare din lume. Pe la orele 15.00 în aceeaşi zi am primit un telefon de la *„Larry King în direct”* care mă invita să particip la emisiune. Voiau să încerc să bat recordul şi mi-au spus că vor veni să mă ia la orele 20.00 – pentru că doreau să fac încercarea *în seara aceea!*

Ei bine, nu auzisem până atunci de *Larry King în direct*, şi când am auzit-o pe femeia aceea zicând că e de la Canalul Manhattan, mi-am zis în gând: *„Eh, ăsta o fi vreun canal porno, nu?* Dar, plină de răbdare, ea mi-a dat asigurări că e un post naţional de televiziune şi că invitaţia – ca şi ocazia – apare doar o dată în viaţă – era pentru seara aceea sau nu mai era deloc.

Am rămas cu ochii pironiţi de receptor. Aveam spectacol în seara aceea în New Jersey, dar nu era greu de imaginat pe care din cele două le-aş fi preferat. Trebuia să găsesc un înlocuitor pentru spectacolul de la ora 19.00 şi m-am apucat să dau telefoane tuturor comicilor pe care îi cunoşteam. Cu voia lui Dumnezeu, am găsit un comic care să mă înlocuiască şi, cu cinci minute înainte de termenul-limită, le-am spus celor de la *Larry King în direct* că pot să vin.

Apoi m-am aşezat confortabil ca să mă gândesc ce naiba o să fac în emisiune. Am dat un telefon la Guiness să aflu cum se bate un record de vorbire rapidă. Mi-au spus că trebuie să recit ceva din Shakespeare sau din Biblie.

Într-o clipită m-am apucat să recit Psamul 91, o rugăciune de ocrotire pe care o învăţasem de la mama. Cu Shakespeare nu mă înţelesesem niciodată prea bine, aşa că m-am gândit că Biblia rămânea singura mea speranţă. Am început să exersez, şi iar să exersez, până n-am mai putut. Eram şi nervoasă şi emoţionată în acelaşi timp.

Limuzina a venit să mă ia la 20.00. Am exersat tot drumul până acolo, iar când am ajuns la studioul din New York, aveam deja cârcei la limbă. Am întrebat-o pe cea care se ocupa de mine: „Ce se întâmplă dacă nu bat recordul?”

„Lui Larry nu-i pasă dacă îl baţi sau nu”, răspunse. „El ţine doar să încerci în emisiunea lui mai întâi”. Atunci mi-am zis *„Care e lucrul cel mai rău care se poate întâmpla? Mă voi face de râs pe postul naţional! Mare lucru!”* mi-am spus, gândindu-mă că n-o să mor din asta. Dar dacă depăşesc recordul?

Aşa că am decis să fac tot ce pot, şi asta am făcut. Am bătut recordul şi am devenit Cea Mai Rapidă Vorbitoare din Lume rostind 585 de cuvinte pe minut în faţa telespectatorilor televiziunii naţionale. (L-am mai doborât o dată, doi ani mai târziu, cu 603 cuvinte pe minut.) Cariera mea se înălţa spre culmi.

Lumea mă întreabă deseori cum de-am făcut-o. Sau cum de-am reuşit multe din lucrurile pe care le-am făcut, de exemplu, să ţin prima conferinţă, să fiu pe scenă prima dată, sau să sar cu frânghia prima dată. Le spun că îmi trăiesc viaţa conform acestei simple filosofii: „Spun întotdeauna mai întâi „da”, şi după aceea mă întreb *„Şi-acum, ce am de făcut ca să reuşesc?”*

Apoi îmi pun întrebarea: *„Care e lucrul cel mai rău care se poate întâmpla dacă nu reuşesc?”* Răspunsul este: „Simplu, nu reuşesc!” Şi care este cel mai bun lucru care se poate întâmpla: „Reuşesc!”

Ce altceva să-ţi mai ceară viaţa? Fii tu însăţi şi bucură-te de fiecare clipă!

Fran Capo

Darul vorbirii

Deşi îmi spusese să nu vorbesc cu necunoscuţi, mama făcea asta tot timpul. La rând, aşteptând să fim verificate. Scotocind prin valize la Marshall Field. Într-un lift care mergea încet, în vreme ce toţi ceilalţi se uitau chiorâş la butoane. În aeroporturi, la meciurile de fotbal, pe plajă.

Mulţumesc lui Dumnezeu, i-am ascultat sfatul doar când era vorba de necunoscuţi periculoşi. Cred că eu procedez mai bine.

Obiceiul mamei de a intra în vorbă cu oamenii de lângă ea mă face să zâmbesc acum, dar în anii adolescenţei mele mi se părea de-a dreptul stânjenitor. „Şi lui Lynn i-l cumpăr tot pe primul" s-a confesat ea unei femei care făcea cumpărături cu fiica ei adolescentă în raionul de sutiene din supermarket-ul din oraşul nostru. Mi-a venit să fug şi să mă ascund sub un halat de baie expus în apropiere, dar în loc de asta, m-am făcut ca para focului, şi i-am suflat mamei scrâşnind din dinţi „Maaamăă". Nu m-am simţit cu mult mai uşurată când mama fetei a zis „încercăm să găsim unul pentru Sarah, dar toate sunt prea mari."

Nu toată lumea răspundea când mama făcea câte o observaţie, încercând să aprindă scânteia unei scurte conversaţii. Unele persoane îi arătau un zâmbet dezaprobator şi-i întorceau spatele. Foarte puţini o ignorau complet. De câte ori o însoţeam în anii aceia, observam că asta o îndurera puţin, dar ridica din umeri şi mergeam mai departe.

Şi totuşi, de cele mai multe ori simţeam nevoia să plec undeva departe şi să mă întorc ca să descopăr că nu mai are darul vorbirii. Erau ocazii când mă temeam că am pierdut-o în aglomeraţie, dar îi auzeam apoi râsul melodios şi un comentariu de genul „Da, da, şi eu la fel."

Cu aceste sporovăieli instantanee mama m-a învăţat că lumea e mult prea mare – sau prea mică, ia-o cum vrei – ca să ai timp să întinzi mâna tuturor. Ea mi-a amintit că noi, femeile, ne bucurăm de un anumit tip de înrudire, chiar dacă nu suntem toate la fel. În lucrurile obişnuite pe care le facem, suntem unite prin firi comune. Poate că acesta e motivul pentru care ne place hârtia şi nu materialul plastic, sau pentru care considerăm că un pulover bleumarin e întotdeauna o bună achiziţie, sau pentru care imnul naţional ne dă încă fiori.

Una din ultimele amintiri despre mama, din vremea când se afla în spital, cu câteva ore înainte de a se stinge din cauza unui cancer mamar care a măcinat-o până a ajuns la 40 kg, este cea în care zâmbind cu greu, îi explica asistentei cum să sădească bulbii de lalele. Am stat, tăcută, în pragul uşii, simţind nevoia să plâng, dar inundată de un imens sentiment de dragoste şi căldură. Mama m-a învăţat să văd în ceilalţi primăvara. Am să ţin minte asta toată viaţa, mai ales când mă întorc spre cineva şi spun: „Nu-i aşa că e minunat când…"

Lynn Rogers Petrak

Eram „o sperietoare de ciori" în clasa a şasea

Cuvintele pline de bunătate pot fi puţine şi uşor de spus, dar ecoul lor este fără sfârşit.

Maica Teresa

„Să-ţi fie *ruşine!* Eşti în clasa *a şasea* şi încă te porţi ca o *păgână,* fără credinţă în Dumnezeu!" se răsti d-na Brimm, îmbrâncindu-mă pe banca de lemn alunecoasă din biroul directorului. (În particular, noi, copiii o porecliserăm d-na Grimm. Norocul *meu,* să fie ea de serviciu pe terenul de sport când mă hotărâsem să-i dau o lecţie celui mai înrăit elev care mă chinuia, Johnny Welson, o lecţie pe care o

merita.) Temuta învăţătoare de la clasa a treia, cu părul negru, tăiat perfect, încadrându-i obrajii albi de gheişă, îşi arcui sprâncenele pensate a dezaprobare pe deasupra privirii tăioase.

Ce diferită era de d-na Peterson, profesoara mea, de la clasa a şasea, plină de demnitate, care, chiar atunci când era serioasă părea să fie pe punctul de a zâmbi. Şi totuşi, d-na Peterson nu se vedea nicăieri. *Nimănui nu-i pasă de mine!* am gândit, înăbuşindu-mi frica cu un ţipăt de durere şi furie. *John şi toţi băieţii ăia pot să mă lovească, să-mi pună piedică, şi să mă insulte cât vor, şi de fiecare dată când vreau să le-o plătesc, apare* ea *şi mă învinovăţeşte tot pe* mine!

„Când ai de gând să te maturizezi *şi să te porţi ca o* domnişoară…?" şuieră d-na Brimm, eliberându-mi, în sfârşit braţul, plină de dispreţ. *„Aici* să stai! D-ră Moss" ordonă d-na Brimm când faţa speriată a recepţionerei se ivi timidă de după un raft înalt de dosare „să nu laşi să-ţi scape din ochi această tânără delincventă!" Mişcându-şi gâtul ridat ca o găină beată, d-ra Moss aruncă o privire spre faţa mea murdară de noroi şi spre uitătura ucigătoare a d-nei Brimm, îşi flutură mâinile, fără un cuvânt, înspre uşa deschisă a biroului, şi se precipită spre biroul ei. Intrând, cu paşi apăsaţi, în biroul d-lui Swensen, d-na Brimm trânti uşa masivă în spatele ei, dar cu toate acestea, răzbăteau din când în când explozii verbale de genul, *Absolut* imposibil!" şi *„Degradant!*

D-ra Moss se aşează la birou, scotoci prin hârtii şi închise şi deschise sertarele, aparent fără motiv, în vreme ce eu căutam să cercetez, pe furiş, ce mai rămăsese din braţul meu drept. Era acelaşi braţ pe care John Rosse, cel mai popular băiat din clasă şi prietenul lui cel mai bun, John Welson, îl aleseseră drept sac de box când mă strigau „stâlp de telegraf", „sperietoare de ciori", „gură spartă" sau „retardata" sau, arătând la pantofii mei, „ghetele de ligă ale Lindei Legree" (poreclă pe care o găseam curtenitoare dată fiind reputaţia de temut a lui Simon Legree).

Eram prima care recunoşteam că nu sunt o frumuseţe. Mă lungisem până la înălţimea mea actuală, de neinvidiat, de l, 75m în ciuda poliomielitei făcute cu un înainte, care mă lăsase „slabă ca un ţâr", cum îi plăcea bunicii să spună. Aparatul de îndreptat dinţii şi sus şi jos, ghetele cu talonete şi ochelarii pe care îi uram nu ajutau deloc la îmbunătăţirea imaginii. Umblam adusă de umeri ca să par mai scundă, şi tot eram cea mai înaltă din clasă. Şi ca să pună capac la toate, fusesem retrasă de la şcoală în acel an – în aparenţă ca să recuperez lunile pierdute din cauza bolii, dar în realitate ca să mi se ofere şansa de a îndrepta situaţia şcolară îngrozitor de jalnică.

Mama avea mare încredere în d-na Peterson, profesoara de la clasa a şasea, înaltă, senină, care, se confesase mama prietenelor de la Clubul Femeilor-Absolvente de Colegiu, „dacă nu poate face nimic cu Linda, nimeni altcineva nu poate". Aşadar, era mijlocul lui noiembrie şi asta era a treia oară de când începuse şcoala când eram trimisă în biroul directorului pentru că mă băteam. Deodată, uşa de la birou fu izbită de perete şi d-na Brimm ieşi impetuoasă, lăsând în urma ei un „… de-a dreptul *degradant!"* Cu chipul obosit, dl. Swensen se încovoie în pragul uşii, arătând mult mai învins decât mine. *Dacă d-na Peterson are de gând să facă ceva cu mine,* am gândit, *ar face bine să se grăbească!*

O săptămână mai târziu, după o suspendare de cinci zile însoţită de un mare surplus de activităţi obligatorii acasă, o muştruluială ca la carte din partea ambilor părinţi şi un drum deprimant, cu părinţii acasă la Johnny Welson, unde am fost obligată să-mi cer „scuze" – pe care m-am chinuit să le mormăi în surdină – m-am întors la şcoală. Am rămas la uşă, ascultând larma veselă din clasă şi simţind că-mi vine să vărs la gândul că o să văd din nou feţele îngâmfate ale colegilor mei.

O mână m-a atins pe umăr şi d-na Peterson mi-a spus cu glas prietenos: „Bine-ai venit. De-ai şti ce dor mi-a fost de tine, Linda." Am ridicat privirea spre ochii ei ridaţi şi chipul i s-a înseninat. „Am o problemă despre care aş vrea să vorbim azi în timpul orei de lucru individual", a continuat ea, ducându-mă pe nesimţite în clasă. „Mă gândesc de mult că e nevoie de puţină înfrumuseţare pentru clasa noastră. Poate un desen pe perete cu unul din caii aceia cabraţi pe care-i desenezi tu mereu pe caiete? Eşti destul de înaltă ca să-l faci cât gazeta de perete de lângă fereastră şi ai putea lucra în orele de lectură sau după ce ţi-ai terminat temele." I-am răspuns cu un zâmbet, uitând pe moment de corvoada care mă aştepta. „Fii

bună și vino la catedră după ce se liniștește clasa și o să-ți explic în detaliu la ce mă gândesc.” Am dat din cap, simțindu-mă, ca întotdeauna, înseninată și onorată de atenția ei. M-a strâns de mână într-un gest cald și prietenos și s-a îndepărtat.

Alice Lee a rânjit la mine și m-a împuns când am trecut pe lângă banca ei. M-am uitat la fața ei rotundă, veselă și am auzit-o spunând moale: „Bună.” Din spatele meu s-au auzit deodată chicote și glasuri șoptite: „S-a întors sperietoarea.” Asta era Cherri. *Îi arăt eu ei după ore*, am gândit furioasă, în timp ce îmi simțeam stomacul strâns ca într-o menghină. „Proasta, proasta” cadență Wardie Masterson în șoaptă iar glasul lui John Rosse se auzi de jos, printre picioare: „Cum e vremea acolo, sus, Stâlp de Telegraf?” Hohotele de râs se revărsară, oripilându-mi sufletul.

Atunci se auzi un alt glas, amplu și melodios, care a stins pe dată șoaptele și râsetele. „Stâlp de telegraf?” întrebă glasul, nevenindu-i să creadă. Toți ne-am întors spre locul de unde venea glasul, în timp ce d-na Peterson, care se aplecase peste diorama Denisei, se îndreptă în toată înălțimea ei și se întoarse, cu ochii măriți de uimire. „A făcut-o cineva pe Linda noastră stâlp de telegraf?” întrebă ea din nou, nevenindu-i să creadă. Părea că plutește printre noi, iradiind o pace care ne-a învăluit pe toți.

Linda noastră! d-na Peterson făcuse cuvintele să pară importante, sacre, ca *Tatăl nostru*. Mie aproape că mi s-a oprit respirația de uimire. „Ei bine, *eu una* mă gândesc întotdeauna la Linda ca la un manechin Powers”. Douăzeci și nouă de chipuri nedumerite se uitară la ea cu ochii goi. „Ați auzit despre Agenția de Modele Powers din New York?” întrebă d-na Peterson, măturându-ne pe toți cu ochii ei căprui. Ca și cum capetele noastre ar fi fost legate toate de aceeași sârmă, am dat din cap a „nu” la unison. New York! Celălalt capăt al universului față de Ogden, Utah.

„Agenția de Modele Powers are cele mai vestite manechine din lume”, explică ea, teatral, spectatorilor ei extaziați. „Tuturor manechinelor li se cere să aibă cel puțin 1,80 m”. O mică inspirație de uimire în toată clasa, inclusiv eu. Câteva perechi de ochi se uitară la mine apreciativ dar de data asta, în loc să mă fac mică sub privirile lor, am rămas dreaptă, dorind pentru prima dată în viață să fiu chiar un pic mai înaltă.

Glasul d-nei Peterson se auzi din nou. „Știți de ce manechinele trebuie să fie așa înalte?” întrebă ea. Altă mișcare lentă a capului colectiv. „Ei bine, pentru că femeile înalte au alura unei statui, iar asta face hainele să cadă mai frumos.” *Alura unei statui!* Ce cuvânt. D-na Peterson zâmbi afectuos clasei și destrămă vraja care ne cuprinsese pe toți. O atinse pe mână pe populara (dar, cu tot regretul, mignona) Annelle Crabtree și spuse: „N-ai vrea să-mi arăți desenul tău acum, Annelle?” și se îndepărtă.

Am pășit ca o regină către banca mea. Copiii de pe culoarul dintre bănci, până și John Rosse, se înghesuiră repede pe-o parte, să-mi facă loc. Aveam o mulțime de gânduri de rumegat, planuri de elaborat și decizii de luat. Ar trebui să devin manechin la Powers *înainte* sau după ce mă fac pădurar sau medic veterinar? A fi faimoasă în toată lumea nu împiedică viața pe un vârf de munte, într-un foișor de foc? M-am așezat în banca cu urme de crestături, savurând noua speranță din sufletul meu – alură de statuie! Cai nărăvași se cabrau și zburdau în fața ochilor mei. Cai statuari! Ce minunat va ieși desenul pe perete!

Linda Jessup

3. ÎNVINGEREA GREUTĂȚILOR

Bogăția experienței umane ar pierde din bucuria împlinirii dacă n-ar exista și obstacole de învins.

Helen Keller

Dacă există voință

Regis Philbin și cu mine sărbătorim Ziua Mamei în emisiunea noastră „În direct cu Regis & Kathie Lee,” *rugând telespectatorii să ne trimită povestiri despre o mamă deosebită. În fiecare an primim mii de scrisori.*

Oameni care n-ar scrie niciodată despre ei înșiși, își deschid sufletul și scriu despre mama pe care o îndrăgesc. Iată una din aceste extraordinar de impresionante povestiri. Ea a fost scrisă de Stacey Nasalroad.

Sunt cel de-al treilea copil al mamei mele, născut când avea 20 de ani. La naştere, asistenta m-a luat din salon înainte ca mama să mă vadă. Medicul i-a explicat cu blândeţe că nu aveam braţul stâng, de la cot în jos. Apoi a sfătuit-o: „Să n-o tratezi altfel decât pe celelalte fete. Ei să-i ceri mai mult.” Și așa a făcut!

Tata nu ne părăsise încă, când mama a fost nevoită să se reangajeze ca să întreţină familia. Eram cinci fete în casa noastră din Modesto, California şi toate trebuia să ajutăm în casă. Odată, aveam vreo şapte ani, am ieşit plângând din bucătărie: „Mami, nu pot să curăţ cartofii, n-am decât o mână.”

Mama nu și-a ridicat privirea de pe lucrul pe care-l cosea. „Te duci imediat înapoi în bucătărie şi cureţi cartofii”, mi-a spus. „Și să nu-ndrăznești să mai folosești vreodată scuza asta!”

Bineînţeles că am reuşit să curăţ cartofii – cu mâna cea bună şi ţinându-i pe masă cu cealaltă. Exista întotdeauna o posibilitate, şi mama ştia asta. „Dacă încerci din răsputeri”, spunea ea, „reușești să faci orice”.

În clasa a doua, învăţătoarea a aliniat clasa pe terenul de sport şi ne-a pus să ne întrecem la spaliere, trecând de la o bară la alta doar în mâini. Când mi-a venit rândul, am dat din cap că nu. Câţiva copii din spatele meu au început să râdă. Am alergat acasă plângând.

În seara aceea i-am povestit mamei ce s-a întâmplat. M-a strâns la piept şi i-am citi în ochi „mai vedem noi”. Când a venit de la serviciu a doua zi după-amiază, m-a dus înapoi la şcoală. Pe terenul de sport, acum pustiu, mama a privit cu atenţie barele.

„Hai, ridică-te în mâna dreaptă”, m-a sfătuit. A stat lângă mine în timp ce mă chinuiam să mă ridic în mâna dreaptă până când am reuşit să mă prind de bară şi cu cotul stâng. Am exersat zile la rând şi mă lăuda la fiecare treaptă pe care reuşeam s-o trec.

N-am să uit niciodată cum s-a aliniat clasa la spaliere ora următoare. Trecând de la o bară la alta, m-am uitat în jos la copiii care râseseră de mine. Acum mă priveau cu gurile căscate.

Așa s-au petrecut lucrurile cu toate celelalte: în loc să facă ea treburile pentru mine sau să-mi găsească scuze, mama ţinea morţiș să găsesc modalitatea de a le face singură. Erau situaţii când mă supăram pe ea. *Ea nu ştie cum e,* gândeam. *Nu-i pasă cât mi-e de greu.* Într-o noapte, însă, după o seară dansantă la liceu, stăteam în pat şi plângeam. Am auzit-o pe mama intrând în cameră.

„Ce s-a întâmplat?” m-a întrebat cu blândeţe.

„Mami, am răspuns plângând, niciun băiat n-o să danseze cu mine din cauza mâinii mele.”

Mult timp n-a rostit niciun cuvânt. Apoi, a zis: „Ei, iubito, într-o zi ai să-i baţi pe toţi băieţii ăia cu o bâtă de baseball. Ai să vezi.” Vorbea şoptit şi întretăiat. Am privit-o pe furiş de sub cuvertură şi am văzut cum i se prelingeau lacrimile pe obraz. Atunci am înţeles cât suferea pentru mine. Şi totuşi, nu mă lăsase să-i văd lacrimile, pentru că nu voia să-mi plâng de milă.

Ulterior, m-am căsătorit cu primul bărbat care am crezut că mă acceptă. Dar s-a dovedit a fi imatur şi iresponsabil. După ce s-a născut fiica mea, Jessica, am vrut s-o protejez de nefericirea mariajului meu şi am divorţat.

În timpul celor cinci ani cât mi-am crescut fiica singură, mama a fost stânca de care m-am sprijinit. Dacă simţeam nevoia să plâng, ea mă ţinea în braţe. Dacă mă plângeam că trebuie să mă ţin după fiica mea care abia învăţa să meargă, după ce veneam de la serviciu şi de la şcoală, ea izbucnea în râs. Iar dacă simţeam că-ncep să-mi plâng de milă, mă uitam la ea şi-mi spuneam: *Ea a crescut singură cinci!*

M-am recăsătorit, iar acum soţul meu, Tim, şi cu mine avem o familie iubitoare care cuprinde patru copii. Poate pentru că mama n-a avut prea mult timp pentru copiii ei, recuperează ce a pierdut, cu nepoţii. De multe ori am stat şi m-am uitat la ea cum o leagănă pe Jessica, cum o mângâie pe căpşor. „O s-o răsfăţ prea tare, dar apoi o să ţi-o dau ţie s-o disciplinezi”, obişnuia să spună. „Acum acesta e privilegiul meu.” N-a făcut-o, totuşi. Le-a dăruit copiilor doar o infinită dragoste şi răbdare.

În 1991 am aflat că mama are cancer pulmonar şi i s-a mai dat de trăit şase luni, cel mult un an. Era încă cu noi trei ani şi ceva mai târziu. Doctorii au spus că e un miracol, eu cred că dragostea ei pentru nepoţi a fost cea care i-a dat putere să lupte până în ultima clipă. Mama a murit la cinci zile după ce împlinise 53 de ani. Chiar şi acum mă doare când mă gândesc că o persoană care a suferit atât de mult în timpul vieţii a trebuit să sufere atât de mult şi la capătul ei.

Dar tot ea m-a învăţat răspunsul şi la asta. În copilărie, mă întrebam de ce trebuie să mă chinui atât. Acum ştiu – greutăţile ne fac să devenim oameni. Tot timpul o simt pe mama alături de mine. Uneori, când mi se pare imposibil să rezolv ceva, îi văd în faţa ochilor zâmbetul luminos. Avea forţa sufletească să facă faţă oricărei situaţii. Şi m-a învăţat şi pe mine să fac la fel.

Kathie Lee Gifford şi Stacey Nasalroad

Am parcurs un drum lung

Femeia este ca plicul de ceai: Nu-i afli tăria până când nu-i dai drumul în apa fierbinte.

Nancy Reagan

În 1996, noi, femeile suntem implicate în activităţi profesionale şi ne sprijinim una pe alta la fel de hotărât cum au făcut, timp de decenii, omologii noştri masculini. Reţeaua de muncă este un loc mult mai prietenos acum, pentru femei, decât era cu 40-50 de ani în urmă. De câte ori mă simt mulţumită de asta, mă gândesc la mama – şi mă întreb dacă aş fi putut supravieţui greutăţilor prin care a trecut ea în anii aceia.

În 1946, când se împlineau aproape şapte ani de la căsătoria mamei mele, Mary Silver, cu Walter Johnson, ea era deja mama a patru copii energici şi gălăgioşi. La aproape şase ani, eu eram cea mai mare; ceilalţi mă urmau la intervale mici: doi băieţi, în vârstă de 4 şi 2 ani, şi o fetiţă, încă bebeluş. Locuiam într-o casă foarte veche, fără vecini primprejur.

Nu ştiu prea multe despre viaţa părinţilor mei din această perioadă, dar, pentru că am crescut şi eu doi copii în colţuri îndepărtate de ţară, îmi pot imagina cum a fost, mai ales pentru mama. Cu patru copii mici, cu un soţ al cărui simţ de răspundere se limita la a aduce banii în casă şi a tunde iarba, fără vecini

și fără nicio posibilitate de a-și face prieteni, mama nu avea, practic, cum să se elibereze de tensiunile uriașe care se acumulau în sufletul ei. Din anumite motive, tata a hotărât că mama „s-a abătut de la drumul drept”. Când să-și fi găsit timp și cu cine să se fi întâlnit, ca să nu mai vorbim că n-avea cu cine „păcătui” din moment ce noi patru eram invariabil pe lângă ea, este și azi o taină pentru mine. Dar tata luase hotărârea și cu asta basta.

Într-o dimineață din primăvara lui 1946, mama a plecat devreme de acasă să ia lapte pentru bebeluș. Când s-a întors, tata stătea la o fereastră de la etaj, cu pușca în mână. A zis: „Mary, dacă încerci să intri în casa asta, împușc copiii.” Așa a anunțat-o tata pe mama că divorța de ea.

A fost ultima dată când mama a mai văzut casa aceea. A fost nevoită să plece doar cu hainele de pe ea și cu banii din buzunar – și cu doi litri de lapte. Astăzi, ar avea probabil câteva opțiuni: o organizație care să-i dea adăpost, un număr de telefon la care să sune, un grup de prieteni pe care și-i făcuse la slujba cu normă întreagă sau jumătate pe care o avea. Ar avea și un carnet de cecuri sau cărți de credit în buzunar. Și ar putea apela, fără să-i fie rușine din cauza asta, la familia ei ca s-o ajute. Dar în 1946, mama n-a avut nimic din toate astea. Oamenii căsătoriți nu divorțau.

Deci, iat-o pe mama – singură-singură. Tata reușise, de fapt, să-l asmută pe propriul ei tată împotriva ei. Iar bunicul i-a interzis bunicii să vorbească cu fiica ei tocmai când ea avea nevoie de asta mai mult ca oricând.

La un moment dat, înainte să se prezinte la tribunal, tata a luat legătura cu mama și i-a spus: „Uite ce e, Mary, nu vreau de fapt să divorțez de tine. Am făcut asta doar ca să-ți dau o lecție.” Dar mama și-a putut da seama că, oricât de proastă era situația ei, era mai bună decât cealaltă – să se întoarcă la tata și să-l lase să ne crească. Așa că, i-a spus: „Nici gând. Am mers prea departe, nu mă mai întorc.”

Unde să se ducă? Acasă era exclus. Nu putea să rămână în Amherst, mai întâi pentru că știa că n-o s-o primească nimeni în gazdă; în al doilea rând, pentru că, din cauza HG-urilor (Hotărâre Guvernamentală), n-avea nicio speranță de angajare; și, în al treilea rând, și cel mai important, pentru că tata locuia aici. Așa că a luat autobuzul spre singurul loc în care-și putea pune o speranță – New York.

Mama avea un singur lucru care o putea ajuta: era absolventă, cu o diplomă în matematică la Colegiul Mt. Holyoke. Dar luase și ea drumul obișnuit al femeilor din anii ’30 – ’40: direct din liceu în colegiu și în viața casnică. Nu avea nicio idee despre cum să-și găsească de lucru și să se întrețină.

New York-ul avea multe lucruri care vorbeau în favoarea lui: era la numai 200 km – își putea permite, deci un bilet de autobuz – și era un oraș mare – s-o fi găsind vreo slujbă undeva, pe acolo, și pentru ea. Era neapărat nevoie să-și găsească de lucru ca să ne întrețină pe noi, cei patru copii. La sosirea în New York a găsit o Asociație Creștină a Tinerelor Femei, unde putea locui pentru 1,50 $ pe noapte. Era și un automat Horn & Hardart cu diverse feluri de mâncare în apropiere de unde, introducând monede de câțiva cenți, putea să mănânce sandvișuri cu ouă și salată și să bea cafea cu 1 $ pe zi. Apoi, a început să bată străzile.

Zile întregi, apoi săptămâni întregi, n-a reușit să găsească nimic: niciun loc de muncă pentru absolvenți de matematică, fie ei bărbați sau femei, cu atât mai mult niciun loc de muncă pentru femei. În fiecare seară venea la ACTF, își spăla lenjeria și bluza albă, le punea să se usuce, iar dimineața folosea fierul de călcat și masa asociației ca să netezească încrețiturile bluzei. Aceste articole, alături de o fustă gri de flanelă, erau toată garderoba ei. Întreținerea lor consuma o parte din serile lungi pe care le înfrunta singură la ACTF. Fără cărți, fără niciun ban pentru ziare, fără telefon (și fără niciun cunoscut pe care să-l sune, chiar de-ar fi avut), fără radio, cu excepția celui de la parter (unde lista oaspeților era cam înfricoșătoare), nopțile trebuie să fi fost cu adevărat insuportabile.

Cum era ușor de prevăzut, banii s-au subțiat, ca și lista agențiilor de plasare. În cele din urmă, totul s-a terminat într-o joi – ultima agenție de plasare din oraș, ultimii bani – mai puțin de 1,5 $ cât îi trebuia să plătească pentru o noapte de cazare. Încerca din răsputeri să nu se gândească să-și petreacă nopțile în stradă.

A urcat anevoie nenumăratele trepte până la agenţie, a completat formularele obligatorii, şi când i-a venit rândul la interviu, şi-a oţelit sufletul împotriva veştilor proaste. „Ne pare sincer rău, dar nu avem nimic pentru tine. De-abia găsim locuri de muncă pentru bărbaţii pe care trebuie să-i plasăm.” Căci, bineînţeles, bărbaţii erau primii preferaţi pentru orice fel de post disponibil.

Mama nu mai simţea nimic când s-a ridicat de pe scaun şi s-a îndreptat spre uşă. Demoralizată cum era, aproape că ieşise pe uşă înainte să-şi dea seama că femeia mai îngăimase ceva.

„Scuzaţi-mă, n-am înţeles. Ce aţi spus?” a întrebat mama.

„Păi, am spus că mai e George B. Buck, dar toată lumea refuză slujba asta. Nimeni nu stă prea mult acolo”, a repetat femeia, arătând cu capul o cutie cu dosare pe un fişet.

„Despre ce e vorba? Spuneţi-mi”, a zis mama nerăbdătoare, aşezându-se din nou pe scaunul de lemn. „Accept orice. Când trebuie să încep?”

„Cum să spun, este un post de contabil, pentru care aveţi calificarea necesară, dar salariul e prost şi sunt sigură că n-o să vă placă”, spuse femeia, trăgând fişa cu date din cutia cu dosare. „Să vedem, scrie aici că puteţi începe oricând. Presupun că aţi putea să vă duceţi la ei chiar acum. Nu s-a scurs chiar toată dimineaţa.”

Mama povesteşte că a smuls, literalmente, fişa din mâna femeii şi a luat-o la fugă pe scări. Nu s-a oprit nici măcar să-şi tragă răsuflarea cât a alergat, câteva străzi, până la adresa de pe fişă. Când s-a prezentat directorului de personal, acesta a hotărât că poate să înceapă chiar din dimineaţa aceea, dacă vrea – erau o mulţime de lucruri de făcut. Şi s-a dovedit că joia era şi zi de plată. Pe atunci multe firme îşi plăteau angajaţii din încasările zilnice pentru timpul lucrat, inclusiv ziua de salariu – aşa că, în chip miraculos, când s-a făcut ora 17.00, mamei i s-au înmânat banii pentru cele cinci ore pe care le lucrase în ziua aceea. Nu era mult, dar a ajutat-o să se descurce până joia următoare, apoi până la cealaltă, şi tot aşa.

Mary Silver Johnson a rămas la firma George B. Buck 38 de ani, ridicându-se până la o funcţie foarte importantă în firmă, îmi amintesc că avea un birou pe colţ – nu era puţin lucru în centrul Manhattan-ului. După 10 de ani la ei, a reuşit să cumpere o casă în suburbiile New Jersey-ului, la mică distanţă de staţia de autobuz spre oraş.

În ziua de azi, una din două familii e condusă de o mamă care-şi întreţine singură copiii, şi uităm uşor că a fost o vreme când o astfel de viaţă era de neimaginat. Mă oglindesc cu umilinţă în realizările mamei mele, dar sunt şi mândră de ele. Şi dacă am parcurs un drum atât de lung, copila mea, e pentru că m-au însoţit, o bună bucată de drum, eforturile numeroaselor femei dinaintea mea – având drept conducător o femeie remarcabilă – mama mea.

Pat Bonney Shepherd

Şi s-a făcut dreptate

Viaţa nu era deloc uşoară pe vremea când micuţa Sandra îşi petrecea copilăria la amărâta de B Ranch. Prin anii ’30 locuia într-o casă de chirpici la graniţa dintre Texas şi New Mexico, fără lumină electrică şi fără apă curentă. Cu aceste resurse limitate, nimeni nu s-ar fi gândit că viitorul Sandrei va fi luminos. Dar părinţii ei îmbrăţişau un vis – visul că, într-o zi, fetiţa va merge la colegiu, lucru pe care nu avusese posibilitatea să-l facă niciunul din ei.

Nu era un vis uşor de îndeplinit pentru părinţii ei. Mai întâi, nu era nicio şcoală pe zeci de kilometri. De aceea, mama Sandrei, Ada Mae, a început să-i predea abecedarul de la vârsta de patru ani. Citeau împreună ore în şir, zi după zi. Apoi, se punea problema banilor. Tatăl Sandrei, Harry, era nevoit să trudească din greu la fermă ca să facă banii necesari pentru trimiterea ei la colegiu.

De fapt, Sandra n-a mers numai la colegiu, ci şi la facultatea de drept. Iar în 1952 a absolvit printre primii din grupă Facultatea de Drept a Universităţii Standford. Visul părinţilor ei se împlinise.

Lumea toată era acum a ei, iar Sandra s-a pus cu încredere pe treabă să-şi găsească un post ca avocat. Dar era în 1952 şi Sandra era femeie. Singurele oferte care i s-au făcut au fost de secretare în domeniu. Deşi a fost dezamăgită, s-a încăpăţânat şi, în cele din urmă, a obţinut un post ca avocat – asistenta procurorului districtual în San Mateo, California. De-a lungul anilor, a muncit din greu şi, în cele din urmă, şi-a făcut o carieră strălucită în practica judiciară în Arizona.

La 29 de ani de la absolvirea Facultăţii de Drept la Universitatea Stanford, a primit un telefon de la procurorul general William French Smith. Cu mulţi ani în urmă, d-l. Smith fusese unul din asociaţii unei mari firme de avocatură din Los Angeles care refuzase s-o angajeze ca avocat. Dar în acea zi, nu o sunase ca să-i ofere o slujbă de secretară. De fapt, o sunase s-o anunţe că Preşedintele Reagan tocmai o numise pe ea – Sandra Day O'Connor – prima femeie judecător la Curtea Supremă a Statelor Unite.

Cele mai bune povestiri şi snoave

Ziua cheliei

Când ai şaisprezece ani, stai în faţa oglinzii şi-ţi cercetezi fiecare centimetru al feţei. Îţi vine să înnebuneşti pentru că ai nasul prea mare şi pentru că ţi-a apărut încă un coş – şi culmea e că te simţi şi proastă din cauza lui, că nu ai părul blond şi că băiatul ăla din clasa de engleză nu te-a remarcat încă.

Alison n-a avut niciodată aceste probleme. Acum doi ani, era o frumoasă şi populară absolventă de clasa a 11-a, ca să nu mai pomenim de funcţia de portar de lacrosse în universitate şi aceea de salvamar. Subţire şi înaltă, cu ochii albaştri ca azurul cerului, şi cu bogatul ei păr blond, arăta mai degrabă a model de înotătoare decât a elevă de liceu. Dar în vara aceea, ceva s-a schimbat.

După o zi de lucru ca salvamar, Alison n-a mai avut răbdare să se ducă acasă, să-şi spele părul de apa sărată a mării şi să-l descâlcească. Şi-a aruncat coama albită de soare pe spate. „Aii!", a ţipat mama ei. „Ce ţi-ai făcut?" Descoperise o mică porţiune lipsită de păr chiar în creştetul capului fiicei ei. „Te-ai ras în cap? S-ar fi putut să te radă cineva în timp ce dormeai?" Au rezolvat misterul rapid – „trebuie că şi-a strâns părul în coadă prea tare. Incidentul a fost repede uitat".

Trei luni mai târziu, au descoperit încă o porţiune, apoi încă una. Curând, capul lui Alison era presărat cu pete curioase, de formă pătrată, fără păr. După diagnostice de genul „E doar din cauza stresului" şi tratamente cu unguente locale, un specialist a început să-i administreze injecţii cu cortizon, 50 în fiecare pată – mai exact – din două în două săptămâni. Ca să acopere craniul, însângerat din cauza injecţiilor, lui Alison i s-a dat voie să poarte o şapcă de baseball la şcoală, o încălcare – în mod normal – a codului strict al uniformei. Mici fire de păr se iţeau de sub coaja rănilor, doar ca să cadă două săptămâni mai târziu. Suferea de o boală a părului, cunoscută sub numele de alopecie, şi nimic nu o putea vindeca.

Spiritul optimist al fetei şi sprijinul prietenilor i-au menţinut tonusul, dar au existat şi momente deprimante. Ca atunci când sora ei mai mică a venit în camera ei, cu prosopul înfăşurat în jurul capului, ca s-o pieptene. Când mama i-a desfăcut prosopul, Alison a văzut părul ciufulit al surorii ei revărsându-i-se, bogat, pe umeri. Prinzându-şi tot părul care-i mai rămăsese între două degete, a izbucnit în lacrimi. Era prima dată când plângea de la declanşarea acestei experienţe.

Timpul a trecut şi locul şepcii, care nu mai putea ascunde capul chel, a fost luat de o băsmăluţă. Rămasă doar cu câteva smocuri mici de păr, venise timpul să-şi cumpere o perucă. În loc să încerce să reînvie imaginea părului ei blond de altădată, prefăcându-se că nu s-a întâmplat nimic, a optat pentru o perucă cu părul castaniu, până la umeri. De ce nu? Femeile se tund şi se vopsesc tot timpul. Odată cu

noua înfățișare, i-a sporit și încrederea. Chiar atunci când, aflată în mașină cu niște prieteni, i-a zburat peruca pe geam, au făcut haz cu toții împreună.

Pe măsură ce se apropia vara, Alison a început să fie tot mai îngrijorată. Dacă nu putea purta peruca și în apă, cum o să mai lucreze ca salvamar? „Da' ce, ai uitat să înoți?" o apostrofă tatăl ei. Înțelese aluzia.

Și după ce a purtat o cască de baie nesuferită o singură zi, și-a luat inima în dinți și s-a dus la lucru cu capul chel complet descoperit. În ciuda privirilor stăruitoare și a comentariilor făcute de cerșetorii insolenți de pe plajă – „De ce v-oți rade în cap, voi punkiștii?" – Alison se obișnui cu noua ei înfățișare.

În toamna acelui an, a început școala fără păr, fără sprâncene, fără gene, cu peruca îndesată undeva, în fundul dulapului. După cum intenționase dintotdeauna, candida la funcția de președinte pe școală – modificându-și doar foarte puțin cuvântarea pentru campania la președinție. Prezentând un program de diapozitive despre renumiți conducători cu alopecie, de la Gandhi la D-l. Clean, Alison a ridicat sala în picioare.

În prima ei cuvântare după ce a fost aleasă președinte, Alison a vorbit despre înfățișarea ei, răspunzând lejer la întrebări. Purtând un tricou cu inscripția „Ziua părului prost", arătă spre el și spuse: „Când vă treziți dimineața și nu va place cum arătați, îmbrăcați acest tricou." Punându-și alt tricou peste celălalt, adăugă: „Când eu mă trezesc dimineața, mă îmbrac cu acest tricou". Pe el scria: „Azi e ziua cheliei". Toți au râs și au aplaudat. Iar Alison, frumoasă, populară și inteligentă, ca să nu mai pomenim de funcția de portar de lacrosse, salvamar și acum și președinte pe școală cu ochi albaștri ca azurul, zâmbi tuturor de pe podium.

Alison Lambert cu Jennifer Rosenfeld

La fel ca tine

Eram în primele clase de liceu, când în viața mea s-au întâmplat două lucruri de maximă importanță. Primul a fost că m-am îndrăgostit de un tânăr pe nume Charlie. Era în clasele mai mari, era fotbalist și era grozav! *Eram sigură* că el este tânărul cu care vreau să mă căsătoresc și să am copii. Din păcate, exista o problemă serioasă: Charlie nu știa de existența mea. Cu atât mai puțin că ne făcusem planuri împreună!

Cel de-al doilea lucru important era că luasem hotărârea să nu mai accept nici-o operație la mâini. M-am născut cu șase degete la ambele mâini și fără articulații la ele. Au început să-mi facă operații la mâini de când aveam șase luni, iar la 16 ani, suportasem deja 27 de operații. Chirurgii îndepărtaseră cel de-al șaselea deget, micșoraseră câteva degete și le făcuseră articulații. Fusesem un specimen arătat uneori unor grupuri și de 500 de chirurgi – specialiști în articulații. Deși mâinile mele nu erau încă „normale", eu mă săturasem.

La 16 ani, m-am gândit că am dreptul să spun: „Lăsați-mi trupul în pace!" Familia m-a susținut în decizia mea și mi-a spus că va trebui să mai fac operații la maturitate. Dar eu mi-am zis în sinea mea: *„Nu. Nu mai vreau. Mâinile mele vor rămâne așa."* Și cu asta s-a încheiat totul.

Când am crescut, am avut un prieten pe nume Don. Mergeam împreună la școală din clasa întâi și eram cei mai buni prieteni, într-o după-amiază, Don a trecut pe la mine și ne-am apucat să vorbim despre apropiatul bal al absolvenților și despre planul nostru de a sta toată noaptea. Nu știam ce vom face acolo toată noaptea, dar ne surâdea ideea de a lipsi de acasă o noapte întreagă.

Din senin, Don se uită la mine și mă întrebă: „Îți place tare mult de Charlie, nu-i așa?"

Am răspuns „Sigur, îmi place la nebunie."

„Dar știi, Carol, e o problemă – Charlie n-o să te vrea niciodată", adăugă Don.

„De ce?" am întrebat. *Știu – o să mă fac blondă*, am gândit în sinea mea. *Știu că asta dă rezultate*

întotdeauna. Nu, nu, știu – o să devin conducătoarea galeriei. Tuturor le plac conducătorii de galerii.

Dar Don continuă: „Carol, nu vrei să înțelegi. Charlie n-o să te vrea niciodată pentru că ești diformă.”

Am auzit-o. Am crezut-o. Și am trăit cu asta.

Vorbele lui m-au cutremurat. Am devenit învățătoare la clasa întâi pentru că m-am gândit că acela e locul potrivit pentru o persoană cu handicap.

În primul an de predare, am avut o fetiță în clasă pe nume Felicia. Era cel mai frumos copil pe care îl văzusem vreodată, într-o după-amiază, eram ocupați cu toții să învățăm cum să scriem *„a”*. Pentru un elev de clasa întâi, asta înseamnă un creion roșu mare, hârtie liniată cu verde și un mare efort de concentrare ca să miști creionul „desenând un cerc și un bastonaș”. Clasa era tăcută căci toți lucrau cu conștiinciozitate.

M-am uitat la Felicia, cum făceam de multe ori, și am văzut că ține creionul cu degetele încrucișate. M-am dus în vârful picioarelor până la banca ei, m-am aplecat și am șoptit: „Felicia, de ce scrii cu degetele încrucișate?” Fetița și-a ridicat spre mine ochii mari, frumoși și a zis: „Pentru că vreau să fiu *ca tine.”*

Felicia n-a văzut o diformitate, ci doar ceva anume pe care dorea să-l aibă și ea. Fiecare dintre noi are ceva considerat *a nu fi în regulă* – o diformitate. Ne putem considera handicapați sau ne putem considera deosebiți. Alegerea va fi hotărâtoare pentru felul cum ne vom trăi viața.

Carol Price

Cărucioare roșii

Ca să fiu absolut sinceră, prima lună a fost ca-n rai. Când Jeanne, Julia, Michael – în vârstă de șase, patru și trei ani – și cu mine ne-am mutat din Missouri în orașul meu natal din nordul statului Illinois în chiar ziua pronunțării divorțului, am fost în culmea fericirii că am găsit un loc unde să nu mai fie ceartă și violență.

Dar după prima lună, am început să duc dorul vechilor prieteni și vecinilor. Îmi lipsea casa noastră de cărămidă, confortabilă, modernă, în stil „fermier”, de la periferia orașului St. Louis, mai ales după ce ne-am stabilit în casa albă, veche de 98 de ani, construită din bârne, singura pe care mi-am putut permite s-o închiriez cu venitul rămas după divorț.

În St. Louis aveam tot confortul: mașină de spălat, uscător, mașină de spălat vase, televizor, autoturism. Acum nu aveam nimic din toate astea. După prima lună în casa cea nouă, mi se părea că am regresat de la confortul clasei mijlocii la panica nivelului de sărăcie.

Dormitoarele din casa noastră veche de când lumea nu erau nici măcar încălzite, dar copiii păreau să nu observe faptul. Podeaua acoperită cu linoleum, rece sub picioruțele lor, nu făcea decât să-i încurajeze să se îmbrace mai repede dimineața și să se vâre în pat mai repede seara.

Eu mă plângeam de frig în timp ce vântul de decembrie șuiera pe sub ferestre și uși în casa aia bătrână. Dar copiii chicoteau veseli pe seama „locurilor răcoroase” și se cuibăreau sub plăpumile groase pe care ni le adusese mătușa Bernadine când ne mutasem aici.

Eu eram „turbată” fără televizor. „Ce o să facem serile fără emisiunile noastre preferate?” îi întrebam. Mă simțeam frustrată pentru că micuții mei nu vor avea parte de toate emisiunile speciale de Crăciun. Dar copiii erau mult mai optimiști și mai inventivi decât mine. Și-au scos la vedere jocurile și m-au implorat să mă joc cu ei „Țara de zahăr” și „Bătrâna slujnică”.

Ne înghesuiam cu toții pe canapeaua veche dăruită de proprietarul casei și citeam cărți cu poze împrumutate de la biblioteca publică. La insistențele lor, am ascultat discurile la pick-up, am cântat, am făcut floricele, am construit turnuri magnifice și ne-am jucat de-a v-ați ascunselea în casa noastră plină de

holuri. Copiii m-au învățat cum să mă distrez fără televizor. Într-o dimineață friguroasă de decembrie, cu o săptămână înainte de Crăciun, după ce mersesem pe jos trei kilometri de la magazinul de cataloage unde lucram cu jumătate de normă, până acasă, mi-am adus aminte că trebuia să duc rufele la spălat în seara aceea. Eram moartă de oboseală de cât ridicasem și sortasem cadourile de Crăciun ale celorlalți oameni și întrucâtva amărâtă pentru că știam că nu-mi pot permite să le cumpăr copiilor mei niciun cadou de Crăciun.

După ce i-am luat pe copii de la baby-sitter, am înghesuit patru coșuri pline de rufe murdare în cărucior roșu al copiilor și am plecat cu toții la spălătoria care era trei blocuri mai încolo.

Înăuntru, am fost nevoiți să așteptăm să se elibereze o mașină de spălat și apoi o masă de împăturit rufele. Sortarea, spălarea, uscarea și împachetarea rufelor ne-a luat mai mult decât de obicei.

Jeanne a întrebat: „Ai adus biscuiți sau stafide, mami?"

„Nu, mâncăm cum ajungem acasă", m-am răstit.

Michael stătea cu nasul lipit de geamul aburit. „Mami, uită-te! Ninge! Cu fulgi mari!"

Julia adăugă: „Strada e umedă. Ninge în aer dar nu se așază!"

Bucuria lor m-a întristat și mai tare. Ca și cum gerul nu era de ajuns, acum trebuia să ne mai luptăm și cu zăpada și mocirla. Nici măcar nu despachetasem ghetele și mănușile lor de iarnă.

În fine, am pus rufele curate și împăturite în două coșuri și pe acestea în cărucior roșu. Afară era întuneric beznă. Deja șase și jumătate? Nu era de mirare că le e foame! De obicei mâncam la cinci.

Ne-am croit drum prin frigul de afară, alunecând pe trotuarul mocirlos. Procesiunea noastră, formată din trei omuleți, o mamă ursuză și patru coșuri de rufe proaspăt spălate într-un vechi cărucior roșu, înainta încet în timp ce vântul tăios ne biciuia fețele.

Am traversat intersecția aglomerată pe la trecerea de pietoni. Când am ajuns la curbă, roțile din față ale cărucior ului au alunecat pe gheață, cărucior ul s-a înclinat pe-o parte și rufele s-au împrăștiat într-o baltă neagră de noroi.

„Nu se poate" m-am văicărit eu. „Ia coșurile, Jeanne! Julia, ține cărucior ul! Du-te pe trotuar, Michael!"

Am azvârlit cu furie rufele murdare în coșuri.

„M-am săturat!" am zis țipând. Lacrimi de furie mi-au țâșnit din ochi. Mă săturasem să fiu săracă, fără mașină de spălat și uscător, fără autoturism. Mă săturasem de vremea urâtă. Mă săturasem să fiu singurul părinte responsabil de creșterea celor trei copii mici. Și, cu siguranță, mă săturasem de toată această perioadă a Crăciunului.

Când am ajuns acasă, am descuiat ușa, mi-am aruncat geanta undeva, în cameră, și m-am refugiat în dormitor ca să plâng.

Plângeam destul de tare ca să mă audă copiii. Plină de egoism, voiam să știe că mă simt deplorabil. Mai rău de atât nu se putea. Rufele erau tot murdare, ne era tuturor foame, eram obosiți, nu era nimic pregătit pentru cină și nicio perspectivă fericită la orizont.

Când m-am oprit, în sfârșit, din plâns, m-am ridicat din pat și m-am uitat la o icoană din lemn a lui Iisus, atârnată pe peretele de la picioarele patului meu. O aveam de când eram mică și o purtasem cu mine în toate casele în care locuisem. Îl înfățișa pe Iisus cu brațele desfăcute în jurul pământului, rezolvând, evident, problemele lumii.

Mi-am fixat privirea pe chipul Lui, așteptând să se întâmple un miracol. L-am privit și am așteptat, și, în cele din urmă, am spus cu glas tare: „Doamne, nu poți să faci ceva să-mi fie viața mai bună?"

Doream cu disperare să apară un înger pe un norișor alb și să mă salveze.

Dar n-a apărut nimeni… cu excepția Juliei care mă privea iscoditor din ușă și mi-a spus, cu glăsciorul ei de patru anișori, că pusese masa.

Am auzit-o pe Jeanne, la cei șase ani ai ei, împărțind rufele în sufragerie în două categorii: „murdare tare, nu prea murdare, murdare tare, nu prea murdare."

Michael, de trei ani, a intrat țopăind în camera mea și mi-a dat un desen cu prima zăpadă, pe care

tocmai îl colorase.

Şi ştiţi ceva? În acel moment *am văzut* nu unul, ci trei îngeraşi în faţa mea: trei heruvimi mititei, optimişti până la Dumnezeu, care mă scoteau încă o dată din bezna tristeţii la lumina lui „va fi mai bine mâine, mami”.

Crăciunul din acel an a fost plin de vrajă căci ne-am înconjurat unii pe alţii cu sentimentul acela de dragoste bazat pe bucuria de a face împreună lucrurile simple ale vieţii. Un lucru e sigur: faptul că îmi creşteam singură copiii n-a mai fost niciodată atât de înspăimântător şi deprimant ca în seara în care au căzut rufele din vechiul cărucior roşu. Cei trei îngeri de Crăciun au menţinut optimismul spiritului meu; chiar şi azi, după 20 de ani, ei continuă să-mi umple sufletul cu prezenţa Domnului.

Patricia Lorenz

Lecţiile tatălui meu

Tata era unul din acei predicatori de ţară, de modă veche, care răcnea versetele din amvonul bisericii lui baptiste şi-şi făcea ascultătorii să tremure de spaimă. Era în stare să recite capitole întregi din Iov fără să arunce o privire măcar, la Biblia încleştată în mână.

Într-o după-amiază după cursuri, tata şi cu mine mergeam cu maşina pe un drum vechi şi prăfuit de ţară la una din bătrânele doamne din congregaţie. Tocmai primisem cartea de citire de clasa a treia. Era primul manual cu coperţi tari şi eram tare mândră de el. Îi citisem deja tatii o povestire şi o începusem pe a doua, când am dat peste un cuvânt pe care nu-l cunoşteam. Am ridicat cartea ca să vadă şi tata şi l-am întrebat ce înseamnă. A mormăit ceva cum că nu poate citi şi şofa în acelaşi timp, aşa că i-am dictat rar cuvântul: t-o-a-m-n-ă. Tata a condus mai departe în tăcere. Mânioasă, am ţipat la el: „Nu ştii să citeşti?”

Tata a tras maşina pe dreapta şi a oprit motorul. „Nu, Cathy, nu ştiu”, a şoptit el blând. „Nu ştiu.” A întins mâna şi mi-a luat cartea. „Nu pot citi nimic din cartea aceasta”, a rostit cu atâta durere, că până şi eu, un copil de opt ani, am simţit-o.

Foarte încet, tata a început să vorbească de copilăria lui, de familia numeroasă care a supravieţuit datorită muncii fizice depuse de membri ei. Când era vremea culesului recoltei, şcoala şi cărţile mai puteau aştepta. Vara trebuia să sape bumbacul, iar toamna să-l culeagă. Iarna, trebuia să taie animalele şi să pună carnea la păstrare. Erau multe guri de hrănit în casă şi fiecare trebuia să-şi îndeplinească îndatorirea. Ca şi cum viaţa nu era destul de grea, tata mai avea doi fraţi handicapaţi, aşa că ceilalţi erau nevoiţi să lucreze dublu şi să facă şi muncile lor. Din cauza numeroaselor absenţe la şcoală, tata a pierdut mai multe clase. Motivaţia de a învăţa s-a evaporat, iar la vârsta de 16 ani, a renunţat de tot.

N-o să uit niciodată tristeţea din glasul tatălui meu când mi-a povestit toate astea. Părea atât de ruşinat şi îndurerat că nu fusese în stare să-şi ajute la lecţii cei cinci copii.

„Tată, dar atunci cum poţi citi toate capitolele din Biblie la amvon, fără să treci peste un singur cuvânt?” l-am întrebat. Mi-a explicat că memorase toate pasajele pe care mama i le citise de nenumărate ori. Auzind asta, mi-am iubit tatăl şi mai mult decât până atunci. A fost o persoană remarcabilă şi acela a fost momentul când am jurat să-l învăţ să citească.

Tot ce învăţam la şcoală, îi împărtăşeam tatii acasă. L-am învăţat sunetele şi cuvintele aşa cum le învăţam şi eu. Când învăţam să citim câte o povestire la şcoală, veneam acasă şi-l învăţam şi pe tata s-o citească. Când mă chinuiam să înţeleg vreun concept nou, tata se străduia alături de mine. În schimb, el m-a ajutat să găsesc modalităţi mnemonice ca să ţin minte subiectele pe care le aveam la teste. Curând a învăţat să scrie povestiri şi poezii simple. Apoi a reuşit să scrie citate şi să noteze idei de care avea nevoie la predici. Cel mai fericit moment din viaţa mea a fost când tata a citit Scriptura – a citit-o, într-

adevăr – pentru predica de duminică.

În 1977 doctorii i-au diagnosticat un cancer pulmonar în fază terminală şi nouă luni mai târziu, a murit. În timpul acelor ultime luni de viaţă, a citit Biblia de la Geneză la Apocalipsă. Cel mai fericit moment din viaţa lui a fost când a închis Biblia, ştiind că poate citi tot ce era scris în ea.

Înainte să se stingă, tata mi-a mulţumit pentru darul pe care i-l făcusem. Nu şi-a dat seama, totuşi, de darul pe care mi-l făcuse el mie: ştiam că aşa cum el avea harul de pastor, eu aveam harul de învăţătoare. Datorită tatălui meu, eu cred că dacă pot salva un copil de la umilinţa şi durerea provocate de analfabetism, cariera mea de învăţătoare şi-a atins scopul. Îţi mulţumesc, Tată.

Cathy Downs

Pe cine să crezi?

Medicii mi-au spus că n-o să mai merg niciodată.
Mama mi-a spus că o să merg. Am crezut-o pe mama.

Wilma Rudolph

Haideţi să vă povestesc despre o fetiţă care a venit pe lume într-o familie foarte săracă, într-o colibă din pădurile din Tennessee. Era a 20-a din cei 22 de copii, născută prematur şi pirpirie. Viaţa îi era pusă sub semnul întrebării. Când avea patru ani, a făcut dublă pneumonie şi scarlatină – combinaţie fatală care a lăsat-o paralizată de piciorul stâng. A trebuit să poarte o proteză metalică. Şi totuşi, era norocoasă pentru că avea o mamă care o încuraja.

Ei bine, mama asta i-a spus fetiţei, care era foarte isteaţă, că, în pofida protezei şi a piciorului paralizat, ea poate să realizeze tot ce vrea în viaţă. I-a spus că are nevoie doar de credinţă, perseverenţă, curaj şi de un spirit care nu se lasă înfrânt.

Aşa că la vârsta de nouă ani, fetiţa a renunţat la proteză şi a făcut pasul pe care doctorii îi spuseseră că nu-l va face niciodată în mod normal. În decurs de patru ani, îşi dezvoltase un mers ritmic, care a fost considerat o minune în lumea medicală. Apoi copila asta şi-a băgat în cap – idee de neconceput – că ar vrea să fie cea mai mare alergătoare din lume. Ei, poftim, ce-şi închipuia ea – cum să fie alergătoare cu un picior ca al ei?

La 13 ani, a participat la prima cursă. A sosit ultima – departe, departe de ceilalţi. A participat la toate cursele în liceu, şi în toate cursele a sosit ultima. Toţi o rugau să renunţe. Şi totuşi, într-o zi, a sosit penultima. Apoi, a venit o zi când a câştigat cursa. Din ziua aceea, Wilma Rudolph a câştigat toate cursele la care a alergat.

Wilma s-a înscris la Universitatea de Stat din Tennessee, unde a întâlnit un antrenor, pe nume Ed Temple. Antrenorul a sesizat spiritul de neînfrânt al fetei, credinţa nestrămutată şi marele talent înnăscut pe care-l avea. A antrenat-o atât de bine că în 1960 Wilma a participat la Jocurile Olimpice de la Roma.

Acolo a trebuit să-şi măsoare puterile cu cea mai mare alergătoare a vremii, o atletă germană pe nume Jutta Heine. Nimeni nu o întrecuse vreodată pe Jutta. Dar în cursa de 100 metri, a câştigat Wilma. A întrecut-o pe Jutta din nou la cursa de 200 metri. Wilma tocmai câştigase două medalii olimpice de aur.

Apoi le-a venit rândul la 400 în ştafetă. Era din nou Wilma contra Juttei. Primele două alergătoare din echipa Wilmei au predat ştafeta perfect. Dar când cea de-a treia i-a înmânat ştafeta Wilmei, a fost atât de emoţionată că a scăpat-o, iar Wilma a văzut-o pe Jutta sprintând pe pistă. Era imposibil s-o prindă cineva din urmă pe această tânără sprintenă şi agilă. Dar Wilma asta a făcut! Wilma Rudolph a câştigat cea de-a treia medalie olimpică de aur.

În ziua aceea, Wilma a scris istoria, fiind singura femeie care a câştigat vreodată trei medalii de aur odată la jocurile olimpice. Iar ei i se spusese că n-o să mai meargă niciodată…

Mai multe seminţe de sădit

Semnele vieţii

Colegii mei din echipa de schiori handicapaţi ai Statelor Unite făceau glume pe seama dimensiunii sânilor mei, spunându-mi că marele meu handicap nu era lipsa piciorului, ci lipsa decolteului. Nu ştiau cât de adevărată urma să devină gluma lor. Anul trecut am aflat că, pentru a doua oară în viaţa mea, am cancer, de data asta la ambii sâni. Mi s-a făcut mastectomie bilaterală.

Când am auzit că trebuie să fac operaţie, m-am gândit că n-o să fie mare lucru. Chiar le-am spus prietenilor în glumă: „Sunt sigură că o să aflaţi curând de mine”. La urma urmei, îmi pierdusem piciorul în prima mea rundă cu cancerul, la vârsta de 12 ani, după care m-am străduit să devin campioană mondială la schi. Toţi din echipa de schiori handicapaţi aveam lipsă o parte sau alta din trup. Am văzut că un bărbat într-un scaun cu rotile poate fi cu adevărat sexy. Că o femeie fără mâini poate să arate ca şi cum nu i-ar lipsi nimic. Această deplinătate nu are nimic de-a face cu ceea ce lipseşte din trup, dar are de-a face în întregime cu spiritul. Deşi ştiam toate acestea, am descoperit cu uimire că mă obişnuiesc greu cu noile mele cicatrici.

Când am redevenit conştientă după operaţie, am început să plâng în hohote şi să mă hiperventilez. Mi-am dat seama deodată că nu mai voiam să mă confrunt cu pierderea altei părţi din trupul meu. Nu mai voiam din nou chimioterapie. Nu mai voiam să fiu curajoasă şi puternică şi să afişez un zâmbet permanent. Nu mai voiam nici măcar să mă trezesc.

Respiraţia mi-a devenit atât de rapidă că medicul anestezist m-a pus pe oxigen şi, mulţumesc lui Dumnezeu, am adormit din nou.

Când făceam sprinturi pe deal în vederea pregătirii pentru întrecerile de schi – cu inima, plămânii şi muşchii piciorului „în flăcări” – aveam deseori senzaţia că nu mai am resurse interne cu care să merg mai departe. Atunci mă gândeam la întrecerile viitoare – visul de a împinge potenţialul meu mai departe, şi mai departe, satisfacţia că am depăşit propriile mele limite – şi asta mă ajuta să sprintez mai bine. Aceeaşi tenacitate pe care am aplicat-o în întrecerile de schi m-a ajutat să supravieţuiesc celei de-a doua runde de cancer.

După mastectomie, mi-am dat seama că singura modalitate de a-mi menţine tonusul era să reiau exerciţiile, aşa că m-am îndreptat spre piscină. La duşuri, m-am trezit observând sânii celorlalte femei, pentru prima dată în viaţa mea. Sâni mari şi sâni mici, sâni flasci şi sâni obraznici. Dintr-odată, şi pentru întâia oară după toţi aceşti ani de infirmitate, am simţit o acută conştiinţă de sine. Nu m-am putut convinge să mă dezbrac.

Am decis că e timpul unei confruntări cu mine însămi. În seara aceea, când m-am întors acasă, m-am dezbrăcat de tot şi am privit îndelung la femeia din oglindă. Era un androgin. De exemplu, faţa mea – fără machiaj, era faţa unui adolescent drăguţ. Muşchii umerilor, braţele şi mâinile erau puternice şi musculoase din cauza cârjelor. Nu aveam sâni deloc; în locul lor aveam două cicatrici proeminente pe piept. Aveam stomacul aplatizat, fundul rotund şi pulpe bine dezvoltate datorită anilor de întreceri de schi. Piciorul drept se termina cu o altă cicatrice mare chiar deasupra genunchiului.

Am descoperit că-mi place trupul meu androgin. Se potrivea personalităţii mele – latura masculină, agresivă, căreia îi plăcea să poarte cască, cotiere şi genunchiere şi să se lupte cu indicatoarele de slalom, şi latura blândă, feminină, care tânjeşte să aibă copii într-o zi, căreia i-ar plăcea să se îmbrace într-o

rochie elegantă de mătase, să iasă la restaurant cu iubitul ei și apoi să se lase pe spate și să fie încet dezbrăcată de el.

Am constatat că cicatricile de pe piept și piciorul chiar *erau* mare lucru. Ele erau semnele mele de viață. Tuturor viața ne-a lăsat câte o cicatrice; doar că unele sunt mai vizibile decât altele. Cicatricile noastre *sunt* importante. Ele ne spun că am trăit, că nu ne-am ascuns de viață. Când ne vedem cicatricile așa cum sunt, găsim în ele, așa cum s-a întâmplat cu mine în ziua aceea, propria noastră frumusețe – unică.

Următoarea dată când m-am dus la piscină, am făcut duș goală.

Diana Golden

Zburând liber spre culmi

Nu e ușor să găsești fericirea în tine însăți, dar e imposibil s-o găsești în altă parte.

Agnes Repplier

O casă nouă, piscină în curtea din spate, două mașini noi în garaj și primul meu copil care urma să se nască curând. După nouă ani de căsnicie aveam totul – sau, cel puțin, așa credeam.

Mai erau câteva zile doar până când trebuia să nasc, când o discuție cu soțul meu a zguduit lumea în care trăiam. „Vreau să rămân aici pentru copil, dar cred că nu te mai iubesc”, mi-a spus. Credeam că n-am auzit bine! Devenise distant în timpul graviditățiimele, dar o pusesem pe seama temerilor și grijilor când devii tată.

Când i-am cerut explicații, mi-a mărturisit că are o legătură de cinci ani și că de atunci nu mai simte același lucru pentru mine. Gândindu-mă doar la copil și dorind cu disperare să-mi salvez căsnicia, i-am spus că îl iert pentru orice a făcut și că vreau să rezolvăm situația.

Săptămâna dinaintea nașterii fiului meu a fost, din punct de vedere emoțional, ca o cursă în montagne-russe. Eram nervoasă din pricina nașterii, îngrozită că-mi pierd soțul și mă mai simțeam și vinovată, uneori, căci dădeam vina pe copilul care urma să se nască pentru tot ce se întâmpla.

T.J. s-a născut în iulie, într-o vineri. Era atât de frumos și nevinovat. N-avea nicio idee despre ce se petrecea în lumea mamei sale. Avea patru săptămâni când am aflat motivul îndepărtării tatălui lui de mine. Nu numai că avea o legătură de cinci ani, dar începuse o a doua în timp ce eram gravidă, care continua încă. De aceea, când T.J. avea cinci săptămâni, am lăsat amândoi noua noastră casă, piscina și toate visurile mele sfărâmate în urmă. Ne-am mutat într-un apartament în partea cealaltă a orașului.

Am cunoscut adâncimi ale depresiei, care nu bănuiam că există. Nu trăisem niciodată până atunci nimic care să semene cu singurătatea celei care petrece ore în șir doar cu un nou-născut. Erau zile în care această responsabilitate mă copleșea și mi se făcea teamă. Familia și prietenii erau alături de mine, dar existau și ore întregi pline de gândurile despre visurile mele sfărâmate și de disperare.

Am plâns de multe ori, dar aveam grijă să nu mă vadă T.J. plângând. Eram hotărâtă să nu las situația asta să-l afecteze și pe el. De undeva, din forul meu interior, am găsit întotdeauna puterea să zâmbesc în fața lui.

Primele trei luni din viața lui T.J. au trecut înnegurate de lacrimi. Mi-am reluat serviciul și am încercat să țin secret ce se întâmpla. Mi-era rușine, deși nu înțeleg de ce.

Într-o sâmbătă dimineață – T.J. avea patru luni – am clacat. Tocmai avusesem o nouă discuție aprinsă cu soțul meu și ieșise din casă ca o furtună. T.J. dormea în pătuțul lui, iar eu m-am trezit în baie, făcută ghem și legănându-mă la nesfârșit. M-am auzit rostind cu glas tare: „Nu mai vreau să trăiesc.” După ce

am rostit aceste cuvinte, tăcerea a devenit copleşitoare.

Cred că Dumnezeu a fost lângă mine în ziua aceea. După ce am spus ce-am spus, am stat acolo în tăcere. Lăsând lacrimile să-mi curgă pe obraji. Nu ştiu cât timp a trecut, dar de undeva, din străfundurile sufletului meu s-a ridicat o forţă pe care nu o mai simţisem până atunci. Atunci şi acolo am luat hotărârea să fiu singura stăpână a vieţii mele. Nu mai aveam de gând să-l las pe soţul meu să-mi afecteze viaţa negativ. Mi-am dat seama că, dând atât de multă atenţie slăbiciunilor lui, am permis acelor slăbiciuni să-mi distrugă propria viaţă.

În aceeaşi zi, am pus într-o valiză câteva lucruşoare pentru T.J. şi pentru mine şi ne-am dus să petrecem week-end-ul la fratele meu. Era prima călătorie pe care o făceam singură cu T.J. şi mă simţeam puternică şi independentă. Îmi amintesc că de-a lungul celor două ore de şofat, am râs, am vorbit şi i-am cântat lui T.J. tot drumul. Atunci, pe drumul acela, mi-am dat seama ce salvatoare a fost prezenţa lui T.J. toată această perioadă. Conştiinţa că el este lângă mine în fiecare clipă şi că are nevoie de mine m-a menţinut activă şi mi-a dat un motiv să mă dau jos din pat în fiecare dimineaţă. Ce binecuvântare a fost micuţul în viaţa mea!

Din ziua aceea, mi-am impus să-mi concentrez atenţia asupra încrederii şi forţei care mă ridicase atunci, din baie. După ce am început să gândesc pozitiv, nu mi-a venit să cred ce schimbare a produs în viaţa mea. Aveam din nou chef să râd şi mă simţeam bine printre oameni pentru prima dată în atâtea luni de zile. Am declanşat procesul de descoperire a eului meu ţinut ascuns atâta vreme – proces care-mi face plăcere şi azi.

Începusem să mă duc la şedinţe de consiliere la scurt timp după ce mă mutasem cu T.J. şi le-am continuat mult timp după ce am clacat atunci, în baie. Când n-am mai simţit nevoia sfaturilor şi lămuririlor consilierului, le-am întrerupt. Îmi amintesc încă ultima întrebare pe care mi-a pus-o înainte de a ieşi din cabinet: „Ce ai învăţat?”, m-a întrebat. Am răspuns fără ezitare: „Am învăţat că fericirea vine din interior.”

Această lecţie mi-o amintesc în fiecare zi şi tot această lecţie aş vrea s-o împărtăşesc şi altora. Am făcut greşeala de a-mi sprijini identitatea pe căsătorie şi pe toate bunurile materiale care proveneau din aceasta relaţie. Am învăţat că am responsabilităţi faţă de propria mea viaţă şi fericire. Când îmi centrez viaţa asupra altei persoane şi încerc să-mi clădesc viaţa şi fericirea în jurul acelei persoane, nu trăiesc cu adevărat. Ca să trăiesc cu adevărat, trebuie să-mi las spiritul liber să se bucure de unicitatea sa. Doar în această stare de trăire, dragostea faţă de altă persoană devine bucurie şi nu ceva pe care ţi-e teamă că-l pierzi.

Fie ca şi spiritul *tău* să fie liber şi să se înalţe spre culmi!

Laurie Waldron

Lacrimi de bucurie

Iubeşte-te în primul rând pe tine şi toate celelalte vin de la sine. Trebuie să te iubeşti cu adevărat ca să realizezi ceva pe lumea asta.

Lucille Ball

Doar omul este în stare să plângă, cu atât mai mult, să plângă de bucurie. Eu plâng în fiecare zi.

Plâng pentru toţi anii în care am vrut şi am simţit nevoia să plâng şi n-am putut. Plâng din cauza singurătăţii şi tristeţii pe care le-am trăit. Plâng din cauza bucuriei simple că trăiesc. Plâng din cauza plăcerii pe care mi-o oferă trupul meu în mişcare şi din cauză că pot să dansez, să mă întind şi să transpir.

Plâng în semn de recunoştinţă pentru viaţa pe care o duc acum.

Am fost o fetiţă drăgălaşă. Îmi plăcea să râd şi să mă joc cu prietenii mei. Apoi, la vârsta de opt ani, am cunoscut traumatismul devastator al incestului. Ca să pot trăi cu coşmarul acela fizic, psihic şi emoţional, am luat, inconştient, două decizii: prima, voiam să fiu cât se poate de urâtă; a doua, n-am mai vrut să gândesc şi să simt nimic. Ştiam că dacă îmi îngădui să simt ceva, îmi va fi cu neputinţă să mai suport situaţia.

Aşa că am început să mănânc. Când mă cuprindea frica, mâncam; când mă potopea durerea, mâncam. La 12 ani, cântăream 50 kg.

Îmi petreceam timpul singură, lucrând ceva cu mâinile sau uitându-mă la televizor. Chiar şi când eram împreună cu fraţii şi surorile mele, tot singură mă simţeam. Nu m-a invitat nimeni niciodată la dans sau la cinematograf, sau la o întâlnire. Eram, din punct de vedere social, invizibilă.

La 25 de ani, aveam 200 kg. Doctorii mi-au dat şase luni de trăit. Organismul meu nu suporta grăsimea pe care o acumulasem. N-am ieşit din casă doi ani. Nici măcar nu puteam să mă mişc. Trebuia să scap de grăsime dacă voiam să trăiesc. Şi am luat hotărârea să fac tot ce-mi spune medicul ca să slăbesc.

Am slăbit 50 de kg şi m-am simţit atât de uşoară că puteam să dansez. Dar am început să mă îngraş din nou şi mi-am dat seama că trebuie să sap mai adânc şi să cercetez originea problemei mele – durerea pe care nu o simţeam. Am început tratamentul, m-am înscris la un program în 12 etape şi am acceptat dragostea şi ajutorul familiei şi prietenilor. La 35 de ani, am plâns pentru prima dată după 27 de ani. Conştientizarea durerii mele a fost secretul pierderii în greutate.

Odată ce am luat-o pe acest drum, depindea numai de mine să continui aşa şi să devin conştientă, pe rând, de câte un singur lucru. A fost un proces de conştientizare şi acceptare de sine. Am continuat programul terapeutic. Am început să fac studii de nutriţie şi am aflat că, pentru mine, grăsimea era un sedativ. Mi-am supravegheat comportamentul şi am monitorizat cauza nevoii mele de a mânca. Când m-am trezit că sufeream de boala Häagen-Dazs, m-am oprit şi m-am întrebat cum de-am ajuns acolo.

Deşi au fost momente când simţeam că alunec înapoi, doar acceptarea propriei persoane cu toate forţele şi slăbiciunile mele m-a ajutat să mă ridic din nou şi să merg înainte. Scopul meu era să fiu mai bună – nu perfectă.

Când văd acum copii obezi, mi se rupe inima. Nici nu ne-ar trece prin cap să râdem de un copil care nu are un braţ sau un picior sau care merge în scaun cu rotile. Dar lumea ironizează şi ostracizează un copil care, din cauza nevoii necontrolate de a mânca, este obez. Încă nu înţelegem că greutatea pe care o are un asemenea copil este greutatea propriei lui dureri.

Însănătoşirea vieţii mele nu a însemnat doar scăderea în greutate. Am fost nevoită să învăţ cum să trăiesc ca adult. Nu aveam noţiunile de bază ale vieţii în societate – odată, la serviciu, mi s-a adresat un bărbat când mă dusesem după nişte apă rece iar eu am chicotit ca o fetiţă de 14 ani. Am început să învăţ despre relaţiile între oameni şi să mă maturizez.

Acum, la 46 de ani, sunt matură. Am devenit o persoană de care îmi place cu adevărat. Greutatea mea se menţine în limite normale, fac gimnastică regulat şi ţin la cariera de consilier motivaţional. Îmi dau seama acum de lucrurile bune provenite din anii de durere şi izolare din copilărie: preferinţa pentru muzică clasică, talentul de a coase şi de a picta pe sticlă – de a crea frumuseţe cu mâinile mele. Chiar talentul de a vorbi bine şi captivant poate fi detectat în orele nesfârşite în care îi priveam la televizor pe excelenţii Lucille Ball şi Milton Berle.

Sunt recunoscătoare acum pentru toate lucrurile bune din viaţa mea, şi accept evenimentele din viaţa mea ca daruri în vederea maturizării, creatoare de forţă de caracter şi putere de credinţă. Astăzi plâng în semn de recunoştinţă pentru viaţa pe care o am.

Joan Fountain şi Carol Kline

4. DESPRE CĂSĂTORIE

Acum nu veți mai simți ploaia,
Pentru că vă veți fi unul altuia adăpost.
Acum nu veți mai simți frigul,
Pentru că fiecare va fi căldura celuilalt.
Acum nu veți mai fi singuri
Pentru că fiecare va fi tovarășul celuilalt.
Acum sunteți două trupuri,
Dar aveți o singură viață în fața voastră.
Duceți-vă acum la casa voastră
Și pășiți pe drumul contopirii voastre.
Și să aveți parte de zile bune și multe pe lumea asta.

Binecuvântare apașă

Acasă pentru totdeauna

Cel mai prețios bun care apare în viața unui bărbat pe acest pământ este sufletul unei femei.

Josiah G.Holland

Era una din zilele acelea rare. Știți ce fel de zile. Când m-am trezit din somn dimineața, m-am simțit împăcată cu lumea. Soarele strălucea. Aerul era proaspăt și mirosea a verdeață. Era o zi minunată și totul era bine în lume.

Era ziua mea liberă şi chiar ardeam de nerăbdare să mă apuc de curăţenie şi de spălat. Lucrez ca asistentă medicală într-un sanatoriu de îngrijire pe termen lung, cu foarte mulţi pacienţi, şi uneori aşteptam cu bucurie acest tip de diversiune pe care ţi-l oferă munca în gospodărie. Nu întotdeauna. Dar, din când în când, e o schimbare înviorătoare.

Pe la ora 8.00 a sunat telefonul. La capătul celălalt al firului am auzit glasul mamei. Era oarecum încordat, instinctiv am bănuit că s-a petrecut ceva rău. Mama era pe punctul de a plânge.

A început prin a-mi spune că bunicul, tatăl ei, era îngrozitor de supărat pentru că sanatoriul particular în care fusese admis cu două săptămâni în urmă nu-l cazase încă în aceeaşi cameră cu bunica. Aşa fusese înţelegerea: urma să împartă camera cu soţia lui. Noi îi promisesem acest lucru, iar el se bazase pe noi.

Cu şapte ani şi jumătate în urmă, bunica fusese internată în sanatoriu din cauza bolii Alzheimer şi pentru că bunicului îi era cu neputinţă să aibă grijă de ea. Bunica avea 90 de ani în momentul internării, iar bunicul 91. În fiecare zi, timp de şapte ani şi jumătate, bunicul a mers pe jos 3 km – dus-întors – ca să stea cu ea. Îi dădea să mănânce, o pieptăna, o mângâia, îi vorbea încetişor şi-i spunea cât de mult o iubea. Deşi bunica nu mai putea vorbi sau răspunde într-un fel la grija şi afecţiunea lui, bunicul nu şi-a întrerupt veghea zilnică.

De fiecare dată când îi vizitam, bunicul îmi spunea povestea zilei în care s-au întâlnit – o zi, spunea el, pe care n-o s-o uite toată viaţa. Mi-a povestit cum a văzut-o mai întâi în mulţimea de oameni de la târg şi cum a fost frapat de „minunata fundă roşie pe care o purta în frumosul ei păr castaniu”. Îşi scotea apoi portvizitul şi îmi arăta fotografia bunicii făcută în ziua aceea la târg. Mereu o purta cu el. Îmi amintesc că mi-o arătase şi când eram mică.

În cele din urmă, bunicul a devenit și el prea slab ca să mai stea singur și să-și poarte de grijă. Uneori, uita până și să mănânce. Știam că e doar o chestiune de timp până să aibă și el nevoie să fie îngrijit de alții.

Nu i-a fost ușor să accepte asta. Era un bărbat care fusese întotdeauna aprig și independent. A avut și a condus mașina până la 93 de ani și a jucat golf zilnic, când vremea era bună, până la 96. Își plătea singur facturile, făcea curat în apartament, își spăla rufele, făcea cumpărături și și-a gătit până la 97 de ani. Dar la aproape 98 de ani, nu mai era în stare să-și poarte singur de grijă.

Cu multă muncă de convingere, multă dragoste și sprijin, bunicul a fost de acord să fie internat în sanatoriul unde era bunica. Dar cu o condiție: să împartă camera cu bunica, dacă nu, rămânea acasă. Aceasta a fost dorința lui și familia a fost de acord. Voia, după cum spunea, „să fie împreună cu iubirea lui".

Directoarea sanatoriului a acceptat rugămintea noastră și bunicul a fost internat. În ziua internării, totuși, ni s-a spus că va dura o zi-două până ce o vor muta pe colega de cameră a bunicii în altă parte și pe bunicul în camera ei. L-am asigurat pe bunicul că totul merge bine. Am plecat, presupunând că lucrurile se vor rezolva.

Dar zilele s-au transformat în săptămâni și bunicul tot nu se mutase în camera bunicii. Devenea din ce în ce mai confuz și letargic. Nu înțelegea de ce nu poate să stea cu ea. În plus, el era la alt etaj și nici nu o „găsea" ușor.

Deși mama se interesa mereu de ce bunicul nu era mutat și ce cauza întârzierea, întrebările ei erau auzite de surzi. În cele din urmă, directoarea sanatoriului i-a spus că, după părerea lor, n-ar fi tocmai în interesul bunicului să fie mutat cu bunica. Erau de părere că, în starea de slăbiciune în care se găsea, bunicul s-ar fi putut răni încercând să aibă grijă de bunica. În definitiv, văzuseră timp de șapte ani de zile cât o iubea. Erau de părere că bunicul și-ar fi putut face rău încercând s-o miște sau să-i schimbe poziția bunicii. Îl cunoșteau bine. Cunoșteau firea lui independentă – dorința lui de a face lucrurile cum trebuie.

La început, mama a fost de acord cu hotărârea lor, dar treptat devenea din ce în ce mai îngrijorată. Bunicului nu-i era nici pe departe bine despărțit de soția lui. Nu voia decât să fie împreună cu ea – cu „iubirea" lui de 68 de ani. Vorbea despre asta tot timpul. Și era mereu trist. Sclipirea din frumoșii lui ochi albaștri se stingea.

În ziua când a sunat telefonul, nu-l mai văzusem pe bunicul de când fusese internat. Pe măsură ce mama, luptându-se să nu plângă, îmi spunea ce se întâmplase, mă cuprindea tristețea. Bunicul pe care-l iubeam atât de mult, pe care-l idolatrizasem în copilărie și, crescând, îl cunoscusem și-l respectasem la maturitate, își petrecea ultimii ani din viață deprimat și singur. El, legătura mea cu infinitul, își pierdea curajul. I se nega posibilitatea de a alege și de a-și controla viața. M-a cuprins mânia față de ce simțeam eu că e o adevărată nedreptate.

După ce am vorbit cu mama, m-am hotărât să mă ocup eu de problemă. I-am telefonat directoarei sanatoriului și m-am interesat de situație. Ea a reiterat informația pe care mi-o dăduse și mama. I-am explicat cu calm că eu cred că bunicul trebuie să fie mutat în aceeași camera cu bunica, după cum i se promisese. Ea a insistat, în continuare, pe ideea că bunicul s-ar întrece pe sine și și-ar putea face rău în grija lui pentru bunica. Eu am repetat că era important să fie respectată promisiunea și am spus că amândoi ar beneficia, din punct de vedere emoțional, dacă ar împărți camera. La urma urmei, împărțiseră aceeași cameră 68 de ani. Nu vedeam de ce să li refuze, la capătul unei vieți lungi și pline de iubire, posibilitatea de a-și ține companie unul altuia. S-au iubit atât de mult, iar împărțirea aceleiași camere făcuse parte din „înțelegere".

După multe discuții și contraziceri, nu m-am mai putut stăpâni. Sentimentele mele au luat-o razna. Am întrebat: „La ce bun? Dacă bunicul, la cei 98 de ani ai lui, ar avea colesterolul mare și ar ține să mănânce brânză, știți ce aș face? L-aș lăsa. De fapt, chiar m-aș duce și i-aș cumpăra brânza preferată! Și dacă n-ar putea să mănânce singur, l-aș hrăni eu. Pentru el e important să fie în aceeași camera cu bunica. Important

pentru starea lui emoţională. Important pentru starea lui psihică. Important pentru sclipirea din privirea lui.”

A urmat o lungă pauză la capătul celălalt al firului. Apoi, directoarea mi-a spus că înţelege ce spun şi că o să ia măsuri.

Era ora 9.00 când am încheiat convorbirea cu directoarea sanatoriului şi i-am spus că are timp până la 14.00 să îi mute pe bunicii mei împreună. I-am adus la cunoştinţă, de asemenea, că dacă, până la acea oră, nu au făcut transferul, eu personal îi iau pe amândoi de acolo şi caut alt sanatoriu – unde vor putea împărţi aceeaşi cameră.

Apoi am sunat-o pe mama şi i-am spus: „Lasă totul deoparte şi ia-ţi geanta. Mergem la bunici.” M-am dus cu maşina la mama, oprindu-mă pe drum să iau un televizor color pentru bunicul. Mama mă aştepta la uşă, surâzând, şi am pornit împreună spre sanatoriu, simţindu-ne stăpâne pe situaţie.

Când am ajuns, bunica dormea profund iar bunicul stătea lângă ea, mângâindu-i părul. Faţa îi surâdea şi vechea sclipire pe care i-o ştiam, licărea în minunaţii lui ochi albaştri. Îşi făcea de lucru cu cuvertura bunicii, îndreptându-i cearceaful de pe pat. Şi a început să-mi povestească încă o dată despre „iubita” lui şi cât de mult o iubea. A sporovăit iar despre târg şi despre funda roşie din frumosul ei păr castaniu. Mi-a arătat fotografia din portvizit. Era, în sfârşit, acasă.

Jean Bole

Puţină magie de sărbători

Ajunul Crăciunului a fost întotdeauna ziua mea preferată din an. Decembrie 24, 1969 – eram pe picioarele mele, locuind singură în primul meu apartament. Cu câteva ore la dispoziţie înainte de a mă alătura familiei acasă la mama, m-am hotărât, pe ultima sută de metri, să mai fac mici cumpărături.

La etajul al treilea al celui mai vechi şi mai bun magazin din oraşul nostru, am cumpărat un coş mare de brânzeturi Gourmet, stridii afumate, o sticlă de vin şi pahare pentru toată familia. La coborâre, liftul s-a oprit la etajul doi, unde a coborât toată lumea, cu excepţia mea şi a unei perechi în vârstă – şi unde s-a urcat un bărbat înalt, chipeş, în uniformă de marină. Liftul a început să coboare din nou; apoi, deodată, s-a auzit o bufnitură. Liftul s-a clătinat, apoi s-a oprit. Eram blocaţi – în Ajunul Crăciunului!

Din fericire, liftul avea telefon, iar bătrânul a sunat pe cineva de la întreţinere, care ne-a asigurat că ne vom pune curând în mişcare. Au trecut treizeci de minute, timp în care am vorbit de una, de alta, apoi am mai dat un telefon. Am aflat că liftul avea nevoie de o piesă nouă şi că aveam de aşteptat.

În acest punct, unul câte unul – perechea în vârstă, d-na. şi d-l. Phillips; John, bărbatul chipeş din marină şi eu – ne-am aşezat pe podea şi ne-am apucat să depănăm amintiri de Crăciun. A trecut o oră; apoi alte două; ne-am trezit că eram atât de absorbiţi de discuţii, că am uitat că suntem blocaţi. În timp ce povesteam, pe rând, frânturi din trecut, am împărţit cu ceilalţi brânza şi vinul. Nu mi-am dat seama atunci, dar ceea ce făceam noi era făurirea unei alte amintiri deosebite de Crăciun.

După cinci ore, liftul s-a pus, în sfârşit, în mişcare. Când s-au deschis uşile, directorul magazinului, plin de îngrijorare, dar uşurat că ne-a găsit bine-dispuşi, ne-a dat în dar, câte un coş cu brânzeturi Gourmet. Luându-ne la revedere, ne-am dat adresele şi am promis să ne trimitem felicitări de sărbători în anii care urmau.

Am ajuns la mama, la tradiţionalul Crăciun în familie – puţin cam târziu, dar am ajuns. Când am închis ochii în noaptea aceea, nu cadourile mi-au venit în minte, ci un bărbat chipeş în uniformă de marină.

În seara de Crăciun, m-am întors acasă încărcată de cadouri. Mă aşteptau un fir de trandafir roşu şi un plic strecurat sub uşă. În plic era un mesaj:, *Aş avea mare nevoie de ajutor pentru coşul cu brânză.*

John. Jos, pe pagină, era numărul lui de telefon…

Ne-am căsătorit în Ajunul Crăciunului următor, în amurg, pe o plajă din Hawaii. Asta s-a petrecut cu mulţi ani în urmă, dar noi tot schimbăm felicitări de Crăciun cu d-na. şi d-l. Phillips şi avem un coş cu brânză Gourmet şi o sticlă de vin la miezul nopţii în fiecare Ajun. Şi mă trezesc încă în fiecare dimineaţă din Ajunul Crăciunului cu emoţia acelei zile fermecate.

K.M. Jenkins

Parisul, primăvara

Eram în grădină îngrijind trandafirii într-o zi de primăvară când Dan a îngenuncheat şi m-a cerut în căsătorie. I-am spus să mă ceară din nou peste trei luni. La urma urmei, aveam şi noi zilele noastre bune şi rele, şi nu eram sigură că suntem pregătiţi pentru acest tip de angajament.

Cele trei luni au venit şi au trecut. El n-a repetat gestul, iar noi am continuat, prudenţi, ca şi până atunci, practicarea, cu îndatoriri reînnoite, a minunatei artei a relaţiilor.

În iama aceea am început să facem planuri pentru o excursie la Paris în primăvară. Nu prea ştiu de ce, dar inima şi sufletul meu tânjeau după Paris şi dintotdeauna simţisem dorinţa arzătoare de a vedea Parisul împreună cu Dan. Acum dorinţa urma să se împlinească.

Parisul a fost incredibil! Cum vorbisem fluent franceza cu 20 de ani în urmă, am devenit repede translatorul lui Dan. Franceza mea era dezastruoasă, dar cum Dan nu ştia o iotă, credea că vorbesc perfect. Nu se mai sătura ascultându-mă cum îmi ceream scuze chelnerilor pentru măcelărirea limbii lor minunate sau cum încercam să comand ceva de care nu-mi dădeam seama ce era decât când apărea pe masă.

Iubirea plutea în aer oriunde ne duceam, iar Dan mă tot întreba cum se spune în franceză „sărut” sau „dă-mi mâna” sau „te iubesc”. Ne-am plimbat cu barca pe Sena, am mers pe jos în lungi plimbări pe bulevardele străjuite de copaci, am băut cafea în cafenelele de pe trotuare, şi ne-am îndrăgostit şi mai mult unul de altul.

Într-o seară, după ce ne aşezasem la masă într-un restaurant micuţ, elegant, Dan s-a aplecat spre mine şi m-a întrebat: „Cum spui în franceză ‚Vrei să te măriţi cu mine?’” I-am răspuns că nu sunt sigură, dar cred că *„Veux-tu me marier?”*

Veux-tu me marier? a repetat el.

„Iubitule, eşti colosal!” am zis. „Pronunţia ta devine din ce în ce mai bună!”

„Nu”, a zis el, apăsând cuvântul. *Veux-tu me marier?* Şi a împins spre mine o cutiuţă de catifea.

Am deschis cutiuţa şi am găsit două inele superbe – unul de logodnă şi unul de nuntă – şi am înţeles ce se întâmplă. Lacrimile au început să mi se rostogolească pe obraji, iar chelnerii s-au repezit în jurul mesei noastre, agitându-se şi exclamând cât de frumos e totul. Ne făceau încă fotografii când m-am uitat în ochii lui Dan şi am spus, în sfârşit, *„Oui, chéri!”*

Jennifer Read Hawthorne

Sfaturi de căsătorie din 1886

Să-ţi fie dragostea mai tare decât ura sau mânia.

Învaţă înţelepciunea de a face compromisuri, căci e mai bine să te îndoi un pic decât să te frângi.

Să crezi în bine, nu în rău.

Oamenii au tendința să trăiască conform sau altfel decât opiniile tale despre ei.

Ține minte că prietenia adevărată este baza oricărei relații durabile. Persoana cu care te căsătorești merită delicatețea și bunătatea pe care le dăruiești prietenilor tăi.

Te rog, transmite mai departe copiilor tăi și copiilor copiilor tăi: Cu cât se schimbă mai mult lucrurile, cu atât ele rămân la fel.

Jane Wells (1886)
Trimisă spre publicare de Carol Abbs

O mâna de smaralde

Viața nu înseamnă pietre de hotar, ci clipe.

Rose Kennedy

Când m-am căsătorit cu Jeff acum 16 ani într-o sâmbătă furtunoasă, nu ne-a trecut prin minte că va veni o vreme când ni se va părea că asta s-a petrecut cu mulți, mulți ani în urmă. De atunci și până acum, am locuit în opt orașe și am avut trei copii. Suntem la cea de-a treia sticlă de sos Tabasco și eu tocmai am făcut bucăți ultimul cearceaf primit ca dar de nuntă, ca să-l fac cârpe de spălat pe jos. Din nefericire, încă supraviețuiește aproape toată mobila aceea oribilă, de nuanță pământie, pe care am cumpărat-o pentru primul nostru apartament. Rochia mea de nuntă atârnă pe umeraș în șifonier. Îi pot încă încheia fermoarul (cu condiția să nu fiu eu în ea). Am avut patru mașini (Doamne, niciuna nouă) și prea multe suișuri și coborâșuri ca să le mai număr.

O zi mi-a rămas însă în memorie. Locuiam în Est și părinții mei veniseră în vizită. Pentru că eram niște proaspeți părinți lefteri și extenuați, mama și tata ne-au plătit cazarea pentru o săptămână într-o căsuță pe plaja de la Jersey. Aranjamentul nu i-a picat bine lui Jeff, eu eram într-o stare sufletească nenorocită, iar amândoi ne certasem ca proștii la o partidă de Monopoly. Jeff a ieșit în călcâie din casă, a traversat strada și s-a dus pe plajă. Două ore mai târziu, eu îl așteptam pe mal, când a ieșit din Atlantic, ars rău de soare, ducând o saltea pneumatică.

„Unde ți-e verigheta?” l-am interpelat.

S-a uitat la mâna stângă, prostit. Degetul i se contractase din cauza apei reci în timp ce plutise pe saltea. Inelul alunecase și acum zăcea în mare printre anemone. Am izbucnit în plâns.

„Scoate-ți și tu verigheta și arunc-o în ocean”, m-a rugat el.

„De ce naiba să arunc aurul când noi nu avem destui bani să cumpărăm benzină să ne întoarcem acasă?” m-am văicărit eu.

„Pentru că inelele noastre vor rămâne astfel împreună în ocean”.

Spiritul practic a învins sentimentalismul, iar eu port verigheta și azi. Amintirea aceea mi-a susținut moralul în numeroase ocazii care numai romantice n-au fost.

Când se apropie aniversarea căsătoriei noastre, mă gândesc la ziua aceea de pe plajă. Și mi-aduc aminte ce i-a spus răposatul Charlie MacArthur, lui Helen Hayes când a întâlnit-o la o petrecere. I-a dat o mână de alune și i-a spus: „Aș fi dorit să fie smaralde”.

După o căsnicie fericită de o viață, când MacArthur se apropia de sfârșitul vieții sale, i-a dat o mână de smaralde și a zis: „Aș fi vrut să fie alune”.

Și eu.

Ce nu înţeleg femeile despre bărbaţi

Contrar opiniei multor femei, e uşor să dezvolţi o relaţie de lungă durată, intimă şi reciproc avantajoasă cu un tip. Tipul trebuie să fie, bineînţeles, un Labrador. Cu bărbaţii, este extrem de dificil. Şi asta pentru că bărbaţii nu prea pricep ce înţeleg femeile prin cuvântul *relaţie*.

Să ne imaginăm că un tip, pe nume Roger, invită o femeie, pe nume Elaine, la film. Ea acceptă; se distrează amândoi de minune. După câteva zile, o invită la restaurant şi, din nou, se distrează bine. Continuă să se vadă regulat, şi curând, niciunul nu se mai întâlneşte cu nimeni altcineva.

Apoi, într-o seară, în timp ce merg amândoi spre casă, lui Elaine îi trece un gând prin minte. Ea zice: „Îţi dai seama că ne vedem de exact şase luni?”

În maşină se lasă tăcerea. Lui Elaine i se pare că tăcerea ţipă. Îşi spune în gând: „Măi, să fie! Mă întreb dacă l-a deranjat ce am spus. Poate se simte încorsetat de relaţia noastră. Poate crede că încerc să-l prind în laţ.”

Iar Roger gândeşte: „Doamne! Şase luni!”

În timp ce Elaine îşi spune: „Ei, dar nici *eu* nu sunt sigură că doresc acest tip de relaţie. Încotro o luăm? Spre căsătorie? Copii? Spre *o viaţă întreagă* împreună? Sunt eu pregătită pentru acest tip de angajament? Cunosc *bine* această persoană?”

Iar Roger îşi spune: „Aşa deci, asta înseamnă că era… să vedem… februarie când am început să ne întâlnim, chiar după ce am dus maşina în service… asta a fost… ia să verific kilometrajul… la naiba! Trebuia demult să schimb uleiul.”

Iar Elaine îşi spune: „E supărat. I se citeşte pe faţă. Dar poate că eu interpretez greşit. Poate că el vrea *mai mult* de la relaţia noastră – mai multă intimitate, un angajament mai serios. Poate că sesizează că sunt reţinută. Da, asta trebuie să fie. Se teme să nu fie respins.”

Iar Roger îşi spune: „O să-i pun să se mai uite o dată la transmisie. Nu dau doi bani pe ce spun tâmpiţii ăia – tot nu merge ca lumea. Şi ar face bine să nu mai dea vina pe frigul de afară şi de data asta. Sunt 30°C, iar chestia asta merge ca o maşină de gunoi, şi i-am plătit pe cretinii şi hoţii ăia incompetenţi *600 de dolari*!”

Iar Elaine îşi spune: „E înfuriat, şi-i dau dreptate. Şi eu aş fi. Mă simt vinovată că-l fac să treacă prin asta, dar nu pot să nu simt aşa. Nu sunt încă sigură.”

Iar Roger îşi spune: „O să-mi spună, probabil, că perioada de garanţie e doar de 90 de zile. Asta o să-mi spună!”

Iar Elaine gândeşte: „Poate că sunt prea idealistă, aşteptând să vină un cavaler pe un cal alb, când eu stau chiar acum lângă un om foarte bun, îndurerat din cauza imaginaţiei mele egoiste, de şcolăriţă.”

Iar Roger gândeşte: „Garanţie? Le-arăt eu lor garanţie!”

„Roger”, spune Elaine tare.

„Ce e?” zice Roger.

„Sunt o proastă”, zice Elaine, suspinând. „Adică, ştiu că nu există cavaleri şi nici cai albi.”

„Nu există cai albi?” repetă Roger.

„Mă crezi o proastă, nu-i aşa?” zice Elaine.

„Nuu!” Zice Roger, bucuros că ştie răspunsul corect.

„Doar că… am nevoie de timp”, zice Elaine.

Urmează o pauză de 15 secunde în care Roger se chinuie să dea un răspuns sigur. „Da”, spune el în final.

Elaine, adânc mișcată, îl mângâie pe mână. „O, Roger, chiar crezi așa?”

„Așa cum?” zice Roger.

„Așa, în legătură cu timpul”, zice Elaine.

„A, da”, zice Roger.

Elaine se uită lung în ochii lui, făcându-l să se simtă nervos din cauza a ceea ce ar putea spune ea, mai ales dacă e vorba de un cal. În fine, ea zice: „Mulțumesc, Roger”.

„Eu îți mulțumesc”, replică el.

Apoi el o conduce acasă, și ea se întinde în pat, un suflet plin de contradicții care varsă lacrimi până în zori, în timp ce Roger, odată ajuns acasă, deschide o pungă de chips, dă drumul la televizor și se scufundă imediat în reluarea unui meci de tenis dintre doi jucători cehi de care nici măcar nu auzise. Un glăscior din conștiința lui îi spune că s-a întâmplat ceva de importanță majoră în mașină, dar își imaginează că e mai bine să nu să gândească la asta.

A doua zi, Elaine își sună cea mai bună prietenă, și amândouă discută timp de șase ore bătute pe muchie. Analizează, în cele mai mici detalii tot ce a spus ea și tot ce a spus el. Vor continua să dezbată subiectul săptămâni de zile, fără să ajungă la vreo concluzie, dar și fără să se plictisească vreodată de el.

Între timp, Roger, antrenându-se într-o zi la tenis cu un prieten de-al lui și al lui Elaine, se oprește chiar înainte de a servi și întreabă: „A avut Elaine vreodată un cal, Norm?”

Nu vorbim aici de lungimi de undă diferite. Vorbim de *planete* diferite aflate în *sisteme solare diferite*. Elaine nu poate comunica logic cu Roger pentru că tot ce poate gândi el despre o relație este *Ce, cum?*

El are creierul unui bărbat, un organ în esență analitic, care rezolvă probleme. Nu se simte în largul lui cu concepte ca dragoste, nevoie sau încredere. Dacă creierul tipului trebuie să-și formeze o părere despre altă persoană, preferă să se bazeze pe fapte, ca de exemplu, câștigul mediu al lui sau al ei.

Femeile acceptă greu asta. Ele sunt convinse că bărbații *trebuie* să petreacă o anumită perioadă de timp gândindu-se la relația lor. Cum o putea un tip să vadă aceeași ființă umană zi de zi, noapte de noapte, și să nu se gândească la relația lor? Asta își imaginează femeile.

Ei bine, greșesc. Un tip implicat într-o relație e ca o furnică șezând în partea de sus a unui cauciuc de camion. Furnica este conștientă că stă pe ceva mare, dar nu e în stare să priceapă nici măcar vag, ce este. Iar când camionul începe să se miște și cauciucul să se învârtească, furnica va sesiza că se întâmplă ceva important, dar până ce nu ajunge sub roată și e strivită, singurul gând în micuțul ei creier va fi *Ce, cum?*

Astfel că cel dintâi sfat pe care trebuie să-l țină minte o femeie este să nu presupună niciodată că tipul înțelege că voi doi aveți o relație. Tu trebuie să-i implantezi ideea în creier, făcând referiri subtile, ca de exemplu:

„Roger, dă-mi, te rog sarea, în măsura în care noi doi avem o relație.”

„Roger, scoală-te! E o vulpe în coteț, iar noi avem o relație! Tu și cu mine, adică.”

„Vești bune, Roger! Doctorul spune că vom avea al patrulea copil – altă indicație a relației pe care o avem!”

„Roger, în eventualitatea că se prăbușește avionul și noi mai avem de trăit doar un minut, vreau să știi că avem 53 de ani de căsătorie, ceea ce constituie, evident, o relație.”

Femei, nu vă lăsați! Pedalați cu putere pe această idee și ea va începe să penetreze creierul tipului. Într-o bună zi, el chiar ar putea începe să se gândească la ea, singur. Vorbind cu alți tipi despre femei, va spune deodată: „Elaine și cu mine avem, hmmm… avem, ahhh… noi doi… Avem… chestia asta.”

Și o va spune cu toată convingerea.

Dave Barry

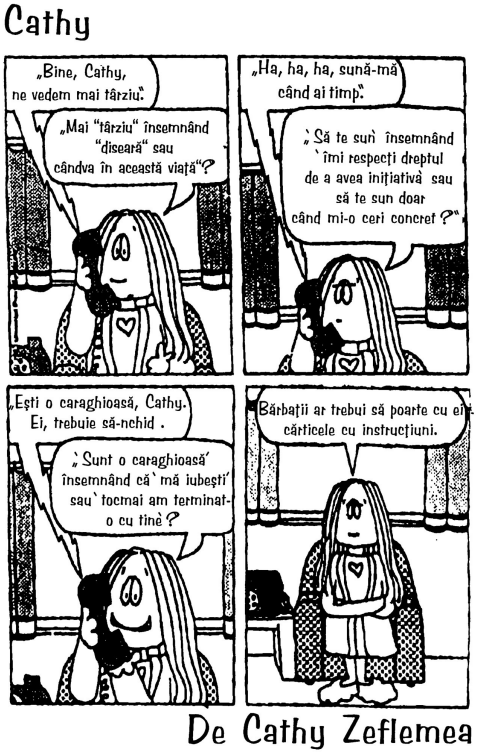
Cathy
„Bine, Cathy, ne vedem mai târziu."
„Mai "târziu" însemnând "diseară" sau cândva în această viață"?
„Ha, ha, ha, sună-mă când ai timp".
„Să te sun înseamnând `îmi respecți dreptul de a avea inițiativă sau să te sun doar când mi-o ceri concret?"
„Ești o caraghioasă, Cathy. Ei, trebuie să-nchid .
„Sunt o caraghioasă' înseamnând că `mă iubești' sau `tocmai am terminat-o cu tine'?
Bărbații ar trebui să poarte cu ei cărticele cu instrucțiuni.
De Cathy Zeflemea

Pierdut şi regăsit

În vara lui 1928, Winona avea 19 ani când l-a întâlnit pe Edward, un tânăr înalt şi chipeş. Venise la Detroit în vizită la sora lui, logodită cu fratele Winonei. Edward a stat la nişte prieteni şi deşi a rămas doar câteva zile, a avut destul timp s-o cunoască pe tânăra brunetă şi plină de viaţă care-i trezise interesul de la prima întâlnire. Şi-au promis să-şi scrie, iar Edward s-a întors la Pittsburgh.

Luni întregi şi-au scris scrisori lungi, pline de informaţii şi detalii despre viaţa şi visurile lor. Apoi, la fel de repede cum intrase în viaţa ei, Edward a şi ieşit. Scrisorile lui s-au oprit iar Winona a acceptat, încetul cu încetul, că ea nu-l mai interesa. Edward n-a înţeles nici el de ce Winona nu i-a mai scris şi s-a resemnat cu ideea că tânăra de care se îndrăgostise nu i-a împărtăşit dragostea.

Câţiva ani mai târziu, Winona s-a căsătorit cu Robert, un bărbat chipeş, cu 10 ani mai mare decât ea. Au avut trei băieţi. Ea afla veşti despre Ed de la cumnata ei. Mulţi ani după căsătoria Winonei, Edward s-a însurat şi a avut tot trei copii.

Într-una din vizitele ei la fratele şi cumnata ei, în Buffalo, fratele său a anunţat-o: „Mergem la Detroit, la nunta fiicei lui Ed. Vrei să vii şi tu?" Winona n-a ezitat nicio clipă, şi iată-i la drum.

A fost nervoasă în maşină, gândindu-se ce-i va spune acestui bărbat pe care nu-l văzuse de 30 de ani. Îşi va aduce, oare, aminte de scrisorile lor? Va avea timp să stea de vorbă cu ea? Dar va vrea, oare, asta?

La puţin timp după ce au sosit la petrecere, Ed a zărit-o pe Winona din capătul celălalt al camerei. S-a îndreptat încet spre ea. Inima Winonei bătea să-i spargă pieptul când s-au salutat şi şi-au dat mâna. Când s-au aşezat la una din mese să schimbe o vorbă, inima îi bătea atât de tare, că s-a temut să n-o audă Ed. Edward avea ochii în lacrimi cât timp au schimbat câteva fraze politicoase despre nuntă şi despre familiile lor. N-au scos niciun cuvânt despre scrisori, şi după câteva minute, Ed s-a întors la îndatoririle lui de tată al miresei.

Winona s-a întors la Detroit şi a continuat să predea lecţii de pian, să lucreze la agenţia de publicitate şi, ca şi până atunci, să ia din viaţă ce era mai bun. A îngropat amintirea scurtei sale întâlniri cu Ed, laolaltă cu celelalte amintiri despre el.

Când soţia lui Ed a murit 10 ani mai târziu, Winona i-a trimis o scrisoare de condoleanţe. Doi ani după

aceea, soţul Winonei a decedat şi Ed i-a scris. Corespondau din nou.

Ed îi scria adesea, iar scrisorile au devenit momentele principale din viaţa Winonei. În drum spre serviciu se oprea la poştă să-şi ridice corespondenţa şi apoi le citea la semafor, aşteptând să treacă strada. La capătul celor treizeci de minute de şofat, scrisorile erau citite şi Winona îşi începea ziua fericită. Treptat, Edward şi-a exprimat dragostea faţă de „draga Winona” şi i-au aranjat să vină în vacanţă la Detroit.

Winona era şi emoţionată şi nervoasă din cauza vizitei lui. La urma urmei, în afara scurtei întâlniri de la nuntă, nu petrecuseră niciun moment împreună în peste 40 de ani. Îşi scriau de şase luni, iar acum Edward venea pentru două săptămâni.

Era o zi caldă, frumoasă de iunie, când Winona s-a dus cu maşina să-l ia de la aeroport. De data asta, când a văzut-o, s-a repezit la ea şi a strâns-o în braţe îndelung şi drăgăstos. Au sporovăit fericiţi, în legea lor, cât au stat la banda de bagaje şi apoi, pe drumul spre maşină. A fost un început uşor.

Pe drumul spre hotel, Edward a scos din buzunar o cutiuţă din catifea verde şi a strecurat pe degetul Winonei un inel de logodnă. Ea a rămas mută de uimire. El făcuse aluzii la căsătorie în scrisori, dar ceea ce se întâmpla acum era prea brusc şi prea curând. Dar era într-adevăr aşa? Nu aşteptase atâţia ani de zile această iubire?

Ed a curtat-o pe Winona două săptămâni. Îi scria scrisori şi de la hotel. Neliniştea Winonei s-a topit, treptat, în torentul de iubire arătat de Ed şi în sprijinul dat de familie şi prieteni din toată inima. Pe 18 septembrie 1971, Winona, într-o rochie lungă de culoare roz, a fost dusă la altar de primul ei născut. Căsătoria a avut loc, şi, după spusele Winonei, „am trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi”.

Dar scrisorile acelea care se opriseră brusc cu mulţi ani în urmă? S-a dovedit că mama lui Edward distrusese scrisorile Winonei pentru că nu voia să-şi piardă fiul cel mic. Patruzeci şi trei de ani mai târziu, Winona l-a regăsit.

Elinor Daily Hall

Felicitarea bunicului de Sfântul Valentin

Eram singura membră a familiei care locuia în apropiere, aşa că pe mine m-au sunat prima de la sanatoriu. Bunicul se stingea rapid. Trebuia să vin. Nu era nimic de făcut, decât să-l ţin de mână. „Te iubesc, bunicule. Îţi mulţumesc că ai fost întotdeauna alături de mine.” Şi, în tăcere, l-am eliberat.

Amintiri… amintiri… şase zile pe săptămână, fermierul îmbrăcat în vechea cămaşă albastră şi salopetă, îngrijind vitele Hereford la care ţinea atât de mult… în zilele fierbinţi de vară, ridicând baloturile de fân din căruţă, arând pământul, sădind porumbul şi fasolea şi culegând apoi recolta toamna… muncind neîntrerupt de dimineaţa până seara. Supravieţuirea cerea muncă, muncă şi iar muncă.

Dar duminica, după terminarea treburilor de dimineaţă, el îşi punea costumul gri şi pălăria. Bunica îşi lua rochia de culoarea vinului şi mărgelele de fildeş, şi se duceau la biserică. Viaţa mondenă nu prea exista. Bunicul şi bunica erau oameni tăcuţi, liniştiţi, raţionali, care făceau în fiecare zi ce se cuvenea să facă. Acesta a fost bunicul meu – fusese – timp de 35 de ani. Mi-era greu să mi-l imaginez în alt rol.

Infirmiera s-a scuzat că trebuie să mă roage atât de curând să iau lucrurile bunicului din cameră. Nu avea să dureze mult. Nu prea era mare lucru de luat. Atunci am găsit-o în primul sertar de la noptieră. Părea să fie o felicitare veche de Sf. Valentin, lucrată manual. Ce trebuie să fi fost hârtie roşie pe vremuri era acum fâşii de un roz decolorat. O bucăţică de hârtie albă fusese lipită în centrul inimii. Pe ea, scrise de mâna bunicii, erau aceste cuvinte:

LUI LEE DIN PARTEA LUI HARRIET
Cu toată dragostea.
14 februarie, 1895

Eşti viu? Real? Sau eşti cel mai frumos vis pe care l-am visat vreodată? Eşti înger – sau doar rodul imaginaţiei mele? O persoană pe care-am născocit-o ca să umple golul? Să aline durerea? Unde-ai găsit timp să mă asculţi? Cum de-ai putut să înțelegi?

M-ai făcut să râd când inima-mi plângea. M-ai luat la dans când nu puteam să fac un pas. M-ai ajutat să pot visa din nou când sufletu-mi murea. Mi-ai arătat stropii de rouă şi am ţinut în palmă diamante. Tu mi-ai adus flori de câmp şi am ţinut în mână orhidee. Tu mi-ai cântat şi-un cor de îngeri a început să cânte. M-ai ţinut de mână şi m-am îndrăgostit de tine cu toată fiinţa. Mi-ai dăruit un inel şi ţie ţi-am aparţinut, ţi-am aparţinut ţie şi am cunoscut infinitul.

Lacrimile mi se prelingeau pe obraz în timp ce citeam aceste cuvinte. Imaginea celor doi bătrâni îmi apăru în minte aşa cum îi ştiam dintotdeauna. E greu să-ţi imaginezi bunicii în alt rol decât acela de bunici. Ceea ce citisem era foarte frumos şi sfânt. Bunicul o păstrase în toţi aceşti ani. Acum felicitarea stă înrămată pe masa mea de toaletă, o frântură neprețuită din istoria familiei noastre.

Elaine Reese

Ultima scrisoare a unui soldat

Cu o săptămână înainte de lupta de la Bull Run (cunoscut şi sub numele de Manassas), Sullivan Ballou, maior în regimentul 2 de voluntari din Rhode Island, i-a scris soţiei acasă, în Smithfield:

14 iulie, 1861 Washingotn, D.C.
Scumpă Sarah,

Avem informaţii sigure că ne vom pune în mişcare în câteva zile, poate chiar mâine. În eventualitatea că nu voi mai putea să-ţi scriu, mă văd silit să scriu câteva rânduri care s-ar putea să-ţi cadă în mână când eu nu voi mai fi.

Nu am nicio îndoială sau neîncredere faţă de cauza pentru care lupt, iar curajul nu m-a părăsit, nici nu a slăbit. Ştiu cât de mult se sprijină acum societatea americană pe victoria guvernului, şi ce datorie mare avem faţă de cei care şi-au vărsat sângele şi au îndurat suferinţele în Revoluţie. Şi doresc – doresc din toată inima – să renunţ la toate bucuriile din viaţa mea ca să ajut la menţinerea acestui guvern şi să-mi plătesc datoria.

Dragostea mea pentru tine, Sarah, este nemuritoare. Ea mă leagă cu lanţuri atât de puternice, pe care doar Atotputernicul le poate frânge. Şi totuşi, iubirea de patrie mă copleşeşte, ca un vânt aprig şi mă ţintuieşte, irezistibil, cu toate aceste lanţuri, de câmpul de luptă.

Amintirea tuturor clipelor de nespusă fericire pe care le-am petrecut cu tine pogoară peste mine şi îi sunt recunoscător lui Dumnezeu şi ţie că m-am bucurat de ele atâta timp. Şi cât de greu mi-e să renunţ la ele şi să îmi văd prefăcute în cenuşă speranţele anilor ce vor veni, când, cu voia Domnului, am fi trăit şi ne-am fi iubit şi ne-am fi văzut copiii crescând în jurul nostru şi devenind bărbaţi de seamă…

Dacă nu mă întorc, iubită Sarah, să-ţi aminteşti mereu cât te iubesc şi că, cu ultima suflare pe câmpul de bătălie, am rostit numele tău. Iartă-mi nenumăratele greşeli şi supărările pricinuite. Cât de necugetat, cât de prostește m-am purtat uneori.

Dar, scumpă Sarah! Dacă morţii se întorc pe pământ şi zboară nevăzuţi în jurul celor dragi,

voi fi în preajma ta întotdeauna, la bine şi la rău. Întotdeauna, întotdeauna.

Iar când blânda adiere îţi va mângâia obrajii, să ştii că-i răsuflarea mea; când briza răcoroasă îţi va mângâia tâmpla fremătândă, să ştii că-i sufletul meu în trecere pe-acolo. Sarah, să nu mă jeleşti ca pe un mort: Gândeşte-te că am plecat departe şi mă aşteaptă, căci ne vom întâlni din nou.

Maior Sullivan Ballou[4]
Trimisă spre publicare de Nancy Wong

O dragoste ca asta

Nimeni nu a măsurat, nici chiar poeţii, cât poate îndura un suflet.

Zelda Fitzgerald

Aveam 23 de ani şi, pe tot drumul spre spital, m-am gândit la ce o să-i spun mamei înainte s-o ducă să-i opereze inima, care a bătut, bănuiam eu, doar pentru mine; nu-mi spusese ea toată viaţa că eu sunt cel mai important lucru din lume pentru ea?

Croindu-mi drum pe coridoarele spitalului, mă frământam să găsesc vorbele cele mai potrivite cu care să încep. Cine în afară de mine i-ar putea insufla puterea şi încrederea de care are nevoie? Ce chip, în afară de al meu, ar vrea să vadă înainte s-o deschidă şi să moară, poate? Al cui sărut, în afară de al meu…?

Am dat colţul şi am văzut-o pe mama întinsă pe targă în hol, aşteptând să vină s-o ia. Tata stătea aplecat asupra ei. Ceva la ei m-a făcut să mă opresc şi, în timp ce îi priveam, să stau deoparte, ca şi cum ar fi fost un zid între mine şi ei, un zid ce-i cuprindea doar pe ei doi.

Mi-a fost limpede în acel moment că, pentru ei, nu exista nimic, absolut nimic altceva în afara lor; nu existau decât bărbatul, femeia. Ea nu m-a văzut şi din înfăţişarea ei, nici nu cred că-i păsa dacă mă vedea sau nu. Nu-şi vorbeau. El o ţinea de mână. Ea zâmbea, uitându-se în ochii lui, şi amândoi, vă jur, vorbeau o limbă pe care eu, la 23 de ani, nici nu-ncepusem s-o înţeleg, cu atât mai puţin s-o vorbesc eu însămi. Eu i-am văzut însă pe ei, vorbind-o, literalmente i-am văzut şi m-am apropiat să văd mai bine, uimită, fascinată, geloasă că m-am îndrăgostit de cineva, m-am măritat, am divorţat şi nici măcar o dată nu fusesem pe-aproape de ceea ce vedeam în hol.

Data viitoare, mi-am spus, n-o să mai greşesc. Am să iubesc şi eu aşa.

Linda Ellerbee

Cât voi trai

Mama şi tata urmau să aniverseze 50 de ani de la nunta lor. Mama strigă, emoţionată: „Mi-a adus 12 trandafiri albi!” Cu emoţia unei adolescente care tocmai a fost invitată la balul de absolvire, mama vorbea despre cât e de fericită, cât de bine se simte şi cât e de norocoasă.

Aniversarea aceasta a scos la iveală o latură a părinţilor mei pe care nu o cunoşteam. De exemplu, pe verighetele lor e dăltuit un vers dintr-o poezie: *Îţi dăruiesc un alb boboc de trandafir.* Tata mi-a spus asta într-o zi, în bucătărie. Mama a zis: „Ei, John”, ca şi cum ar fi vrut să-l oprească. Tata a zis: „Ei,

Claire.”

Așa au fost întotdeauna părinții mei în privința relației lor: intimi. N-au existat niciodată lucruri false între ei de care noi, copiii, să ne dăm seama. Nu am văzut decât spirit de prietenie, de echipă.

„Îți amintești poezia?” l-am întrebat în ziua aceea pe tata, în bucătărie, în timp ce-i cercetam verigheta la lumină. S-a uitat la mine, a respirat adânc și a început să recite „Trandafirul alb” de poetul irlandez-american John Boyle O’Reilly. Nu s-a încurcat nici măcar o dată; era ca și cum ar fi recitat-o în gând în fiecare zi în toți acești 50 de ani.

„Roșul trandafir șoptește a pasiune, / Albul trandafir cântă a iubire”, începu el.

Mama zise: „Ei, John!”

„Ah, trandafirul roșu e șoim, / Iar trandafirul alb e porumbel.”

„Ei, John!” zise iar mama. Apoi, plecă din cameră.

„Dar eu îți dăruiesc un alb boboc de trandafir / Cu petalele îmbujorate”, recită el mai departe, sprijinit de chiuvetă. *„Căci iubirea cea mai pură și mai dulce / Poartă pe buze sărutul dorinței.”*

Tata se opri. „Nu-i așa că-i minunată?”, zise el, zâmbind.

Ne-am dus s-o căutăm pe mama, care stătea în cămăruța ei, cu capul în mâini. „E minunată!”, i-am spus.

„E jenant”, spuse ea.

Asta era femeia care în tinerețe nu văzuse nicio căsnicie fericită și care se întreba de ce se necăjește lumea. În schimb, își imaginase că avea să devină unul din exegeții lui Chaucer. În colegiu, considerase întâlnirile de dragoste ușor amuzante. Până când l-a întâlnit pe tata.

El era, în toate privințele, cel mai decent bărbat pe care-l cunoscuse vreodată. A atras-o bărbatul, nu instituția căsătoriei. S-a dus la altar, ne-a povestit ea mai târziu, cu sentimentul celui care se aruncă de pe o stâncă.

În primul an de căsătorie, tata a plecat în război. Mama era însărcinată în cinci luni, și îngrozită. A născut copilul și s-a pus pe așteptat. Mânca înghețată de alune și ciocolată ca să-și aline îngrijorarea.

Tata s-a întors, și-a salutat fiul de șapte luni și, împreună cu mama, a cumpărat, repede, o casă. Au avut apoi o fetiță, încă una și apoi pe mine.

Chiar mică fiind, puteam să-mi dau seama că părinții mei sunt altfel. Tata prefera să stea cu mama în loc să se ducă la popice cu amicii. Iar când tata nu era pe-aproape, ea nu-și dădea ochii peste cap, făcând glume pe socoteala soțului, cum făceau alte soții. Spunea, în schimb: „Știi, niciodată nu m-a dezamăgit.”

La aniversarea celor 50 de ani, părinții mei și-au reînnoit jurămintele de nuntă în biserică. Aproape 75 de prieteni îi priveau. Când tata a rostit jurămintele, s-a înecat și a trebuit să facă o pauză. Mama le-a rostit cu o pasiune de care n-aș fi crezut-o în stare. Uitându-se în ochii lui, ea rosti solemn: „… cât voi trăi”.

După ceremonie, a avut loc o mare petrecere, la care tata a sărutat-o pe mama și i-a spus: „Bun venit în veșnicie.”

Mama a fost mai mult tăcută, exceptând afirmația pe care a făcut-o: „Aceasta e cea mai fericită zi din viața mea”. După care a adăugat: „Azi a fost mai bine decât în ziua căsătoriei noastre – pentru că acum știu cum merg treburile!”

Jeanne Marie Laskas

5. DESPRE CALITATEA DE MAMĂ

Luarea deciziei de a avea un copil – este memorabilă. Înseamnă să te hotărăşti pentru vecie să-ţi laşi inima să hoinărească în afara ta pe unde vrea ea.

Elizabeth Stone

Îţi va schimba viaţa

Prietena mea e într-o cursă contra cronometru cu timpul. Luăm prânzul împreună, când aminteşte, în treacăt, că ea şi soţul ei se gândesc „să întemeieze o familie". Vrea să spună că ceasul ei biologic a început numărătoarea inversă, iar ea e obligată să ia în consideraţie perspectiva de a deveni mamă.

„Studiem perspectiva", spune ea, glumind pe jumătate. „Ce crezi? Să fac un copil?"

„îţi va schimba viaţa", răspund prudent, încercând să păstrez un ton neutru.

„Ştiu", zice ea. „Adio sculat târziu sâmbăta, adio vacanţe neprevăzute…"

Dar eu nu asta am vrut să spun. Mă uit la prietena mea, încercând să mă hotărăsc ce să-i spun.

Aş vrea să ştie ceva ce n-o să afle nicicum la lecţiile despre naştere. Aş vrea să-i spun că rănile fizice provocate de sarcină se vindecă, dar că rolul de mamă îi va lăsa o rană afectivă veşnic deschisă, că va deveni pe vecie vulnerabilă.

Mă gândesc s-o previn că nu va mai citi niciodată un ziar fără să se întrebe: „Ce s-ar fi întâmplat dacă acela ar fi fost copilul meu?" Că fiecare accident aviatic, fiecare incendiu o va hăitui. Că, atunci când se va uita la televizor la copiii care mor de foame, se va întreba dacă există ceva mai groaznic decât să-ţi priveşti copilul murind.

Mă uit la unghiile ei manichiurate cu grijă şi la costumul elegant cu care e îmbrăcată şi mă gândesc că oricât de sofisticată e, calitatea de mamă o va reduce la postura primitivă de ursoaică ce-şi ocroteşte puiul. Că un strigăt intempestiv de „Mami" o va face să scape pe jos cel mai grozav sufleu sau cel mai preţios cristal fără să ezite un moment.

Simt că ar trebui s-o avertizez că, oricâţi ani a investit în carieră, din punct de vedere profesional va fi tulburată de calitatea de mamă. Ar putea angaja pe cineva să aibă grijă de copil, dar într-o zi va participa la o întâlnire de afaceri importantă şi se va gândi la cât de dulce miroase bebeluşul. Va trebui să folosească fiecare gram de disciplină interioară ca să nu alerge acasă doar ca să se asigure că totul e în regulă cu copilul ei.

Aş vrea ca prietena mea să afle că deciziile zilnice nu vor mai face parte din rutină. Că dorinţa unui băieţel de cinci ani de a folosi mai degrabă, la McDonald's de exemplu, toaleta bărbaţilor decât pe cea a femeilor, se va transforma într-o adevărată dilemă. Că, exact acolo, în mijlocul zgomotului de tăvi şi ţipetelor de copii, problema identităţii de sex şi a independenţei vor fi cântărite în balanţă alături de posibilitatea ca un psihopat să stea la pândă în toaletă. Oricât de plină de hotărâre va fi la serviciu, ca mamă se va gândi întotdeauna de două ori.

Uitându-mă la atrăgătoarea mea prietenă, aş vrea să o asigur că va scăpa de surplusul de greutate luat în timpul sarcinii, dar că niciodată nu se va mai simţi ca înainte. Că viaţa ei, atât de importantă acum, va fi mai puţin preţioasă după ce va avea un copil. Că şi-ar da-o într-o clipă ca să-şi salveze vlăstarul, dar şi că va începe să dorească o viaţă mai lungă – nu ca să-şi împlinească propriile visuri, ci ca să-şi vadă copilul realizându-le pe ale sale. Aş vrea să afle că o cicatrice de la operaţia de cezariană sau urmele întinderii pielii vor deveni însemne de onoare.

Relația prietenei mele cu soțul ei se va schimba, dar nu așa cum crede ea. Aș dori să înțeleagă că poți iubi mult mai mult un bărbat care are grijă să pudreze copilul cu talc și care nu ezită niciodată să se joace cu fiul sau fiica lui. Cred că trebuie să știe că se va îndrăgosti de soțul ei din nou din motive pe care acum le consideră total lipsite de romantism.

Aș vrea să sesizeze cât de legată va fi de toate femeile care, de-a lungul secolelor au încercat cu disperare să pună capăt războaielor, prejudecăților și șofatului în stare de ebrietate. Sper că va înțelege de ce sunt în stare să discut rațional despre cele mai multe chestiuni, dar devin pe moment nebună când discut despre amenințarea războiului nuclear la adresa viitorului copiilor mei.

Aș vrea să-i descriu prietenei mele fericirea nespusă când îți vezi copilul învățând să lovească mingea de baseball. Aș vrea să o pot face să audă râsul gângăvit al copilului care atinge pentru prima dată blana moale a unui câine. Aș vrea să guste bucuria care e atât de reală, că doare.

Privirea întrebătoare a prietenei mele mă face să îmi dau seama că am lacrimi în ochi. „N-ai să regreți niciodată", îi spun în cele din urmă. Apoi, întind mâna peste masă, îi strâng mâna prietenei mele și fac o rugăciune pentru ea și pentru mine și pentru toate muritoarele care dau din întâmplare peste această cea mai sfântă dintre chemări.

Dale Hanson Bourke
Trimisă spre publicare de Karen Wheeler

În timp ce stau și te privesc dormind

Neprețuitul meu copil, m-am strecurat în camera ta să stau cu tine în timp ce dormi și să privesc, o vreme, cum respiri ușor. Ochișorii-ți sunt închiși iar cârlionții tăi blonzi și mătăsoși îți încununează chipul de îngeraș. Cu câteva clipe înainte doar, stând cu lucrarea în față în cămăruța mea, m-a cuprins o tristețe covârșitoare în timp ce reflectam la întâmplările de azi. N-am mai putut să fiu atentă la ce lucram și am venit să-ți vorbesc, în liniștea camerei tale, în timp ce dormi.

Azi dimineață, mi-am pierdut răbdarea cu tine în timp ce iroseai timpul, îmbrăcându-te încet, și ți-am spus să nu mai fii așa mocăit. Te-am certat că ți-ai rătăcit tichetul de masă și ți-am împachetat gustarea uitându-mă la tine dezaprobator când ți-ai pătat cămașa cu mâncare. „Iar?" am oftat și-am dat din cap. Tu mi-ai zâmbit timid și ai zis: „Pa, mami!"

După amiaza, eu am dat telefoane în timp ce te jucai în camera ta, cântând în gura mare prostindu-te, cu toate jucăriile înșirate pe pat. Ți-am făcut semn nervoasă să stai cuminte și să încetezi cu gălăgia, și am mai petrecut o oră vorbind la telefon. „Du-te și te-apucă de lecții imediat", ți-am ordonat aspru, ca un sergent, „și nu mai pierde timpul". „Bine, mami", ai spus tu plin de căință, așezându-te la birou cu creionul în mână. Iar după asta, s-a făcut liniște în camera ta.

Seara, în timp ce stăteam și lucram la biroul meu, te-ai apropiat, ezitând. „Citim o poveste astă seară, mami?" ai întrebat cu o luminiță de speranță în ochi. „Nu astă-seară", m-am răstit eu, „nu ți-ai făcut încă ordine în cameră. De câte ori trebuie să-ți spun?" Ai plecat cu capul în jos, târșâindu-ți picioarele, și te-ai îndreptat spre camera ta. Nu după mult timp, ai revenit, uitându-te la mine din pragul ușii. „Ce mai e acum?" te-am întrebat cu nervozitate în glas.

N-ai zis nimic, ai intrat doar, țopăind, în cameră, m-ai luat de gât și m-ai sărutat pe obraz. „Noapte bună, mami, te iubesc". Atât ai spus și m-ai strâns în brațe cu putere. Apoi, la fel de repede cum ai apărut, ai dispărut.

După asta, am rămas mult timp cu ochii pironiți pe birou, simțind cum mă cuprinde un val de remușcări. În ce punct, oare, am ajuns în contratimp cu ziua, m-am întrebat, și cu ce preț? Tu n-ai făcut

nimic ca să mă superi. Te-ai comportat exact ca un copil, preocupat să crești și să înveți. Azi m-am rătăcit în lumea oamenilor mari, plină de responsabilități și griji, și nu mi-a mai rămas un strop de energie și pentru tine. Azi mi-ai devenit profesor, cu pornirea ta nereținută de a da buzna în cameră și a mă săruta de noapte-bună, chiar după ziua asta plină de încordare în care tu ai umblat pe vârfuri pe lângă nervii mei.

Iar acum, văzându-te cum dormi profund, tare aș vrea ca ziua de azi să aibă un nou început. Mâine, am să-mi acord tot atâta înțelegere pe cât mi-ai arătat tu azi, ca să pot să fiu o mamă bună – să îți zâmbesc cu afecțiune când te trezești, să te încurajez când vii de la școală și să-ți citesc o poveste seara la culcare. O să râd și o să plâng cu tine. O să-mi reamintesc ades că tu ești un copil, nu un adult, și voi fi fericită că-ți sunt mamă. Spiritul tău flexibil m-a mișcat astăzi, și iată-mă așadar în camera ta la ceas târziu să-ți mulțumesc, copilul meu, învățătorul și prietenul meu, pentru darul tău de iubire.

Diane Loomans

Fiului meu adult

Cu mâinile-ocupate ziua-ntreagă
Nu prea aveam mult timp de joacă
Nu prea aveam timp pentru tine
Deși voiai a te juca cu mine.
Spălam, coseam și tot găteam
Iar când veneai să ne jucăm
Și mă rugai din inimă, „să ne distrăm”
„N-am timp acum”, îți tot spuneam.
Seara, în pat, te înveleam,
Să-ți spui rugăciunea te vegheam,
Stingeam lumina și plecam tiptil
Deși-aș fi vrut să mai rămân puțin.

Căci viața-i scurtă, anii se duc…
Și iată, băiețelul a crescut.
Spre tine nu se mai grăbește,
Secretele nu ți le mai împărtășește.
Nu mai sunt cărți de colorat,
Nu mai sunt jocuri de jucat,
Nici rugăciuni, nici „somn ușor”,
Toate au trecut cu anii-n zbor.
Mâinile-mi, odată ocupate, sunt liniștite-acum,
Aș vrea să-ntorc timpul din drum
– Zilele lungi și goale se topesc –
Rugămintea de copil să ți-o îndeplinesc.

Autor necunoscut
Trimisă spre publicare de Eleanor Newbern

Fuga de acasă

Într-o zi îngrozitor de ocupată, când eu şi soţul alergam într-o mie de direcţii diferite, a trebuit să-l dojenim pe fiul nostru de patru ani şi jumătate, Justin Carl, pentru că făcea numai pozne. După mai multe admonestări, soţul meu l-a pus, în cele din urmă, să stea la colţ. S-a potolit, dar n-a fost prea încântat. Şi după câteva clipe, a zis: „O să fug de-acasă".

Am fost mai întâi, uimită, iar apoi supărată de cuvintele lui. „Ce-o să faci!?" am zis dispreţuitor. Dar, apoi, când m-am întors şi m-am uitat la el, arăta ca un îngeraş, era atât de mic şi nevinovat, cu feţişoara atât de tristă.

Cum i-am resimţit durerea din suflet, mi-am amintit un moment din copilăria mea când am rostit aceleaşi cuvinte pentru că m-am simţit neiubită şi părăsită. Copilul spunea mult mai mult decât nişte simple cuvinte. Strigătul lui venea dinlăuntrul lui: „Să nu care cumva să mă ignoraţi. Daţi-mi atenţie, vă rog! Şi eu sunt important. Vă rog, vreau să mă simt dorit, iubit necondiţionat şi să simt că aveţi nevoie de mine."

„Foarte bine, Jussie, fugi de-acasă dacă vrei", am şoptit cu dragoste, începând să adun câteva lucruşoare de îmbrăcat. „Să vedem, vom avea nevoie de pijama, de hăinuţă…"

„Mami, spuse el, ce faci?"

„Vom avea nevoie şi de haina şi cămaşa mea de noapte." Am aranjat toate aceste lucruri într-o geantă şi am pus-o lângă uşă. „Acum spune-mi, Jussie, eşti sigur că vrei să fugi de-acasă?"

„Da… Dar tu unde te duci?"

„Păi, dacă o să fugi de-acasă, mami merge cu tine, pentru că n-aş vrea nicicum să fii singur. Te iubesc prea mult, Justin Carl."

Ne-am îmbrăţişat în timp ce vorbeam. „De ce vrei să pleci de-acasă cu mine?"

M-am uitat în ochii lui. „Pentru că te iubesc, Justin. Viaţa mea nu va mai fi la fel fără tine. Vreau să mă asigur că îţi va fi bine. Dacă tu pleci, merg şi eu cu tine."

„Vine şi tata?"

Nu, tati trebuie să rămână acasă cu fraţii tăi, cu Erickson şi Trevor. Apoi, tati trebuie să se ducă la lucru şi să aibă grijă de casă în lipsa noastră."

„Freddi (hamsterul) poate veni?"

„Nu, şi Freddi trebuie să rămână acasă."

S-a gândit o clipă şi a zis: „Mami, putem să rămânem acasă?"

„Da, Justin, sigur că putem."

„Mami."

„Da, Justin."

„Te iubesc."

„Şi eu te iubesc, puiule. Ce-ai zice să mă ajuţi să facem floricele?"

„Hai."

În acel moment am înţeles minunatul dar al calităţii de mamă care mi se făcuse, am înţeles că responsabilitatea sfântă de a face un copil să-şi dezvolte sentimentul de securitate şi respect de sine nu e ceva cu care te poţi juca. Am înţeles că în braţele mele ţineam darul nepreţuit al copilăriei; o minunată bucată de lut dispusă şi dornică de a fi strânsă în palme şi modelată cu dăruire pentru a deveni o capodoperă: un om matur plin de încredere. Am aflat că o mamă n-are voie „să fugă" de ocazia de a le arăta copiilor ei că sunt doriţi, importanţi, demni de iubirea ei şi cel mai preţios dar făcut de Dumnezeu.

Lois Krueger

Am spus că fug de-acasă!
N-ar trebui să încălzească cineva motorul?“

Făcând o pauză

Să ai serviciu poate fi, pentru o femeie, destul de greu, dar să ai și serviciu și copii e și mai greu.

Există o povestioară despre o mamă cu trei băieți plini de energie care într-o seară de vara, după cină se jucau de-a „hoții și vardiștii” în curtea din spatele casei.

Unul din băieți „a împușcat”-o pe mama lui și a strigat cât l-a ținut gura: „Poooc, ai murit”. Ea a căzut la pământ și, pentru că nu s-a mai ridicat de jos, a venit în fugă un vecin să vadă dacă nu cumva s-a lovit în cădere.

Când vecinul s-a aplecat asupra ei, mama suprasolicitată a deschis un ochi și a zis: „Ssst. Nu mă da de gol. E singura mea șansă de a mă odihni.”

Cele mai bune povestiri și snoave

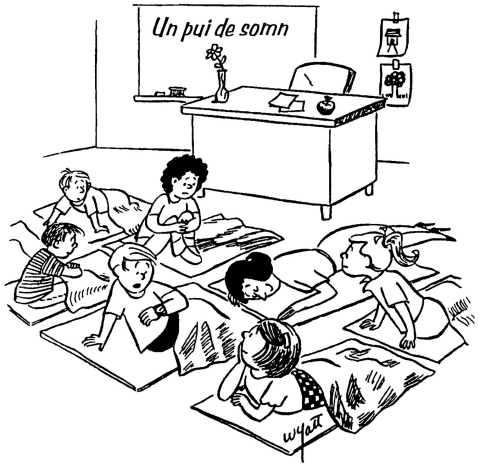

„N-ar trebui s-o trezească cineva?
A trecut demult ora la care trebuia să plecăm acasă.“

Se solicită ajutor – o mamă ideală

Trecerea la calitatea de mamă poate fi dură pentru oricine.

„N-am fost făcută să fiu o mamă bună” aud vocea obosită a prietenei mele la telefon, „Nu-mi pot convinge bebelușul să doarmă liniștit toată noaptea. Țip la cel mijlociu când, deabia învățând să meargă,

dă peste toate cele. Iar fetița mea de șase ani se plânge tot timpul că n-are ce face. La birou, cel puțin, există cineva care mă învață ce trebuie să fac, cum să-mi petrec serile și sfârșitul de săptămână."

O înțeleg perfect pentru că sunt și eu mamă. Dificultatea nu constă doar în tranziția la primul copil. Dificultatea constă în remodelarea unor frânturi de personalitate și a modului de viață în așa fel încât să devii acel tip de mamă de care copilul are nevoie în diferite etape ale existenței sale.

De exemplu, cerințele unui anunț dat pentru mama ideală ar putea suna cam așa:

> ***Angajăm*** *persoană simpatică, calmă, iubitoare, care să aibă grijă de copil. Trebuie să-i placă să-l legene, să-l țină în brațe, să-l țină liniștit douăzeci de minute cât durează masa la fiecare trei-patru ore, fără să se foiască. Trebuie să aibă somnul ușor, să se trezească dimineața devreme.*
>
> *Nu e necesară experiență. Trebuie să lucreze în trei ture, șapte zile pe săptămână. Nu se acordă concedii decât dacă-și aduce propria mamă ca înlocuitoare temporară. Fără posibilități de avansare.*

Un an mai târziu, candidatul ideal pentru postul de mamă pentru același copil ar fi descris cam așa:

> ***Angajăm*** *atlet cu condiție fizică perfectă pentru supravegheat și protejat copil neobosit care abia învață să meargă. Sunt necesare reflexe rapide, energie debordantă, răbdare infinită. MAI ALES dornic să ajute. Cunoștințele de acordare a primului ajutor sunt esențiale. Trebuie să știe să șofeze, să gătească, să folosească telefonul, să lucreze în ciuda distragerilor permanente. Program de lucru – 15 ore. Fără pauză de cafea sau prânz – doar dacă copilul doarme. Asistentele de pediatrie cu experiență olimpică vor fi luate în considerație prioritar.*

Optsprezece luni mai târziu, mama ideală ar trebui să facă față acestor cerințe:

> ***Post liber*** *– Specialistă în educația copilului mic, capabilă să ofere educație stimulatoare, plină de afecțiune, creatoare, individualizată, unui preșcolar. Sunt necesare experiența în artele plastice, muzică, activități de recreere și cunoașterea unei limbi străine. Studii de lingvistică, psihologie și metoda Montessori constituie un avantaj. Două ore libere pe săptămână când funcționează grădinița și copilul e sănătos.*

Stabilitatea postului se îmbunătăţeşte când copilul are vârsta între 6 și 12 ani, iar mamele care fac față cel mai ușor posedă aceste calificări:

> ***Ofertă de serviciu bună*** *pentru expertă în activități de recreere, camping, arte plastice indiene, sporturi. Trebuie să aibă cunoștințe de arbitraj. E necesar să aibă disponibilitatea de a fi mamă pentru camera de lucru a copilului, pentru dormitorul lui, pentru copiii din bloc. Experiența în relații publice – esențială. E necesară abilitatea de a trata efectiv cu profesorii, asociația de părinți a școlii, cu alți părinți. Sunt necesare cunoștințe de educație sexuală și de matematici noi. Nu trebuie să aibă nimic de obiectat împotriva noroiului, colecționării de insecte, animale de casă, copiii vecinilor.*

Preocupările unei mame se schimbă din nou când copilul împlinește 13-14 ani și trebuie să facă față unor noi solicitări:

> ***Post liber*** *– pentru specialistă în psihologia adolescentului, cu experiență în pregătit mese îmbelșugate. Toleranța este principala cerință. O ușoară surzenie ar fi un avantaj, dacă nu, sunt necesare antifoane. Se cere să nu fie prea atentă. Trebuie să sesizeze când prezența ei e*

stânjenitoare pentru copil şi să se evaporeze.

După 18 de ani de activitate în calitate de mamă, femeia este calificată doar pentru o singură slujbă în plus:

***Se solicită de urgenţă** sponsor să furnizeze bani, haine, muzică, rotile unui student la colegiu. Nu sunt necesare sfaturile. Postul poate fi ocupat la nesfârşit. Rămâne mult timp la dispoziţie pentru o activitate aducătoare de bani.*

Ca majoritatea anunţurilor de cereri de serviciu, există câteva menţiuni pe care le omit: (1) o mamă care are mai mult de un copil e nevoită, de obicei, să preia două sau mai multe din aceste posturi simultan; (2) cele care se descurcă foarte bine în aceste posturi muncesc permanent fără să aibă un serviciu, şi (3) recompensele sunt inimaginabil de mari.

Joan Beck
Trimisă spre publicare de Jeanette Lisefski

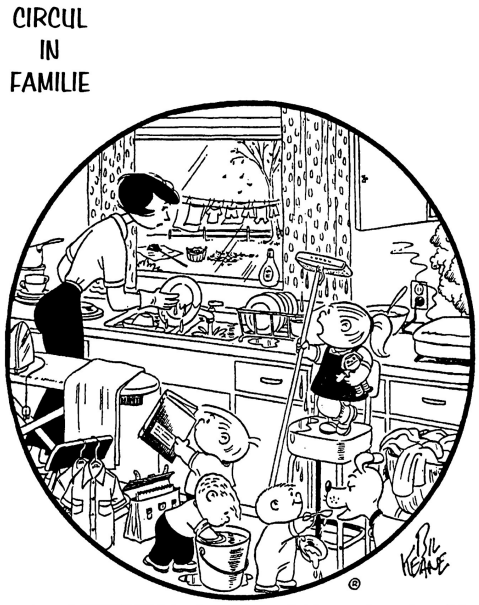

„Aveai SERVICIU înainte să te măriţi, mami, nu-i aşa?“

Ziua absolvirii

Mama nu este persoana pe care să te sprijini, ci persoana care face ca sprijinul să nu fie necesar.

Dorothy Canfield Fisher

Astăzi Cathy se va duce la grădiniţă. Cathy este fiica mea mezină şi mă simt plină de nostalgie. Dacă aş avea curajul să recunosc, aş spune că mă simt tristă şi puţin speriată. De ce mă simt aşa? Nu m-am simţit aşa când s-a dus Renata, sora ei mai mare, la grădiniţă. Dimpotrivă, mă emoţiona şi mă bucura noua ei libertate.

Parcă mai ieri Cathy era bebeluşul cuminte şi mulţumit. A fost întotdeauna o bucurie s-o ai în preajmă. Se juca cuminte cu animalele ei de pluş sau cu câinele nostru. Ei şi câinelui le plăcea să se ascundă sub pătura pe care o aruncam peste fotoliul cel mare din salon.

Viaţa ei şi a mea se vor schimba radical acum. Cathy va face acum parte din lumea mare de afară. Îmi

va fi mai greu s-o apăr de loviturile şi necazurile vieţii.

Poate că am fost super-protectoare cu Cathy pentru că la trei ani a fost diagnosticată ca având o boală rară. Nimeni, în afara familiei, nu a ştiut şi nici n-a observat vreo diferenţă la ea.

Sunt pe punctul de a ieşi din bucătărie să mă duc s-o trezesc pe Cathy pentru ziua cea mare. Dar iat-o venind, toată numai zâmbet şi bucurie în priviri, îmbrăcată cu bluziţa şi fustiţa roşie plisată. Mă îmbrăţişează cu afecţiune şi ne spunem bună-dimineaţa.

„Bună dimineaţa, te-ai sculat devreme azi!" o salut eu.

„'Neaţa, mami", mormăie ea cu capul în şorţul meu, din cauza strânsei îmbrăţişări. „Vezi mami, m-am îmbrăcat singură şi m-am şi pieptănat." Face, mândră de ea, o piruetă, ca s-o văd.

„Dar n-am reuşit să-mi pun funda în păr". Îmi întinde peria, elasticul şi funda roşie. Mă uimeşte cât de eficientă e în această dimineaţă.

În timp ce-i leg funda în păr, o mai întreb o dată: „Nu vrei să merg cu tine la şcoală în prima zi?"

Primesc acelaşi răspuns ca ieri. „Nu, mami, ştiu să mă duc singură. Renata, Leslie şi cu mine ne-am dus la şcoală ieri şi mi-au arătat pe ce cărare s-o iau prin pădure să ajung la terenul de joacă.

„Ştii, mami, au terminat acum şi totul este nou-nouţ – toboganul, leagănele, coşurile de baschet. O să fie grozav!"

Răspunsul meu la entuziasmul ei este: „Stai liniştită să-ţi pot pune funda în păr."

Apoi o împing uşor spre masă. Se aşază repede pe scaunul ei şi atacă micul dejun. Mă întorc la vasele mele şi iau o gură mare de aer, dar nici nodul din gât nu se duce, nici durerea din piept nu dispare.

Arunc o privire la ceas. „Nu poţi pleca înainte de 8.30., aşa că mănâncă încet şi mestecă bine."

În câteva minute îşi termină şi ultima înghiţitură de lapte. Fără s-o îndemn, se grăbeşte să se spele pe dinţi şi vine înapoi cu puloverul în mână.

„Pot să plec acum?" întreabă rugător.

„Când limba asta ajunge la şase", îi explic arătându-i pe ceas.

Mai fac o încercare şi o întreb a 'nşpea oară: „Sigur nu vrei să te duc azi la şcoală?"

„Nu, mami, vreau să mă duc sigură." Iese pe verandă să cheme câinele şi să arunce o privire în curte.

„S-a făcut timpul de plecare?" ţopăie fără astâmpăr de colo-colo.

Îi răspund cu un oftat: „Da, iubito."

O strâng în braţe îndelung şi iat-o zburând pe scări şi ieşind în fugă pe uşă. Stând în capul scărilor, mă uit pe fereastră. Aleargă pe trotuar. Apoi se opreşte brusc, face stânga-mprejur şi o ia la fugă înapoi spre casă. „Ah, nu", gândesc, pregătindu-mă să-mi iau pantofii ca s-o duc, totuşi, la şcoală.

Uşa de la intrare se deschide val-vârtej şi iat-o zburând în sus pe scări ca să mă ia în braţele ei micuţe şi să-şi apese obrazul pe stomacul meu. Lunga îmbrăţişare se termină când, ridicându-şi privirea spre mine, proclamă cu seriozitate: „N-o să ţi se întâmple nimic, mami. Mă întorc la prânz."

Apoi dă buzna iar în noua ei lume, a aventurii şcolare, emoţionată şi fericită că a absolvit copilăria mică. Cu ochii înceţoşaţi de lacrimi o urmăresc până la capătul aleii. Se mai întoarce o dată şi-mi face semn cu mâna. Îi răspund la fel şi simt că pot zâmbi acum.

Greutatea din piept se topeşte odată cu gândul la efuziunea dragostei ei. Da, n-o să mi se întâmple nimic în timp ce pornesc spre noi aventuri. În această zi am absolvit şi eu.

Mary Ann Detzler

O grămadă de oameni din jurul nostru au probleme serioase.
Poate ar fi bine să scrii o carte care să ajute lumea.
© 1964 United Feature Syndicate, Inc.
Gândește-te la ce i se poate întâmpla mai rău cuiva și scrie despre asta...
Ce e de făcut când câinele tău de vânătoare fuge de acasă

Scrisoarea unei mame adresată Lumii

Dragă Lume,

Fiul meu începe azi școala. O vreme, totul va fi nou și ciudat pentru el. Și aș dori să-l tratezi, cumva, cu blândețe.

Vezi tu, până acum, el a fost regele grădinii. A fost stăpânul curții. Eu am fost mereu alături de el, să-i bandajez rănile, să-l alin.

Acum, însă, lucrurile se vor schimba.

În dimineața aceasta, va coborî treptele din fața casei, îmi va face semn cu mâna și va porni în marea aventură care va cuprinde, probabil, războaie, drame și tristețe.

Ca să-și ducă viața în lumea în care trebuie să trăiască, e nevoie de încredere, dragoste și curaj.

De aceea, Lume, aș dori să-l iei de mânuță și să-l înveți tot ce trebuie să știe. Învață-l, dar cu blândețe, dacă poți. Învață-l că pentru fiecare ticălos există un erou; că pentru fiecare politician corupt există un lider plin de devotament; că pentru fiecare dușman există un prieten. Învață-l minunile din cărți.

Lasă-i timp, în liniște, să reflecteze la misterul etern al păsărilor care zboară în înaltul cerului, al albinelor în lumina soarelui și al florilor pe dealurile înverzite. Învață-l că e mai onorabil să pierzi decât să înșeli.

Învață-l să aibă încredere în propriile-i idei, chiar dacă toți îi spun că nu sunt bune. Învață-l să-și vândă cât mai bine forța mâinilor și a minții, dar să nu-și negocieze niciodată sufletul și inima.

Învață-l să-și astupe urechile în fața unei gloate care urlă… dar să rămână pe poziție și să lupte dacă crede că are dreptate.

Învață-l, Lume, cu blândețe, dar nu-l cocoloși, căci numai în foc se călește oțelul.

Ai o sarcină grea, Lume, dar vezi ce poți să faci. E un băiețel așa de bun.

Autor necunoscut

Să dai darul vieţii

Ai deschis ochişorii acum câteva clipe, dar vrei să adormi din nou. Aş vrea să-ţi deschizi ochişorii şi

să mă privești. Copilul meu, scumpul meu, îngeraşul meu trimis din ceruri… suntem împreună pentru ultima oară. Te țin strâns la pieptul meu şi-ți simt căldura trupuşorului pe trupul meu; mă uit la tine, mă tot uit la tine… Şi simt că nu mă mai satur privindu-te. Pentru o ființă atât de mică, sunt mult prea multe lucruri la care să mă uit… într-un timp atât de scurt. Peste câteva clipe, vor veni să mi te ia. Dar, deocamdată, aceasta este clipa noastră şi tu eşti doar al meu.

Obrăjorii tăi poartă încă urme de la naştere – te mângâi şi-i simt atât de gingaşi sub degetele mele – ca aripioara unui fluture, ți-ai încruntat sprâncenele a concentrare – oare, visezi? Ai prea multe gene ca să le pot număra, şi totuşi tare aş vrea să mi le pot întipări în minte pe toate. Vreau să țin minte totul despre tine. E bine că respiri atât de repede? Nu ştiu nimic despre nou-născuți – şi poate, niciodată nu voi şti. Dar un lucru ştiu sigur – că te iubesc din toată inima. Te iubesc aşa de mult şi nu există nicio cale să ți-o spun. Sper că într-o zi ai să înțelegi. Renunț la tine pentru că te iubesc. Vreau să ai în viață tot ce eu n-am putut avea – siguranță, afecțiune, bucurie şi acceptare. Vreau să fii iubit pentru ceea ce eşti.

Aş vrea să te pot face mic şi să te-ascund din nou înlăuntrul meu – nu sunt încă pregătită să mă despart de tine. De te-aş putea ține aşa, în brațe, pentru totdeauna şi n-ar trebui să înfrunt ziua de mâine – ar fi bine, oare? Nu, ştiu că totul va fi bine doar dacă te las să pleci. Doar că nu m-am aşteptat să simt aşa – nu bănuiam că vei fi atât de frumos şi perfect. Simt ca şi cum inima mi-e smulsă din piept direct prin piele. N-am ştiut că voi simți atâta durere.

Mâine mămica şi tăticul tău vor veni la spital să te ia acasă, iar tu vei începe o viață nouă. Mă rog la Dumnezeu să-i facă să-ți vorbească despre mine. Sper că vor şti cât am fost de curajoasă. Sper că îți vor spune cât te-am iubit, pentru că nu voi fi lângă tine să ți-o spun chiar eu. În inima mea voi plânge în fiecare zi, căci îmi va fi aşa de dor de tine. Sper să ne revedem cândva – dar acum vreau să creşti puternic şi frumos şi să ai tot ce-ți doreşti. Vreau să ai o casă şi o familie. Vreau să ai copii într-o bună zi şi să fie la fel de frumoşi ca tine. Sper c-o să încerci să mă înțelegi şi să nu fii supărat pe mine.

Sora intră în cameră şi întinde brațele după tine. Trebuie să ne despărțim? Îți simt inimioara cum bate repede şi deschizi ochişorii, în sfârşit. Te uiți în ochii mei cu încredere şi nevinovăție, şi inimile ni se înlănțuiesc. Te dau sorei. Simt că aş putea muri. Adio, copilul meu – o parte din inima mea va fi cu tine întotdeauna, pe vecie. Te iubesc, te iubesc… te iubesc…

Patty Hansen

Ziua Mamei

Într-o zi, – aveam pe atunci treizeci şi ceva de ani – am stat într-o biserică din Midwestern şi am izbucnit în plâns. Era Ziua Mamei şi femei de tot felul, tinere sau bătrâne, erau aplaudate de familiile lor şi de întreaga congregație. Toate au primit câte un trandafir şi s-au întors în strană, unde stăteam şi eu cu mâna goală. Compătimindu-mă, am fost convinsă că am pierdut şansa acelei aventuri minunate, acelei comunități de femei numite „mame”.

Totul s-a schimbat într-un februarie când, grăbindu-mă să împing cu toată puterea, l-am adus pe lume pe Gabriel Zacharias. Mi-au trebuit 24 de ore de travaliu să expulzez ghemotocul de fericire de 2 kg şi jumătate. Nu-i de mirare că femeile acelea primiseră flori!

Orice mamă care a supraviețuit primei naşteri rămâne uimită de dorința ei de a avea încă un copil. Jordan Raphael s-a născut anul următor, în martie. A fost mai mic iar travaliul a durat mai puțin; dar tot am simțit că merit să primesc flori.

Comunitatea în care am intrat solicită o perioadă lungă şi istovitoare: nouă luni de „poftă” a unor alimente neobişnuite, pe care n-o poți potoli; surplus de greutate pe care nu-l poți explica; un mers care e,

parţial, de raţă, parţial de bizon; construcţii unice de perne seara, la culcare, menite să sprijine burta şi să completeze golul dar şi să evite presiunea asupra vezicii urinare; şi semne mari de întindere a pielii, culminând cu durerea înfiorătoare a travaliului.

Odată cu travaliul, se încheie şi perioada istovitoare. Dar, o dată cu naşterea copilului, începe perioada de iniţiere în această mare comunitate a mamelor. Suferinţa strângerilor de inimă depăşeşte cu mult durerea fizică din timpul travaliului. Au fost cauzate de prima tăietură la care a curs sânge, a fiului meu mai mare, de perioadele în care a avut febră, de lupta lui cu pneumonia; de groaza fiului meu mai mic faţă de un câine care lătra, de accidentul de maşină de care a scăpat ca prin urechile acului, de moartea şoricelului pe care-l creştea.

Dacă perioada istovitoare de nouă luni poate părea lungă, perioada de iniţiere nu se termină niciodată. Mă trezesc din somn de câte ori tuşesc copiii. Aud zgomotul înăbuşit cu care le cad ursuleţii din pat. În magazine răspund la strigătele copiilor „Mami!”, ca să constat că acei copii nu sunt ai mei!

Am trecut de biberoane, de oliţă, de prima zi de şcoală şi de prima consultaţie la dentist. Vin din urmă primele drame, primele suferinţe din dragoste, primele zile la volanul maşinii. Sper să-i văd într-o zi fericiţi la casa lor, cu propriii lor copii. Atunci voi câştiga dreptul de înrolare într-o şi mai exclusivă comunitate, aceea a „bunicilor”.

Deocamdată, parola pentru inima mea este „Mami” şi le mulţumesc fiilor mei pentru asta. Mai ales de zilele lor de naştere, cu multă fericire într-o anumită duminică din mai. Copiii mei încă nu-şi dau seama cât de mult apreciez eu apartenenţa la această comunitate de mame şi nici n-ar marca-o cu flori dacă nu li s-ar aminti. Şi totuşi, de fiecare dată când mergem la plimbare, rup câte o floare pentru mine „doar aşa”.

Anul acesta aştept cu nerăbdare să sărbătorim Ziua Mamei – dumnezeiasca împlinire a trupului, măreaţa acceptarea a acestui lucru obişnuit, recunoştinţa fantastică faţă de posibilitatea de a-mi privi fiii devenind unici în felul lor. Datorită lui Gabriel şi Jordan, sunt membră plătitoare, cu drepturi depline, a Clubului. Îmi urez să am „O fericită Zi a Mamei”!

Sharon Nicola Cramer

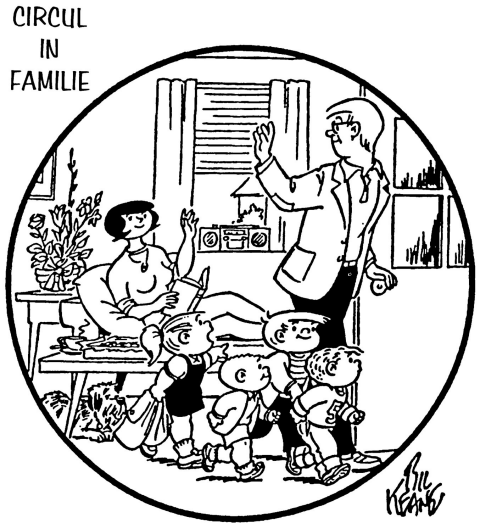

Biata Mami.
Noi trebuie să ne ducem la film de Ziua Mamei,
iar ea trebuie să stea acasă.

6. CLIPE DEOSEBITE

Astăzi pentru mine răsare un nou soare; totul trăieşte, totul este în mişcare, totul pare să-mi vorbească de pasiunea mea, totul mă îndeamnă să mă bucur de ea…

Anne de Lenclos

În grabă

Treaba poate aştepta până ce îi arăţi copilului curcubeul, dar curcubeul nu aşteaptă până ce termini treaba.

Patricia Clafford

Mă grăbeam.

Am trecut ca furtuna prin sufragerie, îmbrăcată în costumul meu cel mai bun, gândindu-mă doar să fiu gata pentru întâlnirea din seara aceea. Gillian, fetiţa mea de patru ani, dansa pe una din melodiile ei preferate, „Cool" din *Poveste din cartierul de vest*.

Mă grăbeam, eram pe punctul să întârzii. Cu toate acestea, un glăscior dinlăuntrul meu mi-a şoptit: *„Opreşte-te"*.

Aşa că m-am oprit. M-am uitat la ea. Am întins mâinile, am luat-o de mână şi am făcut o piruetă. Caitlin, fetiţa mea de şapte ani, a apărut pe orbita noastră şi am prins-o şi pe ea. Toate trei ne-am învârtit nebuneşte prin sufragerie şi prin salon. Râdeam. Ne învârteam. Oare vedeau vecinii pe fereastră nebunia noastră? N-avea importanţă. Melodia s-a încheiat cu o cascadă dramatică de sunete şi dansul nostru s-a terminat o dată cu ea. Le-am bătut uşor pe funduleţ, trimiţându-le să-şi facă baie.

Au urcat treptele, respirând obosite, în timp ce râsetele lor umpleau casa. M-am întors la treburile mele. Stăteam aplecată, răscolind după nişte hârtii în servieta-diplomat, când am auzit-o pe mezină spunându-i surorii ei: „Caitlin, nu-i aşa că mami e cea mai nemaipomenit de grozavă mamă?"

Am împietrit. Eram la mai puţin de un pas, în goana mea prin viaţă, de a pierde acest moment. Gândul mi s-a îndreptat spre premiile şi diplomele care atârnau în biroul meu. Niciun premiu, nicio realizare nu se compara cu asta: *„Nu-i aşa că mami e cea mai nemaipomenit de grozavă mamă?"*

Fetiţa mea spusese asta la patru ani. Nu mă aştept s-o spună la 14. Dar, la 40 de ani, când se va apleca peste cutia aia de lemn să-şi ia la revedere de la obiectul acela inutil care nu mai adăposteşte sufletul meu, aş vrea să o spună atunci.

Nu-i aşa că mami este cea mai nemaipomenit de grozavă mamă?

Fraza asta nu e potrivită într-un Curriculum Vitae. Dar vreau s-o am pe piatra de mormânt.

Gina Barrett Schlesinger

Nu exista gesturi mărunte de bunătate

De pot opri o Inimă să nu se frângă,
În van, nu voi trăi;

De pot o Viaţă face să nu plângă,
Sau o durere ostoi,
Sau să ajut o Pasăre căzândă
S-ajungă iar în cuibul ei,
În van, nu voi trăi.

Emily Dickinson

Era Joia Recunoştinţei, ziua noastră „desemnată” pentru a oferi ajutor. Este o tradiţie săptămânală pe care fetiţele mele şi eu am lansat-o cu ani în urmă. Joia a devenit ziua noastră de ieşit în lume şi de făcut o faptă bună. În această joi, însă, nu aveam nicio idee despre ce o să facem, dar eram sigure că ocazia se va ivi singură.

Conducând pe o şosea aglomerată din Houston, rugându-ne pentru ajutor în încercarea noastră de a ne îndeplini Gestul de Bunătate săptămânal, ora prânzului a atras „ghiorăiturile” de foame de rigoare la fetiţele mele. N-au pierdut nicio clipă şi m-au anunţat, în cor, în timp ce ne continuam drumul cu maşina: „McDonald’s, McDonald’s, McDonald’s”. M-am lăsat înduioşată şi am început să caut nerăbdătoare un McDonald’s. Dintr-o dată mi-am dat seama că la fiecare intersecţie prin care treceam stătea câte un cerşetor. Şi atunci mi-a venit ideea! Dacă fetiţelor mele le era foame, atunci cu siguranţă că şi cerşetorilor le era foame. Perfect! Ocazia pentru Gestul nostru de Bunătate se prezentase singură. Aveam să cumpărăm masa de prânz pentru cerşetori.

După ce am găsit un McDonald’s şi am comandat două Happy Meals pentru fiicele mele, am comandat alte cincisprezece porţii şi am pornit să le distribuim. A fost însufleţitor. Trăgeam maşina lângă un cerşetor, ne aduceam contribuţia şi îi spuneam că sperăm ca lucrurile să se îmbunătăţească. Apoi, spuneam: „Ah că tot veni vorba, iată masa de prânz.” După care, valea! Spre altă intersecţie.

A fost cel mai bun fel de a dărui. Nu aveam timp să ne prezentăm, să explicăm ce aveam de gând, şi nici lor nu le rămânea timp să ne răspundă. Gestul de Bunătate era anonim şi dătător de putere pentru fiecare dintre noi, şi ne-a bucurat ce am văzut în oglinda retrovizoare: o persoană uimită şi încântată, ţinând în mână punga cu mâncare şi uitându-se la noi cum ne îndepărtăm. A fost minunat!

Ajunsesem la capătul „traseului” nostru când am văzut o femeie scundă stând şi cerşind câţiva bănuţi. I-am întins ultima noastră contribuţie şi punga cu mâncare, şi am întors imediat maşina ca s-o pornim în direcţie opusă, spre casă. Din păcate, culoarea semaforului s-a schimbat şi am oprit în aceeaşi intersecţie unde stătea femeia aceea. Eram stânjenită şi nu prea ştiam cum să mă comport. Nu voiam să se simtă obligată să spună sau să facă ceva.

S-a îndreptat spre maşina noastră, aşa că am lăsat geamul jos tocmai când a început să spună ceva. „Nimeni n-a făcut aşa ceva pentru mine până acum”, a zis ea cu uimire. Am răspuns: „Mă bucur că noi suntem primele”. Nu mă simţeam în largul meu şi dorind să schimb subiectul, am întrebat: „Ei, când crezi că ai să iei masa?”

S-a uitat la mine cu ochii aceia căprui, mari şi obosiţi şi a zis: „O, drăguţă, n-o să mănânc *eu* prânzul acesta”. Am rămas uimită, dar înainte să pot spune ceva, ea a continuat: „Vezi tu, am o fetiţă acasă şi *adoră* sandvişurile de la McDonald’s, dar nu-mi permit să-i cumpăr vreodată pentru că pur şi simplu nu am banii necesari. Dar ştii ceva… în seara asta, *fetiţa mea* va avea un prânz McDonald’s!”

Nu ştiu dacă fetele au observat lacrimile din ochii mei. Mă întrebasem de atâtea ori dacă Gesturile noastre de Bunătate nu erau prea mici, prea nesemnificative ca să aducă, într-adevăr, o schimbare. Dar am înţeles, în acel moment, adevărul din spusele Maicii Tereza: „Nu putem face lucruri mari – doar lucruri mărunte, cu multă dragoste.”

Donna Wick

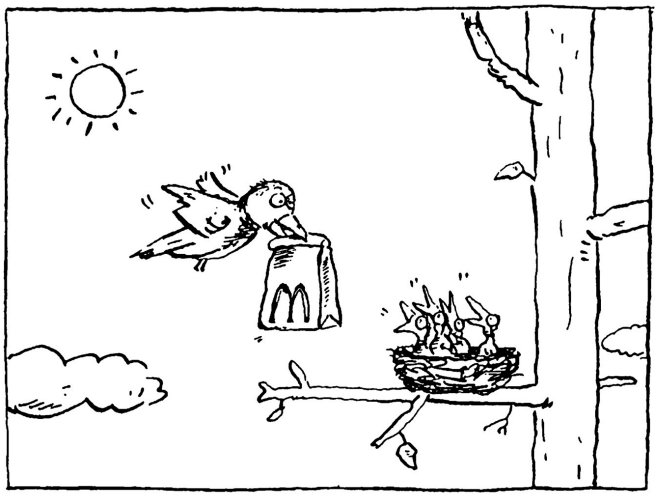

Ultimul borcan cu jeleu

Copiii noştri au crescut cu sandvişuri cu unt de arahide şi jeleu. Chiar şi eu şi soţul meu mai gustam câte unul seara târziu, cu un pahar de lapte. Cred că Regele Sandvişurilor însuşi ar fi de acord cu mine că succesul acestei combinaţii unanim apreciate constă nu în sortimentul de unt de arahide folosit, cât mai ales în jeleul folosit. Jeleul potrivit încântă cerul gurii, iar cel făcut în casă e singura alegere.

Nu eu făceam jeleul la noi în casă. Soacra mea îl făcea. Nici ea nu producea o gamă largă de arome. Era fie de struguri, fie de mure. Oferta limitată era o binevenită uşurare în perioadele cu copii mici, multe rude sau căţeluşi. Când în jurul meu trebuia luate alte decizii şi făcute alte alegeri, să faci sandvişuri cu unt de arahide şi jeleu era foarte uşor. Şi pentru că ne plăceau ambele arome, luam de obicei din cămară sau din frigider, primul borcan care ne cădea în mână.

Singura contribuţie pe care mi-am adus-o la făcutul jeleului era să păstrez borcanele cu hrană pentru copii, pe care soacra mea le umplea cu jeleul gustos şi ni le trimitea înapoi, acasă. Timp de 22 de ani de căsnicie, ori de câte ori voiam să fac un sandviş cu unt de arahide şi jeleu pentru mine, pentru soţul meu sau pentru copii, tot ce aveam de făcut era să întind mâna după unul din acele borcănaşe cu jeleu. Erau întotdeauna acolo. A face jeleu e un mod de viaţă pentru soacra mea. Ea l-a făcut întotdeauna – urmând aceleaşi ritualuri – de la culesul fructelor la aranjarea borcanelor pe rafturile făcute artizanal din cămara ei de lângă bucătărie.

Socrul meu a murit cu ani în urmă iar în decembrie anul trecut, s-a stins şi soacra mea. Printre lucrurile din casa ei care urmau să fie împărţite între copiii ei se numărau şi conservele din cămară. Fiecare a ales câteva din borcanele cu suc de roşii, fasole verde şi jeleu. Când soţul meu a adus borcanele lui acasă, le-am aranjat cu grijă în cămară.

Zilele trecute am întins mâna să iau jeleu să fac repede un sandviş, şi l-am văzut. Singur, în partea din spate a raftului, era un borcănel de jeleu de struguri. Capacul ruginise puţin pe alocuri. Era scris, cu un marker negru, „ST” de la struguri şi anul în care fusese făcut.

Când am luat borcanul în mână, mi-am dat seama brusc de ceva la care nu mă gândisem până atunci. Am deschis din nou uşa cămării să fiu sigură. Da, aşa era, acesta era ultimul borcan din „jeleul lui Buni”. Aveam întotdeauna şi jeleu cumpărat din magazin, dar acesta era ultimul borcan pe care-l aveam făcut de mâinile răbdătoare, iubitoare ale soacrei mele. Deşi plecase dintre noi de aproape un an, atâta doar ne rămăsese de la ea. Nu deschisesem niciodată un borcan de jeleu la micul dejun fără să nu glumim pe seama miilor de borcănaşe pe care le umpluse. Pentru copiii noştri nu trecuse o zi fără jeleul bunicii lor. Părea un lucru neînsemnat, şi de cele mai multe ori era ceva de la sine înţeles. Dar azi părea să fie o adevărată comoară.

Cu borcanul în mână, m-am întors, cu inima, în timp, la prima întâlnire cu soacra mea. Mi-am amintit cum plângea în ziua nunţii noastre şi, mai apoi, sărutându-i şi iubindu-i pe copiii noştri ca şi cum nu ar mai fi avut încă cinci nepoţi. Am revăzut-o plimbându-se pe câmp, aşteptând răbdătoare în vreme ce ceilalţi îngrijeau de vite. Am revăzut-o plimbându-se în pădure sau cocoţată deasupra fânului din remorcă, în spatele tractorului. I-am revăzut chipul, cum arăta când i-am făcut surpriza de a o întâlni la biserică. Am revăzut-o îngrijindu-şi soţul bolnav şi înconjurată de familia iubitoare la înmormântarea lui.

Am pus borcanul înapoi pe raft. Nu mai era un simplu borcan cu jeleu. Era sfârşitul unei tradiţii de familie. Credeam că atâta timp cât îl ştiam acolo, o părticică din soacra mea va trăi mereu.

Avem multe lucruri care au aparţinut odată părinţilor soţului meu. Puşti, unelte, pulovere făcute de mână, mobilă. Avem sute de fotografii şi încă şi mai multe amintiri. Acestea sunt lucrurile despre care ştii că vor supravieţui timpului şi vor trece în stăpânirea copiilor tăi. Dar nu sunt încă pregătită să renunţ la acest ultim borcan de jeleu şi la toate amintirile de care simpla lui prezenţă mă lasă să mă agăţ. Borcanul nu va rezista atât de mult. Va trebui să-l mâncăm său să-l aruncăm… dar în niciun caz astăzi.

Andy Skidmore

Poveste de Crăciun

Mai erau câteva zile până la Crăciun în San Francisco şi cumpărăturile făcute în centrul oraşului începeau să ne obosească pe toţi. Îmi amintesc mulţimi de oameni aşteptând impacientaţi, pe refugiile de beton din mijlocul străzii, autobuzele şi tramvaiele care se mişcau prea încet. Cei mai mulţi eram încărcaţi cu pachete, şi se părea că la fel de mulţi începeau să se întrebe dacă toţi acei prieteni şi rude fără număr chiar *meritau* atâtea daruri. Nu acesta era spiritul Crăciunului în care crescusem.

Când m-am trezit îmbrâncită, efectiv, pe scara tramvaiului supra-aglomerat, ideea de a sta acolo înghesuită ca sardelele tot drumul până acasă era deja mai mult decât puteam suporta. Ce n-aş fi dat pentru un loc! Trebuie să fi fost într-o stare de oboseală ameţitoare de n-am observat, pe măsură ce lumea a coborât, că se făcuse destul loc în tramvai.

Atunci am văzut cu coada ochiului ceva. Un băieţel scund, cu pielea măslinie – nu cred să fi avut mai mult de cinci-şase ani – a tras-o pe o femeie de mânecă şi a întrebat-o: „N-aţi vrea să staţi jos?” A condus-o în tăcere spre cel mai apropiat loc pe care l-a găsit. Apoi a pornit să caute altă persoană obosită. Îndată ce se elibera vreunul din puţinele locuri, el îşi făcea repede loc printre oameni în căutarea unei alte femei împovărate care simţea nevoia disperată de a-şi odihni picioarele.

Când am simţit, în sfârşit, că mă trage şi pe mine de mânecă, am rămas absolut uluită de frumuseţea din ochii puştiului. M-a luat de mână zicând: „Veniţi cu mine” şi cred că o să-mi amintesc acel zâmbet cât voi trăi. În timp ce-mi aşezam pe jos pachetele grele, micul emisar al dragostei s-a întors imediat spre următorul subiect.

Oamenii din tramvai evitaseră cu străşnicie, ca de obicei, să se privească în ochi, dar acum începeau să schimbe, timid, priviri şi zâmbete. Un om de afaceri îi oferi o parte a ziarului pe care-l citea, necunoscutului de lângă el; trei persoane odată s-au aplecat să ridice un cadou care se rostogolise pe jos. Iar acum oamenii vorbeau unii cu alţii. Băieţelul schimbase ceva – ne-am relaxat cu toţii pradă sentimentului de căldură şi chiar ne-a plăcut călătoria până la capăt.

N-am observat când a coborât copilul. Mi-am ridicat privirea la un moment dat şi… dispăruse. Când am ajuns în staţie, am coborât, plutind, practic, din tramvai, i-am urat conductorului sărbători fericite şi am observat cum străluceau, într-un fel nou, proaspăt, luminiţele de Crăciun de pe strada mea. Sau poate că eu le vedeam în felul acela de demult, cu aceeaşi uimire pe care o simţeam când aveam cinci-şase ani.

Mi-am spus în sinea mea: „Aşadar, *asta* trebuie să însemne *Şi un copilaş îi va conduce…*”

Beverly M.Bartlett

Cine a câştigat?

În 1968, în timpul întrecerilor de atletism la Jocurile Olimpice Speciale, am asistat la un minunat gest de bunătate. Unul din participanţi era Kim Peek, un tânăr cu un serios handicap – o afecţiune la creier, care alerga în cursa de 50 m.

Kim era în cursă cu alţi doi atleţi cu paralizie cerebrală. Cei doi erau în scaune cu rotile; Kim era singurul cu picioarele valide. Când s-a dat startul, Kim a luat-o repede la fugă înaintea celorlalţi. Cu 20 m în faţa lor şi 10 m până la linia de sosire, a întors capul să vadă unde sunt ceilalţi. Fata avea scaunul întors şi proptit în perete. Celălalt băiat, cu spatele spre linia de sosire, împingea scaunul cu picioarele. Kim s-a oprit, s-a întors şi a împins-o pe fetiţă dincolo de linia de sosire. Băiatul în scaunul cu rotile care mergea cu spatele a câştigat cursa. Fetiţa a luat locul doi. Kim a pierdut.

A pierdut? Mulţimea de pe stadion care l-a ovaţionat în picioare pe Kim n-a gândit aşa.

Dan Clark

Pantofii de sport Bush

Eram deja nervoasă. Stăteam acolo, la rând, la un dineu oficial la Casa Albă – da, acea Casă Albă – urmând să dau mâna cu Preşedintele şi cu d-na Bush şi încercând să-mi păstrez zâmbetul corect şi să mă gândesc la ceva inteligent de spus. Pierdută în gânduri, am auzit vocea soţului meu: „O, Christine ar fi încântată să-i facă o pereche.” Mi-am ridicat privirea la momentul potrivit, ca să-l văd pe preşedinte uitându-se fix la pantofii soţului meu. Pantofii de tenis de culoare închisă, pictaţi de mână, nu erau chiar pantofii cei mai potriviţi pentru smoching. De-a lungul anilor, în vreme ce soţul meu, Wally Amos, îşi promova cu succes „faimoasele” fursecuri de ciocolată, eu cream opere de artă unicat din îmbrăcămintea lui, inclusiv mai recentele mele aventurări în domeniul încălţămintei.

Următoarele câteva secunde rămân învăluite în ceaţă până în ziua de azi, dar deznodământul e că Wally m-a oferit „voluntar” să pictez o pereche de pantofi de sport pentru soţia preşedintelui, Barbara. Prima mea reacţie a fost „Mulţumesc, dragul meu. Nu-i aşa c-o să-ţi facă plăcere să faci toate treburile din casă timp de o săptămână pentru ca eu să creez pantofi de sport pentru preşedinte?”, urmată de presupunerea că discuţia era fără importanţă şi că nu-i aşa că fusese amabil din partea preşedintelui Statelor Unite să remarce pantofii soţului meu? Şi totuşi, o săptămână mai târziu, a sosit de la Casa Albă un pachet cu o pereche de pantofi de sport ai primei doamne, pentru a fi pictaţi de mine, însoţit de un bilet „diplomatic”. *Normal*, mi-am zis în sinea mea, *doar e pentru prima doamnă*.

Bineînţeles, o dată ce am revenit la realitate, m-am implicat cu totul. Am pictat căţeaua, pe Millie, nepoţii, cărţi (d-na Bush milita pentru alfabetizare), curcubee, sori, palmieri – pe limbi, pe părţile laterale, pe şireturi. Pantofii aceia erau adevărate opere de artă când şi-au luat zborul înapoi spre Washington, iar eu am fost mândră de ei.

M-am trezit, dintr-o dată, că verific corespondenţa regulat, ca să văd reacţia. Câteva săptămâni mai târziu, am primit o scrisoare prietenoasă, scrisă de mână, de la prima doamnă, în care îmi mulţumea din inimă şi-mi spunea cât sunt de minunaţi pantofii.

Dar lucrurile nu s-au terminat aici. Câteva luni mai târziu, soţul meu a fost invitat din nou la Casa Albă, la un dejun în bibliotecă, la care urma să ţină un discurs d-na Bush. Chiar înainte de începere, auzind că Wally urma să participe, d-na Bush a pus pe cineva să-i aducă magicii pantofi de sport. I-a încălţat, a făcut fotografii cu Wally – bineînţeles că şi Wally îi purta pe ai lui – şi a rămas încălţată cu ei la dejun. Iat-o, aşadar pe d-na Bush, cu ţinuta ei elegantă de primă doamnă şi încălţată cu pantofii de sport pictaţi. Am fost, din nou, în al nouălea cer.

Soţul meu umblăreţ are marele talent de a se folosi de orice ocazie. De data asta, a primit mulţumirile mele pentru că el mi-a oferit această amintire minunată. Sper că pantofii aceia de tenis, pictaţi în culori jucăuşe, mai există pe undeva, în debaraua familiei Bush – doar dacă nu i-o fi folosit Millie pe post de jucării de cauciuc.

Christine Harris-Amos şi Cliff Marsh

Uşor ca fulgul

Şi cele mai minunate lucruri vor veni simplu, aşa mi se pare mie.

Edna St. Vincent Millay

Când eram în clasa a cincea, stăteam în banca a doua, pe rândul trei din stânga, cu braţele încrucişate şi picioarele pe podea. Pastorul Beikman ne servea cele zece porunci în fiecare dimineaţă, iar noi învăţam să le mestecăm, să le îngurgităm şi să ne temem de ele. Aceasta a fost esenţa educaţiei mele: să studiez, să memorez, să recit. Şcoala parohială m-a învăţat zdravăn cu uniforma şi convenţiile, într-o lume de programe şcolare în care bărbaţii erau apreciaţi iar femeile erau ca şi invizibile. Bărbaţii au fost cei care au descoperit pământuri noi, au explicat legile universului şi au scris Biblia. Dar o femeie a fost cea care mi-a însufleţit spiritul şi m-a învăţat să privesc viaţa în profunzime, să iubesc cu sinceritate şi să-L văd pe Dumnezeu în toate.

Pastorul ne-a anunţat într-o dimineaţă că altele îi vor fi îndatoririle şi că va pleca din şcoală. Ne-a prezentat-o pe profesoara care îl înlocuia, d-ra Newhart, şi un freamăt de bucurie a umplut clasa. Înaltă, cu o pieptănătură ca un stup de albine, cu pantofi cu talpă înaltă şi o fustă care îi cam lăsa genunchii descoperiţi, d-ra Newhart era puternică şi uşoară în acelaşi timp. Mâinile, mari şi pistruiate ca pieptul de măcăleandru, se exprimau prin gesturi îndeajuns de largi să umple clasa. Dintr-o geantă mare cât o valiză a dat fiecărui elev câte o pană, spunându-ne că erau daruri de la proprietarii originari – păsări care îşi aruncaseră penajul de prisos şi renunţaseră să care lucrurile de care nu mai aveau nevoie. Lumea noastră a suferit o schimbare în dimineaţa aceea, şi curând, la fel s-a întâmplat şi cu noi.

La ora de istorie din ziua aceea, d-ra Newhart ne-a povestit despre Cristofor Columb. Pentru că fuseseră prea mult timp pe mare, marinarii de pe corabia lui au început să se agite şi să ceară să se oprească într-un port. S-a vorbit chiar de răzvrătire, şi se spune că Columb s-ar fi temut pentru viaţa sa. Apoi, într-o dimineaţă, o pană a plutit prin aer, semn că pământul era aproape. D-ra Newhart ne-a spus că marinarii au zărit mai mulţi pescăruşi, ţipând şi rotindu-se în aer, apoi, într-o mişcare plină de dramatism, şi-a întins brusc braţele, iar pernuţele rotunjoare, pline de pistrui ai tricepşilor s-au cutremurat puţin. S-a răsucit rapid în cerc astfel că fusta s-a învârtejit şi i-a lovit şoldurile în timp ce picioarele se învârteau cu repeziciune. Am crezut că şi ea o să se ridice de la pământ şi o să zboare. Ea m-a ajutat să descopăr că există speranţă până şi în cele mai mărunte lucruri.

A doua zi de dimineaţă, geanta d-rei Newhart era atât de burduşită că mai avea puţin şi crăpa la cusături. Înăuntru se aflau un poster cu „Cina cea de Taină”, o pensulă, o busolă şi un tub cilindric lung.

Din tub a scos un desen alb-negru şi l-a fixat pe tablă. Era un cerc care închidea în interior un bărbat cu braţele larg deschise şi picioarele uşor depărtate; pe toată foaia erau mâzgălite dimensiuni, chipuri, desene şi numere. „Da Vinci”, a spus ea şoptit, „a fost mai mult decât un pictor. A studiat până ajuns să cunoască foarte bine omul, natura, ştiinţa, matematica…”

„Ştia şi despre pene?” am întrebat. Femeii cu pieptănătura în formă de stup i-a plăcut tare mult întrebarea.

Pionier în ştiinţa aerodinamicii, Leonardo da Vinci a studiat penele. Când te uiţi la ea de sus, pana apare convexă, delicat arcuită în sus şi în afară, permiţând aerului să treacă peste ea uşor. Când penele sunt puse laolaltă, sub forma unei aripi, ele dau naştere unei suprafeţe care produce rezistenţa necesară la trecerea aerului prin ele. D-ra Newhart a fost mai mult decât o profesoară, iar da Vinci, care a fost mai mult decât un pictor, mi-a arătat cum să descopăr extraordinarul în lucrurile mărunte.

Mai târziu, în cursul acelei zile, d-ra Newhart ne-a dus dincolo de zidurile şcolii, pe un câmp din apropiere, plin de buruieni. Ne-am întins acolo, pe iarba ofilită şi ne-am acoperit trupurile cu beţe, frunze şi tulpini. Ele erau cuiburile noastre, ferestre spre cer. Ascunşi acolo, am învăţat să tăcem, să ne odihnim şi să privim, să lăsăm insectele să se plimbe peste noi şi primprejurul nostru, să ascultăm glasul păsărilor şi să le studiem mişcările.

După-amiază, d-ra Newhart a stat la uşă cât am ieşit din clasă, ne-a atins pe fiecare pe umăr şi ne-a spus „La revedere” sau „Să te binecuvânteze Dumnezeu.” Îmi amintesc cât de uşoare şi calde îi erau mâinile. M-a rugat de multe ori să rămân după ore, să pun scaunele la locul lor, să arunc la gunoi hârtiile mototolite şi să şterg tabla. Într-una din aceste după-amiezi pline de graţie, i-am împărtăşit un gând care nu-mi dădea pace şi pe care îl ţineam secret. I-am spus d-rei Newhart că eu iubesc păsările mai mult decât pe Dumnezeu, un păcat, conform celor zece porunci. Profesoara mea a scotocit prin lucrurile de pe catedră, a găsit Biblia, a deschis-o la Psalmi şi a citit: „Te va acoperi cu aripile Lui şi sub aripile Lui îţi vei găsi scăpare; credinţa Lui îţi va fi scut şi pavăză.” A scris versurile pe o hârtie şi mi-a dat-o. O am şi azi. Nu ştiam ce înseamnă „pavăză” – nici nu conta prea mult – dar ceva s-a trezit în adâncul fiinţei mele: aveam voie să iubesc lucrurile din tot sufletul căci Dumnezeu era în toate şi mi le dăruise. În după-amiaza aceea, pe drum spre casă, mi-am imaginat că pot să zbor. Am alergat cu toată viteza, cu braţele larg desfăcute, atingând uşor trotuarul ca şi cum aş fi fost o pasăre.

La gât port o amuletă – o pasăre, primită în dar când eram mică. Aripile păsării au devenit simbolul meu. Ele îmi amintesc de zborul meu de demult pe acel trotuar şi de drumurile pe care le-am străbătut de atunci. Şi, pe măsură ce au trecut anii, am devenit şi eu o pană: opun mai puţină rezistenţă la sacrificiile vieţii, iar tensiunile trec peste mine mai uşor. Ca profesoară, am condus copiii prin apele uneori învolburate ale fracţiilor, ale lecţiilor de ortografie şi ale îndoielii de sine.

I-am condus spre ţărmuri sigure când se credeau pierduţi. Am învăţat să caut, din când în când, odihna în locuri liniştite şi să las în urmă lucrurile de care nu mai am nevoie – invidii, tristeţi, regrete. Am forţă interioară, sunt o fire blândă şi cred din toată inima că nicio pavăză nu-mi va sta împotrivă.

Melody Arnett

365 de zile

După părerea prietenilor şi asociaţilor mei, sunt o persoană calmă, educată, relativ inteligentă, organizată şi imaginativă. Dar aproape toată viaţa mea de adult, timp de 14 zile în fiecare an, m-am simţit exact pe dos. Din ce cauză, mă întrebaţi? Nu din cauza SPM* (*sindrom pre-menstrual); mai rău, din cauza vizitei anuale a părinţilor mei. Trăind separată de ei, la o distanţă de 2500 km, 361 de zile pe an

îmi duc viaţa normal, ca soţie, mamă, femeie implicată în afaceri şi activităţi de voluntariat. Vizitele anuale ale părinţilor mei erau, însă, o adevărată tortură pentru mine.

Povestea nu e nouă – primul născut care nu se poate ridica la înălţimea aşteptărilor tatălui ei. În ochii celorlalţi, eforturile mele erau încununate de succes, dar nu şi pentru tata. Mi-am petrecut toată viaţa urându-l din această cauză, şi, în adâncul conştiinţei mele, urându-mă şi pe mine.

Nu numai eu sufeream în timpul vizitei părinţilor mei, ci toţi cei din jurul meu. Un lucru e sigur, iubitul meu soţ de 32 de ani, Dave, suferea odată cu mine. Săptămâni întregi, înainte de vizită, lustruiam casa, îl cicăleam pe soţul meu să facă mici reparaţii, să cumpere draperii, perne şi cerceafuri noi – şi, în general, dădeam bugetul casei peste cap. Făceam planuri de meniuri rafinate, găteam până se umplea congelatorul şi îi tocam pe copii la cap în legătură cu camerele lor, politeţea şi ridicarea vocii. În timpul vizitei, un val atotprezent de nervozitate mă înconjura, ca o pânză de păianjen. (Poate că era mai degrabă ca o pătură de lână, umedă!) După vizită, urmau nopţi de discuţii cu „jumătatea" mea. Încercam să descifrez ce a spus, ce n-a spus, tata. Şi plângeam până adormeam, neconsolată – copilul din mine respins şi epuizat. În 32 de ani de căsnicie au fost şi bune şi rele, dar singurul test *adevărat* al iubirii lui Dave a fost că m-a ajutat să supravieţuiesc acestor vizite!

Când am făcut 40 de ani, nemurirea (sau lipsa ei) a început să-şi scoată căpşorul răutăcios. Făcusem studii paranormale mai mulţi ani, un fel de investigare de idei colaterală. Am fost un medium cu activitate restrânsă, nu doream s-o fac publică. Cu toate acestea, în fiecare an, timp de 14 zile, spiritualitatea mea mă părăsea, iar eu rămâneam la fel de neacoperită, neajutorată şi vulnerabilă ca un copil de cinci ani.

Apoi, tata a fost diagnosticat cu Parkinson. În scurt timp s-a transformat din dumnezeul plin de viaţă, inteligent şi atletic al copilăriei mele, într-un bătrân sfrijit, tremurând tot şi dezorientat. Cum ceasul ticăia mai repede acum pentru amândoi, am ajuns să înţeleg că, înainte ca tata să ne părăsească definitiv, trebuia să reînnod relaţia noastră ruptă şi să mă eliberez de senzaţia că nu m-am ridicat la înălţimea aşteptărilor lui. Dar cum? Am încercat tot ce mi-a trecut prin cap. Singurul lucru care mai rămăsese era să-l iert.

Aşa am făcut. Am rostit cu voce tare „Te iert" şi întreaga mea trăire interioară s-a schimbat – de la îndoiala de sine la calmul sufletesc. Am renunţat la „ar fi trebuit", „ar fi putut" şi „aş dori". În cursul acestui proces, m-am iertat şi pe mine.

Nu i-am spus niciodată tatii că l-am iertat, dar trebuie să fi fost evident şi pentru el, pentru că relaţia noastră s-a schimbat în totalitate.

În vara dinaintea morţii sale, a venit să stea cu noi două săptămâni în august. În ceea mă priveşte, n-au mai existat curăţenia maniacă, cumpărarea de cearceafuri sau nervozitatea. Pentru că îl iertasem, puteam să-i vorbesc acum ca unui prieten sau tovarăş – nu ca o fiică plină de resentimente, dezamăgită şi rănită. Am vorbit despre viaţa lui, despre căsnicia lui şi experienţele din război, şi despre dragostea lui pentru copaci şi animale. Pentru prima dată în viaţă, mi-a spus că admiră intuiţia şi inteligenţa mea şi cât de mult îi place atmosfera din casa mea şi grădina minunată pe care o aveam. Am explorat împreună câteva procedee de vindecare alternativă iar el mi-a împărtăşit câteva evenimente spirituale uimitoare care avuseseră loc în viaţa lui. Dar cel mai uimitor lucru a fost că, pentru prima dată în viaţă, mi-a spus că mă iubeşte.

Tata nu ne-a mai făcut nici-o vizită după aceea. După ce a murit, mama a făcut o casetă video cu imagini din viaţa tatii, pe fond muzical. Ridicând privirea din lucrările mele, văd caseta, înghesuită pe raftul bibliotecii. Nu m-am uitat până acum la ea. Viaţa mea cu tata a durat două săptămâni în august. Amintirile mele despre tata sunt cum stătea în balansoar pe verandă, în lumina soarelui, printre numeroasele ghivece cu flori, glumind, povestind, confesându-se – şi iubindu-mă.

Iertarea totală şi necondiţionată mi-a adus pacea alinătoare în suflet şi a deschis poarta spre o viaţă pe care nu mi-am închipuit-o a fi posibilă niciodată.

Acum, pe lângă faptul că sunt soţie, mamă, bunică şi consilier psihic, sunt şi *o persoană întreagă* 365 de zile pe an.

Rosemarie Giessinger

Pete de diferite culori

„Iubitule, cineva a lăsat o haină în şifonierul mamei tale” i-am strigat soţului meu. Jacheta din blană de leopard era înghesuită în spatele şifonierului, nelalocul ei printre hainele şi puloverele de culoare închisă. Mă întrebam cine ar fi ascuns o haină în şifonierul soacrei mele. Venisem acolo să luăm un palton pentru ea, căci venea acasă de la spital, la o săptămână după ce fusese internată de urgenţă.

„Haină? Care haină?” Soţul meu îşi ridică privirea din grămada de scrisori. Am scos jacheta şi am ţinut-o la lumină s-o vadă. „A, aia… Mama a cumpărat-o cu ani în urmă, când eram mic… când erau la modă. Ea şi tata s-au şi certat din cauza ei.”

M-am gândit la femeia pe care o ştiam de 30 de ani. Îşi cumpăra rochiile şi costumele-pantalon de la Kmart sau Sears, îşi ţinea părul cărunt strâns într-o plasă şi alegea cea mai mică bucată de carne din tava de pe masă. Ştiam că nu era genul frivol care ar purta o haină de leopard.

„Nu mi-o pot imagina pe mama purtând aşa ceva”, i-am zis.

„Nu cred s-o fi purtat vreodată în afara casei”, a răspuns soţul meu.

Am luat jacheta de pe umeraş şi am întins-o pe cuvertura albă cu ciucuri de pe pat. Semăna cu un animal exotic cu labele întinse. Mâinile mele au mângâiat blana groasă, pufoasă; petele şi-au schimbat luciul când degetele mele s-au afundat în blană.

Soţul meu stătea în uşă. „Am văzut-o şi pe mama plimbându-şi degetele prin blană, cum faci tu acum”, spuse el.

Când mi-am strecurat mâinile în mâneci, haina răspândi un parfum de gardenie şi visuri. Îmi atârna, largă, pe umeri, cu gulerul înalt, blana moale şi catifelată mângâindu-mi obrajii. Aparţinea unor vremuri pline de vrajă, demult apuse, epocii lui Joan Crawfor şi Lana Turner; nu se potrivea nicidecum în şifonierul femeii practice, de 83 de ani, pe care o ştiam eu.

„De ce nu mi-ai spus că mama are o haină de leopard?” am şoptit, dar soţul meu plecase să ude florile.

Dacă m-ar fi rugat cineva să fac o listă cu lucrurile pe care soacra mea nu şi le-ar fi dorit niciodată în viaţă, haina aceea ar fi fost printre cele dintâi pe listă. Şi totuşi, faptul că am găsit-o a schimbat relaţia noastră. M-a făcut să-mi dau seama ce puţin ştiu despre speranţele şi visurile acestei femei. Am dus haina la spital ca să se îmbrace cu ea. A roşit când a văzut-o, şi s-a făcut şi mai roşie la blândele tachinări ale personalului medical.

În ultimii trei ani petrecuţi împreună, i-am făcut cadouri parfumuri, loţiuni şi truse de machiaj, în locul lenjeriei de corp sau papucilor, mai practici. Ne întâlneam să luăm prânzul împreună o dată pe săptămână, iar ea se îmbrăca cu jacheta aceea şi începuse chiar să se coafeze pentru întâlnirea noastră. Petreceam timpul uitându-ne la albumul de fotografii şi am început, în cele din urmă, să întrezăresc tânăra care fusese soacra mea, cu gura frumos conturată, ca arcul lui Cupidon.

Blana de leopard e la modă acum. O vezi în vitrinele magazinelor, pe stradă. De fiecare dată când zăresc câte una, îmi amintesc de jacheta soacrei mele şi mă gândesc că toţi avem un eu tainic care trebuie încurajat şi împărtăşit celor dragi.

Grazina Smith

7. TRĂIEȘTE-ȚI VISUL

Alice râse. „N-are niciun rost să încerci”, zise. „Nu poți să crezi în lucruri imposibile.” „Eu aș spune că-ți lipsește exercițiul”, spuse Regina. „Când eram de vârsta ta, făceam acest exercițiu jumătate de oră, în fiecare zi. Câteodată, credeam în șase lucruri imposibile chiar înainte de micul dejun.”

Lewis Caroll
Prin Oglindă

Vântul de sub aripile ei

Acolo, sus, în zări albastre, zboară idealurile mele cele mai înalte. Poate că n-o să reușesc să le ating, dar pot să mă uit la ele și să le admir frumusețea, să cred în ele și să încerc să le îndeplinesc.

Louisa May Alcott

În 1959, când Jean Harper era în clasa a treia, învățătoarea le-a dat de făcut o lucrare despre ce vor să devină când vor fi mari. Tatăl lui Jean era pilot în agricultură, în mica comunitate de fermieri din California de Nord unde a crescut, iar Jean era pe de-a întregul captivată de avioane și pilotaj. Și-a pus tot sufletul în compunerea aceea și a scris despre toate visurile ei; voia să împrăștie substanțe din avion pe câmp, să sară cu parașuta, să însămânțeze norii (ceva ce văzuse într-un episod din „Regele Cerului11 la televizor) și să fie pilot pe un avion de pasageri. Lucrarea ei a primit „satisfăcător”. Învățătoarea i-a spus că este „un basm” și că niciuna din profesiile pe care le înșirase nu erau pentru femei. Jean a simțit că se prăbușește de umilință.

I-a arătat tatălui ei compunerea, iar el i-a spus că bineînțeles, ar putea să se facă pilot. „Uită-te la Amelia Earhart”, i-a spus el. „Învățătoarea ta nu știe ce spune.”

Dar, cum anii treceau, Jean a fost învinsă de descurajarea și negativismul pe care le întâlnea ori de câte ori vorbea despre cariera ei – „Fetele nu pot deveni piloți; n-au fost și nu vor fi niciodată. Nu ești destul de inteligentă, ești nebună. E imposibil.” – până când s-a lăsat păgubașă.

În ultimii ani de liceu, a avut-o ca profesoară de engleză pe d-na Dorothy Slaton. D-na Slaton era o profesoară intransigentă, exigentă, cu standarde înalte și intolerantă la scuze. Refuza să-și trateze elevii ca pe copii, așteptând, în schimb, de la ei să se comporte ca viitori adulți responsabili care să aibă succes în viață după absolvire. Jean s-a speriat la început de ea, dar a învățat să-i respecte fermitatea și sinceritatea.

Într-o zi, d-na Slaton le-a dat de făcut o lucrare. „Ce profesiune credeți că veți avea peste 10 ani?” Jean s-a gândit ce să scrie. Pilot? Nicio șansă. Stewardesă? Nu sunt destul de drăguță – nu m-ar accepta niciodată. Soție? Ce băiat m-ar vrea? Chelneriță? Aș putea să fac *asta*. Părea o chestie sigură, așa că a scris despre asta.

D-na Slaton le-a luat lucrările și nu s-a mai vorbit despre ele. Două săptămâni mai târziu, profesoara le-a pus lucrările pe bănci, întoarse pe dos, și i-a întrebat: „Dacă ați avea mijloace financiare nelimitate, acces la cele mai bune universități, talente și aptitudini nelimitate, ce ați face?” Jean a simțit cum se reaprinde vechiul entuziasm și a scris, plină de încântare despre toate visurile ei. Când elevii s-au oprit din scris, profesoara a întrebat: „Câți au scris despre același lucru și pe verso?” Nu s-a ridicat nicio

mână.

Următorul lucru pe care l-a rostit d-na Slaton a schimbat cursul vieţii lui Jean. Profesoara s-a aplecat în faţă peste catedră şi a spus: „Am un mic secret pentru voi. *Aveţi* talente şi aptitudini nelimitate. *Aveţi* acces la cele mai bune universităţi şi *puteţi* dispune de mijloace financiare nelimitate dacă vreţi ceva îndeajuns de tare. Asta este cheia! După ce terminaţi şcoala, dacă nu vă urmaţi visurile, n-o va face *nimeni* în locul vostru. Puteţi avea ceea ce vă doriţi cu condiţia să vreţi îndeajuns."

Umilirea şi teama anilor de descurajare s-au făcut fărâme în faţa adevărului cuvintelor rostite de D-na Slaton. Jean s-a simţit jubilând, dar şi puţin înfricoşată. A rămas după ore şi s-a dus la catedră. I-a mulţumit d-nei Slaton şi i-a povestit despre visul ei de a deveni pilot. D-na Slaton s-a ridicat pe jumătate de pe scaun şi a lovit catedra cu palma. „Atunci, fă-o!" a zis.

Şi Jean a făcut-o. Nu s-a întâmplat totul peste noapte. I-a trebuit 10 ani de muncă înverşunată şi luptă cu opoziţia care mergea de la scepticismul tăcut la ostilitatea pe faţă. Nu stătea în firea lui Jean să-şi susţină punctul de vedere când era refuzată sau umilită; în schimb, căuta, pe tăcute, să găsească o altă modalitate.

A devenit pilot particular şi şi-a luat ulterior brevetul necesar ca să poată pilota avioane de transportat mărfuri şi chiar avioane pentru navetişti, deşi întotdeauna era doar copilot. Patronii ei refuzau, pe faţă, s-o promoveze – pentru că era femeie. Până şi tatăl ei a sfătuit-o să se apuce de altceva. „E imposibil", i-a spus. „Nu mai da atâta cu capul în zid!"

Dar Jean a replicat: „Tată, nu sunt de acord. Cred că lucrurile încep să se schimbe, iar eu vreau să fiu în frunte când se va întâmpla asta."

Jean a mers mai departe şi a făcut tot ceea ce învăţătoarea ei din clasa a treia îi spusese că e basm – a împrăştiat substanţe pe câmp din avion, a sărit cu paraşuta de câteva sute de ori şi a însămânţat şi nori într-o vară ca pilot de modificare a vremii. În 1978, a devenit una din primele trei femei pilot acceptate vreodată de United Airlines şi una din cele 50, doar, de femei-pilot din Statele Unite la acea vreme. Astăzi, Jean Harper este căpitan şi conduce un Boeing 737 la United.

Numai forţa unui cuvânt pozitiv bine plasat şi scânteia unei încurajări venite de la o femeie pe care Jean o respecta i-au dat acelei copile nesigure de ea puterea şi încrederea de a-şi urma visul. Azi, Jean spune: „Am luat atunci hotărârea să cred în ea."

Carol Kline cu Jean Harper

Ce vrei să fii?

Imaginaţia este ca un zmeu pe care-l poate înălţa cineva cât mai sus.

Lauren Bacall

Acum câteva săptămâni am avut unul din acele momente de sclipire. Eram în dormitor, schimbându-l pe unul din bebeluşi, când fiica mea, Alyssa, de cinci anişori, a intrat şi hop, în pat lângă mine.

„Mami, ce vrei să te faci când o să fii mare?" m-a întrebat.

Mi-am închipuit că se joacă de-a ceva în mintea ei şi, ca să continuu jocul, i-am răspuns: „Hmmm. Cred că aş vrea să fiu mămică când mă fac mare."

„Nu poţi, că *eşti* deja. Ce vrei *să fii?"*

„Ei, poate că mă voi face pastor când voi fi mare", am încercat un al doilea răspuns.

„Mami, *nu, eşti* deja pastor!"

„Îmi pare rău, iubito", am spus, „dar nu înţeleg ce vrei să-ţi spun".

„Mami, spune pur şi simplu ce vrei *să te faci* când vei fi mare. Poţi *să fii orice* ce vrei!"

În acea clipă am fost atât de mișcată de întâmplare că nu i-am răspuns imediat, iar Alyssa a renunțat și a ieșit din cameră.

Experiența aceea – experiența aceea scurtă de doar cinci minute – a atins o coardă sensibilă. M-a mișcat pentru că în ochii fetiței mele, eu puteam să devin *orice* aș fi vrut! Vârsta, cariera, cei cinci copii, soțul, licența, masteratul – *nimic nu conta*. În ochii ei de copil eu puteam încă visa să ajung la stele. În ochii ei viitorul meu nu se încheiase încă. În ochii ei eu puteam să devin astronaut sau pianistă sau poate, chiar cântăreață de operă. În ochii ei de copil, eu mai puteam încă să cresc și mai aveam încă timp *să devin*.

Adevărata frumusețe a acelei întâmplări cu fiica mea a fost când mi-am dat seama că, în sinceritatea și nevinovăția ei, ar fi adresat aceeași întrebare bunicilor ei și străbunicilor.

A spus cineva odată: „Bătrâna care voi deveni se va deosebi de femeia care sunt acum. Începe un alt eu…”

Deci… ce vreți *să fiți* când vă veți face mari?

Pastor Teri Johnson

Hello, Dolly!

Trebe să ai un vis. Dacă n-ai nici-unu', cum o să faci visul să se-mplinească?

Bloody Mary, în filmul *South Pacific*

Presupun că muzica va fi singurul lucru care mă va susține în acea perioadă a vieții mele când voi fi prea bătrână pentru sex și nepregătită încă să-l întâlnesc pe Dumnezeu. A făcut întotdeauna parte din mine. Încă de când începusem să rostesc primele cuvinte, am avut capacitatea să le rimez. Mă agățam de orice lucru care avea ritm și puteai potrivi o melodie pe el. Puteam să iau cele două note din țipătul prepeliței în noapte și să brodez pe ele un cântec. Prindeam ritmul în care mama rupea păstăile de fasole și, înainte chiar să-mi dau seama, băteam într-o cratiță cu o lingură și cântam. Nu știu ce părere avea despre asta familia mea, dar în mintea mea asta era o muzică frumoasă. Îmi plăcea să ascult stolurile de gâște când zburau pe deasupra noastră. Intram în ritmul țipetelor lor și cadențam pocnind din degete și cântând. Cred că mă atrăgeau atât de mult pentru că știam că se duc undeva. Aveau deci un motiv întemeiat să cânte. Erau libere să zboare pe aripi de vânt, și toată lumea era a lor. Cântecul meu mă lega, nevăzut, de ele. Ele luau o parte a spiritului meu cu ele oriunde se duceau.

Când a trebuit să-mi urmez visurile muzicale din proprie inițiativă, am început să zdrăngăn vechea mea mandolină cu corzi de pian. Am devenit destul de bună, cu anumite limite, desigur, iar lumea a început să bage de seamă. Asta îmi și doream. Nu eram tipul timid care să fugă din centrul atenției.

În cele din urmă, unchiul Louis a înțeles că vreau cu tot dinadinsul să învăț și m-a învățat să cânt la chitară. Mi-a dăruit o chitară Martin veche iar eu am învățat corzile foarte repede. A fost ca o mană cerească pentru mine. Puteam, în sfârșit, să redau melodiile pe care le aveam în cap. Rudele din partea mamei aveau talent muzical iar eu le scoteam din sărite ținându-mă de capul lor „să mă învețe cum să ciupesc corzile” sau „să cânte cu mine”. Dacă tatii i se păruse greu să mă facă să muncesc la câmp, acum chiar și el a înțeles că fusese o încercare moartă din față.

Mă cocoțam în vârful grămezii de lemne și cântam de răsuna locul. Uneori luam câte un arac de la tutun și îl înfigeam în crăpăturile dintre scândurile de la veranda din față. O cutiuță de conservă înfiptă în vârful aracului îl transforma în microfon, iar veranda devenea scena mea. Obișnuiam să mă produc în fața oricui sau a orice voia să mă privească. Copiii mai mici lăsați în grija mea deveneau, împotriva voinței

lor, publicul pentru cel mai recent spectacol pe care-l imaginasem. Atenţia unui puştiulică de doi ani nu ţine prea mult. Iată-mă, deci, în toiul spectacolului, tocmai gândindu-mă că sunt cineva, când publicul începea să se îndepărteze mergând de-a buşilea. Doream cu atâta disperare să joc, că nu o dată am cântat în faţa găinilor, porcilor şi raţelor. N-au aplaudat ele prea mult, dar cu puţin porumb, m-am putut baza pe ele că vor sta în preajma mea.

O dată cu anii a crescut şi dorinţa de a avea un public mai bun. Voiam să cânt la Grand Ole Opry! Dar lumea credea că şansele mele sunt cam slăbuţe, aşa că veneau cu tot felul de răspunsuri – „Eşti încă un copil" sau „Trebuie să fii înscrisă în sindicat" sau orice alt răspuns la care se puteau gândi. Dar nu mă lăsam intimidată.

Ca să cânţi la Opry, trebuia să ţi se facă loc în program, iar eu nu aveam nicio posibilitate să obţin aşa ceva. În cele din urmă însă, Jimmy C.Newman, care era în program într-o sâmbătă seara, a fost de acord să-mi cedeze mie locul. Dar, deşi mi se îndeplinise dorinţa de a cânta la Opry, realitatea faptului nu m-a dat gata. Mi-am ocupat, în seara aceea, locul din spatele scenei, eul meu semeţindu-se, ca de obicei şi purtându-se ca şi cum aş fi cântat la Opry în fiecare seară.

Când mi-a venit rândul să cânt, nimeni altul decât Johnny Cash m-a prezentat. „Avem în seara asta o fetiţă din East Tennessee", a zis. „Tăticul ei ascultă acum radio-ul şi dacă nu cântă în seara asta, o să aibă necazuri, aşa că, s-o ascultăm!"

Abia acum m-a izbit realitatea. Nu numai publicul şi faptul că se transmitea în direct. Ştiam foarte bine că emisiunea se transmitea în direct în toata ţara. Pentru mine era clipa cea mare.

M-am apropiat de microfonul cu literele binecunoscute WSM imprimate pe cutiuţa din jurul lui. *Acu'i acu'*, mi-am zis eu în sinea mea. Cu ochii la microfon, acelaşi pe care-l văzusem în ziare în atâtea fotografii ale vedetelor pe care le admiram, am uitat, pentru o fracţiune de secundă, de ce sunt acolo. Stăteam pe aceeaşi scenă, în acelaşi loc unde stătuseră şi ele, unde stătuse, cu cinci secunde în urmă, Johnny Cash când mă invitase pe scenă – pe mine, micuţa Dolly Rebecca Parton din Locust Ridge.

Cineva din public m-a fotografiat şi lumina blitz-ului m-a readus cu picioarele pe pământ. Nu mai eram sigură că o să pot cânta. Dar Dumnezeu mă adusese până aici şi sădise ceva în mine care nu putea fi oprit. Când am auzit banda cu introducerea la cântecul meu, am ridicat capul şi am privit reflectoarele. Am zâmbit spectatorilor de la balcon şi apoi… dă-i bătaie! Am cântat pentru Dumnezeu, pentru mama şi pentru tata. Am cântat pentru toţi cei care au crezut în mine. Bănuiesc că s-a simţit asta în vocea mea.

Am rămas uluită de reacţia publicului. Nu cred că mai văzusem vreodată două mii de oameni adunaţi la un loc. Ştiu că nu mai auzisem înainte un public care să se bucure, să strige şi să aplaude aşa. Şi făceau asta pentru mine. M-au bisat de trei ori. Eram pregătită pentru un bis, dar nu pentru trei, nu la Grand Ole Opry. Cineva mi-a spus mai târziu: „Arătai ca şi cum ai fi vrut să spui *Iată-mă, asta sunt eu"*. Şi chiar asta am fost. Nu doar pentru publicul acela, ci pentru întreaga lume. Şi de atunci încolo n-am făcut decât asta.

Dolly Parton

Mi-am găsit aripile

Înalţă-te cât mai sus, căci stelele stau ascunse în sufletul tău. Visează, căci visele preced idealurile.

Pamela Vaull Starr

Ca multe alte fete, încrederea de sine, pe măsură ce creşteam, era ca şi inexistentă. Mă îndoiam de

forţele mele, de-abia credeam în potenţialul meu şi puneam sub semnul întrebării meritele mele personale. Dacă luam note bune, credeam că am avut, pur şi simplu, noroc. Deşi îmi făceam prieteni cu uşurinţă, mă temeam că, o dată ce vor ajunge să mă cunoască, prietenia noastră va lua sfârşit. Iar când lucrurile mergeau bine, credeam doar că am fost la momentul potrivit în locul potrivit. Respingeam orice fel de laude şi complimente.

Alegerile pe care le făceam reflectau imaginea pe care o aveam despre mine. În adolescenţă, am atras privirile unui tip care dovedea aceeaşi lipsă de respect faţă de sine. În pofida temperamentului său violent şi a unei relaţii rigide, am hotărât să mă mărit cu el. Mi-aduc şi azi aminte cum tata, conducându-mă la altar, îmi şoptea: „Nu e încă prea târziu, Sue. Mai ai timp să-ţi schimbi hotărârea." Familia îşi dădea seama ce greşeală majoră făceam. În numai câteva săptămâni, mi-am dat şi eu seama.

Violenţa fizică a durat ani de zile. Am supravieţuit rănilor grave, eram plină de vânătăi mai tot timpul şi a trebuit să fiu internată în spital de nenumărate ori. Viaţa mea devenise un calvar de sirene de poliţie, rapoarte medicale şi înfăţişări la tribunal. Şi totuşi, mă întorceam la soţul meu, cu speranţa că lucrurile se vor îndrepta la un moment dat.

După ce s-au născut fetiţele, au fost momente când tot ce m-a susţinut în acel coşmar a fost faptul că le simţeam braţele micuţe în jurul gâtului meu, obrăjorii catifelaţi lipiţi de obrazul meu şi glasurile lor de copii care abia învăţau să meargă spunându-mi: „Nu te necăji, mami. O să fie bine." Dar eu ştiam că n-o să fie bine. Trebuia să iau o hotărâre – dacă nu pentru mine, măcar pentru a-mi proteja fetiţele.

Apoi ceva mi-a dat curajul schimbării. Prin intermediul serviciului, am putut să particip la nişte cursuri de specializare. La un asemenea curs, unul din conferenţiari a vorbit despre cum să transformi visele în realitate. Asta îmi era mie greu – chiar şi să îmi fac vise de viitor. Dar ceva din acel mesaj m-a determinat să-l ascult.

Vorbitoarea ne-a cerut să ne gândim la două întrebări esenţiale: „Dacă aţi putea fi, face sau avea orice pe lume, şi aţi şti că e imposibil să eşuaţi, ce aţi alege? Şi dacă aţi fi în stare să vă imaginaţi un ideal de viaţă, ce aţi avea curajul să visaţi?" în momentul acela, viaţa mea a început să se schimbe. *Am început să visez.*

Mi-am închipuit că am curajul să mă mut cu fetiţele în alt apartament şi s-o iau de la început. Mi-am imaginat o viaţă mai bună pentru copii şi pentru mine. Am visat că ţin conferinţe internaţionale despre motivaţia personală ca să pot şi eu însufleţi oamenii aşa cum făcuse conducătorul acela de seminar. M-am văzut scriind povestea vieţii mele ca să-i încurajez pe alţii.

Am continuat aşa să-mi vizualizez în minte cât mai clar succesul. M-am închipuit purtând un costum elegant roşu, ducând o servietă de piele în mână şi urcându-mă în avion. Mă întindeam mai mult decât îmi era plapuma în visul meu, căci în acel moment nu-mi permiteam nici măcar să am costumul.

Ştiam totuşi, că dacă continuu să visez, era important să sesizez, cu toate cele cinci simţuri, fiecare detaliu. Aşa că m-am dus la magazinul de marochinărie şi am făcut în minte un model de servietă. Cum ar arăta şi cum ar fi la pipăit? Cum miroase pielea? Am probat câteva costume de culoare roşie şi am găsit chiar o fotografie a unei femei îmbrăcate în costum roşu, cu o servietă în mână, care se urca în avion. Am atârnat fotografia într-un loc unde o puteam privi tot timpul. M-a ajutat să-mi păstrez visul intact.

Curând au început să apară şi schimbările. M-am mutat cu copiii într-un apartament micuţ. Cu doar 98 $ pe lună, am mâncat o groază de unt de arahide şi mi-am cumpărat o rablă de maşină. Dar, pentru prima oară, ne simţeam libere şi în siguranţă. Am muncit din greu să-mi fac o carieră şi mi-am concentrat atenţia tot timpul pe „visul meu imposibil".

Apoi, într-o zi, a sunat telefonul şi vocea de la celălalt capăt al firului m-a invitat să iau cuvântul la viitoarea conferinţă anuală a firmei la care lucram. Am acceptat, iar cuvântarea mea a avut succes. Au urmat o serie de promovări, până la instructor naţional de vânzări. Am mers mai departe şi mi-am înfiinţat propria mea firmă şi am făcut călătorii în toată lumea. „Visul meu imposibil" a devenit realitate.

Cred că succesul începe când îţi întinzi ARIPILE – când începi să crezi în faptul că ai de ce să fii

Apreciată, când ai încredere în Raţiunea ta, când începi să te Iubeşti, să ai un Plan în minte şi un Ideal de urmat. Atunci, chiar visurile imposibile devin realitate.

Sue Augustine

Bunica Moses şi eu

Sunt prea bătrână şi e prea târziu, repetam mecanic, în gând, la nesfârşit. Eram deprimată şi epuizată după ce pusesem capăt, simultan, şi căsniciei şi carierei mele de avocat. În ciuda dorinţei mele aprinse de a deveni scriitoare, mă îndoiam de capacitatea mea de a obţine succes în domeniu. Îmi irosisem oare ani din viaţă urmărind ţeluri greşite?

Eram cu moralul la pământ când un glas la radio a început să depene povestea Bunicii Moses. Ann Mary Moses a plecat de acasă când avea 13 ani, a avut 10 copii şi a muncit din greu să-i crească pe cei 5 care au rămas în viaţă. Chinuindu-se să-şi câştige existenţa muncind la câte-o fermă săracă, a reuşit să aducă puţină bucurie în viaţa ei brodând pe pânză.

La 78 de ani, degetele îi erau prea ţepene ca să mai ţină acul. În loc să se lase învinsă de infirmitate, s-a dus în hambar şi s-a apucat să picteze. Pe plăci aglomerate a plăsmuit scene din viaţa de la ţară, minunat colorate şi minuţios desenate. În primii doi ani, tablourile au fost dăruite sau vândute pe o nimica toată. Dar, la vârsta de 79 şi de ani, a fost „descoperită" de lumea artistică – restul este istorie. A pictat peste 2000 de tablouri, iar ilustraţiile la cartea *„S-a întâmplat în noaptea dinainte de Crăciun*" le-a făcut la vârsta de 100 de ani!

În timp ce ascultam povestea la radio, starea mea s-a schimbat. Dacă Bunica Moses a fost în stare să înceapă o noua carieră şi să aibă succes la peste 80 de ani, puteam spera ceva şi pentru mine, la 30. Înainte să se termine emisiunea, m-am dus la computer să lucrez la romanul pe care aproape că îl abandonasem.

A apărut opt luni mai târziu!

Liah Kraft-Kristaine

„Suntem aici ca să învăţăm"

Viitorul aparţine celor care cred în frumuseţea viselor lor.

Eleanor Roosevelt

„Şaisprezece" am spus. Am uitat ce întrebase, la matematică, învăţătoarea mea din clasa a doua, Joyce Cooper, în ziua aceea, dar o să ţin minte toată viaţa ce am răspuns eu. De îndată ce răspunsul a ţâşnit de pe buzele mele, întreaga clasă din Şcoala Elementară Smallwood din Norfolk, Virginia, a izbucnit în râs. M-am simţit ca ultimul prost din lume.

D-na Cooper s-a uitat la noi cu o privire severă. Apoi a spus: „Suntem aici ca să învăţăm".

La altă oră, d-na Cooper ne-a pus să scriem o compunere despre ce am vrea să facem în viaţă. Eu am scris: „Vreau să fiu învăţătoare ca d-na Cooper."

Ea a scris pe compunerea mea: „Vei deveni o învăţătoare extraordinară pentru că eşti hotărâtă şi stăruitoare." Aveam să port în suflet aceste cuvinte următorii 27 de ani.

După ce am absolvit liceul în 1976, m-am căsătorit cu bărbat minunat, Ben, mecanic. Nu după mult timp, s-a născut Latonya.

Aveam nevoie de fiecare bănuț ca să trăim. Colegiu – profesia de învățătoare – nici nu se punea problema. M-am învârtit, totuși, de o slujbă la școală – ajutor de femeie de serviciu. Făceam curat în 17 clase la Școala Elementară Larrymore în fiecare zi, inclusiv în clasa d-nei Cooper. Se transferase la Larrymore după ce se închisese Școala Smallwood.

Îi spuneam d-nei Cooper că-mi doresc încă să predau, iar ea îmi repeta cuvintele pe care mi le scrisese pe lucrare cu ani în urmă. Dar facturile de plată erau încă o piedică în drumul meu.

Apoi, într-o zi, în 1986, m-am gândit la visul meu, la cât de mult îmi doream să ajut copiii. Dar ca să fac asta, trebuia să vin dimineața la școală, la cursuri, nu după-amiaza, să fac curat.

Am discutat despre asta cu Ben și Latonya, și am stabilit: mă voi înscrie la Universitatea Old Dominion. Timp de șapte ani m-am dus la cursuri dimineața, înainte de lucru. Când ajungeam acasă de la serviciu, învățam. În zilele când n-aveam cursuri, lucram ca asistentă a d-nei Cooper.

Uneori mă întrebam dacă am forță să reușesc. La primul examen căzut, am vrut să renunț. Sora mea Helen nici n-a vrut să audă. „Vrei să fii învățătoare”, a zis ea. „Dacă te oprești aici, n-o să-ți vezi niciodată visul cu ochii.”

Helen știa ce înseamnă să nu te dai bătut – ea se lupta cu diabetul. Când scădea moralul uneia din noi, ea repeta: „Vei reuși. *Amândouă* vom reuși.”

În 1987, Helen a murit din cauza unei complicații la rinichi cauzată de diabet. Îmi rămânea mie datoria de a reuși pentru amândouă.

În 8 mai, 1993, a fost marea zi a visului meu – absolvirea. Terminarea colegiului și obținerea licenței oficiale de profesoară mi-au dat posibilitatea să predau.

Am dat interviuri la trei școli. La Școala Elementară Coleman Place, directoarea, Jeanne Tomlinson mi-a spus: „Chipul tău îmi pare cunoscut.” Lucrase la Larrymore mai mult de 10 ani. Făcusem curat și în clasa ei, și și-a amintit de mine.

Și totuși, nu aveam nicio ofertă serioasă. Solicitarea a venit tocmai când semnasem al 18-lea contract ca ajutor de femeie de serviciu. Coleman Place avea un post de profesoară la clasa a cincea.

La scurt timp după ce am început, s-a petrecut ceva care mi-a adus, brusc, în minte, trecutul. Scrisesem pe tablă o frază plină de greșeli gramaticale. I-am rugat pe copii să le corecteze.

O fetiță corectase jumătate de frază când s-a fâstâcit și s-a oprit. Cum ceilalți copii râdeau, fetița a început sa plângă. Am îmbrățișat-o și i-am spus să se ducă să bea puțină apă. Apoi, amintindu-mi de d-na Cooper, m-am uitat la copiii din clasă cu o privire severă. „Suntem aici ca să învățăm”, am zis.

Charles Slack, după povestirea lui Bessie Pender

Camera fiecăruia

Cartea Virginiei Wolf *Camera fiecăruia* m-a incitat de mică, să-mi caut un loc anume de tihnă și solitudine. Sufletul meu tânjea după frumusețea unui loc lângă un lac – unde aș fi putut respira mirosul pinilor, asculta freamătul copacilor la adierea vântului și privi întinderea albastră de apă, în timp ce-mi urmăream visul de a deveni scriitoare.

Am urmat dorința inimii și am renunțat la cariera de avocat pentru a scrie cărți, iar acum din scris cumpăram doar de mâncare. Începeau însă să se vândă mai bine cărțile și se înmulțeau invitațiile să țin conferințe. Primăvara plutea în aer, iar eu înfloream odată cu pelinul.

Plătisem, timp de un an, ratele pentru o frumoasă bucată de pământ situată pe un lac numit Oconee.

Pământul fusese o un dar miraculos – preţul fusese extrem de mic pentru că nimeni nu se gândise că se afla chiar în faţa lacului. Ridicasem un cort acolo şi-mi plăcea să dorm pe propria mea bucăţică de rai. Dar acum, eram pe punctul de a mă muta. Fără niciun ban în bancă şi fără nicio posibilitate de ipotecare, eram, totuşi, hotărâtă să-mi construiesc o casă, un loc numai al meu.

Dar cum? Nu ştiam pe absolut nimeni în ţinut cu excepţia agentului de proprietăţi imobiliare care-mi vânduse pământul. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre aprobări, legi sau construcţii. Tot ce aveam era o dorinţă arzătoare de a-mi face un cuib. Am obţinut câteva nume de dulgheri de la magazinul de articole de fierărie, am dat câteva telefoane şi am găsit doi care s-au arătat interesaţi. Ne-am tocmit pentru plata cu ora – habar n-aveam cum se face.

Din schiţele mele pentru casă, am socotit cam de ce cantitate de lemn aveam nevoie. Apoi am stat cu răsuflarea tăiată până când a fost livrată, temându-mă să nu fie prea mult sau prea puţin. Am săpat gropi, am turnat beton, am tăiat cu ferăstrăul bârne pentru pereţi şi mi-am pus noul ciocan la lucru 11 ore pe zi chiar din prima zi. Băşicile de pe mâinile mele au început curând să facă parte din peisaj.

Pe măsură ce se înălţa al doilea etaj al clădirii, mintea mea era cuprinsă de groază – simţeam o teamă înfiorătoare de înălţime. Dar când dulgherii au avut nevoie de mine pe schelă pentru grinzile de la acoperiş, am alungat ameţeala şi mi-am îndeplinit sarcina. Nimeni n-a ştiut ce am câştigat atunci – n-am mai ştiut ce înseamnă frica.

La capătul a cinci zile, pusesem acoperişul. Chiar şi fără uşi şi ferestre, arăta ca o casă care mă putea apăra de ploaie, cel puţin. Aşa că, într-un moment de exuberanţă, mi-am mutat sacul de dormit înăuntru, laolaltă cu cheresteaua şi praful şi am stat singură cu mândria, satisfacţia şi febra mea musculară.

În următoarele luni, în fiecare clipă liberă şi cu fiecare dolar pe care-l economiseam, am terminat pereţii şi am pus 27 de ferestre, învăţând continuu cum să fac lucrurile mai bine. Oriunde mă aflam, indiferent ce făceam, plănuiam şi schiţam cu înverşunare, următoarea mişcare. Dar ce plăcută înverşunare!

Apoi a trebuit să mă confrunt cu marea problemă a apei curente şi luminii. Întrucât tot nu-mi puteam permite să angajez specialişti, am cumpărat cărţi şi le-am studiat luni de zile înainte să am curajul să atac un nou proiect.

Munca mea a trecut testul făcut de ochiul critic al inspectorului regional, dar eu ştiam că nici măcar el nu putea spune dacă ţevile aveau să reziste presiunii apei. A venit în sfârşit, momentul, să dau drumul la apă. Dacă făceam cine ştie ce greşeală, aş fi inundat toată casa.

După ce am deschis valva de afară, am alergat în casă să ascult, cu inima strânsă, cum se prelinge apa pe pereţi. Mi-am croit drum pe lângă fiecare bucăţică de perete. Nu se auzea nimic. Am dat drumul la apă în toate chiuvetele şi am început să râd de fericire. Era o minune să am apă pentru prima dată în mai mult de un an de când construiam! Şi cunoşteam locul fiecărui cot de ţeava pentru că eu le pusesem pe toate.

O dată cu creşterea ofertelor de carte, am obţinut banii pentru a plăti experţi pentru montarea sistemului sanitar şi construirea pereului. Cu trei zile înainte de Paşti – la un an şi opt luni după ce săpasem prima groapă – am terminat de lipit şi ultima plăcuţă de faianţă în bucătărie. Tata şi mama mea vitregă au venit la masă de Paşti – prima masă gătită la micuţul meu cuptor nou şi am sărbătorit obţinerea Certificatului de Proprietar de la inspectoratul regional. Priveam lacul albastru scânteind şi florile de sânger înfrumuseţând peisajul, iar inima mi-era atât de plină că n-am mai putut scoate o vorbă.

Visul meu crescuse o dată cu mine. Şi, la fel cum eu sunt o lucrare în plin progres, aşa este şi casa mea. Visul meu de a avea un acoperiş deasupra capului s-a transformat într-o casă cu foişor şi verande, unde pot să scriu şi să creez. Am cuibul meu, sălaşul meu de tihnă şi singurătate.

Am învăţat cum să asamblez lucrurile făurindu-mi visul pe bucăţele. Cum să apreciez cele mai mici progrese şi avantaje. Cum să perseverezi când n-ai nicio soluţie la îndemână. Cum să clădeşti în loc să dai vina pe altceva. Această experienţă îmi va colora toată viaţa, pe măsură ce ţes noi visuri şi încep să le clădesc.

Liah Kraft-Kristaine

Întâlnirea cu Betty Furness

Ocaziile sunt de cele mai multe ori mascate de trudă, de aceea cei mai mulţi oameni nu le disting.

Ann Landers

Era 1964, anul în care turiştii au luat parte la inaugurarea faimoasei promenade de lemn din Atlantic City alături de Convenţia Naţională Democratică.

Pe vremea aceea, lucram ca ospătăriţă într-un local foarte popular, creşteam cinci copii şi-l ajutam pe soţul meu în noua noastră întreprindere – editarea unui săptămânal. În pofida satisfacţiei şi a bacşişurilor mele consistente, eram moartă de oboseală şi nu doream decât să se sfârşească totul odată.

Într-o seară m-am apropiat de următorul client fără prea mult entuziasm. Era mai slabă şi mai elegantă decât mi-o aminteam din reclamele canalului de televiziune Westinghouse în care închidea şi deschidea uşile frigiderelor prin anii ’50, dar glasul cu tonalităţi vesele era inconfundabil. Femeia care era pe cale să ia masa singură era Betty Furness.

Căldura şi caracterul ei prietenos au topit teama mea de a servi o celebritate. Am aflat că venise în Atlantic City să transmită despre Convenţia Naţională Democratică din punctul de vedere al unei femei, pentru emisiunea ei radiofonică zilnică. Când i-am adus nota de plată, mi-am luat inima în dinţi şi am rugat-o să-mi dea un interviu pentru micul nostru ziar local. Mi-a răspuns invitându-mă la dejun.

Pe măsură ce mă apropiam de hotel, eram, pe rând, cuprinsă de exuberanţă la gândul norocului meu şi de trac la idea de a o intervieva pe femeia care primea odată 1300 de scrisori pe săptămână de la fanii ei.

Ştiam deja o mulţime de lucruri despre interlocutoarea mea. Manechin pentru Powers la 14 ani şi actriţă la 16, a evoluat până a devenit o stea a scenei. Dar lumea o cunoştea şi mai bine datorită carierei ei extraordinare de om de afaceri – numărul 1 în America. Numele Betty Furness avea tot atâta rezonanţă în sfera produselor casnice americane ca şi postul de televiziune Westinghouse şi emisiunea Studio One.

Tocmai din această cauză, atitudinea ei în timpul interviului mi s-a părut greu de crezut – dar a fost titlul perfect pentru articolul meu: *„N-am să mai fac vreo reclamă la televizor cât timp voi mai trăi!”*

Mi-a explicat că în momentul când a închis uşa frigiderului în reclamele din 1960, era hotărâtă să-şi croiască alt drum şi o altă carieră – de data aceasta în domeniul ştirilor. „Ştiu că lumea e plină de informaţii şi că oamenii chiar îşi doresc să aibă aceste informaţii”, mi-a mărturisit. „Vreau să-mi aduc contribuţia în acest domeniu.”

Cu toate acestea, deşi lucra pentru CBS News, i se spusese deseori că, tehnic, nu era un bun corespondent de presă. „Asta îmi doresc cu disperare să fiu, dar colegii mei din presă şi publicul refuză să-mi ia în serios dorinţa de a fi reporter la ştiri.”

Ceva din spusele ei au aprins o luminiţă în capul meu. Lumea mă considera „o simplă chelneriţă”, şi nicidecum scriitoare. „Un scriitor e o persoană care scrie”, mi se spunea. Dar când Dumnezeu să am timpul, banii, forţa şi perseverenţa de a deveni ceea ce voiam – o persoană ca această femeie, cu patru cariere în spate, cariere pentru care alte femei ar fi fost în stare să facă crimă – şi care era acum în căutarea celei de-a cincea, ca să se realizeze pe deplin.

Măsura adevărată a caracterului ei, „dimensiunile” lumii acestei femei izvorau, însă, din fraza de final: „Toată viaţa m-am călăuzit după un singur principiu: fă bine ceea ce faci şi ocazia de a face ce vrei cu adevărat o să-ţi iasă în cale.”

În anii care au urmat acelei minunate întâlniri cu Betty, am urmărit-o punându-şi înţelepciunea la lucru. La puţin timp doar, după convenţie, puterea voinţei şi gândirea ei pozitivă au catapultat-o într-o nouă şi solicitantă carieră – asistenta specială a lui Lyndon Johnson pentru problemele consumatorilor. A continuat prin a deveni preşedinta Consiliului de Protecţie a Consumatorilor din New York şi preşedinta Comisiei pentru Problemele Consumatorilor din New York. Când am auzit această ştire, mi-am amintit de principiul ei de viaţă şi i-am dorit numai bine.

Ulterior, am urmărit-o pe Canalul 5 al televiziunii new yorkeze unde transmitea în fiecare seară ca reporter pentru problemele consumatorilor. Am râs, recunoscând-o, când critica producătorii de cearceafuri pentru că acestea nu se potriveau cu saltelele. M-am bucurat când mi-a povestit ce conţineau în realitate unele remedii medicale. Tipic pentru reportajele ei a fost unul dintre ultimele: cum să te aperi de spitale – în timp ce ea însăşi intra şi ieşea din spital pentru tratarea cancerului de care suferea.

De-a lungul anilor am tot reflectat la cuvintele ei, pe care le-am lipit pe o fotografie cu autograf. Uluitoare întâmplări au avut loc în viaţa mea pe măsură ce mă străduiam să pun în aplicare acele cuvinte – evidenţiate, unele dintre ele, de specialistul în mitologie, Joseph Campbell: „Urmează-ţi visul şi se vor deschide uşi şi acolo unde nu există."

Slujbe la care nu mă gândisem sau pe care nu le-am dorit s-au transformat în slujbe făcute cu plăcere; drumuri nebănuite m-au purtat în locuri la care nu visasem nicicând. Pas cu pas, am început şi am avansat de la chelneriţă la şef de sală şi director de relaţii publice al unui spital; de la reporter la un ziar la redactor asociat la mai multe reviste; de la consultant la instructor internaţional – şi, în cele din urmă, la visul meu de scriitor profesionist.

În ziua în care am văzut necrologul lui Betty, am citit că la 76 de ani a primit titlul de „cel mai în vârstă reporter din televiziune". Citind despre viaţa şi realizările ei, m-am dus cu gândul la acel interviu de demult, când mi-a împărtăşit secretul succesului ei. Puţin am înţeles atunci din imensul dar pe care mi-l făcuse acea femeie generoasă care descoperise sentimentul meu de frustrare în ziua aceea.

Mi-am amintit că m-am lăsat purtată de convenţionalism, deşi ştiam că viaţa mea nu era ceea ce-mi doream în realitate. Şi totuşi, dădusem peste ocazia de a-i lua un interviu, nu? *Fă bine ceea ce faci şi vei da peste ocazia de a face ce-ţi doreşti.*

Aşa a fost, de-a lungul anilor ne urmaserăm, fiecare pe drumul ei, visurile şi găsiserăm ocaziile. Ne trebuie talent, imaginaţie, hotărâre şi perseverenţă şi, mai important decât toate, încrederea puternică în forţa de a ne reinventa pe noi înşine. Dar începutul fusese făcut în clipa aceea, pe străzile din Atlantic City. Inspirând adânc, m-am amestecat în mulţime, înlăturând torentul de idei pentru articolul pe care urma să-l scriu în noaptea aceea despre Betty Furness. Acum, trebuia să fac bine ceea ce făceam. Să fiu una din cei 14.000 de Democraţi.

Barbara Haines Howett

8. DESPRE ÎMBĂTRÂNIRE

Îmbătrâneşte alături de mine!
Ce e mai bun, de-abia acuma vine…

Robert Browning

Ţinând pasul cu Bunica… şi cu „Moşii”

Mă îngrozeşte bătrâneţea.

Nu-mi pot imagina nimic mai rău decât să fii bătrân, poate infirm, probabil singur. Ce îngrozitor trebuie să fie să n-ai nimic de făcut toată ziua, decât să te uiţi în tavan sau la televizor.

Aşa că, săptămâna trecută, când primarul a propus să sărbătorim Săptămâna Celui mai în Vârstă Cetăţean aducând puţină bucurie unei persoane în vârstă, m-am hotărât să procedez întocmai. Îi voi face o vizită noului meu vecin, un domn în vârstă, pensionar, rămas văduv de curând, care, am bănuit, se mutase la fiica lui, fiind prea bătrân să se mai întreţină singur.

Am copt o tavă de negrese şi, fără să mă mai obosesc să-i dau un telefon (unii bătrâni nu aud telefonul), am pornit să-i înveselesc moşului ziua.

Când am sunat la uşă, „moşul” a venit să deschidă îmbrăcat în pantaloni de tenis şi un tricou de polo, arătând tot atât de bătrân şi decrepit ca Donny Osmond.

„Îmi pare rău că nu te pot invita înăuntru”, a zis când m-am prezentat, „dar trebuie să fiu la Racquet Club la ora două. Joc în semifinale azi.”

„Ei, nu-i nimic”, am zis. „V-am adus câteva negrese…”

„La ţanc!” mă întrerupse el, smulgându-mi pachetul din mână. „Tocmai ce îmi trebuia mâine la clubul de bridge! Mulţumesc foarte mult.”

„… şi mă gândisem să vă fac o scurtă vizită. Dar e-n regulă. O să traversez să trec pe la Buni Grady.”

(Buni Grady nu este, în realitate, bunica mea; e doar o bătrână care locuieşte în apropiere de când o ştiu şi căreia toată lumea îi spune „Buni”.)

„Nu te deranja”, mi-a zis. „Buni nu-i acasă; ştiu, că tocmai am sunat-o să-i aduc aminte că mergem la dans diseară. S-ar putea să fie la coafor. Mi-a spus de dimineaţă, la micul dejun, că are programare – îşi vopseşte părul.”

I-am urat succes la partida de tenis (deşi mă interesa mai mult „partida” lui cu Buni) şi mi-am luat la revedere.

Dar eu nu sunt uşor de descurajat. Îmi pusesem în plan să vizitez pe cineva în vârstă în după-amiaza aceea şi, zău că aveam de gând să găsesc o persoană în vârstă căreia să-i fac o vizită.

Am sunat-o pe vara mamei (vârsta:83); era la spital… lucra în magazinul de cadouri.

Am sunat-o pe mătuşa mea (vârsta: 74); era în vacanţă în China.

L-am sunat pe unchiul soţului meu (vârsta: 79). Am uitat că era plecat în luna de miere.

Atunci mi-am amintit de bătrâna soră Margaret, o călugăriţă care-mi predase în şcoală. Se retrăsese într-un aşezământ pentru călugăriţe în vârstă şi trecuseră ceva ani de când nu o mai văzusem. Mă întrebam dacă drăguţa de ea nu o fi prea senilă ca să-şi mai amintească de mine.

Drăguţa de ea nu era acolo.

„*Cu cine* doriţi?” m-a întrebat recepţionera când am întrebat-o dacă era permisă o vizită.

„Cu sora Margaret”, am repetat.

„Sora Margaret…” cugetă recepţionera. „A! Vreţi să spuneţi Mercedes! E plecată în turneu săptămâna asta.”

„Mercedes?” am întrebat. „În turneu?”

„Mercedes e numele de scenă al sorei Margaret”, spuse recepţionera. „Când s-a făcut actriţă, şi-a luat numele Mercedes pentru că a admirat-o întotdeauna pe Mercedes McCambridge şi pentru că s-a gândit că Mercedes sună mai seducător decât Margaret.”

„E… ăăă… actriţă?”, am întrebat, prea uimită ca să mă mai întreb când învăţase sora Margaret sensul cuvântului „seducător”.

„De fapt, e mai mult producător şi regizor”, mi-a explicat recepţionera. „Cu câţiva ani în urmă a organizat un club dramatic pentru persoanele în vârstă, care s-a transformat în teatru ambulant. Merg peste tot prin ţară jucând piese. Vine înapoi joi, dar pleacă în aceeaşi seară spre Washington D.C. Ştii, e în Comisia pentru Bătrâni a Casei Albe.”

Nu, nu ştiam, şi nu-mi pot imagina cum a ajuns într-o asemenea comisie din moment ce e evident că nu ştie nimic despre bătrâneţe!

Şi nici eu nu vreau să ştiu!

Tot mi-e groază de bătrâneţe, acum mai mult decât înainte. Cred că, pur şi simplu, nu sunt pregătită.

Teresa Bloomingdale

Generaţia în vârstă ripostează.

Bunicile dansatoare

De îndată ce te simţi prea bătrân să faci ceva, fă-o!

Margaret Deland

Acum 12 ani, când aveam 50 de ani, m-am întrebat *Cum va fi la 60? Dar la 70?* Am privit în jurul meu şi n-am văzut decât un singur stil de a fi. *Nu e drept*, mi-am spus în gând. Tinerii au atâtea stiluri din care să aleagă – pot fi „yuppy” sau hippy sau ceea ce numesc eu „oameni obişnuiţi” – dar bătrânii nu au decât o opţiune, şi nici asta prea distractivă. Nimeni nu pare a se distra. Multor oameni (inclusiv mie) le displace cum arată când îmbătrânesc. Eu, să fiţi siguri, nu eram deloc mulţumită de felul cum arătam şi nu mă mai simţeam îndeajuns de îndemânatică ca să manevrez tot ce-mi apărea în cale. Mă simţeam din nou

în nesiguranţă, precum o adolescentă. Am luat hotărârea să fac ceva în legătură cu asta, ceva practic. Am acţionat asupra condiţiei mele fizice, înscriindu-mă la un curs de gimnastică din oraş. După câţiva ani, eu şi soţul meu ne-am mutat într-o comunitate de pensionari, iar eu am vrut să predau lecţii de aerobică. Administraţia comunităţii nu mi-a dat o sală unde să predau, aşa că am fost nevoită să-mi vâr nasul pe ici-colo să găsesc o cameră goală disponibilă.

Într-o zi, personalul administrativ al comunităţii a venit la mine şi m-a întrebat dacă vreau să ajut la organizarea unei petreceri hawaiiaane. Am spus da. (Nu spun niciodată nu. Întâi spun da şi după aceea mă gândesc!) Apoi am convins cinci doamne să danseze cu mine. *Cât poate să fie de greu?* M-am gândit. *Hula-hula? Îţi unduieşti un pic şoldurile!* Am dansat hula-hula şi un dans războinic şi i-am dat gata pe toţi. Cineva cu un aparat de fotografiat a făcut fotografii şi le-a trimis ziarului local. Am primit mai multe angajamente, ceea ce ne-a făcut mai multă publicitate şi, ne-a dus, şi mai multe angajamente. Curând am primit invitaţii din toată ţara. Se născuseră „Bunicile dansatoare”!

Partea tristă a fost că am întâmpinat cea mai mare rezistenţă de la familiile şi soţii noştri. Femeile mai bătrâne decât noi îşi arătau dezgustul când dansam în leotard (maiou de balerină) şi se făceau adeseori ecoul sfaturilor copiilor noştri de a „ne purta conform vârstei”. Ce naiba însemna asta? Să fii plictisitor, greoi şi ţâfnos? Nu, mulţumesc! (Desigur, după ce am fost invitate să dansăm la Casa Albă pentru Preşedinte, d-na Bush şi oficialităţile aflate în vizită, familiile noastre au schimbat placa.)

Ne-am confruntat de multe ori cu prejudecăţile legate de bătrâneţe. Tinerii, mai ales, presupun multe lucruri despre bătrâni, care nu sunt adevărate. Într-un week-end am fost invitate să dansăm la Universitatea Wisconsin, şi s-a stabilit că vom dormi în căminele studenţilor. Ei bine, studenţii au demontat paturile suprapuse, pentru noi, bunicile! Şi-or fi închipuit fie că nu ne putem urca în paturi, fie că odată suite, vom cădea din pat!

Nici spectacolele noastre n-au mers, toate, ca pe roate. Prima noastră paradă a fost un dezastru. Făcusem coregrafia la un dans în care începeam ca „băbuţe”, cu plase de păr şi rochii lungi, şi deveneam apoi băbuţe „înflăcărate” – ne puneam pălării, mănuşi şi ne scoteam rochiile lungi. Proastă idee! Aţi încercat vreodată să vă schimbaţi hainele şi să dansaţi în vreme ce mărşăluiţi la o paradă? În plus, cum mergeam pe stradă, oamenii care văzuseră „băbuţele” nu erau aceiaşi cu cei care au văzut băbuţele „înflăcărate”, aşa că dansul şi-a pierdut tot farmecul, în cele din urmă, am încheiat cu schimbatul hainelor şi am alergat să prindem parada din urmă. Dar spectatorilor le-a plăcut!

Lumea se miră cât de solicitante sunt exerciţiile noastre de rutină. Facem „grand ecart”, roata, flotări într-o mână, salt înainte şi tumbe, şi lovituri de picior la nivelul feţei. Cea mai bună la făcut roata are 72 de ani.

Dar eu cred că adevăratul secret al Bunicilor dansatoare este atitudinea noastră. Eu am crescut în sărăcie – sărăcia aceea în care lipsea până şi mâncarea. Dacă voiam jucării, trebuia să inventăm singuri ceva cu care să ne jucăm, aşa că am învăţat de timpuriu să-mi folosesc imaginaţia. Ştii, sărăcia a fost unul din cele mai bune lucruri care mi s-au întâmplat, pentru că am învăţat să caut comori.

Şi azi fac acelaşi lucru – caut comorile bătrâneţii. Mă simt din ce în ce mai bine. N-am auzit încă pe nimeni tânăr să zică: „De-abia aştept să îmbătrânesc – pare să fie tare distractiv!” Dar se poate întâmpla. Noi împingem limitele cât mai departe, trăind mai mult, într-o lume total diferită. Când eram mică şi mergeam la bunica, auzeam mereu: „Fii atentă la bibelourile bunicii. Nu pune mâna pe nimic. Fii cuminte.” Când vin nepoţii la mine, le place să mă pună la încercare, iar eu îmi spun: „N-o să-i las pe zănaticii ăştia mici să mă dea gata!” Şi, vai cât ne distrăm!

E adevărat că antichităţile trebuie să fie tratate puţin altfel, cu un pic de grijă, dar au şi ele frumuseţea lor aparte.

Beverly Gemigniani şi Carol Kline

Idilă în anii ’90 pentru persoanele de 70

Vârsta nu te împiedică să iubeşti.
Dar iubirea, într-o anumită măsură, te împiedică să îmbătrâneşti.

Jeanne Moreau

Stătea acolo, înalt, chipeş, în vârstă de 71 de ani. Stăteam şi eu acolo, mergând pe 70, iar chipul lui mi-a săgetat inima.

Aşteptam amândoi la acelaşi doctor într-un mic spital din Iowa. Stăteam pe scaun lângă el şi ne uitam la reviste, dar nu cred că am înţeles vreun cuvânt din ce am citit atunci. După o oră, am fost uimită să-l întâlnesc în farmacie, aşteptând să i se aducă reţeta iar eu dorind să vorbesc cu farmacistul. Am spus: „Trebuie să încetăm să ne mai întâlnim aşa.” A răspuns politicos, dar am aflat mai târziu că nici nu mă remarcase prima dată!

Îl chema Bill. Sporovăind, am descoperit cu uimire că acest străin atrăgător era tatăl educatoarei nepoţelei mele. Nepoţelul lui era în aceeaşi grupă, iar cei doi copii erau atraşi în mod misterios unul de celălalt.

Amândoi ne mutasem în Iowa ca să fim mai aproape de copiii şi nepoţii noştri. Fiecare lăsase în urmă o poveste de dragoste nefericită şi eram, într-un fel, pe punctul de a o lua de la capăt.

Cu cât aflam mai multe despre acest bărbat, cu atât eram mai contrariată. Îşi construise singur casa după o reflectare serioasă la mediul înconjurător. Era artist şi profesor de istoria artei. Refuzase să se înroleze în timpul războiului şi, în multe privinţe, preţuiam aceleaşi valori.

După câteva convorbiri telefonice, familiile noastre s-au întâlnit în grădina oraşului la un concert. Fiica mea a insistat să fac fursecuri. Se pare că au ieşit destul de bune în seara aceea.

Într-o zi Bill a telefonat şi s-a scuzat că nu m-a condus până la uşă cu o seară înainte. L-am asigurat că sunt o femeie liberă, care nu are nevoie de asemenea răsfăţ, iar el a zis: „Nu, vreau să spun că dacă te conduceam până la uşă, ţi-aş fi dat un sărut de noapte bună.”

Se spune că sincronizarea e totul. Îngrijeam de o femeie bolnavă de Alzheimer şi eram pe punctul să mă mut. Împărţeam, temporar, casa prea mică cu fiul meu şi soţia lui, plănuind să găsesc o cameră cu chirie pe undeva. Am stat la Bill câteva zile, când mi-a spus: „Ar fi plăcut să aranjăm grădina împreună.” Asta însemna că vieţile noastre se împleteau, iar eu nu puteam fi mai fericită.

Curând, în felul său drăgălaş, plin de sensibilitate, Bill a sugerat să ne căsătorim, să-mi apere reputaţia în mica comunitate în care trăiam. I-am spus că nu ţin la aparenţe. Apoi, după câteva săptămâni de ceea ce ar putea fi descris ca fericire casnică, m-am trezit într-o zi că stau în poala lui. M-a privit, a zâmbit şi mi-a spus încetişor: „Ar fi plăcut să plănuim nunta împreună”. Nu ştiam că în inima mea ar putea încăpea atâta bucurie. Cum puteam să spun nu?

Am fixat nunta într-o seară cu lună plină în iunie. Aşa multă lume şi-a exprimat dorinţa de a fi martori la unirea noastră, că am dat un anunţ în ziarul local spunând că cei patru nepoţi ai noştri adresează invitaţia la nunta bunicilor lor.

Când am făcut schimb de jurăminte, eu am afirmat: „Tot ce s-a petrecut în viaţa mea m-a pregătit pentru această clipă fermecată.” Cred din toată inima că nimic nu s-a irosit.

Bill şi eu ne-am unit vieţile într-un moment când ne „plătiserăm datoriile”. Cunoscusem fiecare şi multă durere, dar şi multă frumuseţe în viaţa noastră, şi amândoi ajunsesem, în sfârşit, la ceva asemănător cu liniştea interioară, mulţumirea de sine şi chiar aprecierea de sine.

Când mă gândesc la relaţia noastră, îmi vine în minte un pasaj pe care l-am citit odată:

Trebuie să-mi înving singurătatea singur.
Trebuie să fiu fericit cu mine însămi, căci altfel n-o să am nimic de dăruit.
Două jumătăţi nu pot decât să se unească;
Şi, într-adevăr, alcătuiesc o entitate.
Când, însă, două entităţi se potrivesc…
Aceasta este frumuseţea. Aceasta este dragostea…

Lillian Darr

Bessie

Puţini ştiu cum să îmbătrânească.

La Rochefoucauld

NOTA EDITORILOR: Următoarea povestire e un fragment din *Poveştile noastre: Surorile Delaney. Primii 100 de ani*, o biografie a surorilor Bessie şi Sadie Delaney, două remarcabile femei afro-americane, medic stomatolog şi, respectiv, profesoară, înainte ca femeile americane să aibă drept de vot. Bessie s-a stins pe 25 septembrie 1995, la vârsta de 104 ani. Suntem onoraţi să includem această povestire, în amintirea ei.

Vă spun o poveste: în casa pe care o deţinem locuiesc două familii; uneori, vecinii ne aud prin perete. Odată, au avut o musafiră care a fost foarte revoltată. Chiar revoltată! A auzit zgomotele, hohotele noastre de râs, venind din apartamentul nostru, noaptea, târziu, şi a fost convinsă că sunt fantome în casă. Da, chiar aşa, a crezut că noi suntem stafii.

Vecinul a venit la noi a doua zi şi ne-a luat la întrebări. Iar eu i-am spus: „Nu-i nici-o stafie, doar noi două care ne prosteam.” Nu le trecuse prin cap că două surori bătrâne, la vârsta asta, s-ar putea manifesta aşa. Presupun că în mintea lor, bătrânii stau şi zac ca nişte pisici bătrâne şi plictisite. Da’ nu noi, domnule! Nici gând! Când lumea mă întreabă cum de am ajuns la mai mult de 100 de ani, zic: „Dragă, n-am fost niciodată măritate. N-am avut niciodată soţi care să ne plictisească de moarte!”

Ador râsul. E un cântec pe care tocmai mi l-am amintit, de prin 1890, pe care noi, copiii de culoare, îl cântam pe vremea aceea. Şi Sadie şi eu îl găseam caraghios. Nu m-am mai gândit la el de… ei, sute de ani! Zice aşa:

Pastorul s-a dus la vânătoare
Duminică, cu noaptea-n cap
Şi conform religiei sale
Avea cu el o puşcă.
A-mpuşcat vreo zece potârnichi
În timp ce se-ndrepta spre târg
Şi îşi vedea de drum agale
Şi a zărit un grizzly uriaş
Ursu’ stătea-n două picioare în mijlocul drumului
Pastorul a căzut în genunchi
I-a fost aşa de frică
Ca s-a urcat în pom!

Și-a stat acolo, în copac
Toată noaptea, cred
Apoi și-a ridicat ochii spre cer
Și i-a spus lui Dumnezeu
O, Doamne, nu l-ai scos Tu pe Daniel
Din groapa cu lei?
Și pe fratele Iona
Din burta balenei
Și când cei trei copii evrei
Trimiși au fost în furnalul groazei?
O, Doamne, rogu-Te, ai milă!
Și, Doamne, dacă nu poți să mă ajuți,
Nu-l ajuta, Te rog, nici pe ursul ăla!

Dragă, versul ăla de la coadă, zicem noi, e cel mai caraghios lucru spus vreodată. Oamenii persecutați au simțul umorului foarte dezvoltat. Gândește-te la evrei. Ei știu să facă haz chiar și de ei înșiși! Ei bine, noi, oamenii de culoare, suntem la fel. Noi, cei de culoare, suntem supraviețuitori.

Există și stereotipii ofensatoare. Dar unele nu mă deranjează. De exemplu, întotdeauna am considerat că Mammy din *Pe aripile vântului* e teribil de hazlie. Iar pe „Amos și Andy" de la radio i-am adorat de-a dreptul. Așa că, vezi, am destulă încredere în mine ca să nu mă deranjeze toate lucrurile astea. Pot încă să râd.

Lui Sadie și mie ne face plăcere să ne amintim de lucruri care s-au întâmplat cu mulți, mulți ani în urmă. Vorbim despre oameni care sunt demult oale și ulcele, că noi suntem singurele de pe-acest pământ care ne mai amintim de ei. Găsim întotdeauna câte-o cale să ne comemorăm membrii familiei și prietenii. Știi, facem încă câte o mică petrecere de ziua de naștere a tatii, deși a plecat dintre noi din 1928. Pregătim mâncarea lui preferată, exact așa cum îi plăcea: pui cu sos, orez și patate, șuncă, macaroane cu brânză, varză, conopidă, broccoli, gulii și morcovi. La desert avem tort și bem ambrozie din portocale și nucă de cocos.

În general, ne ținem departe de băuturile alcoolice. Cu câte-o excepție, când facem jeleu cu vin. Nu faci decât să înlocuiești o cantitate de apă din rețetă cu vin. Te relaxează, și nu te îmbeți. Adevărul e că nu m-am *îmbătat* niciodată.

Un alt lucru pe care-l facem, Sadie și cu mine, e să ne ferim de doctori cât se poate. Evităm și spitalele, căci, dragă, te omoară acolo. Te îndoapă cu medicamente. Și când văd cât de bătrân ești și că nu ești senil, te tratează ca pe o curiozitate a naturii: „Priviți, exponatul A, exponatul B". Cam așa: „Ei, soră, vino să arunci o privire la doamna asta bătrână, se ține bine…" De cele mai multe ori nici nu te tratează ca pe o ființă umană, ci ca pe un obiect.

Odată, un doctor i-a cerut lui Sadie să facă un test de senilitate. Bineînțeles, l-a trecut. După un an, i-a spus să-l facă din nou, iar Sadie i-a zis: „Nu vă mai pierdeți timpul, domnule doctor." Și a răspuns la toate întrebările testului făcut cu un an în urmă, înainte ca doctorul să i le pună. Apoi mi-a zis: „Hai, Bess, hai să plecăm de-aici."

Lumea crede că la vârsta noastră, nu mai avem pic de minte. Da' să știi că judecăm bine încă! E adevărat că obosesc uneori, fizic. Dar cine sunt eu să mă plâng de oboseală? Dumnezeu nu obosește punând soarele să răsară în fiecare zi, nu? Cine sunt eu să mă plâng că-s obosită?

Ciudat e că sunt zile în care mă simt tânără ca o puștoaică, iar altele în care mă simt aproape de mormânt, cu un picior în groapă. De-asta e important să așternem pe hârtie toate astea acum, că nu știi când te vei întâlni cu Dumnezeu în ceruri.

Bessie Delaney

„Ne distram deja?”

Nu încetezi să râzi pentru că îmbătrâneşti;
îmbătrâneşti pentru că ai încetat să mai râzi.

Michael Pritchard

În fiecare vară, când eram copil, petreceam două săptămâni de vacanţă cu familia într-o staţiune din nordul statului Minnesota. Aşteptam cu atâta nerăbdare acest eveniment, că încă îmi amintesc cum nu puteam să dorm noaptea dinaintea plecării şi cum îmi creştea golul din stomac pe măsură ce ne apropiam de staţiune.

Staţiunea se afla pe un lac numit Potato (Cartof). Şi, pe cuvânt de onoare, ăsta e numele lacului şi azi; şi zău că nu găseşti urmă de cartof în el. Îmi amintesc, totuşi, câteva nume inteligente date bărcilor: „Patata”, „Cartof prăjit” şi „Baraboi”. Tata vizitase lacul în copilărie şi ne-a povestit cum a fost impresionat de frumuseţea simplă a locului şi de caracterul prietenos al oamenilor. Când s-a căsătorit cu mama, a convins-o, cumva, că acela va fi „paradisul lor din luna de miere”. Nu mai e nevoie să spunem că mama s-a îndrăgostit şi aşa a început povestea vacanţelor noastre de vară.

Nu ţin minte când am întâlnit-o prima dată pe Delores. Era tipul acela de om pe care-l simţi ca pe o rudă. Ştii cum e, creşti împreună cu ei, iar ei sunt mai tot timpul prin preajma ta. Delores stătea cu familia într-o cabană la marginea staţiunii şi se implica din tot sufletul în vacanţele tuturor. Râd în sinea mea când spun „implicată din tot sufletul”, pentru că Delores era cunoscută ca „Director de Activităţi” în staţiune, bătând toba neîncetat despre tot felul de acţiuni care urmau să se facă.

Am fost profund impresionată de această femeie. Ştii cum e, din când în când, dai peste o persoană care vorbeşte inimii tale, ca şi cum ai fost binecuvântat că ai întâlnit-o. Era o doamnă mignonă, cam pe la 60 de ani, cu pielea bronzată şi un zâmbet care-i lumina toată faţa. Expresia ei preferată era: „Ne distrăm deja?”

Delores purta întotdeauna rochii în culori vesele, pălării, ace şi coliere făcute de nepoţii ei. Era foarte sentimentală, părând să aibă mereu câte-o lacrimă în colţul ochilor provocată de ceva: îmbrăţişarea unui copil, un cântec pasionat sau un apus de soare minunat. Delores iradia încredere, întotdeauna te simţeai bine şi cu tine şi cu ceilalţi, când ea era prin preajmă. Găsea ceva bun la fiecare, iar asta nu e uşor de făcut. Mi-o amintesc cum spunea: „Dumnezeu ne-a făcut pe toţi şi El este în noi… nu trebuie decât să cauţi puţin mai adânc la unii oameni”. Toţi cei care o cunoşteau ştiau care-i sunt priorităţile: Dumnezeu, familia, prietenii şi dragostea de viaţă. Se implica activ în acţiunile bisericii şi ale comunităţii, putea profesa ca soră medicală şi împreună cu soţul ei, Rich, creştea şase copii minunaţi.

În fiecare an de 4 Iulie, Delores organiza o mare paradă cu defilare de bărci, spectacole artistice, înălţarea drapelului, vânătoarea de bomboane pentru cei mici, meciuri de volei, mese cu de toate, jocuri de artificii şi focul de tabără cu nelipsitele cântece. Sigur, se găseau întotdeauna unii să trântească şi să bufnească cum că ei au venit în vacanţă, dar la sfârşitul zilei, toată lumea participase şi, din zâmbetele şi râsetele lor, pot să spun că se distraseră grozav.

În toamna lui 1991, medicii i-au spus lui Delores că are cancer. Sigur, toată lumea a rămas înmărmurită la aflarea acestei veşti. Şi totuşi, într-un fel, simţeam că totul o să fie bine. În fiecare an, acolo, în staţiune, ne gândeam că acesta va fi ultimul ei „4 Iulie”, dar continua să fie prezentă, cu pălăriile ei colorate, albastre, roşii şi albe, organizând petrecerea din nou şi întrebând, bineînţeles: „Ne distrăm

deja?”

În toamna lui 1994, Delores nu mai mergea decât în scaun cu rotile şi a trebuit să fie hrănită intravenos. Ştiam cu toţii că moartea se apropie. Una din fiicele ei ne-a povestit cum Delores l-a chemat într-o zi pe preotul ei şi i-a spus: „Ştii, părinte, nu mi-a fost niciodată frică de moarte, pentru că ştiu unde mă duc, dar nu eram pregătită să plec până când familia mea nu era pregătită… dar acum cred că sunt pregătiţi.” Apoi l-a anunţat că trebuie neapărat să-şi organizeze priveghiul. Preotul i-a spus: „Sigur, Delores, facem cum vrei tu.” Când preotul a început să-i explice ce trebuie făcut la priveghi şi la înmormântare, Delores l-a întrerupt şi i-a spus: „Nu, părinte, n-ai înţeles, eu vreau să fiu de faţă la priveghiul meu!”

Cu două săptămâni înainte să se stingă din viaţă, Delores a avut „priveghiul irlandez”, cu toată familia şi prietenii, cu grog irlandez, cântece, dansuri şi veselie. Delores a stat în mijlocul camerei, în scaunul cu rotile, îmbrăcată în verde, cu o pălărie irlandeză, verde, pe cap şi un ac pe care scria: „Sărută-mă, sunt irlandeză”. Ce sărbătoare minunată dedicată vieţii!

La câteva luni după moartea lui Delores, familia stătea în jurul mesei din bucătărie, întristaţi şi cu dorul în suflet. Mark, unul din băieţii lui Delores, a zis: „Ştiţi, nu mai simt nevoia să merg la biserică. Cum să fim siguri că există Dumnezeu şi Raiul?”

În acea clipă s-a auzit un zgomot puternic – Baaang! Toţi au sărit de pe scaune, iar Mark s-a repezit şi a ridicat de jos o placă, care căzuse de pe perete. Placa fusese acolo dintotdeauna. Scria pe ea: „Bucătăria lui Delores”.

Toţi au rămas înmărmuriţi. Apoi, cineva a început să chicotească, şi am izbucnit cu toţii în râs. Am văzut-o pe Delores, purtând una din vechile ei pălării hazlii, zâmbindu-ne şi întrebându-ne: „Ne distrăm, deja?”

Kim Miller

9. MAREA ÎNȚELEPCIUNE

Miracolele sunt firești; când nu se întâmplă,
înseamnă că ceva nu merge bine.

Helen Schucman

Rugă pentru o minune

Cu un număr de ani în urmă, autoarea și poeta Maya Angelou a aflat că singurul ei copil, Guy, a fost programat, de urgență, să fie operat. Cu câțiva ani înainte își fracturase gâtul într-un accident, iar acum se iviseră complicații. De aceea Maya s-a rugat pentru o minune. Iată povestea relatată de ea.

Am plecat direct la San Francisco ca să fiu cu Guy. Imediat ce a început operația dis-de-dimineață, m-am dus la Centrul Misionar Dolores și m-am rugat. Mai fusesem acolo o dată la un necaz – când eram însărcinată cu Guy și aveam nevoie de ajutor pentru a mi se permite să mă înscriu mai târziu la un program de cursuri de vară ca să-mi pot termina liceul. Mă rugasem atunci la statuia Sfintei Marii și rugăciunile mele fuseseră ascultate. Acum mă rugam pentru viața fiului meu.

Când am revenit la spital, șase ore mai târziu, doctorul lui Guy mă aștepta. „Victorie!”, a zis. Era cuvântul pe care doream din tot sufletul să-l aud. Am sunat-o imediat pe sora mea să-i dau vestea cea bună. Guy s-a trezit repede după aceea. Se făcuse după-amiază târziu, și totul părea normal. Am mai rămas în spital, de vorbă cu el, apoi m-am întors la hotel.

La miezul nopții m-a sunat doctorul. „D-nă Angelou”, a zis, „îl pierdem pe Guy. L-am adus din nou în sala de operație, dar îl pierdem. Rămâneți acolo și o să vă sun.”

Mi-a fost imposibil să stau în hotel. M-am dus la spital, dar nu am urcat la sala de operație. În schimb, m-am dus la etajul unde îi era rezerva și m-am plimbat pe coridor. Am trecut pe lângă toate ușile acelea întredeschise și uneori, în timp ce străbăteam culoarul, simțeam că stau pe nisip umed și că nisipul îmi fuge de sub picioare. Atunci spuneam: „NU TE LĂSA. ȚINE-TE DE VIAȚĂ. ȚINE-TE BINE.” Tare. Trei ore am mers și am vorbit. Apoi m-am simțit încrezătoare.

Doctorii au ieșit din sala de operație. „D-nă Angelou”, au spus, „ne pare rău. Trăiește, dar e paralizat de la gât în jos.” Am șoptit: „Înțeleg, înțeleg.” Am coborât la reanimare și m-am plimbat încoace și-ncolo, așteptând să se trezească fiul meu. Pe la 7.00 dimineața s-a trezit; am intrat și m-am uitat la el. Fire și drene apăreau de peste tot. „Mamă”, mi-a spus, „lucrul de care m-am temut cel mai mult s-a produs. Sunt paralizat.”

„Așa se pare”, am răspuns.

„Sunt singurul tău copil”, a continuat el, „și știu cât mă iubești, dar nu vreau să trăiesc doar ca un cap vorbitor. Dacă nu există nici-o șansă să mă fac bine, vreau să te rog să faci ceva ce n-ar trebui să facă niciodată o mamă.” Lacrimile se prelingeau pe chipul lui. „Dacă nu există nicio șansă să mă fac bine, te rog, scoate toate astea din priză și lasă-mă să mă duc.”

„ÎN CAZUL ĂSTA”, am zis, „VINDECARE TOTALĂ, VĂD VINDECAREA TOTALĂ. TE VĂD UMBLÂND, STÂND ÎN PICIOARE, JUCÂND BASEBALL ȘI ÎNOTÂND. ELIBEREAZĂ-TE ACUM, ÎN ACEST MOMENT. ASCULTĂ-MĂ.” Asta am spus. Guy a început să râdă. A zis: „Mamă, revino-ți, te rog. Sunt oameni bolnavi aici.”

Doctorii au venit să stea de vorbă cu mine. Mi-au spus: „D-nă Angelou, Guy a avut un cheag de sânge

pe măduva spinării timp de opt ore. Măduva e atât de fragilă, că nu îndrăznim nici să respirăm deasupra ei. Nu va mai merge niciodată."

Am spus „Nu vă întreb, vă *spun*. Fiul meu va ieşi din spital pe picioarele lui şi eu îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta – acum!"

Unul din doctori a început să spună: „Toţi trebuie să…"

Iar eu am spus: „Voi nu puteţi să-mi spuneţi mie. Eu sunt atât de departe, dincolo de voi, iar voi nu sunteţi acolo!" Şi fiecare oră după aceea am repetat: „VINDECARE TOTALĂ. ÎŢI MULŢUMESC PENTRU ASTA. ŢI-O CER PENTRU ACEST COPIL. MULŢUMESC. VINDECARE TOTALĂ."

Următoarele două zile am fost foarte ocupată. Am sunat-o pe Dolly McPherson, călugăriţa la care mergeam, iar ea a chemat la biserică tot grupul pentru rugăciune. Aveam o prietenă, o călugăriţă evreică, şi ea i-a chemat pe toţi la sinagogă. O prietenă catolică i-a chemat pe toţi cunoscuţii din parohia ei. „Chemaţi-i pe toţi", am zis. „Faceţi tot ce se poate."

A doua noapte, stăteam întinsă pe canapeaua din sala de aşteptare când a intrat o soră. „D-nă Angelou", a zis, „Guy şi-a mişcat degetele de la picioare." Am mers cu ea în camera lui Guy. A întins mâna şi i-a tras pătura de pe picioare, iar Guy şi-a mişcat degetele. Am zis: „ÎŢI MULŢUMESC, DOAMNE. M-AM RUGAT LA TINE ŞI TU MI-AI RĂSPUNS. MULŢUMESC, DOAMNE."

În dimineaţa următoare, când m-am dus să-l văd pe Guy, mi-a spus: „Mamă, îţi mulţumesc pentru credinţa ta. Voi ieşi din spital mergând." Şi asta a făcut câteva luni mai târziu. Eu ştiu că rugăciunile schimbă lucrurile. Eu *ştiu*. Nu mă îndoiesc. *Ştiu*.

Maya Angelou
Relatată lui Sherry Ruth Anderson şi Patricia Hopkins

Piatra femeii înţelepte

Călătorind prin munţi, o femeie înţeleaptă a găsit o piatră preţioasă în apa unui izvor. A doua zi a întâlnit un călător căruia îi era foame, iar femeia cea înţeleaptă a desfăcut traista să împartă merindea cu el. Călătorul înfometat a zărit piatra preţioasă în desaga femeii, a admirat-o, şi a rugat-o pe femeia cea înţeleaptă să i-o dea lui. Femeia i-a dat-o fără să stea pe gânduri.

Călătorul a plecat, bucurându-se de norocul ce dăduse peste el. Ştia că piatra valora destul cât să-i asigure o viaţă tihnită.

Dar după câteva zile s-a întors şi a căutat-o pe femeia cea înţeleaptă. Când a găsit-o, i-a dat înapoi piatra şi i-a spus: „M-am tot gândit. Ştiu cât preţuieşte această piatră, dar ţi-o dau înapoi cu speranţa că poţi să-mi dăruieşti ceva mult mai preţios. Dă-mi, dacă poţi, acel ceva dinlăuntrul sufletului tău care te-a făcut să-mi dai piatra."

Cele mai bune povestiri şi snoave

Let it be

Vorbeam la telefon în dimineaţa zilei de 13 mai, 1993, când secretara mea mi-a înmânat un bileţel în care scria că sora mea e pe cealaltă linie. Îmi aduc aminte că mi s-a părut ciudat că n-a lăsat un mesaj, dar am preluat-o cu un salut vesel: „Bună!"

Am auzit-o pe sora mea suspinând, ca şi când ar fi avut inima zdrobită de durere şi încercând să-şi

regăsească stăpânirea de sine ca să-mi spună vestea. O întreagă listă de posibile tragedii îmi trecu prin minte. Se întâmplase, oare, ceva cu mătuşa Chris sau cu unchiul Leo, acum la peste 80 de ani, care ne fuseseră ca nişte părinţi şi pe care îi iubeam atât de mult? Soţul lui Judy era plecat. Doamne, speram să nu i se fi întâmplat nimic! Poate că nu e nimic atât de îngrozitor – probabil că s-a petrecut ceva cu serviciul lui Judy.

Nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru vorbele pe care, în cele din urmă, le-a rostit Judy. „Sunny, Tommy al nostru a murit într-un accident de maşină azi-dimineaţă."

Nu putea fi adevărat. Tommy, iubitul meu nepot, singurul fiu al lui Judy, tocmai îşi termina penultimul semestru dinaintea absolvirii la Universitatea Missouri. Atlet, alesese să studieze marketingul sportiv. Cele două surori ale lui Tommy, Jen şi Lisa, îl adoraseră întotdeauna ca pe un erou pe fratele lor mai mare. Noi *toţi* îl adoram pe acest tânăr înalt, chipeş, cu o fire veselă şi blândă. Tommy avea toată viaţa înaintea lui, iar mintea mea refuza să creadă cuvintele pe care tocmai le auzisem. Aproape că am întrebat „Eşti sigură?" Dar chiar în momentul când m-am gândit la asta, mi-am dat seama că Judy nu mi-ar fi telefonat altfel.

Amintirile mele din zilele care au urmat sunt învăluite într-o ceaţă de irealitate. Lynn, cealaltă soră a noastră, şi cu mine am stat cu Judy şi cu familia ei în acele zile, agăţându-ne unii de alţii pentru sprijin. Nu ştiam ce era mai dureros: pierderea lui Tommy sau s-o vezi pe sora mea purtându-se cu curaj, când ştiam că viaţa îi fusese zguduită.

Ziua în care am făcut pregătirile pentru înmormântare a fost cea mai grea. Nicio mamă nu trebuie să aibă dureroasa datorie de a alege sicriul pentru copilul ei. Judy dorise atât de mult să-şi mai vadă băiatul o dată, să-i atingă mâna sau să-i dea la o parte părul de pe frunte. Dar directorul agenţiei funerare ne spusese că nu va fi posibil să-l mai vadă. Trebuia să-i spună adio doar sicriului ales cu dragoste.

În aceeaşi după-amiază, stăteam în curtea din faţă a casei surorii mele şi l-am rugat pe nepotul meu să ne trimită un semn că îi este bine… să ne arate cumva că se dusese undeva unde era mai frumos decât viaţa pe care i-o dorisem noi aici. „Dragul meu, ne poţi arăta că ţi-e bine?"

Nu pot spune că aş fi crezut în ceea ce se cheamă „semne". Dar când sufletul ţi-e îndurerat peste măsură, el îşi caută alinare în felul său. Echipă de baseball preferată de Tommy era St. Louis Cardinals, aşa că l-am rugat să ne trimită o pasăre cardinal. Când privesc înapoi la zilele acelea, cum stăteam în curte, cu sufletul plin de amintiri din copilăria lui Tommy, a fost doar un gând trecător. „Te rog, dă-ne de ştire că ţi-e bine. Pasărea cardinal va fi semnul după care o să mă uit."

Judy avusese grijă ca înmormântarea fiului ei să fie o celebrare a vieţii lui. La rugămintea mea, inclusese minunata melodie a lui Paul McCartney, „Let it be". Verii lui au fost băieţii de altar şi au citit scriptura ţinându-şi firea cu greu. Tânărul preot care a citit slujba s-a luptat să-şi ţină lacrimile în frâu toată dimineaţa.

La un moment dat, când preotul a făcut o pauză să-şi regăsească stăpânirea de sine, undeva, afară, a început deodată să cânte o pasăre. Era un cântec insistent, răsunător şi a ţinut tot timpul slujbei.

Dar numai târziu, după-amiaza, ne-am dat seama de mesajul lui Tommy. Un bun prieten ne-a sunat să ne spună cât de frumoasă a fost slujba, iar apoi a spus: „Când pasărea aceea a început să cânte aşa tare, am întors capul şi am văzut cea mai frumoasă pasăre cardinal stând la fereastra bisericii!"

Am primit, aşadar, semnul.

Două săptămâni mai târziu, Paul McCartney a sosit în oraşul nostru pentru un concert de Ziua Memorială. Cumpărasem deja biletele pentru Tommy şi pentru ceilalţi membri ai familiei, şi ne-am decis să ne ducem. În dimineaţa concertului, în timp ce sora mea Lynn se îmbrăca pentru serviciu şi asculta ştirile la radio ca de obicei, a auzit doi disk jockey-i vorbind despre interviul pe care sperau să-l facă în ziua aceea cu faimosul fost membru al formaţiei Beatles.

Fără să stea pe gânduri, a făcut ceva total nepotrivit cu firea ei – a sunat la postul de radio şi s-a trezit spunându-le povestea lui Tommy şi tragedia familiei noastre, şi cât de mult iubea Tommy formaţia

Beatles. Ar putea să-i transmită povestea lui Paul? N-au promis, dar vor vedea ce vor putea face.

În seara aceea, ne-am ocupat locurile la concert, în răcoarea serii, îngrămădindu-ne unii în alții ca să ne încălzim. Mai mult de 30.000 de persoane se adunaseră pentru vedeta serii. Paul McCartney a deschis concertul cu o melodie pe fundalul unui uriaș joc de artificii. Apoi, după ce a terminat cântecul, a așteptat să se facă liniște și a spus: „Doamnelor și domnilor, următorul cântec este dedicat unei familii foarte deosebite aflată în public. Dedic cântecul familiei lui Tommy." Apoi, Paul McCartney a cântat „Let it be" pentru surorile mele, pentru nepoții și nepoatele mele și pentru mine.

Cum stăteam mână în mână, cu lacrimile curgându-ne pe obraji, s-au aprins lumânări în public și multe alte luminițe au început să clipească. Ne erau dedicate nouă, și în special lui Tommy.

K. Lynn Towse cu Mary L. Towse

Nu suntem singuri

După moartea subită a soțului meu, din cauza unui atac de cord pe terenul de tenis, lumea s-a prăbușit în jurul meu. Cei șase copii ai mei aveau zece, nouă, opt, șase, trei și un an și jumătate, iar eu eram copleșită de responsabilitatea de a le asigura existența, a-i îngriji și de a mă menține, pur și simplu, pe linia de plutire.

Am avut norocul să găsesc o menajeră, o femeie minunată, să aibă grijă de copii în timpul săptămânii, dar de vineri seara până luni dimineața, eram singură cu copiii, și, sinceră să fiu, nu mă simțeam tocmai în largul meu. Fiecare scârțâit din casă, fiecare zgomot ciudat, orice apel telefonic târziu – toate mă umpleau de groază. Mă simțeam incredibil de singură.

Într-o vineri seara, am venit acasă de la serviciu ca să găsesc la ușa de la intrare un ciobănesc german superb. Animalul acesta puternic și frumos dădea semne că intenționează să intre în casă și să rămână acolo. Eu, totuși, eram precaută. De unde apăruse câinele ăsta bine îngrijit? Era bine să-i las pe copii să se joace cu un câine străin? Deși părea să fie blând, avea forță și impunea respect. Copiii l-au plăcut imediat pe „German" și m-au implorat să-i dau drumul înăuntru. Am fost de acord să-l las să doarmă în subsol până a doua zi, când ne puteam interesa de stăpânul lui prin vecini. În noaptea aceea am dormit liniștită pentru prima dată după nu știu câte săptămâni.

În dimineața următoare am dat câteva telefoane și am verificat anunțurile despre câini pierduți, dar fără rezultat. German, între timp, se integrase în familie și, plin de bune intenții, se lăsa îmbrățișat, tăvălit și se juca cu copiii în curte. Sâmbătă noaptea era tot cu noi, așa că l-am lăsat să doarmă în subsol.

Duminică plănuisem să-i duc pe copii la picnic. Cum m-am gândit că cel mai bine e să-l las pe German acasă, în cazul în care stăpânul lui trece pe acolo, am plecat fără el. Când ne-am oprit să punem benzină, am rămas uimiți văzându-l pe German alergând după noi. Că a alergat după mașină n-a fost nimic, dar a sărit pe capotă și și-a proptit nasul în parbriz, uitându-se drept în ochii mei. N-aveam nicio șansă să nu-l luăm cu noi. Așa că a sărit drept în mașină și s-a așezat cuminte în spate ca să meargă la picnic. A stat cu noi și duminică.

Luni dimineața l-am lăsat să alerge pe-afară în timp ce copiii se pregăteau să plece la școală. N-a mai venit înapoi. Cum se apropia seara și German nu apărea, am fost cu toții dezamăgiți. Eram convinși că se dusese acasă sau îl găsiseră stăpânii lui, și că nu-l vom mai vedea vreodată. Greșeam. Vinerea următoare, spre seară, German era din nou la ușa noastră. L-am luat din nou înăuntru, a stat din nou cu noi până luni dimineața când a venit menajera.

Așa s-au petrecut lucrurile în fiecare week-end timp de vreo zece luni. Îl iubeam pe German din ce în ce mai mult și așteptam cu nerăbdare să se întoarcă. Nu ne mai gândeam la stăpânii lui – era al nostru. Ne

liniştea prezenţa lui, bun şi puternic cum era, şi ne simţeam în siguranţă cu el în preajmă. Când îl vedeam pe German atent, ciulindu-şi urechile, şi auzeam lătratul lui gros, din fundul gâtului, ştiam că suntem apăraţi.

Cum German devenise membru al familiei, a considerat că era de datoria lui să controleze fiecare dormitor, să se asigure că toţi copiii sunt în pat. Când era mulţumit de control, după ce şi ultima persoană se învelea, îşi lua locul în faţa uşii şi rămânea acolo până dimineaţa.

Cu fiecare săptămână, între vizitele lui German, deveneam puţin mai puternică, mai curajoasă, mai capabilă să mă descurc; în fiecare week-end mă bucuram de prezenţa lui. Apoi, într-o luni, l-am mângâiat pe cap şi l-am lăsat să iasă pentru ceea ce s-a dovedit a fi ultima oară. Nu s-a mai întors. Nu l-am mai văzut şi nici n-am mai auzit vreodată de el.

Mă gândesc deseori la German. A apărut când aveam cea mai mare nevoie de el şi a stat cu noi până când am devenit destul de tare să merg mai departe singură. Poate că există o explicaţie firească pentru vizitele lui German – poate că stăpânii lui plecau de acasă în weekend – poate. Eu cred că German ne-a fost trimis pentru că aveam nevoie de el şi pentru că, indiferent de cât ne simţim de singuri şi abandonaţi, undeva, cumva, cineva ştie şi îi pasă. Nu suntem, de fapt, singuri, niciodată.

Mary L.Miller

Deturnarea

Zborul de la New York la Florida a demarat ca de obicei. Stewardesele erau ocupate cu întâmpinarea călătorilor, îi ajutau să-şi aşeze bagajele şi îi conduceau la locurile lor. Întrucât eram prima stewardesă, urmam procedurile de rigoare, care deveniseră fireşti pentru mine după şapte luni de zbor. În verificarea preliminară a locurilor, n-am observat bărbatul care purta o pălărie neagră de cowboy şi stătea în rândul al treilea.

Era o zi înnorată din 1983. La zece minute după ce decolasem din New York, avionul a intrat în nori. Controlând biletele pasagerilor, am ajuns la bărbatul cu pălărie de cowboy şi m-am aplecat să-i cer biletul. Într-o fracţiune de secundă de teroare, zborul normal a fost deturnat.

Bărbatul a sărit în sus şi mi-a răsucit braţul stâng la spate. Mi-a şoptit la ureche: „Am pistol. Du-mă în cabina pilotului.” În timp ce-mi înfigea pistolul în spate, am văzut privirea încărcată de groază a femeii care stătea lângă el, cu fetiţa ei. Am tras aer în piept de câteva ori şi le-am aruncat femeii şi fetiţei o privire liniştitoare.

Atacatorul avea forţă; mă durea braţul răsucit. Având pistolul apăsat în spate, i-am spus că uşa de la carlingă era presurizată şi nu putea fi deschisă decât după 15 minute, după ce avionul atingea altitudinea de 10.000 m. Din fericire, el nu ştia că nu există nimic de genul unei uşi presurizate la carlingă.

Încet, l-am condus pe atacator în spatele avionului, cât mai departe de cabina piloţilor şi de pasageri. Doar puţini şi-au dat seama că ceva nu e în regulă. Michael, unul din stewarzi, se ocupa de servirea băuturilor, când mi-a zărit faţa. Nu ştiu cum i s-a părut vocea mea, dar am reuşit să-i spun că aveam o mică problemă şi că trebuia să ne ducem la coada avionului.

Era clar cu prisosinţă că viaţa mea nu era singura în joc. M-am gândit la echipaj, la pasageri şi la cei dragi lor care-i aşteptau, fără să ştie nimic, la aeroport. Supravieţuirea noastră depindea de stăpânirea mea de sine – aveam nevoie disperată de o modalitate de a mă calma. Încercând să nu iau în seamă pistolul apăsat în spatele meu, am început să spun o rugăciune pe care o învăţasem în adolescenţă – Rugăciunea de seninătate:

Dă-mi, Doamne, seninătatea
De a accepta lucrurile pe care nu le pot schimba;
Curajul de schimba ceea ce pot, și
Înțelepciunea de a înțelege diferența.

În timp ce repetam Rugăciunea de seninătate, mi-au năvălit în minte toate metodele despre cum să abordezi un caz de deturnare pe care le învățasem la cursuri. „Înainte de a declara oficial deturnarea, trebuie să vezi arma", e una din reguli. Mi-am adunat tot curajul de care eram în stare și i-am spus atacatorului că trebuie să-mi arate arma. El m-a împuns și mai tare în spate. „E un pistol de calibru 32 și dacă mai îmi ceri asta o dată, te găuresc."

Apoi s-a întors spre Michael și i-a spus: „Sună-l pe pilot și spune-i că mergem în Haiti." Michael s-a executat. După câteva momente de tăcere terifiantă, piratul aerului i-a spus lui Michael să-l cheme din nou pe pilot și să-i spună să aterizeze mai întâi în New Jersey, să dea toți pasagerii jos și să-și continue zborul spre Haiti doar cu echipajul.

Aceasta nouă indicație mi-a oferit un plan. Era cu bătaie lungă, dar poate că-l puteam convinge pe pirat să coboare cu mine în New Jersey. Următoarele 40 de minute mi s-au părut cât o viață de lungi, dar, în sfârșit, ne apropiam de pista aeroportului din New Jersey. Eu aveam pistolul tot în spate. M-am întors către atacator și i-am spus: „N-o să reușești să scapi dacă mergem în Haiti. Te vor prinde și o să stai în închisoare toată viața. Dacă cobori din avion împreună cu mine, te ajut să găsești o mașină și să fugi, și nimeni n-o să afle nimic."

„Nu, mergem în Haiti", a zis.

Avionul a aterizat, și când, în sfârșit s-a oprit, s-a întors spre mine și a zis: „M-am răzgândit – vreau să se sfârșească."

Tăcerea era asurzitoare.

Michael a lăsat scările automate, iar eu și atacatorul am coborât singuri pe scară și am traversat aerodromul. Mergeam împreună, eu tot cu brațul răsucit și pistolul înfipt în spate. Mă întrebam unde o să-l duc și ce-o să fac cu el.

Deodată, din senin, a apărut o mașină a poliției. Piratul aerului mă trase în fața lui făcând din trupul meu scut împotriva poliției.

În acel moment am fost sigură că voi muri. Mi-am văzut familia și cum reacționau la moartea mea. Dar Rugăciunea de seninătate mi-a revenit cu rapiditate în minte. „Curajul de a schimba ce pot…" Atunci am simțit o pașnică acceptare, și din ea mi-am tras puterea.

Am întors capul spre avion și am privit cum se ridicau scările și cum avionul și-a luat zborul în siguranță, cu prietenii și colegii mei, cu toți pasagerii la bord. Mi-am dat seama, cu sentimentul sfârșitului în suflet, că sunt singură.

Atacatorul m-a împins în cea mai apropiată clădire. A rămas să aștepte în hol, în timp ce am intrat într-un birou să-i aduc un telefon ca să facă rost de mașina salvatoare. După ce mi-a eliberat brațul – trecuse mai mult de o oră – m-am îndepărtat încetișor de el și am intrat într-un birou.

După ce i-am informat pe cei doi bărbați dinăuntru asupra pericolului, m-am întors și i-am făcut semn atacatorului să intre. I-am explicat cu calm că bărbații de la birou îl vor ajuta să facă rost de o mașină. Ducându-se la telefon, n-a mai fost atent la mine, pentru prima dată de când declanșase operațiunea de deturnare. Am știut în clipa aceea că acum era singura mea șansă de a scăpa.

Am luat-o la fugă. Credeam că o să-mi sară inima din piept, dar am continuat să fug. Mi-e imposibil să descriu sentimentul de ușurare pe care l-am simțit când m-au înconjurat agenții FBI și poliția.

Cincisprezece minute mai târziu l-au capturat pe atacator. M-au dus imediat într-o cămăruță și mi s-a cerut să dau un raport amănunțit despre ce se întâmplase, agenților FBI și poliției. Memoria mea alertată reținuse fiecare detaliu al zborului, al echipajului și al atacatorului. M-au privit cu uimire și mi-au spus:

Cum ai reuşit? Nouă ne trebuie ani de zile să antrenăm oamenii să reacţioneze cum ai reacţionat tu. Ai făcut exact ce trebuia.”

Le-am spus simplu că a fost o combinaţie de mai multe lucruri: bună pregătire, un echipaj bun şi pasageri buni, capacitatea de a controla emoţia şi, cel mai important, credinţa. Când m-am ridicat să plec, m-am uitat în jos şi am văzut, sub geamul care acoperea masa, chiar acolo unde stătusem, o copie a Rugăciunii de seninătate.

Autoarea nu şi-a divulgat numele.
Repovestită de K.Bernard

Miracolul din Toronto

N-am reuşit să înţeleg ce m-a scos din căldura cafe-barului şi m-a împins în cabina asta telefonică îngheţată din Toronto. Îmi beam liniştită cafeaua în acest oraş ciudat, când am simţit, brusc, impulsul bizar şi irezistibil de a mă uita în cartea de telefon a oraşului Toronto. Întrucât nu cunoşteam pe nimeni în Toronto, impulsul meu era lipsit de logică.

Sunt englezoaică, dar locuiam în Iowa în acea vreme. Aveam nevoie de o nouă viză de muncă pentru State, aşa că am ales Toronto, căci aici părea să fie cel mai apropiat consulat. Şi iată-mă frunzărind cartea de telefon, în aparenţă, fără motiv. Degetele mele s-au oprit asupra numelui McIntyre.

Numele nu-mi era necunoscut. Cu doisprezece ani înainte se schimbase legea adopţiei în Anglia, iar eu mă simţisem pregătită să încep să-mi caut mama biologică. Căutarea îmi dăduse trei date despre ea – avea părul roşu, se născuse lângă Glasgow şi o chema Margaret McIntyre Gray. Şi totuşi, căutarea mea se dovedise zadarnică, iar eu am încercat să-mi scot totul din minte.

Şi totuşi, eram acolo, la mii de kilometri de locul unde mă născusem, urmărind cu privirea paginile cu numele McIntyre. Erau o groază, chiar şi McIntyre M. M-am scuturat. De ce făceam asta? Fusesem în zeci de oraşe din lume şi niciodată nu mă coborâsem la nivelul citirii cărţii de telefon!

Următorul lucru de care ştiu este că mă oprisem la numele Gray. Am mers cu privirea până în josul paginii şi m-am oprit când am văzut Gray, M. McIntyre, Bulevardul Lawton nr.85, Toronto. Mintea parcă mi s-a oprit – tot ce auzeam era doar bătaia inimii mele. *Ea e, ea e,* îmi spunea inima. Dar de ce ar fi fost ea? Eram în *Canada,* şi chiar dacă prin nu ştiu ce coincidenţă bizară ar fi aici, ar fi măritată, probabil, şi ar avea alt nume acum. Şi chiar dacă aş telefona, ce aş putea să spun? Şi totuşi, m-am trezit formând numărul.

Tot ce am auzit la capătul celălalt al firului a fost un zgomot ciudat. Nu funcţiona. *Am venit prea târziu,* am gândit. *Era ea, dar a murit.* Am sunat la serviciul deranjamente. O voce politicoasă m-a anunţat: „Da, există un număr de contact, dar e confidenţial.”

„Uitaţi, ştiu că o să mă credeţi nebună”, m-am repezit eu. „Dar s-ar putea să fie mama mea adevărată, pe care n-am cunoscut-o. Puteţi afla ce s-a întâmplat?”

Operatoarea a consimţit, dar când a sunat la numărul de contact, a fost informată de o femeie că d-ra Gray n-a fost niciodată căsătorită, că, deci, s-ar putea să fie o greşeală. Uimită de cutezanţa din vocea mea, i-am spus: „Vă supăraţi dacă o mai sunaţi o dată? Spuneţi-i că poate, d-ra Gray n-o fi fost niciodată măritată, dar eu exist! Spuneţi-i că femeia pe care o caut s-a născut pe 9 iulie, 1914 în Greenoch, Scoţia.”

Aşa am dat de Betty, prietena lui Margaret McIntyre Gray. Ea mi-a spus că d-ra Gray se îmbolnăvise în vară şi se mutase din apartament într-un sanatoriu particular. Destul de ciudat, deşi Betty n-o vizitase de trei săptămâni, plănuia să se ducă la ea în după-amiaza aceea.

Betty m-a sunat a doua zi. „Ei bine, eşti norocoasă”, mi-a spus. „I-am povestit eu însămi lui Maggie şi

te-a recunoscut imediat. Dar, adună-ţi curajul – nu vrea să te vadă."

M-a cuprins disperarea. Dar ştiam că a doua zi obţin viza, iar duminică iau avionul spre casă. Poate că în State voi fi în stare să dau totul uitării. A doua zi, când m-am dus la consulat, din cauza unor chiţibuşuri birocratice mi s-a amânat viza şi mi s-a spus că trebuie să stau în Toronto trei săptămâni. Trei săptămâni în acelaşi oraş cu mama pe care o căutam de atâta vreme, şi fără nicio posibilitate de a o vedea! Nu ştiam cum o să suport.

Câteva zile mai târziu, când a sunat telefonul, am ridicat receptorul, abătută. Era Betty; de-abia putea să vorbească de emoţionată ce era. „Mama ta vrea să te vadă duminică la ora trei!" Am ameţit de bucurie şi a trebuit să mă aşez.

Duminică dimineaţa, eram prea emoţionată ca să pot mânca. Am sosit la locul de întâlnire mai devreme şi am dat roată străzii de două ori. Apoi… am văzut-o… o femeie micuţă, în vârstă, cu un costum verde, cu un păr bogat, moale şi auriu ca mierea. „Bună, draga mea", a zis, cu un puternic accent scoţian. M-a prins de umeri şi m-a sărutat pe obraz, apoi ne-am privit, pentru prima dată după 46 de ani.

Am intrat în casă, şi s-a distrat arătându-mi şi povestindu-mi despre fotografiile dintr-un album. Eu o priveam, sperând să descopăr că am nasul ei, mâinile ei. Spiritul ei a fost cel care a pus stăpânire pe mine, un sentiment copleşitor pe care l-am avut în legătură cu ea. Nu mi-a trebuit mult să-mi dau seama că mi-era dragă.

Trei săptămâni au trecut, timp în care am aşteptat să-mi iasă viza şi m-am întâlnit cu mama aproape în fiecare zi. Ne-am bucurat de acest răstimp amândouă.

Când am primit, în sfârşit, viza, m-am dus să-mi iau la revedere. „Ştii, draga mea", mi-a spus, „tare aş vrea să te pot păstra, dar nu cred că e posibil." Am asigurat-o că totul e bine, şi am reuşit să mă smulg de lângă ea şi să plec acasă. „Nu uita că eşti prietena mea", a zis ea la plecare. La uşă, m-am întors să-i fac semn cu mâna. Şi-a ridicat mâna cu un gest de regină şi şi-a luat adio.

Trei săptămâni mai târziu, mama a fost dusă la secţia de reanimare a spitalului Toronto General, ducând o luptă deja pierdută cu o pneumonie. Am luat avionul spre Toronto ca să-i fac o vizită la spital. Când am intrat în camera ei, am observat o bucată de hârtie pe pieptul ei. Era biletul pe care i-l trimisesem, mulţumindu-i că mi-a dat viaţă. A murit a doua zi.

Sue West

Poveste de război

Anglia, 1939. Aveam 15 ani şi eram atât de emoţionată că de-abia mai dădeam atenţie studiilor. Eram prea preocupată de pregătirea călătoriei din Anglia în Franţa, unde urma să petrec o lună minunată de vară în cadrul unui schimb de studenţi. Familia la care urma să stau avea o fată de vârsta mea, şi ea urma să vină la mine, tot pentru o lună, la sfârşitul verii.

Ziua plecării a sosit, în sfârşit, iar eu eram *gata*. Mama a venit cu mine până la Gara Victoria din Londra, unde m-a pus, cu grijă, în trenul care urma să mă ducă până la Dover. Nu s-a făcut niciodată nici măcar vreo aluzie că ar merge cu mine până la Dover. Avuseseră întotdeauna încredere în bunul meu simţ şi nu i-a trecut nimănui prin minte că n-aş fi în stare să mă descurc singură în această întreprindere.

Am traversat deci Canalul Mânecii cu vaporul, şi a început marea mea aventură. „Familia" mea de francezi m-a întâmpinat la Paris, unde am văzut lucruri incredibile – îmi amintesc mai ales castelele superbe de pe valea Loirei – înainte de a ajunge cu maşina în sătucul Argent-sur-Sauldres, căminul meu în următoarele patru săptămâni. Dar am stat acolo doar trei săptămâni.

Au fost trei săptămâni de fericire. Eram înconjurată de o mulţime de tineri, şi tot mai cred că ei au

învăţat mai multă engleză de la mine decât am învăţat eu franceză de la ei. Dar, pe măsură ce timpul trecea, am început să înţeleg că pe continent lucrurile nu mergeau bine. Se vorbea chiar de război.

Acum ştiţi că războiul nu-şi găseşte locul în mintea unuia de 15 ani. Un bărbat care avea unele cunoştinţe de engleză m-a luat deoparte şi mi-a arătat titlurile din ziare. Nu voiam să mă duc acasă? Nu simţeam nevoia. Franţa nu era aşa departe de casă; nu-mi luase *chiar aşa de mult* să ajung aici.

Am început însă să sesizez cum creşte tensiunea şi să presimt că ceva nu e în ordine. Părinţii mei nu aveau telefon şi nici nu trimiseseră vreo telegramă, aşa că nu aveam idee cât de rău stăteau lucrurile.

Apoi, m-am trezit într-o dimineaţă cu sentimentul că trebuie să plec acasă. Am avut presentimentul că trebuie să mă întorc în Anglia. Am stat de vorbă imediat cu gazdele mele despre ceea ce simţeam. Nu-mi arătaseră în niciun fel că ar vrea să plec, dar odată luată decizia, au început să planifice totul cu repeziciune.

A doua zi dis-de-dimineaţă eram în trenul de Paris, însoţită de minunata mea mamă franceză. La ora 6.00 dimineaţa, străzile Parisului erau straniu de goale… exceptând camioanele încărcate cu militari francezi. Se îndreptau spre Linia Maginot în încercarea curajoasă de a-i respinge pe nazişti.

După ce, plină de tristeţe, mi-am luat rămas bun de la buna mea gazdă cu o săptămână mai devreme decât trebuia, am pornit singură în călătorie. A fost o întoarcere acasă plină de încordare – şi foarte lungă – de trei ori mai lungă decât ar fi trebuit – şi nu aveam decât 15 ani. Am ajuns în Anglia la miezul nopţii; nu era niciun autobuz sau taxi care să mă ducă un kilometru şi jumătate cât aveam de la gară până acasă. Deşi trimisesem o telegramă, părinţii mei habar n-aveau la ce oră sosesc, pentru că orarele mijloacelor de transport erau date peste cap. Aşa că, la 24 de ore după ce plecasem din Franţa, am fost nevoită s-o iau pe jos, pe întuneric, un kilometru şi jumătate. Nu pot descrie în cuvinte ce am simţit când am sunat, în cele din urmă, la uşa casei mele.

Numai după câteva zile, s-a declarat războiul!

Nu o să ştiu niciodată sigur ce m-a făcut atunci să plec acasă. Cu siguranţă, bunul simţ pe care mi-l inoculaseră părinţii mi-a fost de mare ajutor. Dar nu voi renunţa niciodată la părerea că ceea ce m-a salvat de la posibilitatea de a-mi petrece anii războiului departe de familie, într-o ţară străină, a fost doar intuiţia mea.

Maureen Reed

Legătura sufletească

Eu şi mama suntem profund legate prin capacitatea noastră misterioasă de a comunica, fără să vorbim, una cu alta.

Acum 14 ani, eu locuiam în Evansville, Indiana, la 1500 km distanţă de mama… confidenta mea… cea mai bună prietenă a mea. Într-o dimineaţă, mă aflam într-o stare de liniştită contemplare când brusc, am simţit nevoia imperioasă de a o suna pe mama şi a o întreba dacă se simte bine. Am ezitat, la început. Întrucât mama e învăţătoare la clasa a patra, s-o sun la 7.15 însemna să-i întrerup programul obişnuit şi s-o fac să întârzie la şcoală. Dar ceva mă împingea să mă duc s-o sun. Am vorbit trei minute, iar ea m-a asigurat că e bine sănătoasă.

Ceva mai târziu, în aceeaşi zi, a sunat telefonul. Era mama, care-mi spunea că telefonul meu de dimineaţă i-a salvat, probabil, viaţa. Dacă ar fi ieşit din casă cu trei minute mai devreme, ar fi fost implicată într-un accident de proporţii în care muriseră mai multe persoane şi fuseseră rănite mult mai multe.

Acum şapte ani am descoperit că sunt însărcinată cu primul copil. Data naşterii se preconiza a fi la 15

martie. I-am spus doctorului că era prea curând. Naşterea trebuia să aibă loc între 29 martie şi 3 aprilie pentru că atunci avea mama vacanţa de primăvară. Şi, bineînţeles, voiam ca mama să fie cu mine. Doctorul a insistat, cu toate acestea, pe ideea că o să nasc pe la mijlocul lui martie. Am zâmbit. Reid s-a născut pe 30 martie. Mama a sosit pe 31 martie.

Acum şase ani, aşteptam din nou un copil. Doctorul a zis că o să nasc pe la sfârşitul lui martie. I-am spus că, de data asta, trebuie să nasc mai devreme, pentru că – aţi ghicit – vacanţa mamei era aproape de începutul lui martie. Am zâmbit, şi doctorul, şi eu. Breanne a apărut pe 8 martie.

Acum doi ani şi jumătate, mama se lupta cu cancerul. În timp, şi-a pierdut energia, pofta de mâncare, capacitatea de a vorbi. După un weekend petrecut cu ea în Carolina de Nord, urma să mă pregătesc de plecare, înapoi, în Midwest. Am îngenuncheat lângă patul ei şi am luat-o de mână. „Mamă, vrei să vin înapoi, dacă pot?" Ochii i s-au mărit de efortul de a da din cap că da.

După două zile, am primit un telefon de la tatăl meu vitreg. Mama era pe moarte. Familia se adunase pentru a îndeplini ultimele ritualuri. M-au conectat la un difuzor ca să ascult slujba.

În noaptea aceea am încercat din răsputeri să-i transmit un cald adio mamei. Telefonul a sunat din nou a doua zi de dimineaţă: mama trăia încă, dar era în comă şi se aşteptau să se stingă în orice clipă. Dar n-a fost aşa. Nici în ziua aceea, nici a doua zi. Nici a treia. În fiecare dimineaţă, primeam acelaşi telefon: s-ar putea stinge în orice clipă. Dar n-a murit. Şi cu fiecare zi, creşteau durerea şi tristeţea mea.

După patru săptămâni, m-am luminat, în sfârşit: mama mă aştepta pe mine. Îmi comunicase că vrea să mă întorc dacă pot. Nu putusem înainte, dar acum puteam. Am făcut rezervare la avion imediat.

La 5.00 după-amiază, stăteam în patul ei şi o ţineam în braţe. Era tot în comă, dar am şoptit: „Am venit, mamă. Poţi să pleci. Îţi mulţumesc că m-ai aşteptat. Poţi pleca acum." A murit după câteva ore.

Eu cred că, dacă o relaţie este atât de profundă şi de puternică, ea trăieşte veşnic undeva, dincolo de cuvinte, şi este negrăit de frumoasă. În pofida agoniei pricinuită de pierderea mamei, n-aş schimba frumuseţea şi puterea acestei relaţii pe nimic în lume.

Susan B. Wilson

Iubire înălţătoare

Eu şi mama eram făcute din acelaşi aluat. Acelaşi păr castaniu drept, aceiaşi ochi căprui miopi, aceleaşi trăsături. Mama era sprijinul meu. În ciuda tuturor realizărilor mele şcolare şi a activităţilor studenţeşti, eram timidă şi nesigură, iar ea era întotdeauna alături de mine. Mama preda ştiinţele sociale la liceul unde învăţam şi eu, aşa că toţi prietenii mei o cunoşteau şi o iubeau.

Aveam 15 ani când mama a fost diagnosticată cu lupus şi internată în spital cinci luni. S-a făcut bine şi şi-a reluat activitatea în şcoală, totul părând să fie normal. După un an, a făcut o simplă răceală care s-a transformat într-o gravă pneumonie. S-a stins în decurs de o săptămână. Lumea mea a fost brusc zguduită din temelii. Uşa se trântise brutal peste atât de multe posibilităţi. Toate întrebările mele despre viaţa şi sentimentele mamei, despre propria mea feminitate care înflorea, despre o mulţime de lucruri mici – de exemplu, reţetele pentru prăjiturelele noastre preferate de Crăciun, sau pentru faimoasa plăcintă cu lămâie – acum, toate aceste întrebări rămăseseră fără răspuns. Mama nu va mai fi niciodată alături de mine, iar eu mă simţeam părăsită şi profund îndurerată.

În acel moment, întreaga mea personalitate a părut să se schimbe. Fusesem o fire deschisă şi idealistă; acum deveneam, cu fiecare zi, mai înverşunată şi mai sarcastică. Era ca şi cum inima mea s-ar fi acoperit cu o armură de supărare şi vinovăţie. Mă bântuiau imagini ale mamei mele pline de nefericire. Mi-o aminteam stând pe marginea patului, plângând, în timp ce ceilalţi membri ai familiei se certau. Mi-am

adus aminte de nenumărate ocazii când aş fi putut face ceva s-o liniştesc.

În al doilea an de colegiu, am învăţat să meditez şi am început, treptat, să ies din coconul de protecţie letargică în care mă înfăşurasem. Meditaţia mi-a deschis o uşă şi m-a învăţat cum să-mi tratez eficient tristeţea. Stăteam cu ochii închişi, în timp ce lacrimile vindecătoare îmi şiroiau pe obraji.

Într-o dimineaţă, în timpul meditaţiei, mi-am amintit cum am îngrijit-o pe mama când a venit din spital. Detestam faptul că trebuia să-i pansez rănile cauzate de şederea îndelungată în pat când eu voiam, de fapt, să stau cu prietenii. M-a copleşit un sentiment de vinovăţie şi ruşine amintindu-mi cât de egoistă am fost.

Chiar atunci mi-a trecut prin minte un gând. Era o poveste pe care mi-o spusese mama despre bunicul, care a fost lovit de un cancer la gât când mama avea opt ani. Înainte să moară, i-a spus: „Evalyn, să nu uiţi asta: dacă mi se întâmplă ceva, iar tu ai mare nevoie de mine, cheamă-mă şi voi veni negreşit.”

Mama îmi povestise că, în colegiu fiind, se îndrăgostise de un băiat care i-a frânt inima. S-a simţit atât de distrusă că l-a chemat în gând pe bunicul. Mi-a povestit: „Am simţit, brusc, că se află în camera mea. Am simţit că mă iubeşte atât de mult că am ştiut în clipa aceea că lucrurile se vor aranja.”

Merita să încerc; plângând, i-am spus mamei, în gând: „Îmi pare rău”. Nu m-am putut opri din plâns. Atunci, s-a petrecut o schimbare în cameră. Timpul s-a oprit, iar eu am simţit cum mă învăluie un sentiment de pace. În sufletul meu, am auzit-o pe mama spunând: „Totul se înţelege. Totul se iartă. Nu e nevoie de regrete.” Greutatea pe care o purtasem în suflet toţi acei ani s-a risipit într-o secundă. Am avut, în acel moment un sentiment de eliberare, mai important decât orice altceva m-aş fi gândit că e posibil în viaţă.

Câţiva ani mai târziu, în ajunul căsătoriei mele cu un bărbat minunat, pe nume Tony, mi s-a făcut atât de dor de mama cum nu mai simţisem de ani de zile. Aş fi dorit din toată inima să fie de faţă la căsătoria mea; aveam nevoie de sfaturile şi de binecuvântarea ei. Am chemat-o, încă o dată, în gând.

Ziua nunţii a fost însorită şi extraordinar de frumoasă – m-am luat curând cu pregătirile. După aceea, vechea mea prietenă, Marilyn s-a apropiat, cu urme de lacrimi pe faţă. Mi-a spus că nu e tristă; vrea doar să stea de vorbă cu mine. Ne-am făcut drum spre un colţ mai retras.

„Cunoşti pe cineva Forshay?”, m-a întrebat. „Da, într-un fel. Numele de fată la mamei era Forshar, dar a fost schimbat din franceză în Forshay. Dar de ce mă întrebi?”

Marlyn a început să vorbească şi mai încet. „În timpul ceremoniei religioase, s-a petrecut un lucru incredibil. V-am văzut, pe tine şi pe Tony, înconjuraţi de o lumină şi o prezenţă plină de iubire faţă de tine. Era atât de frumoasă că am început să plâng. Şi în mintea mea era ideea că prezenţa aceea se asociază cu numele Forshay.”

Am rămas mută de uimire. Marilyn a povestit mai departe: „Şi a existat şi un mesaj pentru tine. Prezenţa aceea a vrut să ştii că vei fi întotdeauna iubită, să nu te îndoieşti de asta, iar dragostea aceasta va veni spre tine prin prietenii tăi.”

Acum plângeam şi eu, şi ne-am îmbrăţişat. Am înţeles, în sfârşit, că moartea nu poate rupe o legătură ţesută din iubire. Până în ziua de azi, surprind câteodată ceva anume în privirea unui prieten sau a cuiva drag, sau chiar privirea mea, când mă uit în oglindă, şi ştiu că mama e cu mine, şi mă iubeşte.

Suzanne Thomas Lawlor

Mă întreb de ce lucrurile sunt aşa cum sunt

În primul an de liceu, d-l. Reynolds, profesorul de engleză, ne-a înmânat fiecăruia o listă de gânduri şi cugetări scrise de alţi elevi, după care ne-a dat de făcut o compunere bazată pe una din acele cugetări. La 17 ani, începusem să-mi pun o mulţime de întrebări, de aceea am ales fraza „Mă întreb de ce lucrurile

sunt așa cum sunt?”

În seara aceea, am așternut pe hârtie, sub forma unei povestiri, toate întrebările despre viață care mă nedumereau. Mi-am dat seama că e greu de răspuns la multe din ele, iar la altele nu se va răspunde, poate, niciodată. Când am predat lucrarea, mi-a fost teamă că n-o să iau notă bună pentru că nu dădusem un răspuns problemei: „Mă întreb de ce lucrurile sunt așa cum sunt?” Nu aveam niciun răspuns. Scrisesem doar întrebări.

A doua zi, d-l. Reynolds m-a chemat în fața clasei și m-a rugat să citesc lucrarea colegilor. Mi-a dat-o și s-a așezat în spatele clasei. În clasă s-a făcut liniște când am început să citesc.

Mami, tati… de ce?

Mami, de ce sunt trandafirii roșii? Mami, de ce e cerul albastru și iarba verde? De ce păianjenul are o pânză și nu o casă? Tati, de ce nu am voie să mă joc cu uneltele tale? D-ră învățătoare, de ce trebuie să învăț să citesc?

Mamă, de ce n-am voie să mă rujez la dans? Tată, de ce nu pot să stau până la 12 noaptea? Alți copii stau. Mamă, de ce mă urăști? Tată, de ce nu mă plac băieții? De ce trebuie să fiu așa de slabă? De ce trebuie să port aparat dentar și ochelari? De ce trebuie să împlinesc 16 ani?

Mami, de ce trebuie să fiu absolventă? Tată, de ce trebuie să cresc? Mami, tati, de ce trebuie să plec?

Mamă, de ce nu-mi scrii mai des? Tată, de ce mi-e dor de vechii prieteni? Tată, de ce mă iubești așa de mult? Tată, de ce mă răsfețI? Fetița a crescut. Mamă, de ce nu ne vizitezi? Mamă, de ce e greu să-ți faci prieteni? Tată, de ce tânjesc să fiu acasă?

Tată, de ce-mi tresare inima când el se uită în ochii mei? Mamă, de ce îmi tremură picioarele când îi aud vocea? Mamă, de ce „a fi îndrăgostit” e cel mai minunat sentiment din lume?

Tată, de ce nu-ți place să ți se spună „Moș?” Mamă, de ce se apucă bebelușul meu cu degețelele lui mici așa de strâns de degetul meu?

Mamă, de ce trebuie să se facă mari? Tată, de ce trebuie să plece? Mamă, de ce trebuie să mi se spună „bunică”?

Mami, tati, de ce trebuie să mă părăsiți? Eu am nevoie de voi.

De ce a trecut tinerețea peste mine? De ce fața mea a păstrat urmele tuturor zâmbetelor pe care le-am oferit prietenilor sau străinilor? De ce în părul meu strălucesc fire argintii?

De ce îmi tremură mâinile când mă aplec să culeg o floare?

De ce, Doamne, sunt trandafirii roșii?

Când am terminat de citit compunerea, privirea mea a întâlnit-o pe a domnului Reynolds, și am văzut o lacrimă alunecându-i pe obraz. În momentul acela am înțeles că viața nu se bazează întotdeauna pe răspunsurile pe care le primim, ci și pe întrebările pe care le punem.

Christy Carter Koski

10. ÎNTÂLNIREA DINTRE GENERAȚII

Eu sunt femeia care susține cerul.
Prin ochii mei trece curcubeul.
Soarele își face cărare către pântecul meu.
Gândurile-mi iau forma norilor.
Dar n-am rostit încă niciun cuvânt.

Poem Ute

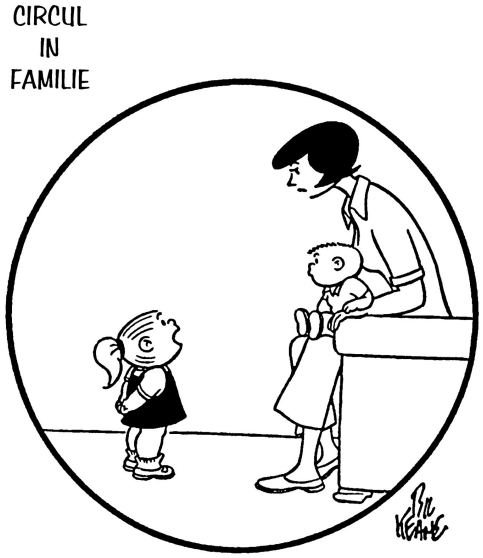

Exista vreo generaţie mai în vârstă
când erai tu mică, mami?“

Despre naşterea unui copil

La naşterea unui copil, se nasc şi bunicile.

Judith Levy

Există ceva ce trebuie spus despre frântura din ființa ta pe care o lași în urmă-ți în copiii tăi. Am privit-o pentru prima dată pe fiica mea cu 27 de ani în urmă când mi-a fost pusă pe burtă, cu cordonul ombilical încă netăiat. Ochișorii ei păreau o fărâmă de infinit cât timp m-au privit. Am văzut, stând acolo, o frântură din mine însămi, şi totuşi, atât de ciudat şi minunat de unică.

Astăzi stau lângă ea, ștergându-i fața și repetându-i să se concentreze asupra mișcărilor pe care trebuie să le facă ea la naștere și nu asupra durerii sau fricii. Și iat-o aici… refuzând medicamentele… trăindu-şi hotărârea de a naște așa cum a lăsat natura, așa cum a făcut întregul șir de stră-stră-bunici înaintea ei.

Secole de împins, așteptat, respirat – și apoi fiica fiicei mele este pusă la pieptul mamei ei și se uită în ochii mamei ei. Marele Mister mă binecuvântează din nou, dându-mi posibilitatea să-mi văd nepoata, frântura din mine însămi care va păși în viitor, modelându-și, la rândul ei, copilul – strănepotul meu.

Kay Cordell Whitaker

O păpușă pentru străbunica

Când a murit bunicul, bunica, în vârstă de 83 de ani, o persoană plină de viaţă până atunci, a început, treptat, să se ofilească. Nemaifiind capabilă să-şi vadă de gospodărie singură, s-a mutat la mama, unde primea vizitele celorlalţi membri ai numeroasei şi iubitoarei ei familii (doi copii, opt nepoţi, 22 de strănepoţi şi doi stră-strănepoţi). Deşi mai avea încă şi zile bune, era din ce în ce mai greu să-i trezeşti interesul.

Dar acum trei ani, într-o seară friguroasă de decembrie, eu şi fetiţa mea Meagan, în vârstă de opt ani pe vremea aceea, ne instalam, pregătindu-ne pentru o mai lungă şedere cu „GG", cum îi spuneam în familie, când a observat că Meagan ţine în braţe păpuşa ei preferată.

„Şi eu am avut o păpuşă preferată când eram mică", i-a spus ea fetiţei mele mirate. „Am primit-o de Crăciun, când eram cam de vârsta ta. Locuiam la o fermă veche din Maine, cu mama, tata şi cele patru surori ale mele, şi primul dar pe care l-am desfăcut la Crăciunul acela a fost cea mai frumoasă păpuşă din lume.

Avea o faţă frumoasă, din porţelan, pictată de mână, iar părul lung, castaniu era legat la spate cu o fundă mare, roz. Ochii erau de un albastru intens, şi-i închidea şi deschidea, îmi amintesc că avea corpul din şevro, iar mâinile şi picioarele se îndoiau la încheieturi."

Glasul i se înmuie şi adoptă un ton aproape reverenţios. „Păpuşa era îmbrăcată într-o elegantă rochiţă roz, cu garnitură de dantelă. Dar ce mi-a rămas în minte în mod special a fost juponul. Era din batist fin, cu multe volane de dantelă subţire. Iar năsturaşii de pe pantofiori erau adevăraţi… Un asemenea cadou era o adevărată minune pentru o fetiţă de la ţară ca mine – părinţii mei probabil că făcuseră o groază de sacrificii ca să mi-o poată cumpăra. Dar ce fericită am fost în dimineaţa aceea!"

Lui GG îi străluceau ochii şi vocea îi tremura de emoţie amintindu-şi de acel Crăciun de demult. „M-am jucat cu păpuşa toată dimineaţa. Era aşa frumoasă… Apoi s-a petrecut ireparabilul. Mama ne-a chemat la masa festivă de Crăciun, iar eu am aşezat păpuşa cu infinit de multă grijă, pe masa din hol. Dar, în timp ce mă alăturam celorlalţi, am auzit o bufnitură puternică.

Nici n-a trebuit să întorc capul – am ştiut că era prea iubita mea păpuşă. Am ştiut, pur şi simplu. Îi atârna un pic juponul peste masă, îndeajuns ca sora mea cea mică s-o tragă în jos. Am fugit de la masă; frumoasa mea păpuşă zăcea pe jos, cu faţa sfărâmată în bucăţi. Îmi amintesc încă cum mama a încercat să lipească biata păpuşică la loc. Dar n-a putut. O pierdusem."

Câţiva ani mai târziu, i-a spus GG lui Meagan, au pierdut-o pe sora ei cea mică din cauza unei pneumonii. Acum lacrimile reţinute au început să curgă – lacrimi nu numai după păpuşa pierdută, după sora pierdută, ci şi după, am simţit eu, timpul care se dusese.

Potolită cât a mai durat vizita, Meagan nici nu s-a urcat bine în maşina care ne ducea acasă că a exclamat: „Mami, am o idee! Hai să-i cumpărăm lui GG o păpuşă de Crăciun, una care să semene leit cu păpuşa care s-a spart. Atunci n-o să mai plângă când se gândeşte la ea."

Mi s-a umplut inima de mândrie când am auzit-o pe micuţa mea plină de duioşie. Dar unde să găsim o păpuşă aidoma celei din amintirile lui GG?

Unde există voinţă, se spune, există şi o posibilitate. Când le-am povestit prietenelor mele, Liz şi Chris, despre problema mea, Liz m-a pus în legătură cu un păpuşar din zonă care făcea capete, mâini şi picioare de păpuşi dintr-o ceramică foarte asemănătoare cu vechiul porţelan. Am comandat la el capul păpuşii în stilul începutului de secol, neuitând să menţionez „cu ochii albaştri care se închid şi se deschid", mâinile şi picioarele. La o altă firmă producătoare de păpuşi am comandat o perucă cu păr lung, castaniu şi corpul din şevro, iar Meagan şi cu mine am cutreierat magazinele după material, dantelă şi fundă, ca să facem o copie cât mai fidelă a rochiţei descrise cu atâta dragoste de GG. Liz, care se pricepea oarecum să folosească pistolul de lipit, s-a oferit să asambleze păpuşa, şi cum ultimele zile înainte de Crăciun zburau una după alta, Chris m-a ajutat să cos garderoba păpuşii, inclusiv juponul cu dantelă. În timp ce eu, Liz şi Chris căutam „pantofiori cu nasturi adevăraţi" pentru păpuşă, Meagan a scris şi ilustrat povestea păpuşii pierdute.

În fine, opera noastră era terminată. Era perfectă pentru noi. Dar bineînţeles, nu exista nici-o posibilitate să fie *aidoma* păpuşii la care ţinuse atât de mult GG. O s-o găsească oare asemănătoare?

În ajunul Crăciunului, amândouă, Meagan şi cu mine, i-am dus cadoul nostru vesel lui GG, care era înconjurată de copii, părinţi, mătuşi, unchi şi veri. „Asta e pentru tine", a zis Meagan, „dar mai întâi, trebuie să citeşti povestea care o însoţeşte."

„Citeşte tare", i-a cerut unul din copii. Nici n-a ajuns GG să termine de citit prima pagină, că vocea i s-a frânt şi n-a mai putut continua dar a preluat ştafeta Meagan şi a citit mai departe. Apoi a venit timpul să desfacem cadoul.

N-o să uit niciodată privirea lui GG când a luat păpuşa în braţe şi a strâns-o la piept. I-au curs din nou lacrimi, de data asta, însă, de fericire. Legănând păpuşa în braţe, repeta într-una: „e aidoma păpuşii mele, exact ca ea."

Şi poate n-o spunea doar din politeţe. Poate că, oricât ar părea de imposibil, *reuşisem* să obţinem a copie cât se poate de asemănătoare cu păpuşa pe care o ţinea minte. Privind-o însă pe fiica mea de opt ani şi pe străbunica ei întorcând păpuşa pe toate părţile, am găsit o explicaţie şi mai plauzibilă. Ce recunoscuse, de fapt, GG era dragostea care inspirase cadoul. Iar dragostea, indiferent de unde vine, are acelaşi chip întotdeauna.

Jacqueline Hickey

Plimbarea

„Dacă o mai lăsăm pe mama să stea singură în casă, înseamnă că o neglijăm."

Cuvintele spuse de fratele meu la telefon au pus în mişcare imediat în mintea mea secvenţa evenimentelor cuprinzând ajutorul dat mamei să se mute din căsuţa unde trăise aproape 60 de ani într-un apartament de la un sanatoriu de bătrâni aflat la o distanţă de 150 km. Vom avea o săptămână la dispoziţie să împachetăm totul. Cu ochii minţii o văd stând neajutorată în bucătăria galbenă, cu umerii căzuţi, sesizând că se va întâmpla ceva „rău" dar nefiind în stare întotdeauna să-şi amintească ce. Nu pot suporta gândul că îşi petrece ultimele şapte zile în casa aceea – singură şi trebuind să înfrunte despărţirea întristătoare de rădăcinile ei de demult.

A doua zi, îmi termin orele şi prind un expres spre casă, s-o ajut.

Cele şapte zile care urmează sunt dulci-amare: unele din cele mai frumoase zile din viaţa mea, dar şi unele din cele mai provocatoare şi otrăvite. Starea mentală a mamei devine imediat vizibilă. La telefon îmi spusese că a început să împacheteze, dar când ajung, doar două cutii stau desfăcute în dormitor. Pe fundul uneia sunt două şervеţele de dantelă pe care le-a croşetat înainte de a se căsători cu tata. Cealaltă conţine trei rulouri de hârtie igienică – nimic altceva. Asta a fost toată „împachetarea" ei; restul e prea copleşitor. „Pur şi simplu, Rita, nu ştiu de unde să încep." Inima mea plânge deja împreună cu a ei.

Nu începem să împachetăm. De fapt, toată săptămâna cât stau acolo, nu dăm jos niciun tablou, nu deranjăm cu nimic ordinea lucrurilor din casă. (Ordinul surorilor mele: „Fii avangarda, Rita. Fii cu ea la tristeţe şi la despărţire. Împachetăm *noi,* când ajungem acolo. Bine?")

Încerc să aflu ce i-ar putea ridica mamei moralul: poate o mică plimbare pe lângă lac – asta sigur îi va ridica moralul. Unele din primele mele şi cele mai vii amintiri despre mama mi-o arată mergând pe jos, peste tot, căci nu aveam maşină.

Ce plimbăreaţă plină de încredere şi veselie era! În memoria mea de copil de nouă ani e întipărită o amintire extraordinar de vie încă: e o zi toridă de august. Mama merge cu pas vioi pe malul lacului – din faţa casei noastre – îndreptându-se spre spital s-o nască pe sora mea Mary. Să nască? Mergând pe jos?

Cu pas vioi? Da. Tata de-abia putea ține pasul cu ea.

Într-un fel, mersul pe jos a fost întotdeauna pentru mama prima măsură a stării ei de bine. Plimbarea o ajută să nutrească și să creeze un sentiment pozitiv față de sine, îi dă un sentiment de viață, de vitalitate.

Mai târziu, după ce și-au luat zborul copiii, plimbarea pe malul lacului din fața casei noastre devine o adevărată sărbătoare pentru mama – acum că avea mașină și nu mai era nevoită să meargă pe jos peste tot. Este și un ritual al nostru, când vin în vizită la ea. În ultimii trei-patru ani, însă, din cauza picioarelor umflate și a durerilor, mama, spre tristețea ei, n-a mai putut umbla. Cu toate acestea, de câte ori pornesc la plimbare, o întreb: „Crezi că ești în stare să faci o plimbare azi, mamă?"

În prima zi când am venit, spre uimirea mea – ca și cum asta ar fi așteptat – răspunde: „Sigur că sunt!" Lacul s-ar putea să aibă cam jumătate de kilometru de jur împrejur. I-am dat roată de trei ori, fără să ne așezăm, oprindu-ne doar la capătul fiecărei ture complete ca să vedem dacă nu e vremea să ne îndreptăm spre casă. „Hai să mai mergem!" spune mama zâmbind cu greu. „Vezi, sunt încă în stare *s-o fac!"* Suntem amândouă surprinse și bucuroase de proaspăt regăsita ei vitalitate. Iar ea e foarte mândră de asta.

Dar în următoarele zile de-abia mai poate umbla, și în niciun caz în jurul lacului; până și urcatul și coborâtul din mașină au devenit un chin. „Cred că am depășit măsura atunci, în prima zi, Rita". Și totuși, o invit la o plimbare cu mine de fiecare dată când mă pregătesc să ies, pentru cazul în care ar fi gata s-o facă. Amândouă suntem dezamăgite când nu e în stare să facă nici măcar o plimbare scurtă.

În timpul acelor șapte zile, mama și cu mine am râs mult, am plâns puțin. Viața noastră a decurs aproape normal. Uneori, dimineața mergem să ascultăm slujba. Alteori, invităm câteva vechi prietene să ia prânzul cu noi la restaurant. La orice oră din zi și din noapte, ne găsești afundate în fotoliile din sufragerie nefăcând nimic decât să admirăm ore în șir priveliștea noastră preferată: lacul și copacii din fața casei. Cât iubește lacul! La fel și noi, ceilalți. Ne uităm la televizor – la știri, mai ales la buletinul meteo, Lawrence Welk, *Roata norocului*.

În fiecare zi la ora 17.00 începe „ora fericită". La 16.55 mama se apucă să aranjeze hors d'oeuvres pe masă în timp ce eu torn băutura în pahare. Și ciocnim întotdeauna paharele ca să semnalăm „ora fericită" care începe oficial. (De mai multe ori săptămâna aceasta, cuvintele pentru toast mi s-au oprit în gât.) După ce se termină „ora fericită" pregătim amândouă cina. Floricelele, mai târziu. Jucăm un pic, poate, pinacle. Și toate aceste activități obișnuite, care ne-au făcut plăcere de-a lungul anilor, sunt învăluite acum, neîntrerupt, de un nor.

Accidentele vasculare minore de acum câteva săptămâni o împiedică pe mama să mai conducă mașina, așa că facem împreună drumurile pe care nu mai e în stare să le facă singură

— Mergem la bancă, la băcănie, la Kmart pentru problemele cu proteza dentară și la alte cumpărături. O duc pentru ultima oară să-și facă permanent la femeia care a coafat-o timp de 35 de ani, să-și plătească taxele la funcționarul care a îndeplinit această sarcină pentru familia Bresnahan încă din anii '30. Înapoi acasă, stăm și privim lacul, uneori în tăcere, alteori, depănând amintiri.

Întotdeauna i-au trezit interesul anumite aspecte ale lacului.

„Vezi cum scânteiază lacul, ca diamantele."

„Valurile sunt înalte azi, nu-i așa, Rita?"

„Tare drăguță e fântâna, nu?"

„Uită-te la cei care se plimbă. O vezi pe doamna cu pălăria aceea roșie, nostimă?"

Mult prea repede, vremea să stau cu ea se apropie de sfârșit, în ultima zi acasă, ultima zi pe care o mai petrec în căsuța noastră, mă trezesc devreme ca să fac puțină mișcare înainte să plec la aeroport. Mama s-a trezit și ea, dar e încă în pat; la obișnuita mea invitație de a merge la plimbare, răspunde cu tristețe în glas: „Nu, mă dor prea tare picioarele. Du-te tu."

Pășesc în răcoarea dimineții cu inima grea – o dimineață cețoasă obișnuită în Illinois, cu vizibilitate cam la 100 de metri. Pornesc în pas alert și disting alte câteva suflete temerare, simple siluete în ceață, ieșite pentru exercițiile de dimineață, înconjor lacul de trei-patru ori, apoi, când iau curba ce mă aduce în

fața casei noastre, zăresc o siluetă singuratică într-un veșmânt lung, mergând agale prin ceață. Pe măsură ce silueta se apropie, îmi dau seama că e mama. Ridică mâna și-mi face semn, și alerg să mă apropii, strigând „Mamă!” A îmbrăcat un fulgarin lung, maro, peste cămașa subțire de noapte.

„Simțeam nevoia să-ți ies în întâmpinare, Rita. Mai faci o tură?”

„Nu prea știu. Vrei să mergi și tu?”

Nu răspunde imediat, chinuită de lupta din sufletul ei – dintre spiritul neobosit care a cutreierat lacul 60 de ani și dorința arzătoare de a-l mai înconjura o dată, pe de o parte, și picioarele ei, care nu o mai pot duce și care strigă, cu fiecare os și mușchi „Nici să nu te gândești!”, pe de altă parte. Chipul ei reflectă această luptă; dă încet din cap, își coboară privirea încărcată de tristețe spre lac și murmură cu vocea întretăiată: „Rita – hai – să ne plimbăm – sprijinindu-ne una pe alta – până acasă.”

Ne întoarcem, și, braț la braț, pas cu pas, mama și cu mine pornim încet spre căsuța noastră. E ultima noastră plimbare aici – o știm cu fiecare fibră a ființei noastre. Plângem, amândouă. Simt cum i se ridică pieptul, acolo unde ne ținem strâns de braț. Cât despre mine, 58 de ani de amintiri năvălesc și se preling peste obraji. Ne ținem strâns de braț.

Căsuța ne întâmpină și ne adăpostește cu căldură. Acum mai mult ca niciodată mi se pare că aici e pământ sfânt, încărcat cum e de plinătatea și bogăția vieții trăite aici. Sfânt pământ unde, de mică am învățat nu numai să merg, ci și să „ne plimbăm, sprijinindu-ne unul de altul”. Mă năpădesc valuri de recunoștință, pentru tot ce m-au învățat părinții mei, și pentru plimbările cu care m-a învățat mama, mai ales pentru asta…

O ajut pe mama să-și dea jos fulgarinul umed și să-și pună halatul de baie albastru, călduros, cu manșete de dantelă. Tremurând din toate încheieturile în timp ce își leagă cordonul la halat, mama se duce drept la aragaz și pune ceainicul, așa cum a făcut 60 de ani în fiecare dimineață: „Vino, Rita, hai să ne așezăm și să bem o ceașcă de ceai.”

Rita Bresnahan

Viitoarea femeie

Stăteam cu tata și ne uitam cum cobora mama pe scări. Mai întâi au apărut vârfurile pantofilor de satin roșu, cu tocuri înalte, urmate de picioarele cu pielea albă, netedă. Tivul rochiei de mătase gri, Chanel, a plutit în fața noastră ca o boare de ceață. Fusta se îngusta spre talia strânsă cu cordon, și se continua în sus, marcând o pereche de sâni îndrăzneți peste care se mula satinul roșu ce urma linia umerilor și se strângea deasupra coatelor. Mama era imaginea reprezentativă a farmecului anilor ’60. Parfumul ei a ajuns până la noi… îmbătător, încântător.

Am întors capul spre tata să văd dacă-i place și am rămas pironită de expresia de pe chipul lui. Se uita la această ființă necunoscută – nu e soția mea – cu o privire plină de strălucire care părea s-o țintuiască așa cum fixezi un fluture cu acul în insectar. Mama s-a oprit, la jumătatea scării. Un zâmbet ușor întrebător i-a luminat chipul: „Cum arăt?” a murmurat.

„Ia vino aici” – a zis tata.

Îi priveam pe acești doi oameni care fuseseră odată părinții mei. Păreau să împărtășească o taină care, oricât ar părea de ciudat, n-avea nimic de-a face cu mine. Am simțit brusc imboldul de a mă vârî între ei. L-am văzut pe tata cum îi pune mamei pe umeri haina de seară. S-a aplecat și i-a șoptit ceva în păr, iar ea și-a dat puțin capul pe spate. Privirea ei ascundea un secret. Ca diafragma unui aparat foto, mintea mea a înregistrat într-o miime de secundă acea imagine. A rămas acolo mult după ce s-a închis ușa în urma lor.

A doua zi stăteam în fotoliul tatii, așteptând să sosească acasă. Eram îmbrăcată cu rochia mamei, cu

cureaua strânsă dincolo de ultima gaură. Descoperisem că dacă îmi sug burta şi îmi îndrept spatele, las impresia că am sâni. Aşteptam, cu picioarele goale întinse în faţă, ca un manechin. Am observat pata de ruj – când îl scăpasem din mână, se lovise de marginea chiuvetei şi ricoşase pe rochie. Am ascuns pata într-un fald. Atunci am auzit cheia în uşă. Mi-am îndreptat repede spatele.

Tata s-a oprit când m-a văzut, gata să spună „bună", ca de obicei, dar sesizând o oarecare diferenţă. Am văzut literalmente cum gândurile legate de serviciu îi fug din minte instantaneu – cum laşi să cadă din spate un rucsac plin de praful călătoriei – când a cuprins cu privirea rochia, machiajul meu, poza pe care o luasem. Privirea i s-a înmuiat, iar chipul i s-a luminat de un zâmbet în cel mai pur şi mai fermecător stil Desi Arnaz. „Ei!, zise el. „E ziua mea norocoasă azi? Ia să te privim mai bine." M-am dat jos din fotoliu şi m-am îndreptat, păşind cu grijă, în foşnetul rochiei, spre el. Privirea amuzată a coborât spre pata de ruj şi şi-a schimbat expresia. S-a uitat la mine cu asprime în ochi. M-am oprit, abia acum înţelegând ce făcusem: rochia preferată a mamei, îngrozitor de scumpă, cadou de Crăciun de la tata. Ne-am privit unul pe altul, ochii lui părând să mă străpungă ca un cuţit…

S-a aplecat brusc şi m-a privit în ochi. Am văzut ridurile din jurul ochilor, ca nişte raze micuţe, nebronzate, şi părul moale, castaniu, mai deschis la culoare spre vârfuri. Mi-am văzut trupul micuţ, subţirel, scufundat în acest ocean mătăsos. Apoi l-am auzit şoptindu-mi: „Creşti prea repede, ştii asta? Într-o bună zi voi întoarce capul iar tu vei fi regina oraşului. Bătrânul tău tată nu-şi va mai putea croi drum prin mulţimea de băieţi. Este?"

M-a luat în braţe şi m-a îmbrăţişat strâns, ca un urs. Pantofii mamei mi-au zburat din picioarele prea mici, aterizând cu zgomot undeva, pe covor. M-a lăsat fără suflare şi şi-a înăbuşit un hohot de râs în timp ce m-a lăsat cu blândeţe jos. S-a aplecat spre mine din nou. „Să nu creşti prea repede, auzi?" a poruncit el. M-a mângâiat pe nas, nasul meu micuţ, care abia se vedea.

Şi pentru prima dată nu mi-a mai zis „crescătorie de pistrui".

Doni Tamblyn

Omagiu tatii

Tata a murit la trei săptămâni după ce a împlinit 80 de ani. Nimeni n-a citit anunţul morţii lui căci tata nu inventase nimic despre care să se vorbească, nu apăruse pe marele ecran şi nici nu făcuse o avere uriaşă. Cea mai mare realizare a sa era faptul că fusese un om bun. Dar asta nu ţine paginile ziarelor. „Harold Halperin, om bun, moare la 80 de ani."

Cea mai mare parte a vieţii lui de adult, tata a fost proprietarul, împreună cu fratele lui, unei farmacii. Era genul clasic de magazin, cu vânzători prietenoşi, o arteziană cu sifon şi un aparat de gumă de mestecat unde guma costa încă un bănuţ şi puteai chiar să „câştigi" o acadea. Deşi clienţii lui şi-ar fi putut cumpăra medicamentele mai ieftin la lanţul de magazine de peste drum, veneau la tata pentru că salutul lui prietenos contribuia mai mult la vindecarea lor decât medicamentele în sine.

Când s-a retras la 70 de ani, a început o a doua carieră, lucrând la Firma Hershey, având grijă de depozitul de acadele la magazinele 7-Eleven şi White Hen Pantries. Deşi ar fi trebuit să arunce acadelele expirate, cea mai mare bucurie a lui era să le împartă cu copiii vecinilor sau să le ducă la bucătăria mobilă pentru cei fără adăpost ca să le facă o bucurie. Toţi îl numeau Omul cu acadele.

Boala, din momentul în care tata a fost diagnosticat cu cancer pancreatic, până când a murit, a durat mai puţin de patru luni. Cele patru luni au fost un dar – şi pentru el, şi pentru noi – îndeajuns de scurt pentru el ca să nu sufere foarte mult, şi destul de lung pentru noi ca să ne putem lua rămas bun şi să avem sentimentul datoriei împlinite. Iar pentru mine a fost perioada în care mi-am dat seama nu numai cum a

fost, dar și felul în care tata ne-a dăruit dragostea lui. Nu avusesem niciodată timp înainte să observ asta.

Eu i-am compus necrologul.

Ieri, de Sabbath, bunul meu tată a murit. Gândindu-mă ce să spun la înmormântare, m-am întrebat: „Ce tribut poți plăti unui om a cărui întreagă viață a fost un tribut? Un tribut adus bunătății, prieteniei, dragostei și generozității. Nu e nevoie de cuvinte, pentru că viața tatălui meu vorbește limpede și răspicat."

Știm cu toții cine a fost Harold Halperin. A fost prietenul preferat al tuturor. A fost vecinul preferat de toată lumea. A fost unchiul preferat al tuturor. A fost patronul preferat de toți. A fost angajatul preferat de toată lumea. N-a avut niciun dușman toată viața. Nu știu să fi fost cineva care să-l cunoască și să nu-l fi iubit. A fost un gentleman și un bărbat gentil.

Nu că a fost perfect – niciun om nu e. Dar în toată viața mea, chiar și în momentele cele mai grele – și au fost câteva când am depășit măsura față de el – n-am simțit nici măcar un singur moment că n-ar fi alături de mine cu tot sufletul și cu toată dragostea.

Cu toții îi vom simți lipsa. Eu îi voi simți lipsa pentru că a fost singurul care îmi spunea întotdeauna, regulat, că sunt frumoasă și că ar fi trebuit să devin stea de cinema – și chiar a crezut-o.

Copiii îi vor simți lipsa pentru că nu a existat vreodată vreun bunic mai iubitor. Aș fi vrut să vedeți cum se juca cu nepoții. Iubirea din privirea lui, adorația lui pentru ei – și cum îl iubeau și ei! Nu auzeai decât „Bunicule, uită-te la mine", „Bunicule vino-ncoa", „Bunicule, joacă-te cu mine!" Și se juca pe jos, pe covor, cu ei, nepăsându-i cât de greu îi era să se ridice apoi în picioare.

Iar mama – ce aș putea să spun despre dragostea lor? S-au dedicat total unul altuia timp de 47 de ani.

Mama și soțul meu stăteau ieri de vorbă și mama a spus: „De-ați avea, tu și Debbie, mariajul pe care l-am avut eu și Harold. În 47 de ani nu ne-am dus o dată la culcare supărați." La care soțul meu a răspuns: „Ceil, noi cred că am dat-o în bară deja."

Una din amintirile cele mai puternice din copilăria mea e când venea tata acasă de la serviciu la 18.30. Auzeam, și eu și fratele meu, cum suna tata la sonerie – una din glumele noastre era să-l lăsăm să sune de multe ori până ajungeam la ușă. Noi eram sus în camerele noastre, făcându-ne lecțiile sau uitându-ne la televizor și țipam unul la altul: „A venit tata, a venit tata!" Apoi alergam pe scări și deschideam ușa, iar el ne spunea întotdeauna: „De ce v-a trebuit atâta timp?" Era momentul cel mai important al zilei când sosea tata acasă.

O altă amintire la fel de puternică este ritualul pe care-l avea la masă. Când se așeza la masă, tata întindea mâna, o punea pe brațul mamei și zicea: „Știți voi că aveți cea mai minunată mamă din lume?" Ne spunea asta în fiecare seară. Mama și tata au trăit în ultimele lui săptămâni așa cum au trăit toată viața – mama iubindu-l și având grijă să-i îndeplinească toate dorințele 24 de ore pe zi. Făcând tot ce a fost omenește posibil pentru ca tata să poată muri demn, fără să sufere, în patul lui. Iar tata, în ultimele zile, chiar ore, de viață, dorea încă să se asigure că soției și familiei sale le va fi bine. Acum câteva zile, tata era atât de slăbit că nu mai putea vorbi, iar eu i-am spus cât îl iubesc și ce tată grozav a fost și ce noroc am avut eu și Larry să-l avem ca tată. Am tot vorbit, punându-mi tot sufletul în cuvinte, și, în final, i-am spus: „Te iubesc atât de mult, tată". La care el mi-a șoptit ceva. La început nu l-am auzit, așa că mi-am pus urechea aproape de el și l-am întrebat: „Ce ai spus?" Și-a adunat puterile și a repetat: „Ai grijă să repari frânele la Oldsmobile. Nu vreau să conducă mama mașina cu frânele stricate."

Presa vorbește azi mult despre lipsa eroilor sau a oamenilor cu adevărat mari pe care copiii noștri să-i ia drept model. Tata poate că n-a luat premiul Nobel, dar dacă vreți un exemplu de om

cu adevărat mare, nu trebuie să căutaţi dincolo de Harold Halperin.

Eu şi mama n-o să uităm niciodată cât de liniştit şi împăcat erai în dimineaţa când ai murit, cu soarele revărsându-se pe fereastra dinspre est, luminându-ţi părul argintiu ca şi cum o mie de îngeri ar fi dansat în jurul tău.

Nu vom uita niciodată nici faptul că deşi câinele vecinului a lătrat tot timpul cât ai fost bolnav, n-a făcut nicio mişcare în noaptea în care ai închis ochii, a stat ca o stană de piatră ceas după ceas, uitându-se la fereastra ta ca şi cum ar fi fost păzitorul oficial al porţilor cerului.

Te iubim, tată. Ai fost la fel de frumos în moarte precum ai fost în viaţă. Îţi vom simţi lipsa, dar nu vom uita niciodată cum ai fost şi vom vorbi mereu de tine şi le vom povesti copiilor şi nepoţilor noştri despre bunicul lor care, deşi încerca să repare aparatele din casă cu sfoară şi bandă scotch, a fost pentru noi cel mai important om din lume.

Mergi în ceruri acum şi odihneşte-te în pace.

Te iubim.

Debra Halperin Poneman

Amintiri din copilăria de mult apusă

Majoritatea celorlalte lucruri frumoase din lume vin câte două sau trei, cu duzina sau cu sutele. Mulţimi de trandafiri, stele, apusuri de soare, curcubee, fraţi şi surori, mătuşi şi veri, dar numai o singură mamă pe lume.

Kate Douglas Wiggin

Stă pasivă în faţa televizorului. Nu pare sa aibă importanţă ce program e, atâta timp cât nu trebuie să se ridice să schimbe canalele. Mersul, ca multe altele, a devenit greu pentru ea. Are nevoie de ajutor ca să se îmbrace, să mănânce, să facă baie. Nu pentru că trupul a îmbătrânit şi s-a schilodit – are doar 48 de ani – ci pentru că mintea îi e aşa. Are boala Alzheimer. E vorba de mama mea.

Uneori mi se pare că timpul n-a trecut deloc de când eram copil şi mergeam împreună la plimbare în mijlocul naturii. Natura a fost una din pasiunile mamei mele. Mă ducea pe plajă să explorăm ochiurile de apă rămase după flux. Săream din stâncă în stâncă, încercând să ferim valurile care se spărgeau doar câţiva metri mai încolo. Îmi arăta aricii de mare înspicaţi cu roşu aprins şi stelele de mare viu colorate. Simt încă stropii fini din apa mării pe obraji şi mirosul apei sărate. Îi mai plăcea să mă ducă în pădurile de sequoia după ploaie. Scormoneam după melcii aurii, a căror culoare galbenă, vie strălucea ca nişte luminiţe în noapte în întunericul pădurii. Simţeam mirosul de frunze umede în timp ce ne plimbam printre zgârie-norii aceia gigantici şi ne pierdeam în măreţia acelor locuri încântătoare.

Profund influenţată de activismul politic din anii ’60, mama credea în lupta pentru bine şi protestul împotriva a ceea ce era rău. Nu era o radicală; era doar preocupată de ceea ce se întâmpla în lume şi de oameni. Mai ţin minte cum am participat la un marş cu ea când aveam vreo zece ani. A fost un marş al tăcerii seara târziu în centrul oraşului. Toţi aveam câte o lumânare aprinsă care lumina întunericul, simbol al speranţelor noastre de a aduce lumina în lume prin mesajul nostru tăcut.

Educaţia a fost un alt lucru important pentru mama. Era profesoară şi şi-a luat gradele când eu eram în şcoala primară. Nici acum nu ştiu cum a reuşit. Nici chiar atunci când învăţa cu asiduitate, nu-mi amintesc să fi fost vreun moment când n-a fost alături de mine. Fiind ea însăşi profesoară, a făcut nenumărate prospecţiuni înainte de a alege o grădiniţă pentru mine. În vreme ce majoritatea părinţilor îşi duce copiii la cea mai apropiată grădiniţă de casă, mama m-a dus să văd mai multe grădiniţe înainte de a alege una

de care să fie mulţumită.

Acum o privesc deseori pe fiica mea şi o văd pe mama. Văd părul ei castaniu, înspicat cu şuviţe blond-aurii şi roşiatice. Văd bărbia ei, ieşită uşor în afară şi pliul care se formează pe una din pleoape – sunt aceleaşi trăsături pe care mama trebuie să le fi văzut când mă privea şi se vedea pe sine însăşi.

Ulterior, mi-am dat seama că mă înconjoară cu lucruri care îmi amintesc de ea. Ori de câte ori beau un ceai Sleepytime, aroma liniştitoare îmi aminteşte de toate nopţile nedormite pe care mama şi le-a petrecut ţinându-mă în braţe când eram bolnavă. Când mă îmbrac dimineaţa, loţiunea cu miros de plante şi fixativul cu miros dulce, de fructe, pe care le folosesc, sunt aceleaşi cu cele pe care le cumpăra mama. Când ascult un cântec politic de-al lui Joan Baez sau ritmul vreunei melodii reggae cântate de Jimmy Cliff, aud vocea ei. Rareori trece vreo zi fără să nu aud, să miros, să gust sau să văd ceva care îmi trezeşte amintirile. Toate aceste lucruri mă liniştesc şi mă ajută să evadez în anii copilăriei când mama era aşa cum mi-o amintesc.

Boala a luat repede cu ea femeia pe care o ştiam. Mama a fost întotdeauna o persoana activă, iar acum e atât de potolită. Am citit odată o poezie „Mamei mele bolnave de Alzheimer” care exprimă această idee foarte frumos:

Bună mamă cu ochi albaştri strălucitori
Te văd acum secată – şi inima mea plânge.

Poate că mama nu-şi mai aminteşte tot ce a făcut ca să-mi influenţeze viaţa, dar eu nu am uitat. Cel mai greu îmi e să învăţ să iubesc mama pe care o am acum şi să mă bucur de amintirea a ceea ce a fost. Mă rog pentru ea în fiecare seară, dar ruga mea s-a schimbat acum. Obişnuiam să spun „Doamne, ajută-i să găsească un leac.” Acum, îl rog simplu pe Dumnezeu „Doamne, ajut-o să fie fericită în lumea ei, aşa cum ea m-a făcut pe mine fericită în lumea mea.” Uneori, sperând că poate mă aude, îi şoptesc: „Te iubesc, mamă. Mi-e dor de tine.”

Sasha Williams

Fire care unesc

Dragostea este emblema eternităţii;
ea transcende noţiunea de timp.

Anna Louise de Stael

Plapuma era, se vedea bine, foarte veche. Multe din bucăţile de mătase se roseseră cu timpul, dar era încă frumoasă. Înfăţişa o cabană cu bârne, una mică, pătrată, într-un colţ, cu bârne pe două părţi. Da, materialul era uzat şi culorile păliseră, dar se vedea că fusese bine îngrijită de-a lungul anilor.

Profesoara de lucru ridică plapuma s-o poată vedea toţi. „E un model de plapumă foarte popular pe la mijlocul secolului trecut. Aceasta trebuie să fi fost făcută de cineva care avea multe materiale, din cauza varietăţii folosite la ea. După ce am cumpărat-o, am observat că, iniţial, fusese mai mare. Cineva a tăiat-o în două”. Clasa a scos un murmur. Cine ar fi putut să taie o asemenea plapumă minunată?

Un convoi de căruţe se îndrepta spre vest; era în 1852…

Katherine se gândi la evenimentele petrecute cu trei ani în urmă în timp ce trăgea plapuma peste ea şi sora ei, Lucy. Azi fusese o zi fericită; Katherine şi Lucy îşi sărbătoriseră ziua de naştere. Kathy împlinea 13, iar Lucy 3 ani. Katherine avea exact 10 ani când s-a născut sora ei. Ce fericită fusese că avea, în

sfârşit, o surioară! Toţi prietenii ei aveau familii numeroase, iar Katherine îşi dorise un frate sau o soră de mult timp. În sfârşit, dorinţa i se împlinise: avea o soră, o soră născută în aceeaşi zi ca şi ea. Toată familia era fericită. Părea că totul o să meargă bine de aici înainte.

Tragedia a lovit familia când Lucy avea un an şi jumătate. Le-a murit mama. Curând după aceea, tatăl a decis că familia trebuia să se mute în vest. S-a vândut totul, s-a aruncat, sau a fost împachetat şi pus într-o căruţă, şi au pornit spre vest. În ciuda bucuriei produse de ziua de naştere, sărbătorită mai devreme, Katherine tremura şi se înveli mai bine şi ea şi pe sora ei cu plapuma lor nepreţuită. Plapuma era tot ce avea ca amintire despre mama şi căminul lor.

Lucy întrerupse reveria lui Katherine: „Spune-mi o poveste", o rugă. „Spune-mi o poveste din plapumă."

Katherine zâmbi. Fiecare noapte era aidoma. Lucy adora poveştile din plapumă, iar lui Katherine îi făcea plăcere să le spună. O ajuta să-şi amintească de zilele mai bune.

„Care din ele?" o întrebă.

Lucy îşi plimbă mâna peste plapumă până dădu de un petic moale, albastru, cu flori pe el. „Pe asta, Kathy", spuse, uitându-se la sora ei. Lucy găsea aproape întotdeauna peticul albastru. Era povestea ei favorită.

„Păi, începu Katherine, peticul ăsta e dintr-o rochie minunată care a aparţinut unei fete frumoase, cu părul roşu. O chema Nell, şi toată lumea spunea că era cea mai frumoasă fată din oraş…"

După câtva timp, Lucy adormi, dar Katherine continuă să privească plapuma. Fiecare petic are ceva deosebit, gândi ea, şi începu să depene pentru ea însăşi unele din poveştile legate de peticele din plapumă. Au năpădit-o amintiri despre casa lor, despre prieteni, familie, despre timpuri fericite. Mama fusese croitoreasă, de aceea aproape fiecare petic era diferit. Multe erau bucăţi de mătase şi brocart de la rochiile pentru petreceri ale fetelor din oraş. Unele erau de la rochiţele Katherinei. Unul era de la rochiţa de botez a lui Lucy. Unul era de la o rochiţă a Katherinei pe care a purtat-o la o ocazie specială când avea opt ani. Ici, o bucăţică dintr-o rochie de nuntă, colo, o bucăţică din şorţul bunicii. Plapuma asta liniştitoare era acum singurul avut care aducea bucurie şi continuitate în viaţa lui Katherine, iar ea adormi, recunoscătoare pentru prezenţa plăpumii în viaţa ei şi consolată de confortul pe care i-l oferea.

Zilele se scurgeau încet una după alta, în timp ce micul grup traversa întinderi uriaşe de câmpii. Nu era uşor, dar încercau cu toţii să fie cât se poate de veseli şi să viseze la viaţa mai bună care-i aştepta. Serile treceau cu poveştile din plapumă.

Călătoreau de trei săptămâni când Lucy s-a îmbolnăvit şi a făcut febră. Katherine a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca Lucy să se simtă mai bine. Ziua, stătea cu Lucy în căruţă. Îi mângâia părul, îi aranja perna şi-i cânta. Noaptea îi spunea poveştile din plapumă şi o ţinea în braţe până adormea în cântecul greierilor. Inima lui Katherine era plină de teamă pentru surioara ei. Strângea plapuma în jurul lor şi lăsa lacrimile să-i curgă în vreme ce căuta alinare în căldura plăpumii.

Într-o după-amiază târzie, când se opriseră să înnopteze, Katherine o lăsă pe Lucy dormind şi se duse să aducă apă de la un râu din apropiere. Ridică găleata şi o năpădi un sentiment de pace; simţi că în curând o să-i fie bine lui Lucy.

Katherine păşi încet prin iarba moale până la pârâu. Ajunsă acolo, umplu găleata cu apă şi se aşeză. Susurul apei peste stânci era liniştitor şi înviorător. Katherine se lăsă pe spate, privi cerul albastru şi îşi aminti câteva cuvinte liniştitoare: „Dumnezeu a făcut ziua aceasta. Bucură-te de ea şi fii fericită." *Poate că totul o să fie bine*, se gândi.

Trecu un timp, iar Katherine îşi spuse că ar fi mai bine să se întoarcă. Se ridică, luă găleata în mână şi pomi înapoi spre căruţă. Urcă mica movilă din calea ei, se uită spre convoi, şi încremeni. „Un mormânt! Lucy!" ţipă ea. „Lucy! Lucy! Lucy!" Katherine dădu drumul găleţii şi o rupse la fugă. Lacrimi îi curgeau pe obraji şi simţi că inima o să-i sară din piept când ajunse la căruţă şi se urcă.

Începu să tremure fără să vrea. Plapuma era împăturită cu grijă pe locul unde fusese patul lui Lucy.

Katherine se dădu în spate, gata să cadă din căruță. Cu ochii înceţoşaţi, se duse până la tatăl ei, care stătea alături de ceilalţi bărbaţi. Ţinea în braţe trupul mort. Cu ochii roşii, umflaţi, o privi pe Katherine şi-i spuse, simplu: „Acum şi-a găsit liniştea.”

Katherine nu putu decât să dea din cap. Se întoarse, amorţită de durere, iar una dintre femei o luă pe după umeri şi o duse înapoi la căruţă. „Îmi pare tare rău, Katherine”, îi spuse femeia, „dar avem nevoie de ceva s-o înfăşurăm. Nu trebuie să fie prea mare.”

Katherine dădu din cap şi se urcă în căruţă. Găsi cumva foarfeca. Ridică cu grijă plapuma şi, cu inima grea, începu s-o taie în două.

Ann Seely
Trimisă spre publicare de Laura J.Teamer

Elogiu femeilor din viaţa mea

Femeilor din viaţa mea
Care mi-au arătat pe ce drum să merg şi pe ce drum să nu o iau,
A căror forţă şi compasiune au fost flacăra vie care m-a îndemnat să merg mai departe,
A căror slăbiciune şi ignoranţă mi-au întunecat poteca şi m-au încurajat s-o iau pe alt drum.
Femeilor din viaţa mea
Care mi-au arătat cum să trăiesc şi cum să nu trăiesc,
A căror delicateţe, succes şi recunoştinţă m-au înălţat la sentimentul plenar al capitulării în faţa lui Dumnezeu,
A căror invidie, sarcasm şi daruri irosite m-au avertizat împotriva deşertăciunii îndărătniciei.
Femeilor din viaţa mea
Care mi-au arătat cine sunt şi cine nu sunt,
A căror dragoste, încurajare şi încredere m-au susţinut cu duioşie şi m-au îndemnat cu blândeţe,
Al căror blam, dezamăgire şi neîncredere m-au împins spre hotărâri mai bune.
Femeilor din viaţa mea care m-au învăţat ce e iubirea atât prin lumină cât şi prin întuneric,
Acestor femei le spun *fiţi binecuvântate* şi *vă mulţumesc* din adâncul sufletului meu, căci m-am vindecat şi m-am eliberat datorită bucuriei şi sacrificiului vostru.

Rev. Melissa M. Bowers

[1] *Nota redactorului:* Phyllis Volkens, autoarea acestei povestiri, a decedat la două zile după ce am găsit-o încercând să obținem permisiunea de a include în carte povestirea ei (vezi Introducerea). Soțul ei, Stanley, ne-a povestit ce mult a însemnat pentru Phyllis includerea povestirii ei în „Supă de pui pentru suflet de femeie”. Am fost onorați să inserăm „Un sărut de noapte bună” în memoria lui Phyllis.

[2] Numele Mildred este pseudonim.

[3] „Așa cum ești”, versuri de Billy Joel, Copyright 1977 Impulsive Music. Toate drepturile rezervate. Folosite cu aprobare.

[4] NOTA EDITORILOR: Sullivan Ballou a murit o săptămână mai târziu, în prima bătălie de la Bull Run.

Table of Contents

1. DESPRE IUBIRE
    - Gardenia albă
    - Cuvinte din inimă
    - Oala de ciorbă o mamei
    - La momentul potrivit
    - Darurile inimii
    - Cealaltă femeie
    - Atingerea Ramonei
    - „Sunteţi Dumnezeu?”
    - Lumânările electrice
    - Mai mult decât o bursă
    - Nu doare
    - Un sărut de noapte bună
    - Daruri
    - 1.716 scrisori
    - Ingredientul secret al Marthei
2. DESPRE ATITUDINE ŞI RESPECTUL DE SINE
    - Fii regină
    - Planul mamei
    - Poveste despre două oraşe
    - Unde stau sirenele?
    - Piratul
    - Deci… ce cultivi?
    - Bunica Ruby
    - Problemă sau soluţie?
    - Aşa cum eşti
    - Adevărata frumuseţe
    - Cuvântul Angelei
    - Spune DA
    - Darul vorbirii
    - Eram „o sperietoare de ciori” în clasa a şasea
3. ÎNVINGEREA GREUTĂŢILOR
    - Dacă există voinţă
    - Am parcurs un drum lung
    - Şi s-a făcut dreptate
    - Ziua cheliei
    - La fel ca tine
    - Cărucioare roşii
    - Lecţiile tatălui meu
    - Pe cine să crezi?
    - Semnele vieţii
    - Zburând liber spre culmi
    - Lacrimi de bucurie
4. DESPRE CĂSĂTORIE

Acasă pentru totdeauna
Puțină magie de sărbători
Parisul, primăvara
Sfaturi de căsătorie din 1886
O mâna de smaralde
Ce nu înțeleg femeile despre bărbați
Pierdut și regăsit
Felicitarea bunicului de Sfântul Valentin
Ultima scrisoare a unui soldat
O dragoste ca asta
Cât voi trai
5. DESPRE CALITATEA DE MAMĂ
Îți va schimba viața
În timp ce stau și te privesc dormind
Fiului meu adult
Fuga de acasă
Făcând o pauză
Se solicită ajutor - o mamă ideală
Ziua absolvirii
Scrisoarea unei mame adresată Lumii
Să dai darul vieții
Ziua Mamei
6. CLIPE DEOSEBITE
În grabă
Nu exista gesturi mărunte de bunătate
Ultimul borcan cu jeleu
Poveste de Crăciun
Cine a câștigat?
Pantofii de sport Bush
Ușor ca fulgul
365 de zile
Pete de diferite culori
7. TRĂIEȘTE-ȚI VISUL
Vântul de sub aripile ei
Ce vrei să fii?
Hello, Dolly!
Mi-am găsit aripile
Bunica Moses și eu
„Suntem aici ca să învățăm”
Camera fiecăruia
Întâlnirea cu Betty Furness
8. DESPRE ÎMBĂTRÂNIRE
Ținând pasul cu Bunica… și cu „Moșii”
Bunicile dansatoare
Idilă în anii ’90 pentru persoanele de 70
Bessie
„Ne distram deja?”

9. MAREA ÎNȚELEPCIUNE
Rugă pentru o minune
Piatra femeii înțelepte
Let it be
Nu suntem singuri
Deturnarea
Miracolul din Toronto
Poveste de război
Legătura sufletească
Iubire înălțătoare
Mă întreb de ce lucrurile sunt așa cum sunt
10. ÎNTÂLNIREA DINTRE GENERAȚII
Despre nașterea unui copil
O păpușă pentru străbunica
Plimbarea
Viitoarea femeie
Omagiu tatii
Amintiri din copilăria de mult apusă
Fire care unesc
Elogiu femeilor din viața mea